

CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL

Memoria 2020

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL

Memoria 2020

© Xunta de Galicia. 2021. Consellería de Política Social. Memoria 2020

Elaboración:

Xunta de Galicia, Consellería de Política Social, 2021

Coordinación

Consellería de Política Social, Secretaría Xeral Técnica, Subdirección Xeral de Coordinación Administrativa, Sección de Publicacións e Estatísticas

Revisión

Pepa Dabán Royo

Maquetación

Antonio Lameiro Ces

ISSN: 2529-9875

URL: https://libraria.xunta.gal/gl/memoria_cps_2020.pdf

Esta obra distribúese cunha licenza CC-Atribución.CompartirIgual 4.0

España de Creative Commons. Para ver unha copia de licenza, visite:

https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.es_ES

índice

	11	Presentación
CÁPITULO 1	12	Contorno e recursos
	13	1.1 Contorno
	13	1.1.1 Información demográfica
	19	1.1.2 Información socioeconómica
	26	1.2 Recursos
	26	1.2.1 Estrutura orgánica
	28	1.2.2 Recursos humanos
	28	1.2.3 Recursos económicos
	30	1.2.4 Rede de centros
	34	1.3 Normativa
	34	1.4 Publicacións e estatísticas
	35	1.4.1 Área de Publicacións
	45	1.4.2 Área de Estatísticas
	46	1.5 Autorización e inspección de servizos sociais
	46	1.5.1 Área de Rexistro e Autorización
	48	1.5.2 Área de Inspección
	50	1.6 As fundacións de interese galego

CÁPITULO 2	52	Familia, infancia e dinamización demográfica
	53	2.1 Familia
	55	2.1.1 Familias numerosas
	57	2.1.2 Carné familiar
	57	2.1.3 Transporte metropolitano de Galicia. Aplicación social para as familias numerosas
	58	2.1.4 Portal www.familiasgalegas.org
	59	2.1.5 Prestación económica de pagamento único por fillo/a menor de 3 anos
	59	2.1.6 Gabinetes de orientación familiar (GOF)
	62	2.1.7 Programa de puntos de encontro familiar
	64	2.1.8 Programa de apoio a familias monoparentais
	64	2.1.9 Programa de soporte vital ás familias con nenas/os con enfermidades de longa duración ou terminais con escasos recursos económicos
	65	2.1.10 Programa promociona
	65	2.1.11 Programa de mediación familiar
	68	2.1.12 Residencias de tempo libre
	69	2.1.13 Certificado da Dirección Xeral de Familia Infancia e Dinamización Demográfica da condición de familia monoparental
	70	2.2 Menores
	71	2.2.1 Atención a menores en situación de desprotección social
	82	2.2.2 Xustiza penal xuvenil
	88	2.3 Conciliación
	88	2.3.1 Rede galega de escolas infantís 0-3
	95	2.3.2 Programas e servizos

índice

	102	2.4 Demografía
	102	2.4.1 Observatorio Galego de Dinamización Demográfica
	103	2.4.2 Foro de Rexións Españolas con Desafíos Demográficos
	103	2.4.3 RESOE
	104	2.4.4 Elaboración de normativa. Proxecto de Lei de impulso demográfico de Galicia
CÁPITULO 3	106	Inclusión social
	107	3.1 Inclusión e integración social
	107	3.1.1 Prestacións e acción social
	115	3.1.2 Programas de inclusión social
	122	3.1.3 Inmigración
	125	3.2 Servizos sociais e xestión económica
	125	3.2.1 Coordinación de servizos sociais comunitarios
	131	3.2.2 Rede galega de centros sociocomunitarios de benestar
	133	3.2.3 Accións en materia de desafiuzamentos
	136	3.2.4. Participación e representación
CÁPITULO 4	138	Maiores e persoas con dependencia
	139	4.1 Dependencia
	139	4.1.1 Descrición da área de actuación
	144	4.1.2 Proxectos normativos
	145	4.1.3 Planificación e melloras
	151	4.1.4 Balance de xestión
	152	4.2 Recursos residenciais e de atención diúrna
	152	4.2.1 Procedemento de acceso ás prazas públicas
	152	4.2.2 Recursos comúns e de atención ao alzhéimer
	157	4.2.3 Recursos especializados para a discapacidade

161	4.3 Recursos económicos
161	4.3.1 Descrición e área de actuación
161	4.3.2 Balance de xestión
162	4.4 Programas, axudas e subvencións
162	4.4.1 Programas de ocio e tempo libre
165	4.4.2 Programas de apoio a familias con persoas maiores, persoas con discapacidade e/ ou en situación de dependencia
170	4.4.3 Subvencións
172	4.5 Liñas de colaboración
172	4.5.1 Convenios na área de maiores
176	4.5.2 Convenios na área de persoas con discapacidade
181	4.6 Fundación Pública Galega para a Tutela de Persoas Adultas (FUNGA)
183	4.7 Información ao cidadán
183	4.7.1 Teléfono Social
184	4.7.2 Servizo de xestión de citas telefónicas para a valoración do grao de Discapacidade 012
184	4.7.3 Servizo de Atención á Dependencia. Servizo 012
185	4.7.4 Servizo do Centro de coordinación, control loxístico e de teleoperación que dá soporte á xestión da operativa do Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal (065)

índice

CÁPITULO 5	186	Xuventude e voluntariado
	190	5.1 Programas e actuacións no ámbito da xuventude
	190	5.1.1 Plan de formación
	192	5.1.2 Tipos de carnés
	194	5.1.3 Actividades programadas
	198	5.1.4 Residencias xuvenís
	199	5.1.5 Rede galega de dinamización xuvenil.
	200	5.1.6 Difusión cultural
	202	5.1.7 Programas europeos
	207	5.1.8 Programas de mobilidade
	208	5.1.9 Participación xuvenil
	208	5.1.10 Centro Coordinador de Información e Documentación Xuvenil
	211	5.1.11 Ordes de subvencións no ámbito da xuventude
	212	5.2 Voluntariado e participación
	212	5.2.1 Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria
	214	5.2.2 Subvencións no ámbito do voluntariado (voluntariado xuvenil)
	217	5.2.3 Programas de voluntariado 2020

PRESENTACIÓN

Pouca dúbida cabe de que o 2020 pasará á Historia como o ano en que comezou a pandemia da Covid-19, que atacou ferozmente as persoas máis vulnerables. Non só no eido da saúde, onde a preocupación de todos se centrou nas persoas maiores, tamén no ámbito económico e social, pois a sombra das incertezas afectou especialmente os que partían dunha situación de maior debilidade. Por todas estas galegas e galegos que nos precisaban máis ca nunca traballou a Consellería de Política Social.

A misión principal do Estado do benestar foi salvar vidas. En paralelo, fixéronse todos os esforzos necesarios para protexer a calidade de vida das familias e garantir que tivesen os recursos necesarios para saír adiante. A coordinación sociosanitaria foi clave para protexer do virus as persoas que viven nas residencias. Tamén foi indispensable a colaboración entre as administracións para atender nos seus fogares as persoas que o requirían ou para atender situacións especialmente delicadas.

Nunca será suficiente o agradecemento ás traballadoras e traballadores. Armados de profesionalidade e, sobre todo, de valor, defenderon a saúde e o benestar dos usuarios dos centros de servizos sociais. Cumpriron estritos protocolos e fixeron todos os esforzos necesarios para ofrecer, a pesar das dificultades, a mellor atención e os mellores coidados.

Tamén é infinita a gratitude a todo o cadro do persoal da consellería. Desde a oficina ou teletraballando desde os seus fogares, fixeron todo o necesario para atender os retos que nos impuxo a pandemia. Adaptáronse á nova realidade e mesmo ampliaron e melloraron os servizos existentes.

Moitas das leccións que, como sociedade, aprendemos durante o 2020 non se esquecerán xamais. Evidenciouse a necesidade de repensar o modelo de coidados, tanto nos centros como nos fogares. Hoxe, a Consellería de Política Social conta cun novo departamento que ten como primeiro cometido modernizar o sistema para adaptalo mellor ás necesidades da cidadanía.

A pandemia lembrounos a importancia da rede de protección social na cal levamos moitos anos traballando: o benestar das persoas maiores, o apoio para as familias con fillos, o acompañamento para os máis pequenos, as posibilidades para a xente nova, as facilidades para as persoas con discapacidade e as novas oportunidades para os fogares que están en situación ou risco de exclusión social. Con enerxías renovadas e coa experiencia deste ano tan duro, seguiremos velando para facer de Galicia cada vez máis familia.

Fabiola García Martínez

Conseleira de Política Social

01

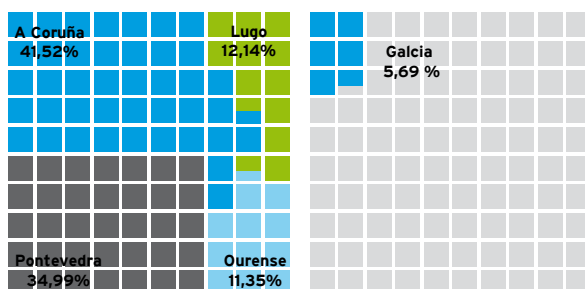
Contorno e recursos

1.1 CONTORNO

1.1.1 Información demográfica

Segundo o *Padrón municipal de habitantes e estatística de poboación 2020* do Instituto Nacional de Estatística, o número de persoas empadroadas en Galicia é de 2.701.819, coa seguinte distribución provincial: A Coruña, 1.121.815 habitantes; Lugo, 327.946; Ourense, 306.650; e Pontevedra, 945.408. As cidades con máis poboación son Vigo, A Coruña, Ourense, Lugo, Santiago de Compostela, Pontevedra e Ferrol.

	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	537.781	584.034	1.121.815
Lugo	158.842	169.104	327.946
Ourense	147.078	159.572	306.650
Pontevedra	456.452	488.956	945.408
Galicia	1.300.153	1.401.666	2.701.819
España	23.255.590	24.195.205	47.450.795

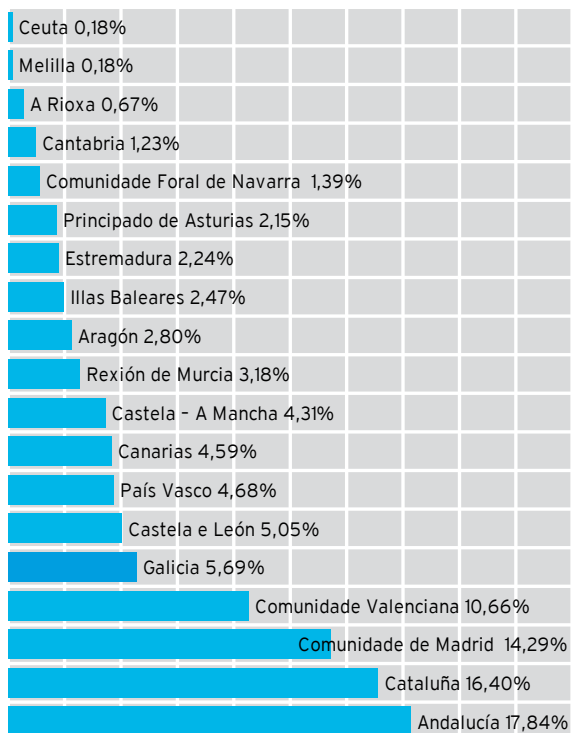
O Padrón municipal é o rexistro administrativo onde constan os veciños do municipio. A súa formación, mantemento, revisión e custodia corresponde aos respectivos concellos e da súa actualización obtense a revisión do Padrón municipal con referencia ao 1 de xaneiro de cada ano

Cidades con máis poboación a 1 de xaneiro de 2020

	Homes	Mulleres	Total
Vigo	296.692	140.164	156.528
A Coruña	247.604	114.776	132.828
Ourense	105.643	47.891	57.752
Lugo	98.519	45.568	52.951
Santiago de Compostela	97.848	45.472	52.376
Pontevedra	83.260	39.344	43.916
Ferrol	65.560	30.885	34.675

Cifras oficiais de poboación a 1 de xaneiro de 2020

España	47.450.795	
Andalucía	8.464.411	17,84 %
Aragón	1.329.391	2,80 %
Principado de Asturias	1.018.784	2,15 %
Illas Baleares	1.171.543	2,47 %
Canarias	2.175.952	4,59 %
Cantabria	582.905	1,23 %
Castela e León	2.394.918	5,05 %
Castela - A Mancha	2.045.221	4,31 %
Cataluña	7.780.479	16,40 %
Comunidade Valenciana	5.057.353	10,66 %
Estremadura	1.063.987	2,24 %
Galicia	2.701.819	5,69 %
Comunidade de Madrid	6.779.888	14,29 %
Rexión de Murcia	1.511.251	3,18 %
Comunidade Foral de Navarra	661.197	1,39 %
País Vasco	2.220.504	4,68 %
A Ríoxa	319.914	0,67 %
Ceuta	84.202	0,18 %
Melilla	87.076	0,18 %

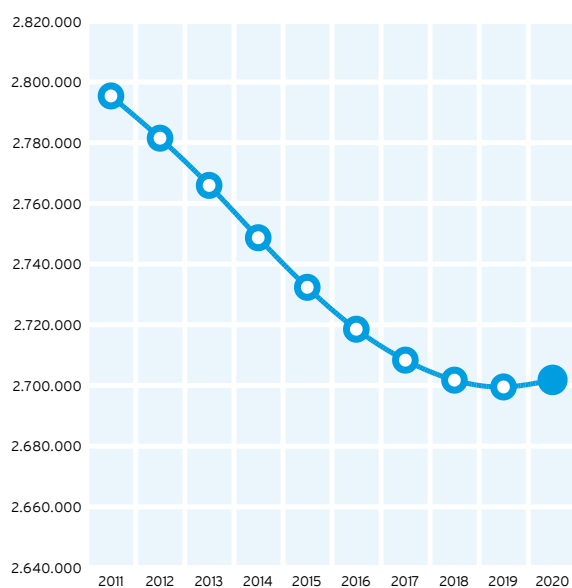

Evolución da poboación

A poboación de Galicia diminuíu un 3,35% en 2020 con respecto ao Padrón de 2011 e a participación no total nacional diminuíu en 0,23 puntos (5,69% en 200). Ademais, nas provincias de Lugo e Ourense producíronse perdas de poboación do 6,71% e o 7,98% respectivamente con respecto ao padrón de 2011.

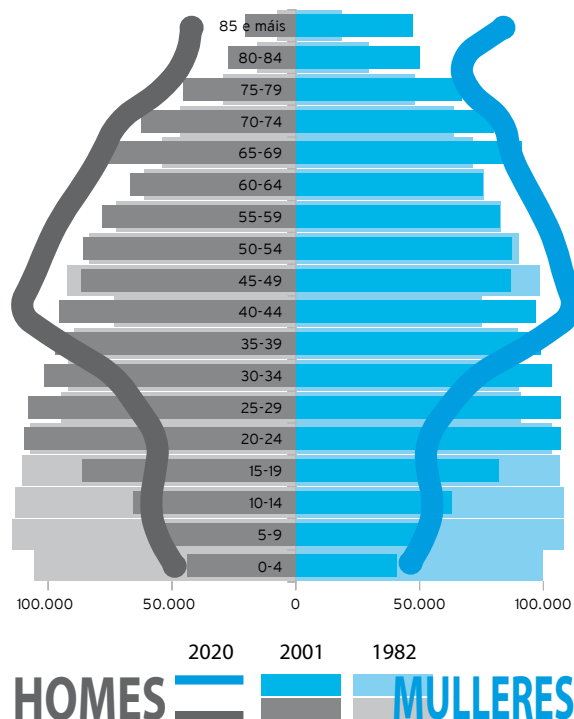
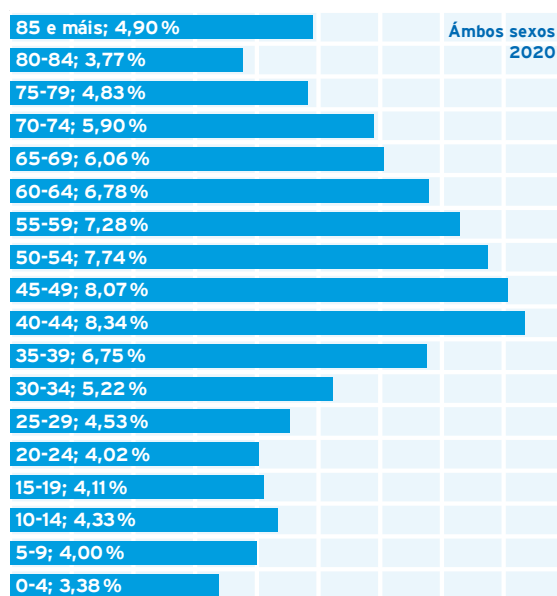
A evolución da poboación de Galicia dende 2011 é a seguinte:

Idade	Homes	Mulleres	TOTAL
2011	1.349.591	1.445.831	2.795.422
2012	1.343.328	1.438.170	2.781.498
2013	1.335.122	1.430.818	2.765.940
2014	1.325.657	1.423.038	2.748.695
2015	1.317.054	1.415.293	2.732.347
2016	1.309.809	1.408.716	2.718.525
2017	1.304.392	1.403.947	2.708.339
2018	1.300.609	1.401.134	2.701.743
2019	1.298.964	1.400.535	2.699.499
2020	1.300.153	1.401.666	2.701.819

Pirámide de poboación galega 1982-2001-2020

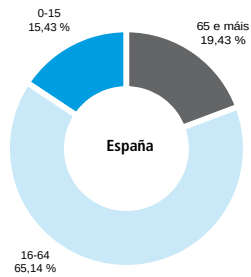
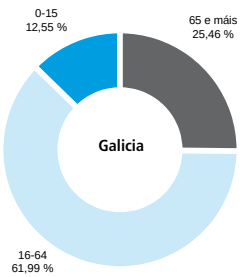
Idade	1982			2001			2020		
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
0-4	105.502	99.896	205.399	43.883	40.975	84.858	47.102	44.327	91.429
5-9	114.411	108.192	222.604	55.077	52.181	107.257	55.903	52.108	108.011
10-14	113.404	108.295	221.697	65.718	62.909	128.628	59.971	56.975	116.946
15-19	110.521	106.521	217.041	86.265	82.080	168.346	57.135	53.808	110.943
20-24	107.274	103.269	210.541	109.750	107.114	216.865	55.569	53.037	108.606
25-29	94.874	90.688	185.562	108.131	106.779	214.911	62.075	60.300	122.375
30-34	91.996	90.146	182.143	101.728	103.394	205.122	70.655	70.411	141.066
35-39	89.354	89.567	178.922	97.142	99.040	196.182	91.312	91.030	182.342
40-44	73.219	75.196	148.414	95.565	97.062	192.627	112.075	113.231	225.306
45-49	92.226	98.527	190.753	86.617	86.929	173.547	108.362	109.553	217.915
50-54	83.542	90.134	173.676	85.852	87.271	173.123	102.357	106.740	209.097
55-59	72.586	82.706	155.293	78.087	82.220	160.307	95.697	101.095	196.792
60-64	61.060	76.017	137.078	66.898	75.474	142.372	88.150	95.017	183.167
65-69	54.008	71.450	125.457	77.355	91.299	168.653	77.856	85.904	163.760
70-74	46.486	63.822	110.306	62.583	79.779	142.362	73.463	85.829	159.292
75-79	29.468	48.106	77.574	45.427	67.181	112.608	57.377	73.093	130.470
80-84	15.724	29.484	45.209	27.428	49.956	77.384	41.064	60.914	101.978
85 e máis	7.554	18.665	26.219	20.571	47.205	67.776	44.030	88.294	132.324

A poboación por grupos de idade

En Galicia e España a distribución por tramos de idade da poboación residente é a seguinte:

	Total	0-15	16-64	> 64
A Coruña	1.121.815	143.728	698.855	279.232
Lugo	327.946	35.340	196.387	96.219
Ourense	306.650	32.185	177.784	96.681
Pontevedra	945.408	127.923	601.793	215.692
Galicia	2.701.819	339.176	1.674.819	687.824
España	47.450.795	7.320.973	30.911.441	9.218.381

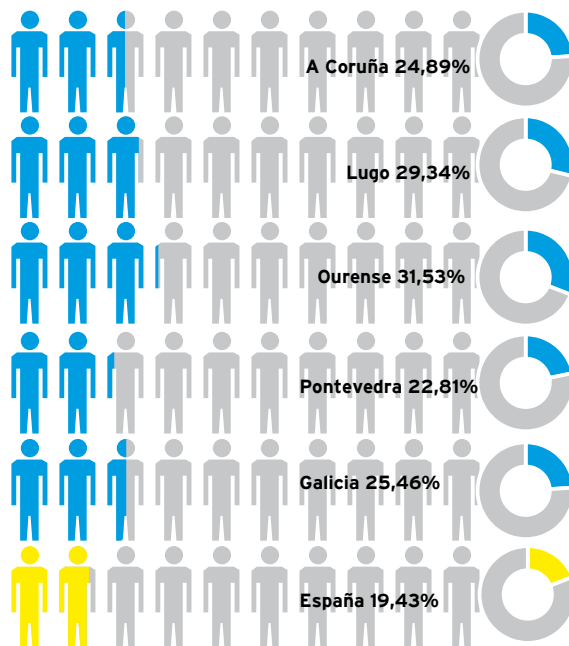
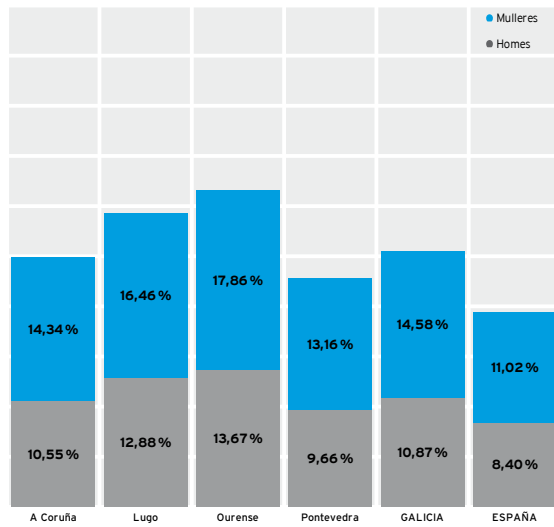

Envellecemento da poboación

Galicia é, sen dúbida, unha comunidade moi envellecida, que presenta unha proporción de maiores de 65 anos do 25,46% (a española, sendo das máis vellas do mundo, sitúase no 19,43%). As provincias de Lugo e Ourense presentan unha situación preocupante, con taxas do 29,34% e 31,53% respectivamente.

	Total	> 64		
		Homes	Mulleres	Total > 64
A Coruña	1.121.815	118.338	160.894	279.232
Lugo	327.946	42.255	53.964	96.219
Ourense	306.650	41.906	54.775	96.681
Pontevedra	945.408	91.291	124.401	215.692
Galicia	2.701.819	293.790	394.034	687.824
España	47.450.795	3.987.532	5.230.849	9.218.381

As porcentaxes das persoas maiores en Galicia e España por sexos son as seguintes:

Estas porcentaxes foron en aumento ao longo dos anos, así, desde 2011 a evolución das persoas maiores en Galicia e en España é a seguinte:

Ano	España	Porcentaxe	Galicia	Porcentaxe
2011	8.093.557	17,15 %	629.477	22,52 %
2012	8.222.196	17,40 %	635.879	22,86 %
2013	8.335.861	17,69 %	640.263	23,15 %
2014	8.442.427	18,05 %	648.045	23,58 %
2015	8.573.985	18,39 %	655.907	24,01 %
2016	8.657.705	18,60 %	661.310	24,33 %
2017	8.764.204	18,82 %	665.939	24,59 %
2018	8.908.151	19,07 %	672.930	24,91 %
2019	9.055.580	19,26 %	679.730	25,18 %
2020	9.218.381	19,43 %	687.824	25,46 %

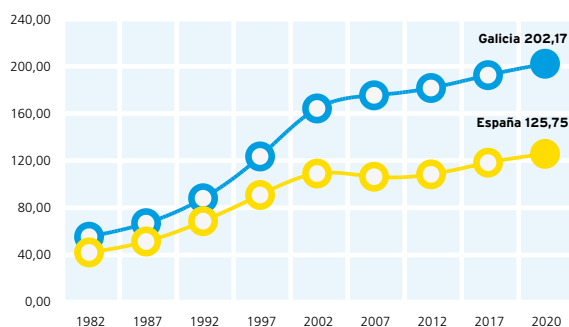
Fonte: Revisión do Padrón municipal de habitantes 2020 do INE

Índice de envellecemento

Defínese como a porcentaxe que representa a poboación maior de 64 anos sobre a poboación menor de 16 anos a 1 de xaneiro de cada ano. Como se pode observar, en Galicia no ano 2020 por cada menor de 16 anos hai dous maiores de 65 anos, en 1982 a proporción era a inversa.

Ano	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1982	50,48	93,80	80,98	39,92	55,42	42,09
1987	60,45	110,59	105,93	48,39	66,93	51,35
1992	80,75	139,10	141,56	63,85	88,04	68,63
1997	115,41	187,49	192,18	91,26	123,53	90,81
2002	157,03	247,83	254,20	121,06	164,25	109,03
2007	167,68	275,04	277,55	129,53	175,40	106,34
2012	173,47	275,63	286,70	139,24	181,60	108,34
2017	184,17	270,76	294,66	155,39	192,51	118,26
2020	193,56	270,75	300,95	168,18	202,17	125,75

Fonte: Elaboración propia. Indicadores de Estructura da Población do INE

Proxeccións de poboación 2020-2035

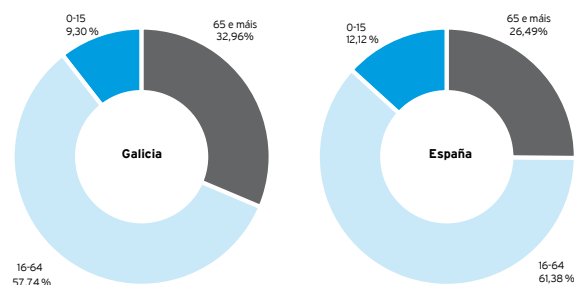
Segundo as proxeccións de poboación, 2020-2035 do INE, a poboación maior de 65 anos en Galicia superará as 800 mil persoas no ano 2035, cun crecemento global do 21%.

Ano	España	Porcentaxe	Galicia	Porcentaxe
2020	9.268.545	19,58 %	687.451	25,44 %
2021	9.397.961	19,86 %	693.578	25,80 %
2022	9.573.284	20,22 %	701.298	26,21 %
2023	9.781.701	20,64 %	709.645	26,66 %
2024	9.998.783	21,09 %	718.465	27,13 %
2025	10.224.729	21,55 %	727.683	27,61 %
2026	10.462.705	22,03 %	737.855	28,14 %
2027	10.692.675	22,49 %	747.273	28,64 %
2028	10.931.497	22,96 %	756.469	29,12 %
2029	11.186.310	23,47 %	765.755	29,62 %
2030	11.467.258	24,02 %	776.049	30,15 %
2031	11.733.187	24,53 %	786.347	30,68 %
2032	11.997.368	25,03 %	797.152	31,23 %
2033	12.270.953	25,54 %	808.673	31,80 %
2034	12.532.403	26,02 %	820.361	32,38 %
2035	12.792.613	26,49 %	831.958	32,96 %

Fonte: Elaboración propia. Proxeccións de poboación. 2020-2035 do INE

En Galicia e España a distribución por tramos de idade da poboación proxectada en 2035 é a seguinte:

	Total	0-15	16-64	> 64
Galicia	2.523.987	234.613	1.457.417	831.958
España	48.284.479	5.853.040	29.638.826	12.792.613

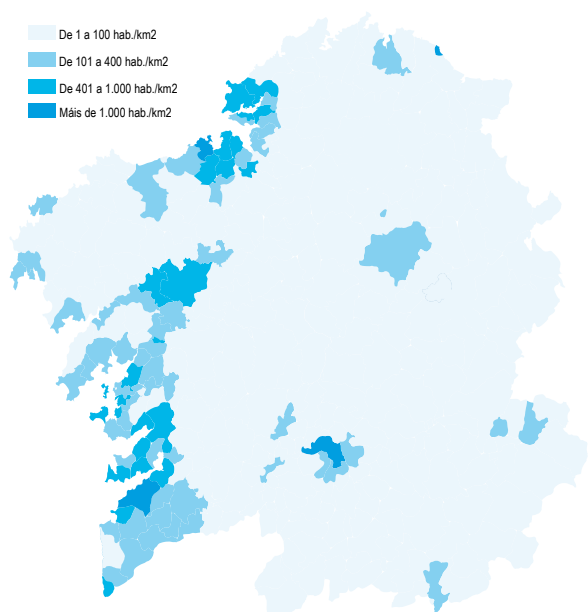

Dispersión da poboación

Entre as peculiaridades que caracterizan a nosa comunidade autónoma destaca a desigualdade na densidade de poboación, que é de 92'7 habitantes/km² de media. Esta concéntrase principalmente na costa e, especialmente, ao longo do eixo A Coruña-Santiago-Vigo.

Outra das peculiaridades que caracterizan a nosa comunidade autónoma é o elevado número de entidades singulares de poboación situadas no seu territorio cun total de 30.362 en 2020 (61.839 en España). Consecuencia directa desta atomización é a baixa densidade de poboación por núcleo poboacional, que na Comunidade Autónoma galega supón unha media de 88,99 habitantes. O total nacional é de 767,33 habitantes.

A esta dispersión únese unha orografía que dificulta o acceso e as comunicacións e que, polo tanto, incide na ordenación, planificación e desenvolvemento das políticas sociais dun xeito moi importante.

Poboación estranxeira

Segundo o *Padrón municipal de habitantes e estatística de poboación 2020* do Instituto Nacional de Estatística, o número de persoas estranxeiras empadroadas en Galicia é de 112.638 (un 11,67% de incremento con respecto aos 100.868 empadroados en 2019) o que representa unha porcentaxe do 4,17%, a segunda máis baixa do Estado.

Poboación estranxeira a 1 de xaneiro de 2020

España	5.434.153	11,45 %
Andalucía	702.018	8,29 %
Aragón	162.048	12,19 %
Principado de Asturias	45.321	4,45 %
Illas Baleares	220.035	18,78 %
Canarias	292.542	13,44 %
Cantabria	35.896	6,16 %
Castela e León	141.157	5,89 %
Castela - A Mancha	186.954	9,14 %
Cataluña	1.260.619	16,20 %
Comunidade Valenciana	752.131	14,87 %
Extremadura	34.667	3,26 %
Galicia	112.638	4,17 %
A Coruña	43.052	3,84 %
Lugo	16.153	4,93 %
Ourense	15.633	5,10 %
Pontevedra	37.800	4,00 %
Comunidade de Madrid	955.714	14,10 %
Rexión de Murcia	222.217	14,70 %
Comunidade Foral de Navarra	70.666	10,69 %
País Vasco	180.252	8,12 %
A Ríoixa	40.210	12,57 %
Ceuta	5.705	6,78 %
Melilla	13.363	15,35 %

Fonte: *Revisión do Padrón municipal de habitantes 2020* do INE

1.1.2 Información socioeconómica

Enquisa de poboación activa (EPA)

A Enquisa de poboación activa (EPA) é unha investigación continua e de periodicidade trimestral dirixida ás familias, realizada polo INE dende 1964. A súa finalidade principal é obter datos da forza de traballo e das súas diversas categorías (ocupados, parados), así como da poboación allea ao mercado laboral (inactivos). Tamaño muestral: ao redor de 65.000 vivendas e 160.000 persoas

Termos empregados:

Activos = ocupados + parados

Ocupados: persoas de 16 ou máis anos que durante a semana de referencia traballaron a cambio dunha retribución, ou tendo traballado estiveron ausentes temporalmente del por enfermidade, vacacións, etc.

Parados: persoas de 16 ou máis anos que na semana de referencia non tiñan traballo, estaban dispoñibles para traballar e buscaban activamente un emprego.

Os datos correspondentes á poboación activa, ocupada, parada e inactiva en Galicia e España, expresados en miles de persoas, son os seguintes:

	Total	Activos	Ocupados	Parados
A Coruña	971,0	514,7	454,8	59,9
Lugo	287,4	149,7	137,3	12,4
Ourense	269,6	127,2	114,2	13,0
Pontevedra	811,6	432,0	374,7	57,3
Galicia	2.339,6	1.223,5	1.080,9	142,6
España	39.635,5	23.064,1	19.344,3	3.719,8

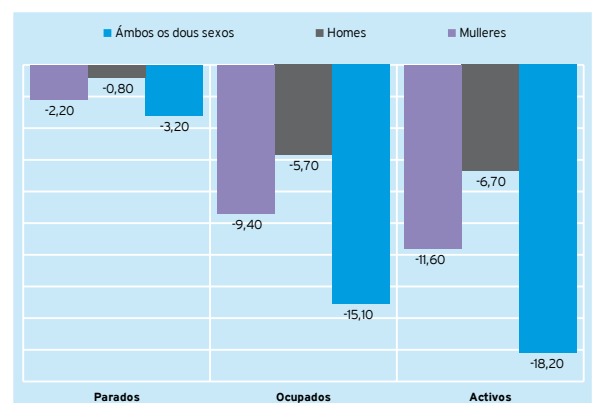
Fonte: EPA 4º trimestre 2020 do INE

Variación interanual

Poboación de 16 anos e máis segundo a súa relación coa actividade laboral e sexo. EPA 4º trimestre 2020 con respecto á EPA 4º trimestre 2019 (miles de persoas).

	Total	Activos	Ocupados	Parados
Ambos os dous sexos				
2019T4	2.337,1	1.241,7	1.096,0	145,8
2020T4	2.339,6	1.223,5	1.080,9	142,6
Homes				
2019T4	1.117,4	643,4	577,1	66,2
2020T4	1.118,8	636,7	571,4	65,4
Mulleres				
2019T4	1.219,7	598,4	518,9	79,5
2020T4	1.220,8	586,8	509,5	77,3

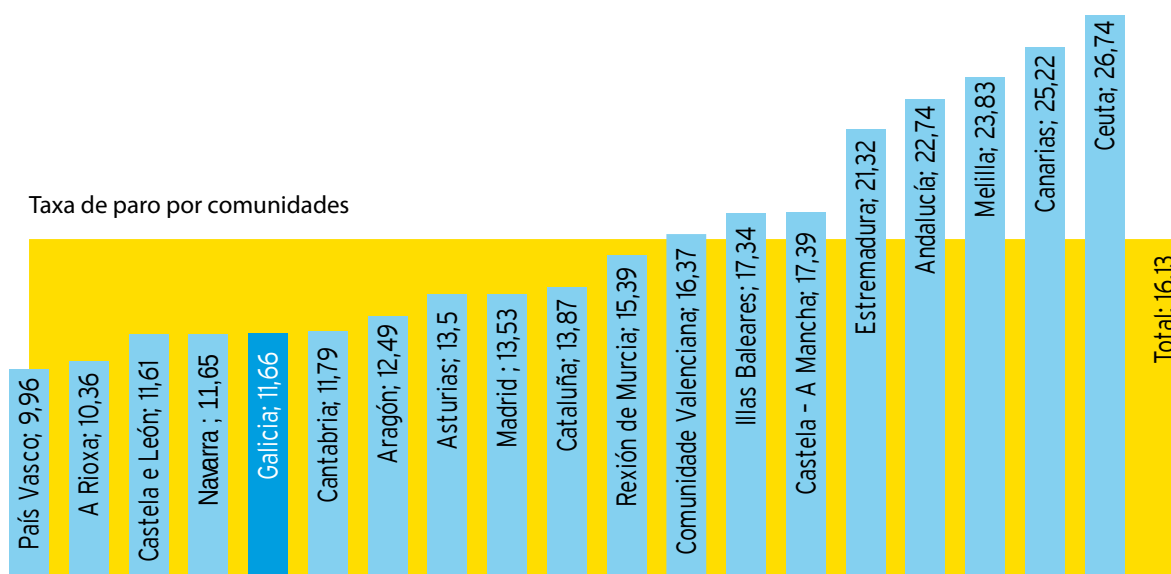
Fonte: EPA 4º trimestre 2019 do INE

Distribución por comunidades autónomas

	Total	Activos	Ocupados	Parados	Taxa de emprego	Taxa de paro
Andalucía	7.039,4	3.990,3	3.083,0	907,2	43,80	22,74
Aragón	1.111,5	649,2	568,1	81,1	51,11	12,49
Principado de Asturias	886,3	444,8	384,7	60,0	43,41	13,50
Illas Baleares	1.025,5	633,7	523,8	109,9	51,08	17,34
Canarias	1.926,7	1.106,5	827,4	279,0	42,95	25,22
Cantabria	497,2	269,1	237,3	31,7	47,74	11,79
Castela e León	2.038,4	1.104,9	976,6	128,3	47,91	11,61
Castela - A Mancha	1.698,0	994,9	821,9	173,0	48,40	17,39
Cataluña	6.341,1	3.878,5	3.340,6	537,9	52,68	13,87
Comunidade Valenciana	4.224,8	2.431,9	2.033,9	398,0	48,14	16,37
Estremadura	894,1	491,1	386,4	104,7	43,21	21,32
Galicia	2.339,6	1.223,5	1.080,9	142,6	46,20	11,66
Madrid	5.601,3	3.547,5	3.067,5	480,0	54,76	13,53
Rexión de Murcia	1.234,2	725,8	614,1	111,7	49,75	15,39
Navarra	542,6	315,1	278,4	36,7	51,30	11,65
País Vasco	1.841,2	1.021,9	920,1	101,8	49,97	9,96
A Rioxa	264,8	157,3	141,0	16,3	53,26	10,36
Ceuta	65,9	36,9	27,1	9,9	41,07	26,74
Melilla	62,7	41,1	31,3	9,8	49,93	23,83
Total	39.635,5	23.064,1	19.344,3	3.719,8	48,81	16,13

Taxa de paro por comunidades

Actividade

A poboación activa en Galicia sitúase no 4º trimestre de 2020 en 1.220,8 miles de persoas, o que representa unha taxa xeral de actividade do 52,30%.

Ano	Homes	Mulleres	TOTAL
2011	700,7	619,4	1.320,2
2012	693,9	616,9	1.310,7
2013	675,6	608	1.283,5
2014	663,7	600,6	1.264,3
2015	655,7	599,5	1.255,2
2016	656,8	597	1.253,8
2017	643,3	594,6	1.237,9
2018	641,0	596,0	1.237,0
2019	643,4	598,4	1.241,7
2020	636,7	586,8	1.223,5

En miles de persoas

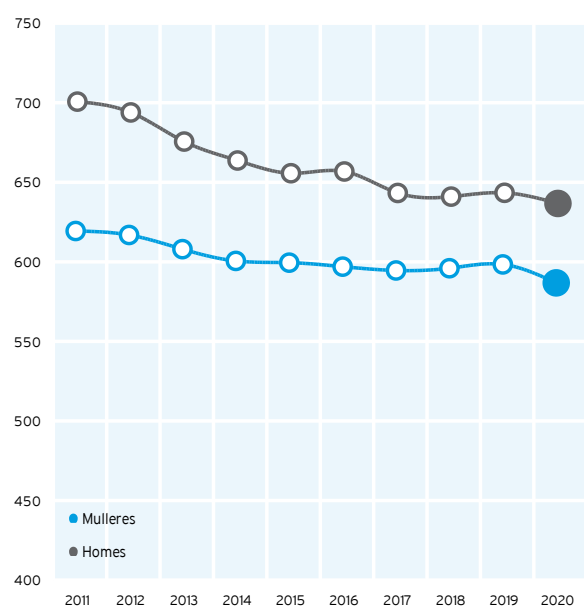
Poboación ocupada en Galicia

A poboación ocupada en Galicia, segundo a EPA do 4º trimestre de 2020 é de 1.080,9 miles de persoas (52,86% homes e do 47,14% en mulleres), o que representa unha taxa xeral de emprego (porcentaxe de ocupados respecto á poboación total do 46,20%).

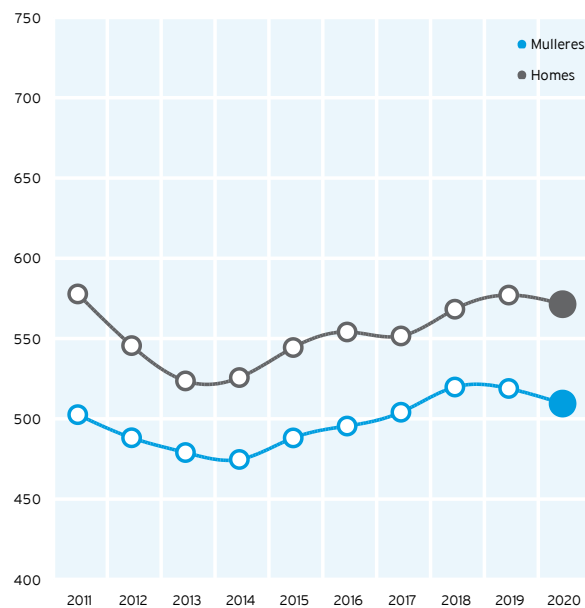
Ano	Homes	Mulleres	TOTAL
2011	577,8	502,6	1.080,4
2012	545,6	488,2	1.033,8
2013	523,6	479	1.002,6
2014	525,7	474,7	1.000,4
2015	544,4	488,1	1.032,5
2016	554,1	495,5	1.049,6
2017	551,6	504,1	1.055,8
2018	568,3	519,8	1.088,1
2019	577,1	518,9	1.096,0
2020	571,4	509,5	1.080,9

En miles de persoas

Evolución da poboación activa
Galicia 2011-2020

Evolución da poboación ocupada
Galicia 2011-2020

Poboación parada en Galicia

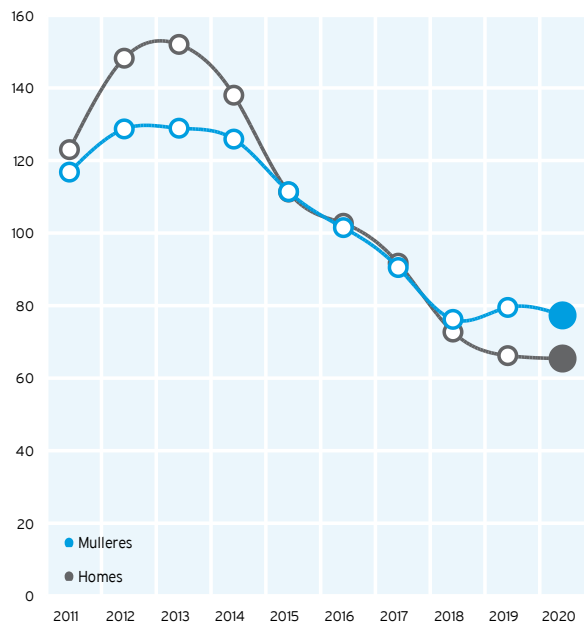
A poboación parada en Galicia, segundo a Enquisa de poboación activa do 4º trimestre de 2020 do INE, é de 142,6 miles de persoas, 77,3 mulleres (54,17%) e 65,4 homes (45,83%).

A evolución da poboación parada por sexos é a seguinte:

Ano	Homes	Mulleres	TOTAL
2011	123	116,8	239,8
2012	148,2	128,7	276,9
2013	152	128,9	280,9
2014	138	125,9	263,8
2015	111,3	111,4	222,7
2016	102,7	101,5	204,2
2017	91,7	90,5	182,1
2018	72,7	76,2	148,9
2019	66,2	79,5	145,7
2020	65,4	77,3	142,6

En miles de persoas

**Evolución da poboación parada
Galicia 2011-2020**

A distribución da poboación parada por sexos é a seguinte:

	Homes	Mulleres	TOTAL
A Coruña	29,2	30,7	59,9
Lugo	5,4	6,9	12,4
Ourense	5,8	7,2	13,0
Pontevedra	24,9	32,5	57,3
Galicia	65,4	77,3	142,6
España	1.728,4	1.991,4	3.719,8

En miles de persoas

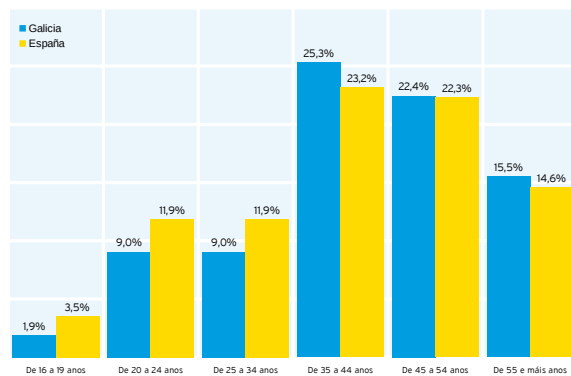
Poboación parada por idade

A poboación parada por idade, cunha distribución por tramos de idade en miles de persoas en Galicia e España é a seguinte:

	Galicia	España
De 16 a 19 anos	2,7	131,1
De 20 a 24 anos	12,9	441,3
De 25 a 34 anos	36,9	915,0
De 35 a 44 anos	36,1	861,9
De 45 a 54 anos	32,0	828,9
De 55 y más anos	22,1	541,7
Total	142,6	3.719,8

En miles de persoas

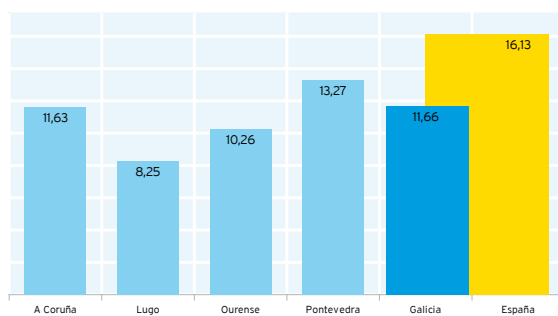
Porcentaxes da poboación parada por tramos de idade

Taxas de paro

En Galicia hai 142,6 mil parados, o que representa unha taxa de paro de 11,66 cunha taxa do 10,26 para os homes e 13,17 para mulleres. As taxas de paro por provincias son as seguintes:

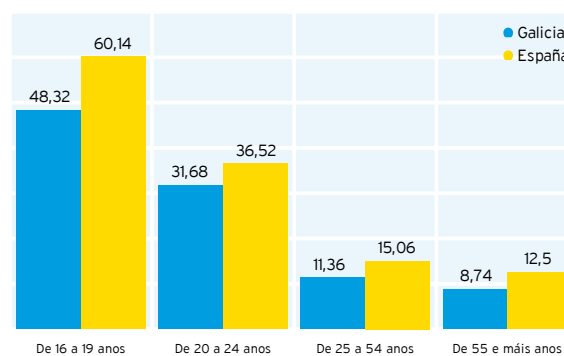
	Homes	Mulleres	TOTAL
A Coruña	11,02	12,28	11,63
Lugo	6,92	9,71	8,25
Ourense	8,77	11,89	10,26
Pontevedra	10,97	15,82	13,27
Galicia	10,26	13,17	11,66
España	14,17	18,33	16,13

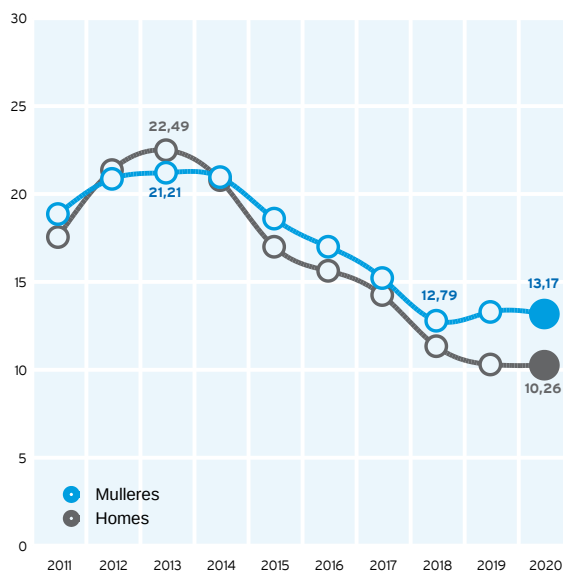
Taxas de paro por idade

A distribución das taxas de paro por tramos de idade en Galicia e España é a seguinte:

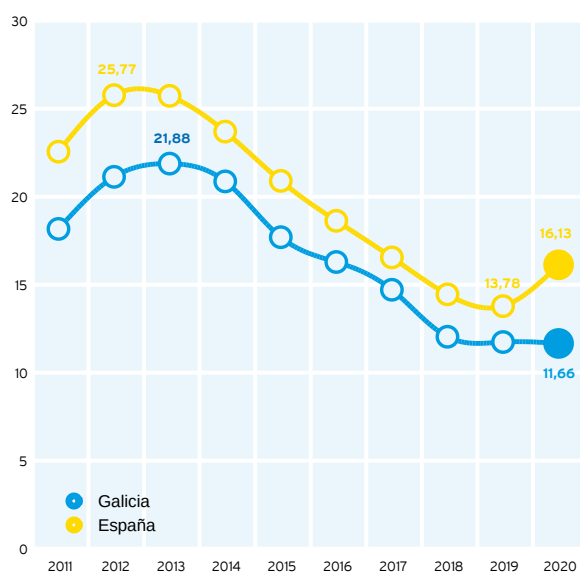
	Galicia	España
De 16 a 19 anos	48,32	60,14
De 20 a 24 anos	31,68	36,52
De 25 a 54 anos	11,36	15,06
De 55 e máis anos	8,74	12,50
Total	11,66	16,13

Evolución das taxas de paro por sexo Galicia 2011-2020

Evolución das taxas de paro Galicia-España 2011-2020

Seguridade Social

Que é o Sistema da Seguridade Social?

O Sistema da Seguridade Social é un conxunto de réximes a través dos cales o Estado garante ás persoas comprendidas no seu campo de aplicación, por realizar unha actividade profesional, ou por cumprir os requisitos esixidos na modalidade non contributiva, así como aos familiares ou asimilados que tivesen ao seu cargo, a protección adecuada nas continxencias e situacións que a lei define.

Poboación afiliada por comunidades autónomas. 30 de decembro de 2020

España	18.904.852	
Andalucía	3.108.771	16,44 %
Aragón	559.715	2,96 %
Principado de Asturias	359.005	1,90 %
Illas Baleares	415.123	2,20 %
Canarias	777.232	4,11 %
Cantabria	212.866	1,13 %
Castela e León	899.116	4,76 %
Castela - A Mancha	711.118	3,76 %
Cataluña	3.354.589	17,74 %
Comunidade Valenciana	1.916.824	10,14 %
Estremadura	388.517	2,06 %
Galicia	989.946	5,24 %
Comunidade de Madrid	3.211.860	16,99 %
Rexión de Murcia	590.032	3,12 %
Comunidade Foral de Navarra	283.636	1,50 %
País Vasco	953.183	5,04 %
A Rioxa	127.155	0,67 %
Ceuta	21.964	0,12 %
Melilla	24.200	0,13 %

Fonte: Seguridad Social

O Sistema de Seguridade Social está composto polo réxime xeral e réximes especiais. Dentro do réxime xeral tamén se inclúen os sistemas especiais, entre outros, agrario e de empregados do fogar.

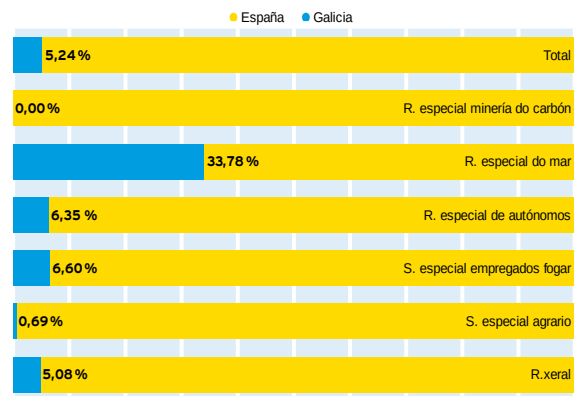
Os réximes especiais son o réxime especial de traballadores autónomos, o réxime especial de minaría do carbón e o Réxime especial de traballadores do mar.

En Galicia e España, o número de traballadores afiliados á Seguridade Social, segundo réximes, a 30 decembro de 2020 foi o seguinte:

	Galicia	España
Réxime Xeral		
R. xeral (1)	731.995	14.415.649
S. especial agrario	5.398	778.896
S. especial empregados fogar	25.180	381.482
Réximes especiais		
R. especial de autónomos	207.729	3.269.541
R. especial do mar	19.644	58.155
R. especial da minaría do carbón	0	1.129
Total	989.946	18.904.852

(1) Incluídos no réxime xeral os datos de cuidadores non profesionais, excluídos datos dos sistemas especiais agrario e de empregados do fogar

Fonte: Seguridad Social

Pensionistas

Pensións contributivas

Son prestacións económicas e de duración indefinida, aínda que non sempre, cuxa concesión está xeralmente supeditada a unha previa relación xurídica coa Seguridade Social (acreditar un período mínimo de cotización en determinados casos), sempre que se cumpran os demais requisitos esixidos.

- ▶ Dentro da acción protectora do réxime xeral e dos réximes especiais da Seguridade Social, coas excepcións que, en cada caso e para cada modalidade, se indican no respectivo réxime especial, inclúense as pensións seguintes:
  - Por xubilación.
  - Por incapacidade permanente: total, absoluta e grande invalidez.
  - Por falecemento: viuvez, orfandade e en favor de familiares.
- ▶ Dentro da acción protectora do seguro obrigatorio de velez e invalidez (SOVI), inclúense as pensións de: velez, invalidez e viuvez.

Pensións non contributivas

Son prestacións económicas que se recoñecen a aqueles cidadáns que, atopándose en situación de necesidade protexible, carezan de recursos suficientes para a súa subsistencia nos termos legalmente establecidos, aínda cando non cotizasen nunca ou o tempo suficiente para alcanzar as prestacións do nivel contributivo. Dentro desta modalidade, atópanse as pensións de invalidez e xubilación.

Destas prestacións dáse conta no apartado 3.1 do capítulo 3 Inclusión, inmigración e acción social.

Pensións en vigor a 1 de decembro de 2020

Total sistema

	Número	P.media
España	9.809.019	1.017,97
Andalucía	1.586.910	911,13
Aragón	304.360	1.073,33
Principado de Asturias	300.769	1.198,56
Illas Baleares	196.651	945,32
Canarias	334.910	931,56
Cantabria	142.336	1.075,36
Castela e León	612.485	1.010,10
Castela - A Mancha	375.750	940,63
Cataluña	1.738.197	1.056,03
Comunidade Valenciana	1.005.069	938,36
Extremadura	230.080	847,63
Galicia	766.272	865,94
Comunidade de Madrid	1.176.409	1.195,73
Rexión de Murcia	250.823	898,02
Comunidade Foral de Navarra	138.116	1.170,49
País Vasco	562.534	1.263,82
A Rioxa	70.463	998,92
Ceuta	8.782	1.030,13
Melilla	8.103	977,01

Fonte: Seguridade Social

A distribución por clases é a seguinte:

	Galicia		España	
	Número	P.media	Número	P.media
Incapacidade permanente	69.602	892,23	948.917	985,16
Xubilación	480.910	985,89	6.125.792	1.170,26
Viuvez	185.739	615,45	2.352.738	729,62
Orfandade	23.369	406,50	338.540	412,01
Favor de familiares	6.652	527,47	43.032	594,59
Total pensións	766.272	865,94	9.809.019	1.017,97

1.2 RECURSOS

1.2.1 Estrutura orgánica

A Consellería de Política Social é o departamento da Administración autonómica ao cal, ademais daquelas competencias e funcións establecidas pola Lei 1/1983, do 22 de febreiro, de normas reguladoras da Xunta e da súa Presidencia, lle corresponde, de conformidade co Estatuto de autonomía e coa Constitución española, propoñer e executar as directrices xerais do Goberno no ámbito social. Engloban, xa que logo, as competencias en materia de servizos sociais, incluíndo as políticas de familia, infancia e menores, dinamización demográfica, benestar social, inclusión social, servizos comunitarios, atención aos discapacitados e ás persoas maiores, a promoción da autonomía persoal e a atención ás persoas en situación de dependencia; tamén atende as políticas de xuventude e voluntariado. Todo o anterior na forma establecida no Decreto 216/2020, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG nº 253 do 17.12.2020).

A configuración da nova estrutura orgánica da Xunta de Galicia e da Vicepresidencia e as consellerías foi publicada no Decreto 110/2020, do 6 de setembro (DOG nº. 181 do 07.09.2020) e no Decreto 130/2020 do 17 de setembro (DOG nº. 190 do 18.09.2020) respectivamente.

O Decreto 216/2020, do 3 de decembro, no seu artigo 2 establece que para o exercicio das súas funcións, a Consellería de Política Social se estrutura nos seguintes órganos: A persoa titular da Consellería, Secretaría Xeral Técnica, Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Xeográfica, Dirección Xeral de Inclusión Social, Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade, Dirección Xeral de Atención Integral Sociosanitaria, Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e xefaturas territoriais.

No seu art. 3 establece que quedan adscritos a esta consellería: A Axencia Galega de Servizos Sociais, creada polo Decreto 40/2014, do 20 de marzo.

► Outros órganos

Así mesmo, quedan adscritos a esta consellería os órganos colexiados seguintes con carácter e funcións establecidos nas súas respectivas normas reguladoras:

- a) A Comisión Interdepartamental de Servizos Sociais e Inclusión Social, creada pola Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia.
- b) O Consello Galego de Benestar Social, creado pola Lei 13/2008, do 3 de decembro.
- c) A Comisión Técnica de Accesibilidade e o Consello Galego para a Promoción da Accesibilidade e a Supresión de Barreiras, creados pola Lei 8/1997, do 20 de agosto, de accesibilidade e supresión de barreiras na Comunidade Autónoma de Galicia.
- d) O Consello Galego da Familia e o Observatorio Galego de Familia e da Infancia, creados pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia
- e) O Consello Autonómico de Atención Temperá e a súa Comisión Técnica, creados polo Decreto 183/2013, do 5 de decembro, polo que se crea a Rede galega de atención temperá.
- f) O Consello Galego de Acción Voluntaria e o Observatorio Galego de Acción Voluntaria, creados pola Lei 10/2011, do 28 de novembro, de acción voluntaria.
- g) O Comité Galego de Políticas de Xuventude, creado pola Lei 6/2012, do 19 de xuño, de xuventude de Galicia
- h) O Consello Asesor e Consultivo da Xuventude de Galicia e o seu Observatorio da Xuventude, creados pola Lei 6/2012, do 19 de xuño.
- i) O Observatorio Galego de Dinamización Demográfica, creado polo Decreto 104/2016, do 28 de xullo

1.2.2 Recursos humanos

Para a xestión das competencias en 2020, a consellería contou con 4.166 postos. A distribución por área territorial é a seguinte:

	Total	Porcentaxe
A Coruña	1.399	33,58 %
Lugo	716	17,19 %
Ourense	503	12,07 %
Pontevedra	1.236	29,67 %
Servizos centrais	312	7,49 %
Total	4.166	100,00 %

Distribución por áreas de actuación

En canto á distribución por áreas de actuación pódese subliñar que máis do 72% da relación de postos de traballo está destinado nos centros dos que é titular a Consellería de Política Social:

	Administración	Centros propios	Total
A Coruña	298	1.112	1.410
Lugo	149	567	716
Ourense	147	354	501
Pontevedra	244	991	1.235
Servizos centrais	305	0	305
Total	1.143	3.024	4.167

Outro persoal

Ademais dos 4.165 postos de traballo, a Consellería de Política Social contou en 2020 con 642 persoas non incluídas nas RPT (acumulación de tarefas, gabinete, e persoal á disposición da conselleira).

1.2.3 Recursos económicos

O orzamento da Consellería de Política Social ascendeu no ano 2020 a 775.791.666 euros. A distribución por capítulos do orzamento de 2020 foi a seguinte:

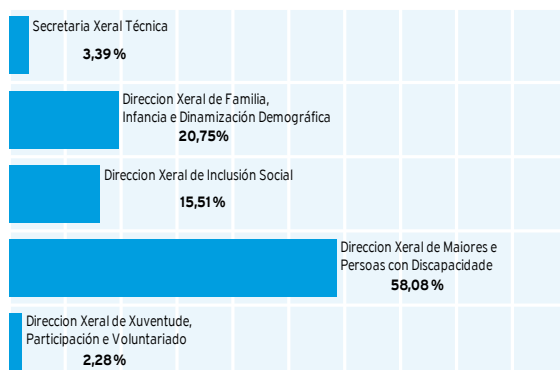
Capítulo I	Gastos de persoal	134.248.105
Capítulo II	Gastos correntes bens e servizos	211.365.881
Capítulo IV	Transferencias correntes	410.162.745
Capítulo VI	Investimentos reais	9.768.594
Capítulo VII	Transferencias de capital	10.246.341
Total		775.791.666

A distribución dos créditos por programas foi a seguinte:

Dirección e servizos xerais de promoción social	44.811.026
Protección e inserción social	78.415.877
Programas de prestacións ás familias e á infancia	160.334.745
Servizos sociais relativos ás migracións	724.846
Programa de atención á dependencia	404.086.794
Promoción da Autonomía Persoal e Prevención da Dependencia para Persoas con Discapacidade	37.488.604
Programas de Solidariedade	1.362.036
Servizos á Xuventude	16.317.089
Servizos sociais comunitarios	32.250.649
Total	775.791.666

En canto á distribución por servizos foi a seguinte:

Secretaría Xeral Técnica	26.289.492
Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica	160.959.745
Dirección Xeral de Inclusión Social	120.288.157
Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade	450.575.147
Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado	17.679.125
Total	775.791.666

Contratación

Os contratos (agás contratos menores) iniciados no ámbito desta consellería no ano 2019, a través de procedementos de contratación administrativa son os seguintes:

▸ Contratos que xeraron gasto para a consellería

	Nº	Importe de licitación	Importe de adjudicación
Aberto	57	40.085.155,21	30.335.909,10
Negociado	11	585.385,01	579.878,56
Total	68	40.670.540,22	30.915.787,66

A porcentaxe por procedemento de tramitación do importe de adjudicación é dun 16,185% para o negociado e 83,82% para o aberto. A porcentaxe do importe de adjudicación sobre o licitado é do 76,02%.

Adicionalmente, licitáronse os seguintes contratos que quedaron desertos:

	Nº	Importe de licitación
Aberto	4	761.877,44
Negociado	1	64.000,01
Total	5	825.877,45

E os seguintes contratos, nos que non se compara o importe de licitación co de adjudicación ao non ser magnitudes comparables (a adjudicación realizouse en función de prezos unitarios):

	Nº	Importe de licitación
Aberto	15	11.140.567,32
Negociado	0	0,00
Total	15	11.140.567,32

Finalmente, o total das prórrogas incorpóranse por separado:

	Nº	Importe prórrogas
Aberto	102	104.328.351,58
Negociado	66	16.428.035,79
Total	168	120.756.387,37

▸ Contratos que xeraron ingresos para a consellería

	Nº	Importe de licitación	Importe de adjudicación
Aberto	1	1.500	1.500
Negociado	0	0	0
Total	1	1.500,00	1.500,00

E o total das prórrogas incorpóranse por separado:

	Nº	Importe prórrogas
Aberto	10	27.828,27
Negociado	18	6.296,01
Total	28	34.124,28

1.2.4 Rede de centros

A Consellería de Política Social dispón dunha rede de 44 centros sociais, 46 centros para maiores, 10 centros para persoas con discapacidade, 12 centros de menores, 27 centros para a infancia, 9 centros de familia (2 residencias de tempo libre) e 27 centros para a xuventude. A descrición das distintas tipoloxías é a seguinte:

► Centros sociais

Terán a consideración de centros de servizos sociais todos aqueles equipamentos regulamentariamente tipificados nos que se desenvolvan dun modo estable e continuado servizos, programas e actividades de servizos sociais nas distintas áreas sociais.

► Centros de atención ás persoas maiores

Son centros de atención ás persoas maiores todos aqueles equipamentos, establecementos ou instalacións nos que se preste, dun xeito estable e continuado, atención directa a un mínimo de 6 persoas con idade igual ou superior a 65 anos, ou, excepcionalmente, maiores de 60 que pola súa situación persoal ou social precisen destes centros.

► Centros para persoas con discapacidade

Son centros destinados á atención de persoas con discapacidade, nos que se lles presta unha atención integral, especializada e terapéutica para o seu axuste persoal, así como unha oferta de actividades rehabilitadoras, ocupacionais, culturais, recreativas e de convivencia para a súa inclusión social e fomento da súa autonomía.

Existen dúas modalidades: centros de atención diúrna no que se inclúen os centros ocupacionais e os centros de día; e centros residenciais nas súas diferentes modalidades, nos que viven dunha maneira temporal ou definitiva, as persoas con discapacidade que por diversos motivos, xa sexan ambientais, sociais ou persoais teñen dificultades para vivir no seu contorno.

► Centros de atención á infancia

Son centros de atención á infancia aqueles equipamentos que, calquera que sexa a súa denominación, organizan o coidado dos nenos/as no seo dun grupo co fin de contribuír ao seu benestar e ao seu proceso evolutivo, facilitando a conciliación da vida laboral e familiar das familias mediante a súa garda e custodia.

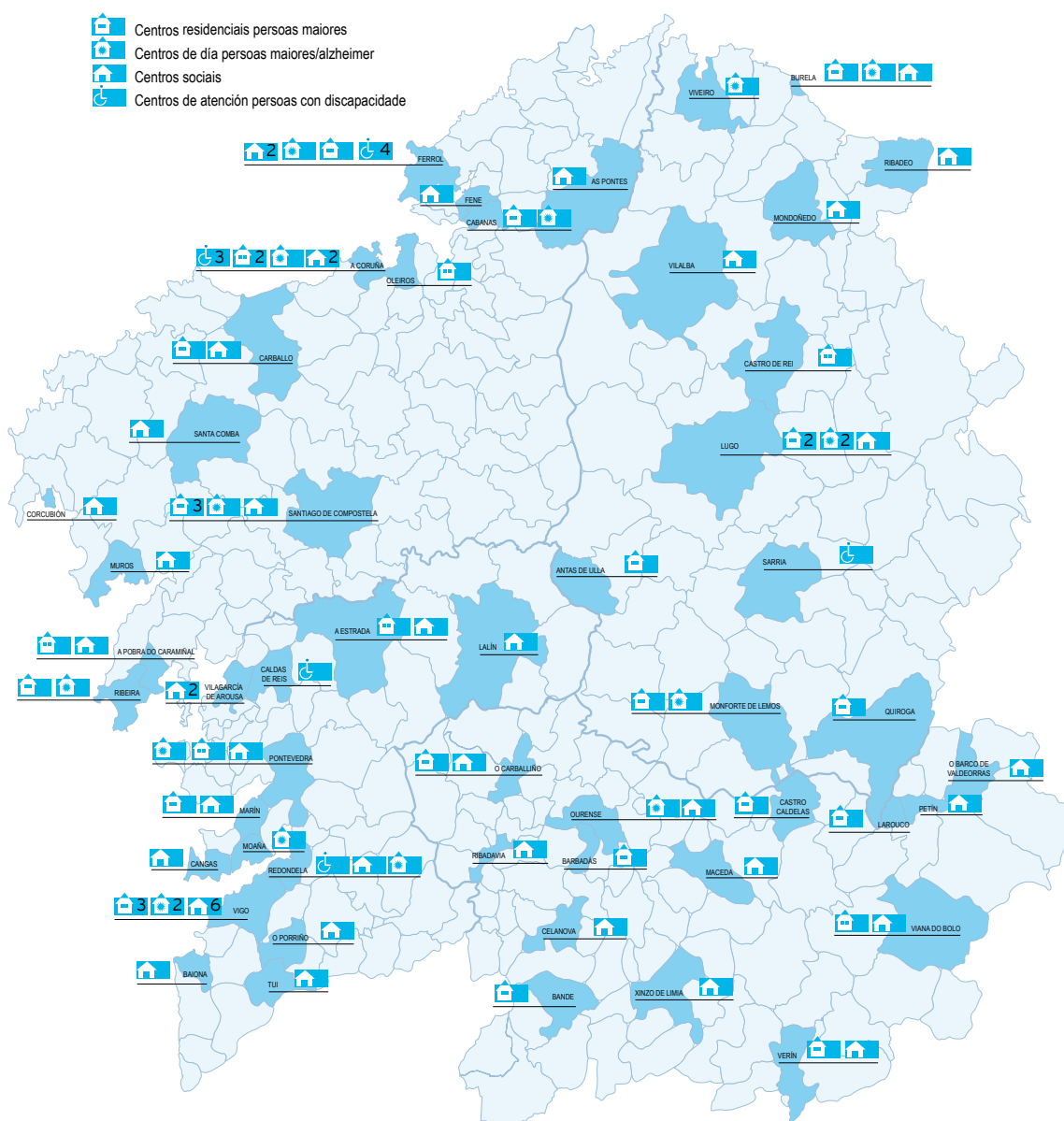
► Centros de menores

Os centros de menores clasifícanse nas seguintes tipoloxías: casas de primeira acollida, casas de familia, miniresidencias, residencias, centros con fogares, centros de reeducación, centros de atención específica, vivendas tuteladas, vivendas de transición á vida autónoma, centros con obradoiros formativos e centros de atención de día.

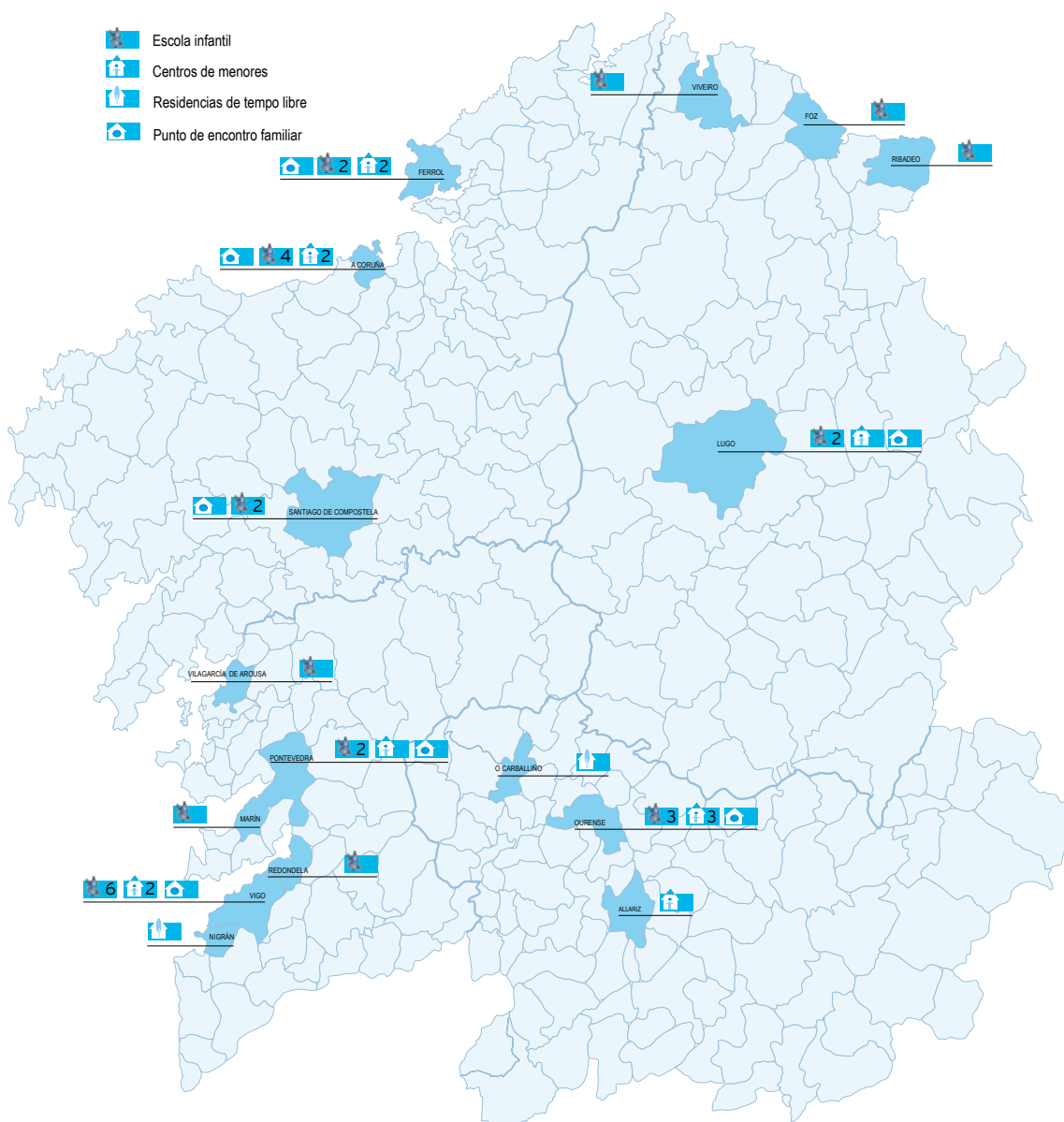
► Centros para a xuventude

Os centros para a xuventude clasifícanse nas seguintes tipoloxías: centro coordinador de información e documentación xuvenil, espazo xove, residencias e albergues e os centros querote máis.

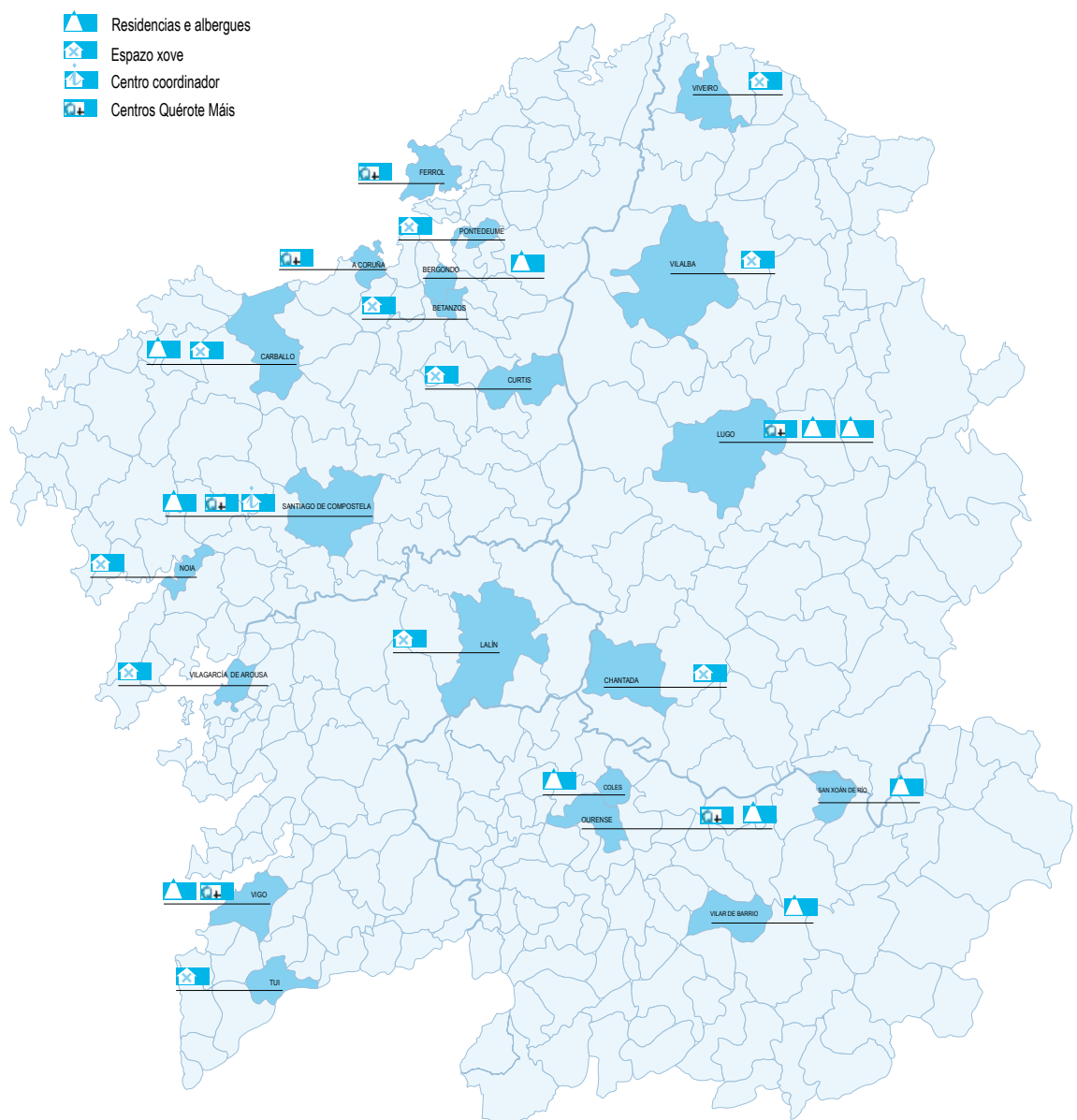
A distribución por concellos dos centros para persoas maiores, persoas con discapacidade e os centros sociais é a seguinte:

A distribución por concellos dos centros para menores, escolas infantís e familia é a seguinte:

A distribución por concellos dos centros de atención á xuventude é a seguinte:

1.3 NORMATIVA

A Consellería de Política Social e os seus órganos adscritos publicaron durante 2020 un total de 315 disposicións no Diario Oficial de Galicia, A distribución segundo as seccións establecidas no DOG e por rango da disposición é a seguinte:

► Distribución por rango

Lei	0
Decreto	7
Orde	59
Extracto	29
Resolución	80
Instrución	0
Cédula	27
Edicto	36
Anuncio	69
Corrección de erros	8
Total disposicións	315

► Distribución por Sección

I. Disposicións xerais	0
II. Autoridades e persoal	5
III. Outras disposicións	155
IV. Oposicións e concursos	14
VI. Anuncios	141
Total disposicións	315

1.4 PUBLICACIÓNS E ESTATÍSTICAS

A Sección de Publicacións e Estatísticas, atendendo o establecido no art. 8 e) do Decreto 216/2020 do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG nº 253, do 17.12.2020), depende orgánica e funcionalmente da Subdirección Xeral de Coordinación Administrativa, adscrita á Secretaría Xeral Técnica, e ten ao seu cargo as seguintes funcións:

- Elaboración de publicacións: recompilación da información, redacción, revisión, maquetación, e publicación e posta á disposición dos usuarios de todos os recursos publicables relacionados con temáticas propias da Consellería.
- Coordinación e tramitación de expedientes de publicacións e de todo tipo de documentos -impresos ou electrónicos- que se presentan, para a súa aprobación, ante a Comisión Permanente de Publicacións.
- Asesoramento técnico en calquera dos procesos de edición aos departamentos da consellería que así o requiran.
- Cumprir e facer cumprir entre os distintos departamentos da Consellería, todo canto acordo se tome no Consello e na Comisión Permanente de Publicacións
- Xestión do ISBN, ISSN e depósito legal.
- Actualización e mantemento do catálogo en rede das publicacións editadas pola Consellería e descrición bibliográfica dos recursos publicables e posta á disposición dos usuarios, para a súa consulta, dos recursos publicables a través da páxina web da Consellería de Política social (<https://politicassocial.xunta.gal/gl/recursos/publicacions>)
- Mantemento e actualización do blog Alertas e publicacións da Consellería de Política Social a través de voces relacionadas co ámbito competencial desta consellería e que se incorporan a unha das catro categorías creadas: Alertas, Estatísticas, Normativa e

1.4 PUBLICACIÓNS E ESTATÍSTICAS

publicacións da Consellería (<https://blogs.xunta.gal/publicacions-ps/>)

- Coordinación, como órgano estatístico sectorial da consellería, entre o Instituto Galego de Estatística e as unidades administrativas responsables de operacións ou actividades estatísticas na elaboración ou reestruturación dos proxectos técnicos, actualización, seguimento e difusión dos datos das ditas operacións ou actividades.
- Colaboración co IGE na elaboración, seguimento e cumprimento das operacións estatísticas integradas no Programa estatístico anual (PEA).

1.4.1 Área de Publicacións

No ano 2020, a Subdirección Xeral de Coordinación Administrativa, a través da Sección de Publicacións, presentou para a aprobación da Comisión Permanente de Publicacións e a súa posterior edición un total de 33 documentos¹.

Por tipoloxía² de publicación, distribúense do seguinte xeito: carteis: 2 dípticos: 1; folletos: 7; libros: 4; publicacións periódicas: 11 (números correspondentes a 5 títulos editados)

Produción por tipo de publicación. Ano 2020	Nº. de documentos
Carteis	2
Díptico	1
Folletos	7
Libros	4
Publicacións periódicas*	11
Total	25

*Os números publicados corresponden a 6 títulos de publicacións periódicas aprobadas na Comisión Permanente de Publicacións.

¹ Por mor da pandemia provocada pola Covid-19, 8 do total de documentos non se publicaron (4 folletos e 4 carteis divulgativos de programas para maiores: Programa de benestar a través da talasoterapia e programa de Benestar en balnearios)

² Os números publicados corresponden a 6 títulos de publicacións periódicas aprobadas na Comisión Permanente de Publicacións.

Os 25 documentos foron aprobados pola Comisión permanente de publicacións e todos foron publicados, ben en papel, ben electronicamente.

A edición electrónica en rede, con 23 documentos, representa o 92% do total fronte á edición en papel que con 2 documentos representa o 8 %.

Todos os títulos correspondentes á edición electrónica foron colgados na rede e tamén un do total de títulos impresos.

Todos os documentos teñen carácter non venal.

Ao longo de 2020 o número de exemplares de todos os documentos editados ascende a 3.500 e flutúan entre un mínimo de 500 exemplares e un máximo de 3.000.

En canto aos investimentos, o custo total investido en publicacións ao longo de 2020 ascende a 7.774,15 euros (con IVE) e 7.453,46 (sen IVE)

A lingua de publicación utilizada maioritariamente é o galego con 16 documentos, seguida do castelán con 4. Hai que indicar que hai unha publicación periódica da que se publicaron 4 números que utiliza indistintamente o galego e o castelán.

A distribución de número de documentos, tiraxe e orzamentos dos distintos centros directivos e outros órganos administrativos adscritos á consellería é a seguinte:

Departamento*	nº	Tiraxe	Custo en euros
Secretaría Xeral Técnica	6	0	0
Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica	5	0	0
Dirección Xeral de Miores e Persoas con Discapacidade	6	0	0
Dirección Xeral de Inclusión Social	3	0	0

Dirección Xeral de Xuventude Participación e Voluntariado	5	3.500	7.774
Total	25	3.500	7.774

* Relaciónanse unicamente aquelas unidades administrativas que ao longo de 2020 publicaron algún tipo de documento.

O depósito legal

A Lei 23/2011, do 29 de xullo, de depósito legal (BOE nº 182, do 30.07.2011) e a súa entrada en vigor o 30 de xaneiro de 2012 tivo como novidade máis destacada o cambio na asunción da xestión do depósito legal que pasa de recaer no impresor a recaer no editor.

A partir de 2012, a Sección de Publicacións e Estatísticas xestiona o depósito legal das obras editadas (impresas e electrónicas con dispositivo físico) pola Consellería de Política Social.

A publicación do Real decreto 635/2015, do 10 de xullo (BOE núm. 177 do 25.07.2015), regula o depósito legal das publicacións en liña. Polo tanto, e aínda que se viña practicando desde a publicación da lei, os xestores do depósito legal das publicacións en liña son os centros de conservación, é dicir, a Biblioteca Nacional de España e os que determinen as comunidades autónomas no ámbito das súas competencias. Estes centros son os que determinan os sitios web e os recursos que se capturarán ou depositarán para ser conservados e poder así facilitar a súa consulta. Na Comunidade Autónoma de Galicia o centro de conservación recae na Biblioteca de Galicia.

No ano 2020 solicitáronse 2 números ás oficinas de depósito legal da Coruña. Depositáronse os exemplares preceptivos destes documentos e tamén os exemplares de publicacións periódicas con número de depósito legal xa asignado para a súa conservación na Biblioteca Nacional de España, na Biblioteca de Galicia e nos centros de conservación establecidos pola Comunidade Autónoma de Galicia no ámbito das súas competencias.

O BdB. Boletín de Benestar: Boletín informativo de Política Social

Este boletín elaborado integramente desde a Sección de Publicacións e Estatísticas continúa como un documento que pretende facilitar formación e accesibilidade informativa a aquelas persoas que, desde distintas perspectivas, se dedican a traballar no ámbito das políticas sociais. Ao longo de 2020 editáronse 4 números (o último o nº 26, maio-xuño de 2020) e deixa de publicarse definitivamente.

O blog da Consellería: Alertas e publicacións de Política Social

Esta ferramenta iníciase en maio de 2016 cun dobre obxectivo: por un lado, dar visibilidade das novidades editoriais elaboradas pola Consellería, e por outro, crear un contorno de información de recursos documentais no ámbito das competencias propias desta consellería. Parte da necesidade de ampliar e dar a coñecer a actuación e a xestión das políticas públicas en materia de Servizos sociais.

Ao longo de 2020 publicáronse un total de 91 artigos* distribuídos por categorías do seguinte xeito:

Alertas	49
Estatísticas	8
Normativa	34
Publicacións da Consellería	15

* O nº de artigos publicados (91) difire do nº de entradas (106). Isto explícase porque un mesmo artigo pode estar asignado a varias categorías.

► O blog en cifras en 2020

Da información mensual remitida pola Amtega e referida á visualización do blog podemos dar os seguintes datos:

- Número de sesións: 391
- Media de número de persoas usuarias: 348,5 ao mes

- Media de número de páxinas vistas: 685,58
- O navegador máis utilizado é o Chrome seguido de Firefox e Safari Tamén se utilizaron outros como Internet Explorer e Edge.
- En canto ao dispositivo máis utilizado destaca o ordenador de mesa seguido do móbil e en menor medida da tableta.

► Consultas:

Entre as páxinas máis vistas destacan as xerais de Alertas e publicacións (en galego ou castelán). Tamén se fan buscas por distintas categorías (publicacións da Consellería, Estatísticas etc. e en menor medida por meses e etiquetas temáticas).

Entre os documentos máis consultados destacan:

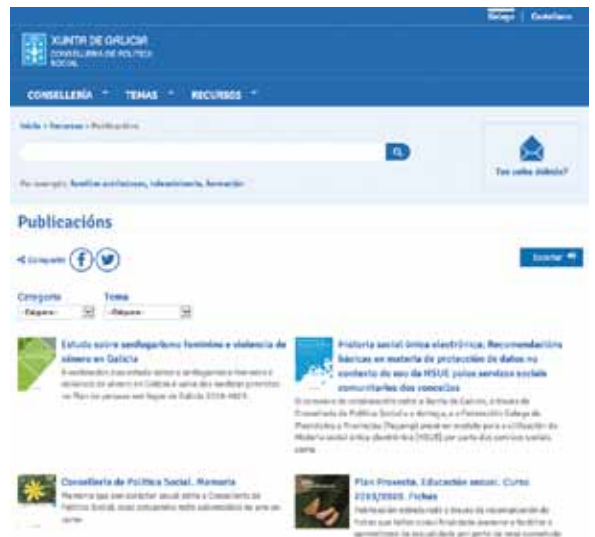
- Normas UNE e ISO vixentes e relacionadas cos servizos e o benestar social
- Memoria. Consellería de Política Social, 2019
- Índice DEC. Índice de desarrollo de los servicios sociales
- Pensiones no contributivas
- Recopilación normativa. Comunidades autónomas
- Normativa de ámbito social. DOG
- O verán que queres vivir. Acción de verán
- El trabajo social ante la emergencia del Covid-19
- Historia social única electrónica : Recomendacións básicas en materia de protección de datos no contexto do uso da HSUE polos servizos sociais comunitarios dos concellos.

<https://blogs.xunta.gal/publicacions-ps/>

Relaciónanse a continuación todas as publicacións incluídas no catálogo de publicacións da Xunta de Galicia durante o ano 2020:

<https://politicasocial.xunta.gal/gi/recursos/publicacions>

Estudo sobre senfogarismo feminino e violencia de xénero en Galicia

Eva Aguayo Lorenzo... [et al.]; Coordinación, María Emilia Vázquez Rozas. Santiago de Compostela: Consellería de Política Social, Dirección Xeral de Inclusión Social, 2020. 160 p. 30 x 21 cm. (Colección Senfogarismo; 1)

Este traballo ten por principal obxectivo afondar no coñecemento do senfogarismo feminino en Galicia, poñendo o foco nas mulleres. Preténdese, así mesmo, coñecer como se están a atender as súas necesidades. A mellora no coñecemento das mulleres que son atendidas polos servizos sociais, do seu perfil sociodemográfico e sociolaboral, así como dos servizos dos centros dos que son usuarias, e das necesidades detectadas ten por obxectivo último que as mulleres en situación de senfogarismo poidan saír da situación de exclusión social en que se atopan en Galicia.

<https://blogs.xunta.gal/publicacions-ps/wp-admin/post.php?post=2863&action=edit>

Consellería de Política Social. Memoria 2019

/ Galicia, Xunta, Consellería de Política Social. Santiago de Compostela : Consellería de Política Social, Secretaría Xeral Técnica, Sección de Publicacións e Estatísticas, 2019. 245 p. : il. cor ; 28 x 21 cm. ISSN: 2529-9875

Memoria que con carácter anual edita a Consellería de Política Social, coas actuacións máis destacadas do ano en curso. Un resumo dos principais programas e actuacións impulsadas cun único obxectivo: mellorar o benestar das persoas e garantir unha maior calidade de vida dos galegos e galegas, prestando especial atención a aqueles que se atopan en situacións de vulnerabilidade. A publicación estrutúrase en tantos capítulos como ámbitos de actuación abarca, excepto o primeiro capítulo, no que se analizan temas de carácter transversal, como a estrutura orgánica, información demográfica, recursos, publicacións e estatísticas etc.

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/memoria_cps_2019_-_con_corr_xuv.pdf

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/fichas_q_20-21.pdf

Plan Proxecta: Educación sexual. Curso 2020/21

/ Equipo dos Centros Quérote +. Santiago de Compostela: Consellería de Política Social, Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, 2020. 4ª ed. 62 p. : il. cor ; 30 x 21 cm

Trátase dunha publicación estruturada a través da recompilación de fichas. Preséntase como un recurso de utilidade para o equipo docente encargado de poñer en marcha o Plan Proxecta, que ten como finalidade asesorar e facilitar a aprendizaxe da sexualidade por parte da nosa xuventude.

Preténdese que aprendan a se coñeceren, a se aceptaren e a viviren a súa sexualidade dun xeito positivo e satisfactorio, e contribuír, deste xeito ao seu pleno desenvolvemento persoal e social.

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/recompilacion_2019.pdf

Recompilación normativa. Consellería de Política Social, 2019

/ Galicia, Xunta. Consellería de Política Social. 1ª ed. Santiago de Compostela: Consellería de Política Social, Secretaría Xeral Técnica, Subdirección Xeral de Coordinación Administrativa, Sección de Publicacións e Estatísticas, 2019. 33 p. 24 x 17 cm. ISSN: 2444-9660

Selección das disposicións normativas máis salientables no eido das políticas sociais elaboradas por esta consellería e publicadas ao longo dun ano no Diario Oficial de Galicia (DOG). Clasificadas en cinco grandes epígrafes, danse os seguintes datos de cada rexistro: título da disposición, núm. do DOG e data de publicación e acceso á norma en formato PDF e HTML.

Execución de medidas xudiciais previstas na Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores: Memoria 2019

/ Galicia, Xunta. Consellería de Política Social. Santiago de Compostela : Consellería de Política Social, Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, 2020. 71 p.

Esta actividade estatística denominada 2511-03-AE05 Estatística de execución de medidas xudiciais impostas a menores está integrada no Programa estatístico anual do Instituto Galego de Estatística publicado no Decreto 162/2019 do 19 de decembro (DOG nº 248, do 31.12.2019)

A Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro (LORPM) pon o acento nas funcións rehabilitadoras e reeducadoras e establece un catálogo de medidas de natureza sancionadora-educativa que, baseado no superior interese da persoa menor, perseguen a integración e a reinserción social dos menores que delinquen. Estas táboas recollen os datos estatísticos de execución relativos ao ano 2020 e preséntanse divididas en catro bloques: medidas notificadas, medidas en execución, medidas pendentes de execución e datos sobre as persoas menores que estiveron executando medidas.

O obxectivo que persegue é coñecer as magnitudes e principais características das medidas xudiciais impostas a menores no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia.

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/medidas_xudiciais_2019_-corrixido_indice_0.pdf

(Ed. en galego)

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/definitivo_estadistica_familias_numerosas_2019-rehecho_0.pdf

(Ed. en castelán)

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/estadistica_familias_numerosas_2019_castelan-rehecho.pdf

(Ed. en galego)

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/estadistica_menores_2019_maqueta_definitivo.pdf

(Ed. en castelán)

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/estadistica_menores_castellano_2019_maqueta_definitivo.pdf

Estadística de familias numerosas, 2019

/ Galicia. Xunta, Consellería de Política Social, Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica. Ed. en galego e castelán, Santiago de Compostela : Consellería de Política Social, Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, 2020. 28 p. ISSN: 1139-4420.

Dá información facilitada polas propias persoas interesadas sobre outorgamento ou renovación dos títulos de familia numerosa entre o 1 de xaneiro e o 31 de decembro do ano 2019. Informa tamén sobre a normativa aplicable e os requisitos que se deberán cumprir para o recoñecemento da condición de familia numerosa.

Estadística de protección de menores: operación estadística 2506-02-OE05, 2019.

/ Galicia, Xunta. Consellería de Política Social, Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica. Ed. en gal. e castelán. Santiago de Compostela : Consellería de Política Social, Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, 2020. 26 p., 24 x 17 cm. ISSN: 1889-8025

Publicación anual con información estatística sobre menores en situación de desprotección e sobre adopcións en 2019. Define as distintas figuras legais que protexen a situación de risco e desamparo: garda, tutela e acollemento, sexa familiar ou residencial. Tamén define e analiza o proceso legal das adopcións, na súa dobre vertente: nacional e internacional. Por último, describe os programas de apoio ás persoas menores e ás súas familias levadas a cabo polos servizos especializados de protección da infancia.

BdB. Boletín de Benestar: Boletín Informativo de Política Social

/ Galicia, Xunta, Consellería de Política Social. Santiago de Compostela : Consellería de Política Social, Secretaría General Técnica, Sección de Publicaciones y Estadísticas, 2020- ISSN 2445-1932. 57 p.

Boletín informativo de periodicidade bimestral elaborado pola Sección de Publicacións e Estatísticas da Secretaría Xeral Técnica da Consellería de Política Social. Estrutúrase en varias seccións: Actualidade, Estatísticas, Alertas e Normativa, e ten como principal obxectivo informar verbo das actuacións máis salientables da Consellería no seu ámbito competencial e a información e formación das persoas usuarias.

Ao longo de 2020 editáronse un nº extraordinario que abarca desde setembro de 2018 ata decembro de 2019 e os números 24, 25 e o último número, o 26 correspondente a maio e xuño de 2020. Na actualidade xa non se edita.

| Nº 26 (Mayo-junio, 2020).

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/bdb_26_2020_definitivo.pdf

Nº 25 (Marzo-abril 2020)

<https://libraria.xunta.gal/gi/bdb-boletin-de-benestar-boletin-informativo-de-politica-social-no-25-marzo-abril-2020>

Nº 24 (Xaneiro-Febrero, 2020)

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/bdb_24_2020.pdf

Nº extr. (nºs 16, setembro de 2018-23, decembro de 2019)

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/bdb_16-23_2020.pdf

https://politicassocial.xunta.gal/sites/w_polso/files/arquivos/xeral/informe_risga_2019.pdf

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/catalogo_completo.pdf

Informe sobre a aplicación e avaliación da Lei de inclusión social de Galicia 2019

/ Galicia, Xunta. Consellería de Política Social. Dirección Xeral de Inclusión Social. Santiago de Compostela : Consellería de Política Social, Dirección Xeral de Inclusión Social, 2019. 94 p., 30 x 21 cm.

Este informe de avaliación da Lei de inclusión social de Galicia informa sobre as prestacións económicas xestionadas pola Consellería de Política Social durante 2019 relativas á renda de inclusión social de Galicia (Risga) e ás axudas de inclusión social (AIS).

A publicación deste informe ten como obxectivos: presentar o número e evolución das persoas beneficiarias da Risga e das axudas para situacións de inclusión social, o orzamento executado e o perfil das persoas beneficiarias das referidas prestacións.

Está integrado no Programa estatístico anual do IGE como operación estatística 2503-01-OE05 Estatística sobre persoas beneficiarias da Risga e das axudas de inclusión social.

Xuventude Crea 2019

1ª ed. Santiago de Compostela: Consellería de Política Social, Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, 2020. – 1 v. [sen paxinación] : il. cor ; 21 x 21cm. – D L : C 1283-2020.

A edición deste libro pretende dar a coñecer e mostrar o talento e as posibilidades creativas da xente nova en Galicia. O certame, convocado pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, recompila as obras gañadoras dos premiados no certame de creadores novos Xuventude Crea 2019 nas súas 13 especialidades: Artes plásticas, Banda deseñada, Cociña, Danza moderna, Deseño de xoias, Fotografía, Grafiti, Moda, Música, Poesía, Relato breve, Teatro e Videocreación. De cada autor infórmase sobre a súa formación académica, experiencia profesional e unha nota biográfica acompañada dunha fotografía da obra premiada.

Historia social única electrónica : Recomendacións básicas en materia de protección de datos no contexto do uso da HSUE polos servizos sociais comunitarios dos concellos /

Amtega. Axencia para a Modernización Tecnolóxica de Galicia. Historia social única electrónica : Recomendacións básicas en materia de protección de datos no contexto do uso da HSUE polos servizos sociais comunitarios dos concellos. -- Santiago de Compostela : Xunta de Galicia, Consellería de Política Social, Dirección Xeral de Inclusión Social, 2020. 17 p.

Para a posta en marcha nos servizos sociais comunitarios dos concellos do sistema de información da Historia social única electrónica (HSUE) estableceuse un convenio de colaboración entre a Xunta de Galicia, a través da Consellería de Política Social e a Amtega, e a Federación Galega de Municipios e Provincias (Fegamp). Segundo este convenio prevese un modelo para a utilización da Historia social única electrónica (HSUE) por parte dos servizos sociais comunitarios municipais. Este documento compila as obrigas dos concellos con respecto ao tratamento dos datos recollidos nas sesións cos distintos profesionais que participan no proceso de intervención social no referente á incorporación de datos no sistema da HSUE, nomeadamente en relación co cumprimento do deber de información. Tamén se centra no papel dos concellos como encargados e responsables do tratamento que comporta a incorporación da devandita información á HSUE.

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/hsue_recomendacions_2020.pdf

1.4.2 Área de Estatísticas

Na persoa ao fronte da Sección de Publicacións e Estatísticas recae a coordinación do órgano estatístico sectorial³ desta consellería. Entre as súas funcións está a de coordinar e difundir as estatísticas propias da consellería e a colaboración co Instituto Galego de Estatística (IGE) na elaboración do Plan galego de estatística e nos proxectos dos seus programas anuais.

Froito desta colaboración é a publicación do Decreto 165/2018, do 27 de decembro, polo que se aproba o Programa estatístico anual da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2019 (DOG nº 248, do 31.12.2018).

Segundo este decreto a Consellería de Política Social participou na programación dun total de 5 operacións estatísticas (OE)⁴ e unha actividade estatística (AE)⁵

Do estado das 5 OE, todas aparecen como operacións en curso⁶,

Por órganos superiores e de dirección a distribución é a seguinte:

Operacións estatísticas Secretaría Xeral Técnica 1 OE

2506-03-OE05 Explotación do Rexistro Único de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais (RUEPSS): en curso

Operacións estatísticas Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica: 2 OE e 1 AE

2102-01-OE05 Estatística de familias numerosas: en curso

2506-02-OE05 Estatística de protección de menores: en curso

2511-03-AE05 Estatística de execución de medidas xudiciais impostas a menores: en curso

Operacións estatísticas Dirección Xeral de Inclusión Social: 1 OE

2503-01-OE05 Estatística sobre beneficiarios da Rísiga e das axudas de emerxencia social: en curso

Operacións estatísticas Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade: 1 OE

2507-01-OE05 Explotación do censo de persoas con discapacidade: en curso

³ Os órganos estatísticos sectoriais defínense como as unidades das consellerías encargadas de elaborar as estatísticas que se lles encomende no Plan galego de estatística e nos seus programas.

⁴ A Lei 15/2016 do 28 de xullo do Plan galego de estatística 2017-2021 (DOG núm. 145 do 02.08.2016) define operación estatística como aquela actividade que se executa consonte un proxecto técnico e coa participación dunha administración pública galega nalguna fase a maiores da difusión. É de difusión obrigatoria e debe estar clasificada dentro dalgún dos puntos seguintes, ou ser unha combinación deles: a) censo, b) Enquisa por mostraxe, c) Toma directa de datos, d) Explotación estatística de sistemas de información, rexistros administrativos ou directorios, e) De síntese: sistema de indicadores, números índices, contas económicas e proxeccións e métodos de estimación indirecta.

⁵ Actividade estatística (AE): execútase sen proxecto técnico pero coa finalidade de difundir resultados que contribúan a ampliar a información estatística dispoñible sobre Galicia.

⁶ O estado dunha OE define o seu grao de desenvolvemento. En curso é un dos estados nos que se atopa unha OE e refírese a unha operación con proxecto técnico que dá lugar a unha serie cronolóxica.

Actividade estatística no 2020 na Consellería de Política Social

No 2020, a actividade do órgano estatístico sectorial en colaboración co IGE e cos departamentos responsables da elaboración estatística na consellería seguiu o seu curso normal e atendeu toda a información solicitada polo IGE.

Seguimento do programa estatístico 2020. Consellería de Política Social⁷.

Operacións estatísticas (OE)	Número	% Execución
Operacións	5	100%
Actividades	1	100%
Total	6	100%
puntualidade (%) Operacións		90%
puntualidade (%) Actividades		.
puntualidade OE + AE (%)		90%
oportunidade (meses)		
estrutural		5,7
conxuntural		-

⁷ Non se avalía a puntualidade de Execución de medidas xudiciais impostas a menores porque no PEA 2020 estaba en implantación (Pasou a implantación en xaneiro aínda que fose programada inicialmente como actividade estatística (AE) por aprobarse en proxecto no Consello Galego de Estatística do mes de novembro).

1.5 AUTORIZACIÓN E INSPECCIÓN DE SERVIZOS SOCIAIS

A unidade de autorización e inspección de servizos sociais ten por finalidade verificar o cumprimento da normativa aplicable aos centros, servizos e programas de servizos sociais, de xeito que se garantan os dereitos das persoas usuarias e se procure a mellora continua da calidade nos servizos sociais que se presten á cidadanía no territorio galego.

A súa actuación fundaméntase nos principios de independencia, profesionalidade e especialización, accesibilidade e servizo aos cidadáns e ás cidadás, eficacia, obxectividade, responsabilidade e cooperación interadministrativa.

Normativa reguladora

- ▶ Lei 13/2008, do 3 de decembro, de Servizos Sociais de Galicia (DOG nº 245, do 18.12.2008).
- ▶ Decreto 254/2011, do 23 de decembro, polo que se regula o réxime de rexistro, autorización, acreditación e a inspección dos servizos sociais en Galicia (DOG nº 14, do 20.01.2012).

1.5.1 Área de Rexistro e Autorización

1.5.1.1 Rexistro

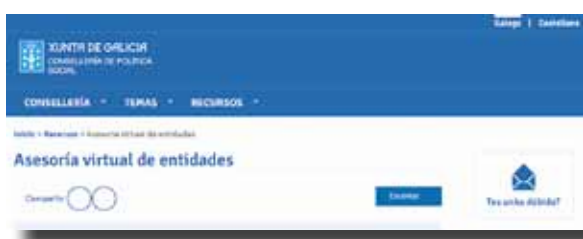
As entidades titulares ou xestoras de servizos, centros ou programas, públicos ou privados, con ou sen ánimo de lucro, que desenvolvan as súas actividades de servizos sociais no territorio da Comunidade Autónoma de Galicia, deben estar inscritas no Rexistro Único de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais (en adiante, RUEPSS).

O Rexistro opera en soporte informático, asegurando o acceso ás entidades inscritas, así como a toda a cidadanía para a realización de consultas de carácter informativo sobre a localización e as características dos recursos de servizos sociais existentes.

As persoas interesadas poden consultar a información acerca dos requisitos básicos e os pasos que deben se-

quir para prestar servizos sociais en Galicia accedendo á “Asesoría Virtual de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais” a través da ligazón:

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/recursos/asesoria-virtual-de-entidades>

Ao longo do ano 2020 tramitáronse nesta área os seguintes procedementos: 154 inscricións de entidades, 10 cancelacións de inscricións e 207 modificacións dos datos anotados no RUEPSS referidos ás entidades inscritas.

► **Evolución das actividades do RUEPSS durante os anos 2012- 2020:**

	Inscricións	Cancelacións	Modificacións
2012	129	2.140	308
2013	157	355	289
2014	121	25	260
2015	153	456	316
2016	255	18	239
2017	248	18	227
2018	192	14	180
2019	227	23	320
2020	154	10	207

No ano 2020, (ano fortemente marcado pola pandemia do Covid 19), incrementáronse as entidades rexistradas debido á apertura de novos centros de servizos sociais, así como a que a consellería segue a manter a liña de subvencións para a concesión de axudas individuais destinadas á adquisición de servizos de promoción da autonomía persoal, e á adquisición de servizos complementarios de asistencia persoal para persoas con discapacidade.

O número de consultas ao RUEPSS tamén se incrementou substancialmente respecto do ano anterior. No ano 2020 o número de consultas foi de 158.174.

Ademais das obrigas legais derivadas da entrada en vigor da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas, facilítase a comunicación electrónica coas entidades prestadoras, permitindo o intercambio de información e datos a través da aplicación do RUEPSS. Así, no 2020 e como en anos anteriores, as entidades puideron descargar o control de legalidade da aplicación e achegar polo mesmo medio a información requirida.

1.5.1.2 Autorización de centros e programas.

Durante o ano 2020 tramitáronse nesta área os seguintes procedementos: 83 autorizacións de creación ou construción de centros, 94 permisos de inicio de actividades de centros ou programas, 62 modificacións substanciais dos centros e programas e 45 permisos de cesamento de actividades de centros ou programas.

► **Evolución das actividades do RUEPSS durante os anos 2012-2020:**

	Autorización creación ou construción de centros	Modificación substancial de centros e programas	Permiso de inicio de actividades en centros ou programas	Permiso de cesamento de actividades de centros e programas
2012	106	183	140	58
2013	126	184	137	73
2014	123	236	136	103
2015	89	198	83	106
2016	70	209	88	87
2017	97	148	67	67
2018	115	86	101	60
2019	93	116	104	84
2020	83	62	94	45

1.5.2 Área de Inspección

Como cada ano, como traballo previo ao inicio das inspeccións, revísanse e actualízanse os documentos de traballo utilizados nos controis documentais e nas visitas, mellorando os protocolos de calidade de cada unha das áreas. Así mesmo, revisamos os ítems de verificación de datos e os indicadores máis representativos, para axustalos ás novas necesidades e coa finalidade de facilitar ao persoal inspector e ás propias entidades inspeccionadas, a detección de áreas de mellora na prestación dos servizos.

No plan de inspección do 2020 estableceuse como obxectivo acadar a cifra de 1.446 inspeccións, das que se realizaron 1.132, o que significa o cumprimento do plan nun 78,2%. No ano 2020 a actividade inspectora en materia de servizos sociais veuse fortemente condicionada pola pandemia da Covid-19 en diversos aspectos, destacando o peche de determinados centros, a dificultade para a actividade inspectora provocada polas medidas de confinamento, o incremento das denuncias, así como, o impacto directo da pandemia nos centros residencias e no programa de axuda no fogar. Resolvéronse 26 expedientes sancionadores e tramitáronse 477 queixas e reclamacións.

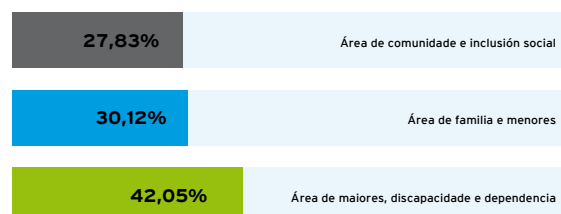
Durante este ano mantivéronse os compromisos de calidade da unidade, cunha xestión prioritaria das queixas e realizando as visitas de inspección previa ao inicio de actividades coa maior brevidade posible, unha vez que a documentación do expediente está completa.

► Datos comparados de inspección nos nove últimos anos:

	Visitas a centros ou programas	Tramitación de denuncias e reclamacións	Expedientes sancionadores
2012	1.892	254	49
2013	1.591	232	46
2014	1.499	247	39
2015	1.442	255	83
2016	1.382	303	13
2017	1.468	321	16
2018	1.263	379	9
2019	1.516	446	23
2020	1.132	477	26

As cifras das inspeccións realizadas a centros e programas no ano 2020, desagregadas por áreas de actuación, son as seguintes:

Área	nº visitas
Área de comunidade e inclusión social	315
Área de familia e menores	341
Área de maiores, discapacidade e dependencia	476
Total	1.132

1.5 AUTORIZACIÓN E INSPECCIÓN DE SERVIZOS SOCIAIS

Pola Orde do 13 de xuño de 2017 reguláronse as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para a posta en marcha de casas niño, parcialmente cofinanciadas polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do Programa Operativo Feder Galicia 2014-2020, e procedeuse á súa convocatoria en réxime de concorrencia competitiva para os anos 2017, 2018, 2019 e 2020. A dita orde establece que todos os proxectos que alcancen o limiar mínimo serán obxecto de inspección por parte da Subdirección de Autorización e Inspección de Servizos Sociais, así como que, unha vez xustificada cada anualidade da subvención, o órgano instrutor, antes de proceder ao seu pagamento, requirirá da Subdirección Xeral de Autorización e Inspección de Servizos Sociais da Consellería de Política Social a verificación do cumprimento da actividade subvencionada. Esta previsión supuxo un incremento significativo do número de inspeccións que se ían realizar na área de familia

Nesta mesma liña, a través da Orde do 31 de decembro de 2019 régulanse as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para a posta en marcha de casas do maior e se procede a súa convocatoria en réxime de concorrencia competitiva para o ano 2020, o que tamén supuxo un importante esforzo no labor inspector.

Así mesmo, cómpre salientar que durante o ano 2020 continuouse a traballar no seguimento de establecementos con distinto tipo de licenzas: centros de ocio, academias de idiomas...que funcionan como centros que requi-

ren autorización sectorial de servizos sociais e que por conseguinte deben ser obxecto da correspondente regularización, requirindo un número considerable de inspeccións non contempladas inicialmente no plan.

Ademais da execución do plan de inspección anual, cómpre destacar:

a. Mellora e renovación da normativa en materia de servizos sociais:

Ao longo do 2020 continuouse traballando na elaboración do anteproxecto de orde para o establecemento dun procedemento específico de reclamacións en materia de servizos sociais e na modificación dos requisitos dos centros residenciais de maiores e dos centros de inclusión social.

b. Información e asesoramento en materia de rexistro e autorización de servizos sociais:

Ao longo de 2020 continuouse coa actualización permanente dos contidos da "Asesoría Virtual de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais", co fin de facilitar a aplicación das disposicións na materia, informando das fases de cada un dos procedementos e incorporando un catálogo de preguntas frecuentes e modelos estandarizados de documentos básicos para o funcionamento dos centros e dos programas que serven de referencia para as entidades prestadoras de servizos sociais. Nesta web rexistráronse un total de 8.476 consultas.

1.6 AS FUNDACIÓNS DE INTERESE GALEGO

As fundacións de interese galego son aquelas organizacións constituídas sen ánimo de lucro que, por vontade dos seus creadores, teñen afecto de modo duradeiro o seu patrimonio á realización de fins de interese xeral para Galicia e desenvolven principalmente as súas actividades e teñen o seu domicilio no territorio da Comunidade Autónoma. Rexeranse pola vontade da persoa fundadora, polos seus estatutos e, en todo caso, pola lei.

O artigo 4 da Lei 12/2006, do 1 de decembro, de fundacións de interese galego establece unha relación de fins que deberán perseguir entre os que atopamos a asistencia social e a inclusión social, promoción do voluntariado, promoción da acción social, promoción e atención ás persoas en risco de exclusión por razóns físicas, sociais ou culturais e outros de análoga natureza.

O Estatuto de autonomía da Comunidade Autónoma de Galicia outórgalle a competencia exclusiva a esta comunidade autónoma sobre réxime das fundacións de interese galego.

Normativa reguladora

- ▶ Lei 12/2006, do 1 de decembro, de fundacións de interese galego (DOG núm.242, do 19 de decembro de 2006).
- ▶ Decreto 14/2009, do 21 de xaneiro, polo que se aproba o regulamento de fundacións de interese galego (DOG núm.22, do 2 de febreiro de 2009).
- ▶ Decreto 15/2009, do 21 de xaneiro, polo que se aproba o regulamento do Rexistro de Fundacións de Interese Galego (DOG núm.22, do 2 de febreiro de 2009).
- ▶ Lei 50/2002, do 26 de decembro, de fundacións (BOE núm.310, do 27 de decembro de 2002).
- ▶ Lei 49/2002, do 23 de decembro, de réxime fiscal das entidades sen fins lucrativos e dos incentivos fiscais ao mecenado (BOE núm.307, do 24 de decembro de 2002)
- ▶ Real decreto 1491/2011, do 24 de outubro, polo que se aproban as normas de adaptación do Plan xeral de contabilidade ás entidades sen fins lucrativos e o modelo de plan de actuación das entidades sen fins lucrativos (BOE núm.283, do 24 de novembro de 2011).
- ▶ Real Decreto 1270/2003, do 10 de outubro, polo que se aproba o regulamento para a aplicación do réxime fiscal das entidades sen fins lucrativos e dos incentivos fiscais ao mecenado (BOE núm.254, do 23 de outubro).

Funcións de Protectorado

O Protectorado é o órgano administrativo de asesoramento, apoio técnico e control das fundacións e ten por finalidade facilitar e promover o correcto exercicio do dereito da fundación e asegurar a legalidade da constitución, funcionamento e extinción das fundacións.

O Protectorado das fundacións de interese galego será exercido pola Xunta de Galicia a través do departamento con competencia específica sobre a materia propia dos fins de cada fundación, segundo o establecido na Orde de clasificación emitida pola Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza que é a consellería competente en materia de fundacións.

No ano 2015 produciuse unha nova distribución de competencias na Xunta de Galicia como consecuencia do Decreto 116/2015, do 4 de outubro, polo que se modifica a estrutura orgánica da Xunta de Galicia e o Decreto 129/2015, do 8 de outubro, polo que se fixa a estrutura organizativa dos departamentos da Xunta de Galicia. Polo tanto, produciuse unha readscripción de determinadas

fundacións de interese galego á Consellería de Política Social segundo a Orde da Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza de 2 de febreiro de 2016 pola que se modifica a adscrición de determinadas fundacións de interese galego e se ordena a súa adscrición ás consellerías competentes para o exercicio das funcións de protectorado (DOG núm.34, do 19 de febreiro). Actualmente a Consellería de Política Social exerce o Protectorado sobre 124 fundacións.

Funcións do Rexistro

As fundacións de interese galego terán personalidade xurídica desde a inscrición da escritura pública da súa constitución no Rexistro de Fundacións de Interese Galego.

O Rexistro é único para toda a Comunidade Autónoma de Galicia, estando adscrito á Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza por ser a consellería competente en materia de fundacións. E terá tantas seccións como departamentos integre a Xunta de Galicia, en cada un dos cales se levará a cabo un rexistro auxiliar.

O Rexistro ten como finalidade ofrecer un sistema de garantía de publicidade material e formal das fundacións, mediante a inscrición do acto de constitución e de toda a secuencia de actos a través dos que se desenvolve a actividade fundacional, á vez que instrumento de seguridade xurídica e canle de información da realidade fundacional galega.

Polo tanto, na Consellería de Política Social existe un rexistro auxiliar do Rexistro de Fundacións de Interese Galego no que se inscribirán todos os actos aos que fai referencia o artigo 21 do Decreto 15/2009, do 21 de xaneiro, das fundacións adscritas á Consellería de Política Social. Entre os actos inscribibles atópanse: a constitución da fundación e os desembolsos sucesivos da dotación inicial, así como o aumento e a minoración da dotación, as modificacións estatutarias, o nomeamento, suspensión, cese e renuncia dos membros do padroado, a fusión, escisión e extinción das fundacións, etc...

Así mesmo na seguinte ligazón, as fundacións de interese galego contan con información sobre a súa normativa aplicable e modelos orientativos.

<http://cpapx.xunta.es/que-e-unha-fundacion-de-interese-galego>

02

Familia, infancia e dinamización demográfica

2.1 FAMILIA

2.1 Familia

Marco legal e competencial

O marco legal no que a Consellería de Política Social está a desenvolver as políticas e actuacións en materia de protección e apoio á familia vén establecido pola normativa estatal e comunitaria seguinte:

- ▶ Constitución española,
- ▶ Lei 39/1999, do 5 de novembro, para promover a conciliación da vida familiar e laboral das persoas traballadoras (BOE núm. 266 do 06.11.1999)
- ▶ Lei 40/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas (BOE núm. 277 do 19.11.2003)
- ▶ Lei 26/2015, do 28 de xullo, de modificación do sistema de protección á infancia e á adolescencia (BOE núm. 180 do 29.07.2015).
- ▶ Directiva 96/34/CE do 03.06.1996.

Tamén pola normativa autonómica, fundamentalmente:

- ▶ Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais (DOG núm. 245 do 18.12.2008)
- ▶ Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia. (DOG núm. 134 do 13.07.2011)
- ▶ Lei 4/2001, do 31 de maio, reguladora da mediación familiar (DOG núm. 117 do 18.06.2001 e corrección de erros DOG núm. 223 do 19.11.2001)

- ▶ Decreto 42/2000, do 7 de xaneiro, polo que se refunde a normativa reguladora vixente en materia de familia, infancia e adolescencia (DOG núm. 45 do 06.03.2000, modificación no DOG núm 222 do 04.11.2003 e corrección de erros DOG núm. 235, do 03.12.2003), agás o título III do dito decreto derogado pola Lei 3/2011.
- ▶ Decreto 159/2003, do 31 de xaneiro, polo que se regula a figura do mediador familiar, o Rexistro de Mediadores Familiares de Galicia e o recoñecemento da mediación gratuíta. (DOG núm. 34 do 18.02.2003 e corrección de erros DOG núm. 44 do 04.03.2003) modificado pola Lei 3/2018, do 26 de decembro, de medidas fiscais e administrativas (DOG nº 247, do 28.12.2018)
- ▶ Decreto 96/2014, do 3 de xullo, polo que se regulan os puntos de encontro familiar en Galicia (DOG núm. 145 do 01.08.2014).
- ▶ Decreto 110/2020, do 6 de setembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Xunta de Galicia (DOG nº 181, do 7.09.2020)
- ▶ Decreto 130/2020, do 17 de setembro, polo que se fixa a estrutura orgánica das vicepresidencias e das consellerías da Xunta de Galicia (DOG nº 190, do 18.09.2020) modificado polo Decreto 71/2021, do 29 de abril (DOG nº 81, do 30.04.2021)

- ▶ Decreto 216/2020, de 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG nº 253, do 17.12.2020).

A familia, a súa evolución, novas expectativas e demandas

O artigo 39.1 da Constitución española, no que se refire á familia entendida como unidade básica da estrutura social, establece que o deber dos poderes públicos é asegurar a súa protección social, económica e xurídica.

As transformacións que nos últimos anos se veñen desenvolvendo en todos os ámbitos da sociedade están incidindo dunha forma moi directa no concepto tradicional de familia e veñen dar paso a novas formas máis variadas de familia, tanto na súa composición como nas funcións dos membros que a compoñen.

Polo tanto, o apoio á familia e aos núcleos de convivencia debe responder necesariamente á complexidade da nosa sociedade e debe dar solución ás diferentes situacións que impiden ou dificultan tanto a formación e constitución de novas familias ou grupos estables de convivencia, como o desenvolvemento integral das xa constituídas.

Así, debe darse o apoio necesario para paliar as dificultades notorias de conciliación da vida persoal, laboral e familiar, e procurar o sostemento da estabilidade da familia minimizando os danos derivados dos procesos de desestruturación familiar e, en particular, no que afecte aos dereitos dos fillos e fillas e os membros máis vulnerables da familia.

Liñas programáticas e actuacións do ano 2020

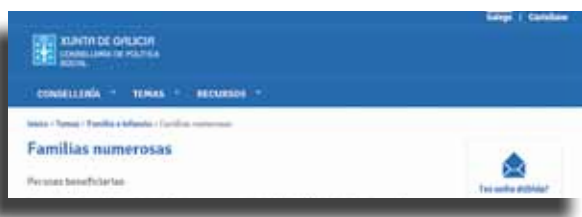
Neste proceso de mellorar progresivamente a calidade de vida das familias galegas, a Consellería de Política Social, a través da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, estableceu unhas liñas de actuación de carácter preventivo, asistencial e integrador que teñen como obxectivos:

- ▶ Apoiar e mellorar a oferta de servizos de calidade que axuden a conciliar a vida laboral, persoal e familiar como medio para garantir un ambiente favorable para a creación e libre desenvolvemento das familias.
- ▶ Promover a corresponsabilidade entre os distintos membros que compoñen a familia.
- ▶ Facilitar a adaptación da institución familiar aos cambios que se están producindo na súa configuración e nas súas funcións.
- ▶ Axudar con medidas de apoio á infancia.
- ▶ Impulsar as políticas de conciliación nas empresas.
- ▶ Fomentar as medidas para o acceso á vivenda, ao emprego, e as derivadas do abandono do mundo rural.
- ▶ Fomentar os recursos que garantan a posibilidade de ter os fillos e fillas que se desexen.
- ▶ Exercer as políticas destinadas a favorecer e impulsar o crecemento demográfico e a renovación xeracional, e reverter o envellecemento poboacional.

A Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, tendo como marco de actuación as liñas programáticas e como obxectivo fundamental mellorar a vida das familias galegas, desenvolveu unha serie de programas: de apoio económico, formalizados a través de ordes de subvencións; outros cun contido informativo de asesoramento ou de carácter educativo; e outros cun carácter meramente administrativo e que outorgan dereitos ás familias, como é a expedición do título de familia numerosa e a tarxeta de carné familiar.

2.1.1 Familias numerosas

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/familia-e-infancia/familias-numerosas>

A normativa vixente en materia de familias numerosas vén recollida na Lei 40/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas (BOE nº 277, do 19.11.2003) e o Real decreto 1621/2005, do 30 de decembro, polo que se aproba o regulamento da dita lei (BOE nº 15, do 18.01.2006).

Entre os seus preceptos cabe salientar a clasificación das familias numerosas en dúas categorías: xeral (familias con menos de 5 fillos) e especial (familias con 5 ou máis fillos).

Esta clasificación matízase coa introdución dalgúns criterios cualitativos: a condición de discapacidade dos fillos, a renda familiar per cápita e o feito dos partos, adopcións ou acollementos múltiples.

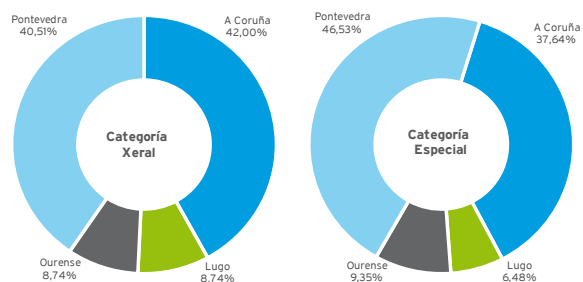
Posteriormente, a Lei 40/2007, do 4 de decembro, de medidas en materia de seguridade social, na disposición adicional décimo terceira, amplía o concepto de familia numerosa ao pai ou nai con dous/dúas fillos/as cando falecese o outro proxenitor.

No ano 2015, a Lei 26/2015, do 28 de xullo, de modificación do sistema de protección á infancia e á adolescencia contén, na súa disposición derradeira quinta, varias modificacións da Lei 40/2013, do 18 de novembro. A máis salientable é a que establece que o título seguirá en vigor aínda que o número de fillos/as que cumpran as condicións para formar parte do título sexa inferior ao establecido no artigo 2 da Lei 40/2003, mentres polo menos un deles reúna as condicións previstas no artigo 3 da dita lei.

A expedición do título de familia numerosa dá dereito a beneficios de diversa índole entre os que se poden destacar as reducións das taxas na expedición de títulos e de prezos nas matrículas no ámbito educativo, descontos nos medios de transporte: interurbano de viaxeiros, marítimo, aéreo e por ferrocarril, compra de vivenda habitual, etc.

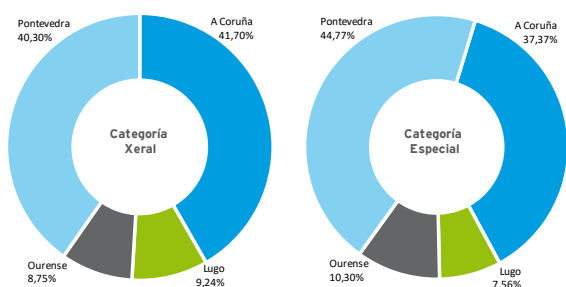
O número de títulos tramitados no 2020 ascende a 12.105 repartidos por provincia e categorías tal e como se reflicte na táboa que se xunta.

	Categoría Xeral	Categoría Especial	Totais
A Coruña	4.252	749	5.001
Lugo	884	128	1.012
Ourense	886	185	1.071
Pontevedra	4.096	925	5.021
Total	10.118	1.987	12.105

O número de títulos de familia numerosa en vigor a 31 de decembro de 2020 era de 25.578.

	Categoría Xeral	Categoría Especial	Totais
A Coruña	9.647	914	10.561
Lugo	2.138	185	2.323
Ourense	2.024	252	2.276
Pontevedra	9.323	1.095	10.418
Total	23.132	2.446	25.578

Evolución

A evolución dos títulos expedidos de familias numerosas nos últimos dez anos é a seguinte:

	Categoría Xeral	Categoría Especial	Totais
2011	5.892	627	6.519
2012	7.026	829	7.855
2013	7.506	959	8.465
2014	7.977	1.110	9.087
2015	8.554	1.370	9.924
2016	7.902	1.567	9.469
2017	8.175	1.657	9.832
2018	11.149	1.866	13.015
2019	10.514	1.729	12.243
2020	10.118	1.987	12.105

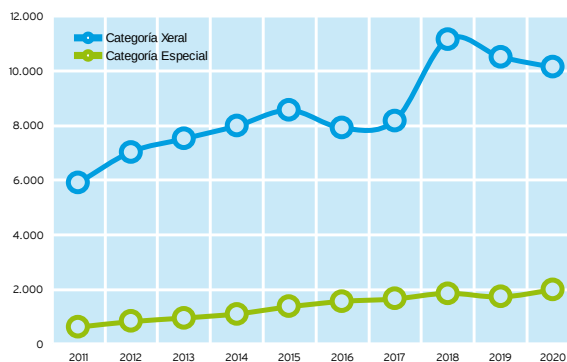
A Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e a convivencia de Galicia (BOE nº 134, do 13.01.2011), recoñece no capítulo II a especial consideración de determinadas familias, entre as que se atopan aquelas con fillos ou fillas concibidos ou concibidas e non nados ou nadas.

Así o artigo 10 da dita lei sinala que teñen a consideración de familias numerosas aquelas que reúnan as condicións que determina a Lei 4/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas. Segue a dicir que, para os efectos desta lei, asimilárase a descendente, o fillo ou a filla concibido ou concibida, e sempre que mediante a aplicación desta asimilación se obteña un maior beneficio.

Pola súa parte, o artigo 12 establece a forma en que debe acreditarse a condición de concibido ou concibida e non nado ou nada, que é mediante o carné familiar galego. Así mesmo, indícase que este documento terá efectos unicamente na Comunidade Autónoma de Galicia.

Na actualidade, a asimilación á condición de familia numerosa está a realizarse mediante a emisión dun certificado que ademais dos datos persoais recolle a categoría na que se encadra a familia que se recoñece como numerosa e a data de caducidade deste.

Durante o ano 2020 foron expedidos 41 certificados, todos eles de categoría xeral.

2.1.2 Carné familiar

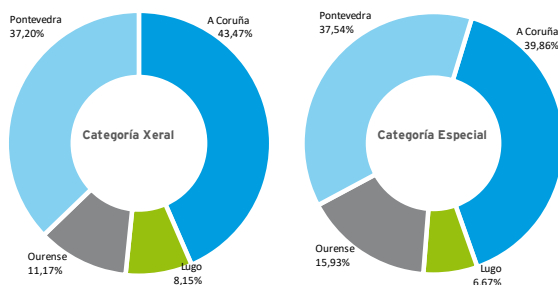
Dentro da política do Goberno en apoio á familia, a Xunta de Galicia puxo en marcha, durante o ano 2001, un novo programa de apoio ás familias numerosas denominado “Carné familiar”.

Concíbese como unha medida de apoio social baseada na colaboración entre a Administración autonómica e a iniciativa privada que ten como obxectivo facilitar o acceso das familias numerosas a distintos bens e servizos mediante descontos ou outro tipo de vantaxe e que amplía e complementa os beneficios que actualmente outorga o título oficial de familia numerosa.

O carné familiar é unha tarxeta non financeira, persoal e intransferible ao dispor dos membros das familias numerosas que soliciten a expedición do carné familiar.

O número de carnés por provincias en vigor ata 31.12.2020 son as seguintes:

	Categoría Xeral	Categoría Especial	Totais
A Coruña	31.785	3.183	34.968
Lugo	5.962	533	6.495
Ourense	8.170	1.272	9.442
Pontevedra	27.199	2.998	30.197
Total	73.116	7.986	81.102

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/familia-e-infancia/familias-numerosas/carne-familiar>

2.1.3 Transporte metropolitano de Galicia.

Aplicación social para as familias numerosas

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/familia-e-infancia/familias-numerosas/aplicacion-social-do-transporte-de-galicia>

A Consellería de Infraestruturas e Vivenda e a Consellería de Política Social asinaron o día 7/11/2014 un acordo de colaboración para estender os descontos establecidos para o transporte interurbano de viaxeiros na Lei 40/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas, no eido do Plan de transporte metropolitano de Galicia, co fin de favorecer a mobilidade das familias e os seus membros e promover unha maior utilización do transporte público, en especial das familias de especial consideración recollidas na Lei 3/2011. No ano 2020 estas bonificacións están vixentes nas áreas metropolitanas da Coruña, Ferrol, Santiago de Compostela, Lugo e Vigo.

Estes descontos serán do:

- 20 % - categoría xeral
- 50 % - categoría especial

Persoas beneficiarias

Calquera persoa membro dunha familia numerosa de Galicia (maior de 5 anos) que solicite a súa alta na aplicación social na Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, que cumpra os seguintes requisitos:

- Estar incluída dentro dun título oficial de familia numerosa.
- Ser titular dun contrato individual de tarxeta metropolitana de Galicia (TMG) asinado coa empresa colaboradora (ABANCA). No caso de persoas menores de idade o contrato será subscrito polas persoas proxenitoras, titoras ou gardadoras.
- Cubrir o impreso de solicitude de alta na aplicación social xestionada pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica.
- Achegar, xunto coa solicitude, unha copia do contrato individual e unha copia da propia tarxeta.

Validez

O período no que se aplican os descontos correspondentes por familia numerosa coincide co período de validez do propio título de familia numerosa. Polo tanto, cada vez que se renove o título de familia numerosa, deberá comunicarse á Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica para que efectúe a correspondente modificación do período de validez na aplicación social.

Bonificacións

As bonificacións por familia numerosa son acumulables a calquera outra que lle puidese corresponder pola pertenza a outro colectivo con bonificación, cun límite máximo do 100% da viaxe.

As bonificacións percíbense sempre ao final do mes seguinte a aquel no que se xere o dereito ao desconto correspondente, con efectividade desde o día 1 do mes seguinte. Así, os descontos acumulados no mes de decembro, serán computados a finais do mes de xaneiro e estarán dispoñibles para as persoas usuarias a partir do 1 de febreiro.

O prazo para que as persoas usuarias acepten a bonificación é de 2 meses dende a data en que esta se pon á súa disposición. De non aceptar a bonificación neste prazo, perderase o dereito a ela. Esta caducidade só afecta as bonificacións correspondentes, en ningún caso afecta o saldo da tarxeta.

As bonificacións acumuladas poderán facerse efectivas en calquera caixeiro de ABANCA e en calquera das tarxetas da persoa titular.

- ▶ O número de altas na aplicación social do transporte metropolitano de Galicia para familias numerosas no mes de decembro de 2020 ascendeu a 3.203; destas, 2.558 correspóndense con títulos de familia numerosa de categoría xeral e 645 con títulos de categoría especial.

2.1.4 Portal www.familiasgalegas.org

<http://www.familiasgalegas.org/>

Este portal web concibiuse para crear unha canle de comunicación e información coas familias en xeral, e como espazo de traballo para a rede de profesionais da educación familiar.

Baixo a ligazón www.familiasgalegas.org desenvólvese unha páxina web pública que oferta información e servizos de especial interese para as familias.

O portal estrutúrase nun menú principal e 7 seccións (trámites, guía de comunicación, preguntas frecuentes, axudas/subvencións, documentación, novas/avisos, ligazóns).

No menú principal, as familias galegas poden atopar información sobre os seguintes recursos, dependentes da Consellería de Política Social, destinados ás familias:

	Visitas
Guía de recursos de apoio para as familias	6.100
Mediación familiar	3.475
Mediación intraxudicial	1.572
Puntos de encontro familiar	1.320
Gabinetes de orientación familiar (inclúe o GOF virtual)	3.658
Axudas ás familias numerosas (inclúe o carne familiar)	15.486
Prestación económica por filla/o a cargo	981
Residencias de tempo libre	9.464

As sete seccións están destinadas a diferentes contidos dinámicos e a trámites como a renovación do carné familiar galego e a solicitude da mediación familiar.

Entre os contidos dinámicos pódense destacar as seccións de axudas e subvencións (19.631 visitas), novas/avisos (44.931 visitas) e de preguntas frecuentes (25.914 visitas) que son actualizadas practicamente a diario e nas que as familias galegas poden atopar información sobre calquera axuda, subvención, recurso ou beneficio que poida ser de interese para elas ou para calquera dos seus membros.

2.1.5 Prestación económica de pagamento único por fillo/a menor de 3 anos

A Xunta de Galicia co fin de paliar, na medida do posible, os gastos dos primeiros anos de crianza dun fillo/a estableceu, hai algúns anos, deducións da cota íntegra autonómica do imposto sobre a renda das persoas físi-

cas polo nacemento de fillos/as. Non obstante non todas as persoas teñen obriga de efectuar a dita declaración e son precisamente as de menor capacidade económica. A través destas axudas directas, a Xunta de Galicia pretende equiparar este colectivo de persoas, con aqueles que gozan da correspondente dedución fiscal.

A disposición adicional décimo quinta do proxecto da Lei de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma para o ano 2020, prevé que aquelas persoas que teñan ao seu cargo fillas ou fillos nados entre o 1 de xaneiro de 2017 e o 31 de decembro de 2017 terán dereito a percibir unha prestación de trescentos sesenta euros pola primeira filla ou fillo, de mil douscentos euros pola segunda ou segundo e de dous mil catrocentos euros pola terceira ou terceiro e sucesivos, nas condicións que estableza a consellería con competencia en materia de benestar social.

► Normativa

En desenvolvemento desta disposición publicouse a Orde do 18 de decembro de 2019 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión da prestación económica de pagamento único por fillos e fillas menores de tres anos para o ano 2020 (DOG nº 12, do 20.01.2020).

► No ano 2020 presentáronse 1.180 solicitudes, das que 626 foron favorables e 550 desfavorables.

► Orzamento: 795.040 euros.

2.1.6 Gabinetes de orientación familiar (GOF)

O Decreto 42/2000, do 7 de xaneiro, polo que se refunde a normativa reguladora vixente en materia de familia, infancia e adolescencia (DOG n.º 45, do 06.03.2000), modificado polo Decreto 406/2003, do 29 de outubro (DOG n.º 222, do 14.11.2003) (Corrección de erros: DOG n.º 235, do 03.12.2003), e pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG n.º 134, do 13.07.2011),

no artigo 9 sinala que os gabinetes de orientación familiar se constitúen como un recurso especializado no apoio e promoción da calidade de vida das familias, así como de atención a situacións problemáticas ou de risco que poidan estar asociadas a procesos de desintegración familiar.

A Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia no título I (da familia), capítulo VI (de apoio familiar e da mediación), dedica a sección 1ª, artigos 32 e 33 ao apoio familiar entendido como un proceso encamiñado a facilitar unha dinámica familiar positiva, á solución de problemas e á toma de decisións, ademais de potenciar e desenvolver os recursos familiares.

Establece que no apoio familiar se abordarán os problemas que poidan xurdir na familia e por extensión nos membros que a compoñen, prestándolles especial atención ao interese superior e á vulnerabilidade das e dos menores, e atendendo nomeadamente:

- a) As crises do ciclo vital da familia.
- b) As situacións de conflito.
- c) A viabilidade adaptativa do grupo familiar: apoio, protección e desenvolvemento.

E indica que o apoio familiar comprenderá os seguintes niveis de atención:

- a) Informativo, facilitándolles ás familias a información necesaria para favorecer unha mellor comprensión do medio e dos recursos dispoñibles.
- b) Educativo e formativo, proporcionándolles ás familias os medios necesarios para o desenvolvemento integral das súas funcións e das súas habilidades, fortalecendo os vínculos do sistema familiar e facilitando que a dinámica individual e familiar sexa creativa, eficaz e enriquecedora.
- c) Preventivo, de preparación perante as distintas etapas ou situacións polas que pasan as familias no seu ciclo vital.
- d) Axuda persoal e emocional, ofrecendo atención e acompañamento en calquera momento da vida e, en especial, nos momentos de crises provocadas por des-

grazas inesperadas, tanto formal a través da terapia familiar como informal a través das redes de axuda mutua ou grupos de apoio familiar.

- e) Orientación, acompañando as familias, ofrecendo asesoramento para a toma de decisións, a resolución de conflitos e a mobilización dos recursos propios e do contorno, así como no proceso de planificación de apoios.
- f) Terapia e tratamento, co fin de superar os dinamismos disfuncionais das familias, facendo posible o seu progreso e a súa adaptación.

Establecendo como finalidade do apoio familiar o fortalecemento, o enriquecemento e a mellora da calidade de vida das persoas no seo familiar e da familia como grupo.

Os gabinetes de orientación (GOF) constitúense como un recurso público de carácter multidisciplinar para a atención de conflitos familiares e coa finalidade de servir como un instrumento eficaz na protección da familia de acordo coas competencias atribuídas á Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica.

Este programa pretende axudar ás familias que así o requiran a solucionar situacións de crise ou conflito, eliminando ou, cando menos, atenuando as consecuencias que estas levan aparelladas, previndo e evitando especialmente a implicación das/dos fillas/os nos conflitos dos seus pais.

Trátase dun servizo que actúa como un recurso en estreito contacto cos equipos de atención ao menor, colaborando con eles na atención ás familias de menores susceptibles de ser sometidos a medidas de protección.

Os gabinetes de orientación familiar, dependentes das xefaturas territoriais da Consellería de Política Social, están integrados por especialistas en traballo social, dereito e psicoloxía.

Entre os seus obxectivos destácanse:

- Informar e asesorar tecnicamente as familias sobre as problemáticas sociais, psicolóxicas e xurídicas nas que se puidesen atopar.

- ▶ Proporcionar ás familias o acceso a recursos axeitados para o desenvolvemento de canles normalizadas de convivencia.
- ▶ Dotar as familias das habilidades necesarias para afrontar as súas necesidades.
- ▶ Evitar a instrumentalización das/os fillas/os, ante as diferentes situacións de conflictividade.
- ▶ Fomentar o mantemento da cooperación parental como protectora da imaxe que as/os fillas/os teñen dos seus proxenitores.
- ▶ Informar, asesorar e prestar asistencia psicolóxica ás mulleres, particularmente a aquelas que se atopan inmersas en procesos de conflictividade familiar.
- ▶ Asesoramento sobre aqueles servizos de interese social e comunitario, públicos ou privados, que posibiliten a integración das persoas en redes de apoio social e asesoramento xurídico legal en casos de separación matrimonial, divorcio ou incumprimento de acordos e convenios reguladores.
- ▶ Mediación familiar dirixida a promover procesos de negociación entre os membros da familia co obxecto de acadar acordos que resolvan os conflitos entre outros membros da familia (pais/nais, fillas/os, avoas/ós, etc).
- ▶ Apoio e orientación psicosocial en casos de conflictividade ou crise familiar, conxugal ou interxeracional. Prevención e intervención ante crises específicas dos procesos de educación e crianza das/os fillas/os. Apoio e orientación ás familias en procesos de reestruturación por entrada ou saída dalgún membro no sistema familiar

Os servizos concretos que os gabinetes de orientación familiar poñen á disposición dos usuarios son os seguintes:

Para o seguimento do programa, a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica implementou unha aplicación informática que posibilita dispoñer en todo momento dos datos actualizados dos distintos gabinetes.

GOF/ Seguimento anual 2020:

	A Coruña	Lugo	Ourense	Vigo	TOTAL
Demandas					
Recibidas	75	81	95	85	336
Reorientadas	15			1	16
Atendidas	75	81	95	85	336
Tipoloxía demandas atendidas					
Conflicto por ruptura de convivencia	18	13	52	21	104
Crise na parella	10	5	6	3	24
Crise materno ou paterno-filial	15	17	5	29	66
Crise de familia extensa	4	7	0	4	15
Crise mixta	7	4	7	14	32
Outra	19	8	0	12	39

Demandantes de atención					
Mulleres	56	73	89	62	280
Homes	35	23	61	48	167
Parellas	2	9	9	3	23
Grupos familiares	6	14	7	14	41

En xullo de 2012 púxose en marcha o GOF virtual, co que se pretende proporcionar ás familias ou a calquera persoa interesada, información e asesoramento gratuíto por parte de profesionais especializados no ámbito da familia e infancia sobre diversas cuestións: servizos, recursos sociais, programas, disposicións legais, etc., pero sen entrar en ningún momento a dar directrices técnicas sobre pautas de comportamento. Este servizo está dispoñible na páxina web <http://familiasgalegas.org/>, no apartado "GABINETES DE ORIENTACIÓN FAMILIAR", dentro do menú principal.

O resultado do ano 2020 foi o seguinte:

	Mulleres	Homes	Total
Menores de 12 anos	0	1	1
De 13 a 18 anos	0	0	0
De 19 a 30 anos	2	0	2
De 31 a 50 anos	7	3	10
De 51 a 65 anos	2	1	3
Maiores de 65 anos	0	0	0
Total	11	5	16

2.1.7 Programa de puntos de encontro familiar

Os puntos de encontro familiar de Galicia están regulados pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG n.º 134, do 13.07.2011) e, ata o ano 2014, polo Decreto 9/2009, do 15 de xaneiro (DOG n.º 17, do 26.01.2009) (Corrección de erros DOG n.º 33, do 17.02.2009)

O día 1 de novembro de 2014, entrou en vigor o Decreto 96/2014, do 13 de xullo, polo que se regulan os puntos de

encontro familiar en Galicia que derroga o anterior Decreto 9/2009, do 15 de xaneiro, e introduce substanciais cambios normativos, en especial no procedemento de acceso e derivación aos puntos de encontro familiar. Así, coa súa entrada en vigor, o acceso aos PEF deixa de facerse por derivación do órgano xudicial ou do órgano administrativo competente en materia de Servizos Sociais, nos supostos de menores nos que a Comunidade Autónoma de Galicia teña asumida a tutela ou garda, e pasa a realizarse exclusivamente por derivación do órgano de dirección competente en materia de familia da consellería con competencia en materia de familia e menores.

En virtude do establecido no artigo 11 do Decreto 96/2014, do 3 de xullo, e de conformidade co establecido no Decreto 216/2020, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da consellería de Política Social, o órgano competente para resolver sobre a derivación dun caso aos puntos de encontro familiar de Galicia é a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica da Consellería de Política Social.

Un punto de encontro familiar é un servizo que facilita e preserva a relación entre as e os menores e as persoas das súas familias en situacións de crise, e que permite e garante a seguridade e o benestar das nenas e dos nenos e facilita o cumprimento do réxime de visitas.

Estas asociacións actúan baixo a coordinación da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica e na máis estreita colaboración co Poder Xudicial e co Ministerio Fiscal. Os puntos de encontro que integran a rede galega están situados nas sete grandes cidades de Galicia.

Os puntos de encontro teñen un carácter multidisciplinar e están integrados por expertos en intervención psicofamiliar, dereito de familia e mediación familiar. Ademais poderán contar coa colaboración de persoal voluntario naquelas tarefas que os profesionais dos puntos de encontro estimen axeitadas.

Os puntos de encontro familiar constitúen un equipamento social, de carácter neutral, especializado para o cumprimento do réxime de visitas establecido pola autoridade competente que ten por obxecto favorecer as relacións entre as/os menores e as súas familias cando, nunha situación de separación, divorcio, ou noutros supostos de interrupción da convivencia familiar, o exercicio do dereito de visitas se ve interrompido ou resulta difícil ou conflictivo o seu cumprimento.

Intervencións que se levan a cabo:

- ▶ Entregas e recollidas de menores: Consisten na intervención das e dos profesionais nos momentos nos que os familiares acoden ao servizo para entregar ou recoller ao ou á menor no desenvolvemento das visitas. Nestes casos o punto de encontro familiar actúa como intermediario e supervisor destas entregas e recollidas.
- ▶ Visitas tuteladas. Son as que se desenvolven de forma controlada baixo a supervisión e presenza continuada dunha persoa profesional que orienta os proxenitores e as fillas e fillos, e supervisa o desenvolvemento do tempo máximo de 2 horas que comparten.
- ▶ Visitas supervisadas: son aquelas que se desenvolven no punto de encontro familiar, por un tempo máximo de dúas horas, sen a presenza continuada do equipo técnico, especialmente nos casos nos que a persoa proxenitora que ten dereito de visita careza de vivenda na localidade
- ▶ Ademais do cumprimento do réxime de visitas establecido, nos puntos de encontro familiar levaranse a cabo outras intervencións, actuacións ou accións complementarias:

a) Deseño e desenvolvemento dun programa psico-socioeducativo individualizado de intervención coas familias e as e os menores, que teña como obxecto final conseguir a normalización das relacións familiares.

b) Orientación e apoio familiar proporcionando información, atención e asesoramento ás persoas proxenitoras e menores, propiciando o desenvolvemento de relacións materno/paterno-filiais axeitadas e a creación de relacións familiares excelentes e de actitudes positivas.

c) Intervención en negociación e aplicación de técnicas mediadoras. O equipo técnico poderá, se o considera axeitado e conta coa vontade das partes, intervir aplicando técnicas mediadoras para conseguir acordos que permitan adecuar o réxime de visitas establecido pola autoridade á realidade familiar, así como para favorecer o exercicio da coparentalidade.

d) Intervencións encamiñadas a reducir o impacto da nova situación familiar e preparar as persoas proxenitoras e as súas fillas e fillos para que as relacións entre eles se cheguen a realizar de forma normalizada e coas maiores garantías posibles.

- ▶ **Para o mantemento da Rede de puntos de encontro destináronse no ano 2020 un total de 757.037,14 euros, que se distribuíron como segue:**

PEF:	Importe en euros
A Coruña	94.542,84
Lugo	84.930,00
Ferrol	98.527,43
Ourense	100.766,69
Santiago de Compostela	101.088,69
Vigo	170.346,94
Pontevedra	106.834,55
Total	757.037,14

Resumo do seguimento anual 2020:

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Vigo	Ferrol	Santiago	TOTAL
Expedientes								
Novos	45	41	41	30	54	9	29	249
Pechados	53	27	37	33	82	32	18	282
Permanecen abertos	64	131	71	61	143	70	126	666
Por violencia de xénero	24	37	24	9	43	20	44	201
Usuarios/as								
Menores	90	199	94	91	204	98	177	953
Adultos	160	318	134	169	383	171	332	1.667
Homes	68	177	64	75	157	74	159	774
Mulleres	92	141	70	94	226	97	173	893
Tipos de intervención								
Intercambios	839	1.456	1.149	1.200	2.254	1.686	890	9.474
Visitas tuteladas	117	58	172	241	968	396	398	2.350
Visitas s. supervisar	658	772	192	298	650	203	875	3.648

Nota: Os datos refírense aos casos atendidos durante o ano 2020, incluídos os que veñen de anos anteriores.

2.1.8 Programa de apoio a familias monoparentais

O obxecto deste programa é a prestación de apoio ás familias formadas por un único proxenitor con fillos e fillas menores ao seu cargo, mediante o establecemento de accións específicas que teñen como finalidade: potenciar a autonomía das familias monoparentais, axudar á crianza dos nenos e nenas e favorecer a súa socialización, favorecer a incorporación da persoa responsable da familia ao mundo laboral, posibilitarlle a asistencia a actividades de formación laboral ou formación continua e posibilitar o autoemprego, promover a inserción e permanencia laboral das mulleres soas con responsabilidades familiares e favorecer a súa promoción profesional, facilitar que estes proxenitores sós poidan participar en igualdade de oportunidades e dispoñan de tempo para realizar actividades sociais ou culturais e previr situacións de risco social.

O programa vense desenvolvendo desde o ano 2000. No ano 2020 asinou un convenio coa entidade Cáritas Diocesana de Santiago de Compostela.

► Orzamento e beneficiarios:

Con este convenio beneficiáronse un total de 23 familias e 25 menores, o que supuxo un investimento total de 32.000 euros.

2.1.9 Programa de soporte vital ás familias con nenas/os con enfermidades de longa duración ou terminais con escasos recursos económicos

Como medida de apoio a familias con nenas e nenos con enfermidades de longa duración ou terminais, no ano 2020 asinou un convenio de colaboración coa Fundación Andrea (Entidade de iniciativa social, sen ánimo de lucro, que ten, entre outras funcións, a protección e defensa das familias que teñen nenas ou nenos con enfermidades de longa duración, crónicas ou terminais).

Este programa concíbese como un servizo asistencial de axuda para aquelas familias destes nenos e nenas que carezan de medios e recursos axeitados proporcionando

apoio ás familias a través do tratamento médico dos menores tanto no fogar familiar como nos distintos hospitais de España, o traslado, a asistencia privada a sesións de fisioterapia, sesións de logopedia, sesións de musicoterapia, equipamentos ortopédicos e os derivados da adecuación das vivendas ou vehículos para nenos e nenas con diversidade funcional.

► **Orzamento e beneficiarios:**

Con este convenio beneficiáronse de axudas para sufragar gastos de mantemento, así como sesións de psicoterapia, musicoterapia e logopedia un total de 49 nenos e 31 adultos. Por outra banda 100 familias desprazadas beneficiáronse deste programa cun investimento para a Consellería de 20.000 euros.

2.1.10 Programa promociona

O programa Promociona, destinado ao apoio aos alumnos xitanos e ás súas familias co fin de reducir o abandono escolar, ten por obxecto favorecer a normalización educativa do alumnado gitano co fin de conseguir taxas máis elevadas de éxito académico durante a etapa de escolarización obrigatoria, con especial incidencia no último ciclo de educación primaria e educación secundaria obrigatoria e promover a continuidade en estudos medios e/ou superiores e formación profesional para o que se presta orientación educativa e familiar e sesións de apoio escolar e reforzo aos alumnos.

► **Orzamento e beneficiarios:**

Para o desenvolvemento deste programa asinouse un convenio de colaboración coa Fundación Secretariado Gitano no ano 2020 por un importe de 132.908,24 euros.

Durante o ano 2020, co apoio da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, participaron no programa Promociona 279 alumnos/as, pertencentes a 249 familias e escolarizados/as en 117 centros educativos.

2.1.11 Programa de mediación familiar

A mediación familiar na nosa Comunidade autónoma está regulada pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG n.º 134, do 13.07.2011), pola Lei 4/2001, do 31 de maio, de mediación familiar en Galicia (DOG n.º117, do 18.06.2001) e o Decreto 159/2003, do 31 de xaneiro (DOG n.º34, do 18.02.2003), polo que se regula a figura da/do mediadora/mediador familiar e créase e regúlase o Rexistro de Mediadoras/es Familiares de Galicia, modificado pola Lei 3/2018, do 26 de decembro, de medidas fiscais e administrativas (DOG n.º 247 do 28.12..2018), no que preceptivamente deberán estar inscritas/os as/os mediadoras/es, tal como prescribe o artigo 18 da Lei 4/2001, do 31 de maio.

O artigo 18 do Decreto 159/2003, do 31 de xaneiro, recoñece o dereito á mediación gratuíta aos usuarios que reúnan ou poidan reunir a condición de beneficiarios do dereito de asistencia xurídica gratuíta de conformidade cos criterios establecidos na Lei 1/1996, de 10 de xaneiro, de asistencia xurídica gratuíta (BOE n.º 11, do 12.11.1996).

A Orde do 3 de xuño de 2008, fixa as tarifas da mediación familiar en Galicia (DOG n.º 116, do 17.06.2008), actualizando as tarifas fixadas pola derogada Orde do 12 de xuño de 2003.

O Rexistro de Mediadoras/es Familiares de Galicia, así como a mediación familiar, está xestionado pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica e constitúe o instrumento básico de control, organización e publicidade das persoas mediadoras inscritas.

Mediación familiar

A mediación familiar é un procedemento de carácter voluntario dirixido a facilitar a comunicación entre os membros da familia co fin de que xestionen por si mesmos unha solución aos conflitos que os afecten coa intervención dunha persoa mediadora, quen actuará de forma neutral, imparcial e confidencial.

A mediación familiar pode utilizarse tanto con carácter previo á iniciación dun procedemento xudicial como para achar saída a procedementos en curso. Constitúe un recurso de axuda ás parellas que teñen ou tiveron unha relación cara a facilitar a participación activa e a responsabilidade de cada membro da parella na toma das decisións necesarias tendentes a solucionar aqueles aspectos problemáticos que se derivan da ruptura da súa unión.

Entre os principais obxectivos da mediación familiar están:

- ▶ A procura común de solucións satisfactorias e duradeiras no tempo.
- ▶ Minimizar o custo emocional que todo conflito produce en todos os membros da familia.
- ▶ Restablecer e/ou mellorar as relacións, presentes e futuras, entre as partes en conflito.
- ▶ Evitar a instrumentalización dos demais membros da familia, e, en especial, das e dos menores.
- ▶ Asegurar a protección do interese superior da ou do menor e do seu benestar.
- ▶ Favorecer a responsabilidade parenteral compartida.

Desde a entrada en vigor do Decreto 159/2003, do 31 de xaneiro, inscribíronse no Rexistro de Mediadoras/es Familiares de Galicia 664 mediadores/as e só se produciron 11 solicitudes de baixa de xeito que as inscricións vixentes actualmente son de 653

No ano 2020 inscribíronse un total de 12 mediadoras/es.

A súa distribución por provincias é a que segue:

	Mediadores/as	Baixas
A Coruña	344	8
Lugo	48	0
Ourense	72	1
Pontevedra	200	2
Total	664	11

O Procedemento de mediación, entre os anos 2003 e 2020 recibiu un total de 239 solicitudes, realizándose un total de 148 mediacións, das que 95 remataron con acordo total ou parcial, 51 remataron sen acordo e 2 están en trámite. Destas 148 mediacións, 104 foron gratuítas.

O número de solicitudes de mediación no ano 2020 foi de 11; realizáronse un total de 5, das cales 3 remataron con acordo, 2 están en trámite. Destas 5 solicitudes de mediación, todas son gratuítas.

Mediación familiar extraxudicial		
	2020	2003-2020
Solicitudes	11	239
Mediacións realizadas	5	148
Dereito á mediación gratuíta*	5	104
Rematadas sen acordo	4	51
Rematadas con acordo	3	95

* As 4 mediacións rematadas sen acordo corresponden ás que estaban en trámite no ano 2019.

A mediación familiar intraxudicial

A mediación intraxudicial é aquela que se leva a cabo cando o proceso xudicial xa está iniciado, podería ser unha metodoloxía axeitada e válida para resolver unha porcentaxe significativa de procesos xudiciais:

Os seus beneficios e as súas vantaxes son:

- ▶ É un proceso gratuíto e, en todo caso, diminúe o custo económico e emocional da ruptura. Con tres a oito sesións, de hora e media de duración, poderíase alcanzar un acordo duradeiro e mutuamente aceptado que só necesita ser ratificado xudicialmente. Isto evita trámites procesuais e posibles incidentes xudiciais, co conseguinte custo económico e emocional.
- ▶ É máis flexible e creativo que o ríxido proceso xudicial, admitindo todo tipo de alternativas e respectando o interese superior dos menores e os principios de orde pública e deontoloxía profesional.

- ▶ Evita a xudicialización innecesaria dos conflitos e, sobre todo, caer nunha dinámica de crecente confrontación entre os proxenitores, polo enquistamento de posicións. Tamén se reduce o risco de que os/as menores se utilicen como moeda de cambio na negociación.

As características máis importantes do programa de mediación intraxudicial son:

- ▶ A brevidade do proceso de mediación intraxudicial que reduce a dolorosa carga emocional, asociada a todo proceso de ruptura.
- ▶ A cobertura por parte dun equipo de mediadores profesionais, provenientes do mundo do dereito e da psicoloxía, de recoñecida experiencia e capacidade que desenvolverá o proceso, atendendo aos principios de neutralidade, obxectividade, imparcialidade e confidencialidade.
- ▶ Esta mediación realízase simultaneamente ao proceso xudicial, aproveitando os tempos mortos do citado proceso sen chegar a suspendelo, agás que ambas as partes o soliciten pola proximidade dun acordo.

No mes de marzo de 2009, púxose en marcha un programa de mediación intraxudicial de forma experimental en Santiago de Compostela. Para a súa implantación, asinou un convenio de colaboración co Ministerio Fiscal, o Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia e o Colexio de Avogados de Santiago.

No ano 2010 asinou un novo convenio coas mesmas entidades para o desenvolvemento do dito programa de mediación intraxudicial.

A finais do ano 2010, trasladouse a experiencia de Santiago de Compostela a Ourense para o que se asinou o correspondente convenio de colaboración co Ministerio Fiscal, o Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia e o Colexio de Avogados de Ourense para poñer en funcionamento o dito programa.

Nos anos 2011, 2012, 2013, 2014 e 2015, asináronse novos convenios coas mesmas entidades para o desenvolvemento do programa de mediación intraxudicial nas cidades de Santiago de Compostela e Ourense.

No ano 2015 implántase a mediación intraxudicial na cidade de Lugo, coa colaboración do Consello Xeral do Poder Xudicial e o Ministerio Fiscal, e tamén na cidade da Coruña, coa colaboración do Consello Xeral do Poder Xudicial, o Ministerio Fiscal, o Colexio Oficial de Avogados da Coruña e o Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia.

En 2016 implántase a mediación intraxudicial na cidade de Ferrol, coa colaboración do Consello Xeral do Poder Xudicial, o Ministerio Fiscal, o Colexio Oficial de Avogados de Ferrol e o Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia.

No ano 2020 asináronse convenios de colaboración entre a Vicepresidencia Primeira e Consellería de presidencia, Xustiza e Turismo, a Consellería de Política Social, o Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia e o Colexio Oficial de avogados de Santiago de Compostela, Ourense, A Coruña e Ferrol, para o desenvolvemento dun programa de mediación intraxudicial familiar gratuíta durante o ano 2020. A declaración do estado de alarma e a conseguinte situación de emerxencia sanitaria provocada polo Covid-19, supuxo a suspensión temporal da actividade de mediación o que redundou nun menor número de mediacións levadas a cabo no ano 2020.

Datos estatísticos do programa en Santiago de Compostela no ano 2020

	2020	2003-2020
Casos derivados	2	593
Sesións informativas iniciais realizadas	2	476
Mediacións aceptadas	2	333
Mediacións rexeitadas	0	143
Rematadas con acordo	0	164
Rematadas sen acordo	2	151
Trámite	0	0

Datos estatísticos do programa en Ourense no ano 2020		
	2020	2003-2020
Casos derivados	3	569
Sesións informativas iniciais realizadas	1	331
Mediacións aceptadas	1	163
Mediacións rexeitadas	0	162
Rematadas con acordo	0	129
Rematadas sen acordo	1	40
Trámite	0	0

Datos estatísticos do programa na Coruña no ano 2020		
	2020	2003-2020
Casos derivados	183	893
Sesións informativas iniciais realizadas	128	600
Mediacións aceptadas	27	234
Mediacións rexeitadas	101	408
Rematadas con acordo	9	103
Rematadas sen acordo	16	113
Trámite	2	2

Datos estatísticos do programa en Ferrol no ano 2020		
	2019	2003-2020
Casos derivados	1	17
Sesións informativas iniciais realizadas	1	17
Mediacións aceptadas	1	17
Mediacións rexeitadas	0	0
Rematadas con acordo	1	9
Rematadas sen acordo	0	8
Trámite	0	0

2.1.12 Residencias de tempo libre

A Consellería de Política Social conta con dúas residencias de tempo libre xestionadas pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, unha de interior situada no municipio do Carballiño (Ourense), cunha capacidade para 163 persoas, e outra de costa, situada en Panxón no municipio de Nigrán (Pontevedra), cunha capacidade máxima de 180 persoas, prazas susceptibles de ampliación en ambas as dúas residencias segundo a distribución dos residentes.

Estas dúas residencias, nas que se ofrece un servizo completo que inclúe aloxamento e manutención, destínanse a diferentes usos segundo o período do ano do que se trate: turismo familiar no período estival ou ben para o desenvolvemento de programas de ocio da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade e da Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado (Programa de turismo social, campamentos, Xuntos polo Nadal) así como da Secretaría Xeral de Emigración (Programa de “Reencontros na terra”).

Ademais as instalacións están dispoñibles, en tempadas baixa e media, para institucións, asociacións, organizacións sindicais e entidades que así o soliciten mediante escrito remitido á Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica.

Os servizos que ofrecen aos usuarios inclúen inseparablemente o aloxamento, mantenza e limpeza dos cuartos, todos eles con aseo completo.

No ano 2020 non se publicou a orde anual pola que se convoca o procedemento de adxudicación de estadías e servizos nestas residencias por mor da situación de crise sanitaria orixinada polo Coronavirus.

Dende o 02.04.2020 ao 11.06.2020 a Residencia de Tempo Libre de Panxón funcionou de forma excepcional como residencia integrada COVID 19 con 23 usuarios derivados pola autoridade sanitaria procedentes de residencias de maiores de Vigo e Aldán.

Os programas e actividades desenvolvidas neste ano nestas residencias foron as seguintes:

	Residencia de Panxón	Residencia do Carballiño
Turismo familiar	0	0
Programas e estadias autorizadas pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica	145	0
Programas da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade	67	116
Programas da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado	26	87
Total participantes	238	203

2.1.13 Certificado da Dirección Xeral de Familia Infancia e Dinamización Demográfica da condición de familia monoparental

A familia monoparental é aquel núcleo familiar composto por un único proxenitor ou proxenitora que non conviva con outra persoa coa que manteña unha relación análoga á conxugal e os fillos ou as fillas menores ao seu cargo, sempre que o outro proxenitor ou proxenitora non contribúa economicamente ao seu sustento.

Segundo a Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia, estas familias están incluídas no grupo de familias de especial consideración e merecen unha protección especial.

Unha das primeiras medidas para garantir a dita protección é a certificación da dita circunstancia, a través da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, para dar o trato preferente aos membros destas familias, como se establece no artigo 18 da dita lei.

► Beneficiarios

O número total de certificados da condición de familia monoparental expedidos pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica no ano 2020 foi de 558, de entre as 689 solicitudes recibidas.

2.2 Menores

Marco legal e competencial

O marco legal no que a Consellería de Política Social desenvolve as súas políticas e actuacións en materia de protección á infancia vén establecido pola normativa seguinte:

a) Internacional

- ▶ Convención sobre os Dereitos do Neno adoptada pola Asemblea Xeral das Nacións Unidas o 20 de novembro de 1989, e ratificada por Instrumento do 30 de novembro de 1990 (BOE núm. 313 do 31.12.1990).
- ▶ Convenio relativo á protección do neno e a cooperación en materia de adopción internacional. A Haia, 29 de maio de 1993. Ratificado por Instrumento de 30 de xuño de 1995 (BOE núm. 182 do 01.08.1995).
- ▶ Convenio europeo de adopción de menores, 27 de novembro de 2008.

b) Estatal

- ▶ Constitución española
- ▶ Código Civil do 29 de xullo de 1889 (Arts. do 109 ao 111, do 160 ao 180, 201, 215, 216, do 222 ao 233, 239, 242 e do 259 ata o 285).
- ▶ Lei orgánica 1/1996, do 15 de xaneiro, de protección xurídica do menor, de modificación parcial do Código Civil e da Lei de Axuízamento Civil. (BOE núm. 15 do 17.01.1996).
- ▶ Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social (Arts. 35 e 36). (BOE n.º 10, do 12.01.2000). Modificada por Lei Orgánica 2/2009, do 11 de decembro (BOE núm. 299 do 12.12.2009)
- ▶ Real decreto 557/2011, do 20 de abril, polo que se aproba o regulamento da Lei orgánica 4/2000, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a

súa integración social tras a súa reforma por Lei orgánica 2/2009 (BOE núm. 103 do 30.04.2011).

- ▶ Lei 54/2007, do 28 de decembro, de adopción internacional (BOE núm. 312 do 29.12.2007).

c) Autonómica

- ▶ Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG núm. 134 do 13.07.2011).
- ▶ Lei 2/2006, do 14 de xuño, de dereito civil de Galicia (DOG núm. 124 do 29.06.2006), modificada pola Lei 10/2007, do 28 de xuño, de reforma da disposición terceira da lei 2/2006, do 14 de xuño, de dereito civil de Galicia (DOG núm. 124 do 29.06.2006) e pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG núm. 134 do 13.07.2011).
- ▶ Decreto 42/2000, do 7 de xaneiro, polo que se refunde a normativa reguladora vixente en materia de familia, infancia e adolescencia (DOG núm. 45 do 06.03.2000). Modificado polo Decreto 406/2003, do 29 de outubro (DOG núm. 222 do 14.11.2003) e polo Decreto 184/2008, do 24 de xullo, polo que se crea o Observatorio Galego da Infancia (DOG núm. 169 do 02.09.2008).
- ▶ Decreto 329/2005, do 28 de xullo, polo que se regulan os centros de menores e os centros de atención á infancia (DOG núm. 156 do 16.08.2005).
- ▶ Orde do 21 de marzo de 2012, pola que se establece o modelo oficial de contrato de intermediación en adopción internacional para a Comunidade Autónoma de Galicia (DOG núm. 73 do 17.04.2012).
- ▶ Decreto 216/2020, de 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG do 17.12.2020).

Programas e actuacións

2.2.1 Atención a menores en situación de desprotección social

2.2.1.1 Atención a menores en centros de protección

Este programa ten por finalidade prestar atención nunha institución a aqueles menores que, por distintas circunstancias sociofamiliares, necesitan ser separados temporalmente do seu núcleo familiar e para os que non é viable a utilización doutro recurso.

Os centros de protección de menores son aqueles que ofrecen aloxamento, asistencia integral e unha dotación de servizos e programas especialmente orientados a conseguir a normalización, e integración sociofamiliar dos menores acollidos.

Para o desenvolvemento deste programa a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica contaba a 31 de decembro cos seguintes equipamentos:

- ▶ 8 centros de titularidade propia dos cales 4 son de xestión directa e 4 de xestión concertada.
- ▶ 67 centros concertados dependentes de entidades colaboradoras de iniciativa social.

Á súa vez, a atención que se presta nestes centros pode ser en réxime de acollemento residencial ou de atención diúrna.

O acollemento en réxime de acollemento residencial é un recurso que se utiliza nos casos en que, por diversas circunstancias sociofamiliares, os menores necesitan ser separados temporalmente do seu núcleo familiar e non é apropiado ou non hai un contexto familiar alternativo, ou ben cando os pais ou tutores solicitan á Administración que asuma a garda dos seus fillos, mantendo en todo momento o obxectivo de retorno ao seu fogar.

O acollemento en réxime diúrno constitúe un recurso alternativo ao acollemento residencial e consiste en pres-

tar atención aos menores no marco dunha institución durante o día. Deste xeito evítase o desarraigamento, facilitando a permanencia dos menores no seu contorno familiar.

Atención en centros propios de xestión directa

nº de centros e prazas de menores en 2020:

	N.º prazas de internado		N.º prazas de atención de día	
	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas
San Xosé de Calasanz	15	15	5	5
Centro Ferrol I	16	16	5	5
Total A Coruña	31	31	10	10
Santo Anxo da Garda	24	8	0	0
Total Lugo	24	8	0	0
A Carballeira	28	28	10	10
Total Ourense	28	28	10	10
Total	83	67	20	20
	Total prazas de internado		Total prazas de atención de día	
	150		40	

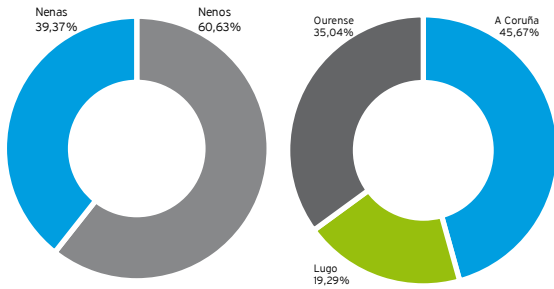
▶ nº total de menores atendidos en centros propios de xestión directa en 2020:

	En réxime de internado		En réxime de atención de día	
	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas
A Coruña	48	41	15	12
Lugo	37	12	0	0
Ourense	49	31	5	4
Pontevedra	0	0	0	0
Total	134	84	20	16

Total menores atendidos en centros propios de xestión directa

	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	63	53	116
Lugo	37	12	49
Ourense	54	35	89
Pontevedra	0	0	0
Total	154	100	254

Total menores atendidos en centros propios

Orzamento:

9.757.837,14 euros.

Atención en centros concertados

nº de centros e prazas de menores en 2020:

	N.º centros	N.º prazas de internado	N.º prazas de atención de día
Casas de familia	5	40	10
Mini-residencias	4	46	17
Residencias	0	0	0
Centros con fogares	3	73	19
Vivendas tuteladas	2	16	0
Vivendas asistidas	0	0	0
Atención de día	1	0	10
Centros de 1ª acollida	0	0	0
Total A Coruña	15	175	56
Casas de familia	4	32	0
Mini-residencias	7	85	22
Residencias	0	0	0
Centros con fogares	0	0	0
Vivendas tuteladas	1	8	0
Vivendas asistidas	0	0	0
Atención de día	3	0	43
Centros de 1ª acollida	0	0	0
Total Lugo	15	125	65

Casas de familia	4	32	2
Mini-residencias	1	15	4
Residencias	0	0	0
Centros con fogares	1	28	0
Vivendas tuteladas	1	8	0
Vivendas asistidas	0	0	0
Atención de día	3	0	33
Centros de 1ª acollida	1	8	0
Total Ourense	11	91	39
Casas de familia	13	102	15
Mini-residencias	3	43	11
Residencias	0	0	0
Centros con fogares	3	133	50
Vivendas tuteladas	2	16	0
Vivendas asistidas	1	4	0
Atención de día	6	0	93
Centros de 1ª acollida	1	10	0
Total Pontevedra	29	308	169
Total	70	699	329

nº de menores atendidos en centros colaboradores en 2020:

En réxime de internado

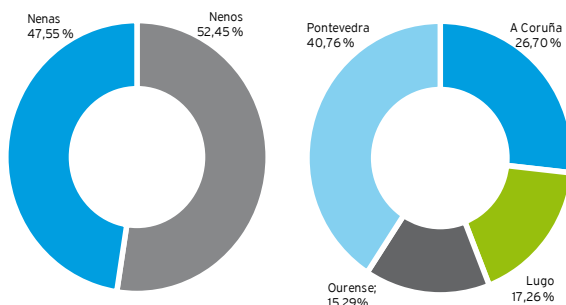
	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	136	131	267
Lugo	90	65	155
Ourense	92	87	179
Pontevedra	200	194	394
Total	518	477	995

En réxime de atención de día

	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	72	54	126
Lugo	57	42	99
Ourense	20	26	46
Pontevedra	105	101	206
Total	254	223	477

Total menores atendidos en centros colaboradores

	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	208	185	393
Lugo	147	107	254
Ourense	112	113	225
Pontevedra	305	295	600
Total	772	700	1.472

- Orzamento:

24.627.593,21 euros

Atención a menores con características especiais

Para a atención de menores con características que requiran unha atención en centros especializados, a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica colabora con outras institucións mediante a realización de contratos individualizados.

- nº de menores atendidos en centros especiais en 2020:

	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	60	21	81
Lugo	2	1	3
Ourense	1	1	2
Pontevedra	6	2	8
Total	69	25	94

- Orzamento:

467.020,01 euros.

2.2.1.2 Acollemento familiar

<https://politicassocial.xunta.gal/recursos/plans-e-programas/programa-de-acollemento-familiar>

O acollemento familiar pode definirse como aquel recurso de protección temporal e revogable, orientado ao coidado de menores que se atopan privados, aínda que sexa circunstancialmente, dunha axeitada atención e que consiste en confiar o coidado dun/dunha neno/a ou adolescente a unha persoa ou familia que reúna as condicións persoais, educativas e materiais necesarias para proporcionarlle unha vida familiar.

O seu obxectivo xeral é garantir o dereito do/da neno/a a vivir nunha familia, por ser o medio óptimo para o seu desenvolvemento.

Os acollementos poden facerse na familia extensa do/da menor (isto é, cando existen vínculos de parentesco entre a familia acolledora e o/a neno/a ou adolescente: avós, tíos, irmáns...) ou ben en familias alleas (cando non existe parentesco), para o que se desenvolve un programa específico de captación, selección e apoio a estas familias. Sempre que sexa posible, e que as circunstancias propias do caso non o desaconsellen, considérase prioritario que o acollemento se faga na familia extensa, para favorecer a permanencia do/a menor no seu propio ambiente.

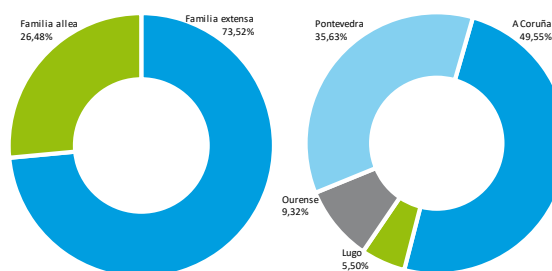
Ademais, os acollementos poden ser remunerados ou non, en función das circunstancias socioeconómicas e persoais de menor e acolledores e do tipo de acollemento.

- Orzamento total:

3.498.010 euros

Distribución provincial:

	Familia extensa	Familia allea	Total
A Coruña	1.209.691	523.714	1.733.405
Lugo	111.805	80.502	192.307
Ourense	220.542	105.439	325.981
Pontevedra	1.029.554	216.763	1.246.317
Total	2.571.592	926.418	3.498.010

► **Persoas beneficiarias (menores e familias) do programa de acollemento familiar:**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		TOTAL	
	Familias	Menores	Familias	Menores	Familias	Menores	Familias	Menores	Familias	Menores
Familia extensa										
Acollementos remunerados	489	524	44	49	80	96	328	414	941	1.083
Acollementos non remunerados	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total Familia extensa	489	524	44	49	80	96	328	414	941	1.083
Familia allea										
Acollementos remunerados	118	123	14	13	45	58	61	82	238	276
Acollementos non remunerados	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total Familia allea	118	123	14	13	45	58	61	82	238	276
Total	607	647	58	62	125	154	389	496	1.179	1.359

► **Acollemento familiar segundo a situación administrativa dos menores:**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		TOTAL	
	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas
Tutelas	208	209	24	38	78	60	214	235	524	542
Outros	109	121	0	0	10	6	24	23	143	150
Total	317	330	24	38	88	66	238	258	667	692

► **Datos agregados sobre a situación administrativa de menores en acollemento familiar**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	TOTAL
Total tutelas	417	62	138	449	1.066
Total outros	230	0	16	47	293
Total nenos e nenas	647	62	154	496	1.359

Programa de familias acogedoras (acollemento en familia allea)

O obxectivo xeral deste programa é proporcionar unha atención temporal a aqueles e aquelas menores en situación de risco, desamparo ou desprotección social, nun ambiente familiar normalizado, alleo á súa familia de orixe, por non existir esta ou non ser idónea para o seu coidado. Para iso, trátase de seleccionar, formar e apoiar durante o proceso a persoas e familias dispostas a acoller temporalmente un/unha menor non pertencente á súa familia.

Como obxectivos específicos (no contexto persoal e familiar) establécense:

- ▶ Acadar o axeitado desenvolvemento do/da menor nos ámbitos hixiénico-sanitario, educativo, persoal e social.
- ▶ Proporcionarlle ao/á menor un ambiente normalizado axeitado para a súa idade e momento evolutivo.
- ▶ Promover o cambio da situación da súa familia de orixe, co obxecto de que o/a menor poida volver con ela, se é o caso, o máis axiña posible.
- ▶ Lograr que a familia acolledora lle preste unha adecuada atención ao/á menor.
- ▶ Potenciar a relación da familia de orixe e a de acollida para favorecer a futura reintegración familiar do neno, nena ou adolescente.

▶ Beneficiarios programa de familias acolledoras:

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	TOTAL
Familias que pertencen ao programa a 31/12/2020	137	47	60	87	331
Familias acollendo a 31/12/2020	82	18	21	43	164
Menores acollidos a 31/12/2020	108	20	26	50	204
Novos menores acollidos durante o ano	30	2	21	12	65
Menores que finalizaron o acollemento durante o ano	40	2	24	18	84
Familias que acolleron durante o ano	105	21	39	53	218
Menores acollidos durante o ano	137	22	49	68	276

Información do programa:

<http://familiasacolledoras.cruzvermella.org/>

▶ Orzamento total:

463.866 euros

Programa de apoio ao acollemento en familia extensa

O Programa de apoio ao acollemento en familia extensa é un recurso de apoio aos procesos de acollemento familiar de menores por membros da súa propia familia. Proporciona atención especializada adaptada ás necesidades dos nenos e nenas acollidos, ás persoas acolledoras e ás persoas proxenitoras, por medio de actuacións de asesoramento e orientación en tarefas parentais e coidado dos menores; intervención psicosocial e actuacións de mediación nas relacións familiares.

As actuacións desenvolvidas consisten en: mediación familiar entre as persoas proxenitoras e as persoas acolledoras para reducir a conflitividade entre eles; orientación ás persoas acolledoras e ás persoas proxenitoras nas dificultades da convivencia cos menores; fomento das boas relacións intrafamiliares, para reforzar os vínculos afectivos, a boa comunicación e o diálogo; e entrenamento de habilidades parentais.

	Familias	Nenos	Nenas	Total menores
A Coruña	42	33	49	82
Lugo	1	1	0	1
Ourense	20	12	14	26
Pontevedra	87	20	20	40
Total	150	66	83	149

Información do programa:

<https://www.aldeasinfantiles.es/nuestros-programas/apoyo-al-acogimiento-en-familia>

► Orzamento total:

173.353,44 euros

2.2.1.3 Adopción de menores

A finalidade deste programa é proporcionarlles aos menores en situación legal de seren adoptados, unha familia que satisfaga as súas necesidades afectivas, socioeducativas e de desenvolvemento persoal, facendo prevalecer o interese do menor sobre calquera outros.

As familias adoptantes son, previamente, valoradas polos equipos técnicos de adopción co fin de seleccionar a mellor familia para o/a menor.

Portal Galego de Adopcións

<http://adopcions.xunta.es>

O Portal Galego de Adopcións, posto en funcionamento a finais do 2010, ten por obxecto ofrecer información actualizada, práctica e interactiva tanto ás persoas interesadas en adoptar, como a aquelas que están ou finalizaron xa o proceso: requisitos e documentación necesaria para adoptar, adopcións especiais, estatísticas, información sobre os países de adopción, guía interactiva para coñecer onde adoptar. Ademais, ofrecelles as persoas usuarias a posibilidade de formular, a través do Portal, todas as consultas que desexen e inscribirse ás sesións informativas e cursos de formación sobre adopción.

Total visitas	30.919
Media de visitas mensuais	7.731
n.º de visitantes	17.838
n.º de consultas	161.286

Adopción nacional

A adopción constitúe o acto xurídico mediante o que se establece unha relación de filiación entre os adoptantes e o/a menor, extingúndose así os vínculos deste/a coa súa familia de orixe, e integrándose plenamente no seu novo núcleo familiar cunha equiparación plena de dereitos coa familia biolóxica.

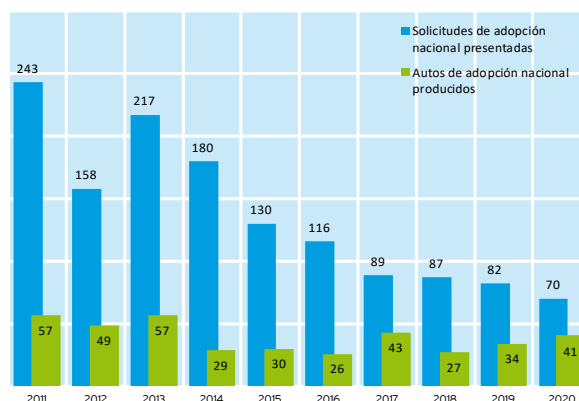
Na nosa Comunidade autónoma os menores susceptibles de seren adoptados son tutelados pola Xunta de Galicia, quen se encarga de propoñer a adopción ao xuíz.

Datos estadísticos de adopción nacional:

A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	TOTAL
Solicitudes abiertas				
32	10	14	14	70
Resolucións garda con fins adoptivos				
6	4	5	11	26
Propostas de adopción realizadas				
3	1	6	9	19
Autos de adopción producidos				
14	0	13	14	41

Evolución:

	Solicitudes de adopción nacional presentadas	Autos de adopción nacional producidos
2011	243	57
2012	158	49
2013	217	57
2014	180	29
2015	130	30
2016	116	26
2017	89	43
2018	87	27
2019	82	34
2020	70	41

Programa de adopcións especiais.

Existen menores tutelados pola Xunta de Galicia susceptibles de seren adoptados pero que polas súas características (idade, discapacidade ou enfermidade, formar parte dun grupo de irmáns que non deben ser separados....) teñen máis dificultade para ser adoptados.

A través do Programa de adopcións especiais, desenvolvido a nivel autonómico pola entidade Meniños en coordinación cos equipos técnicos de adopción das catro xefaturas territoriais, lévase a cabo o asesoramento e formación específica dos solicitantes de adopción, así como o seguimento e o apoio continuado durante todo o proceso adoptivo.

	TOTAL
Nº. de nenos que foron derivados en 2020	6
Nº. de nenos que estiveron no programa durante 2020 (en busca de familia)	14
Nº. de nenos que inician acollemento preadoptivo no 2020	6
Nº. de nenos en adopción/acollemento preadoptivo acompañados polo Programa	7
Nº. de familias con nenos en adopción/acollemento preadoptivo acompañadas polo programa	4
Nº. de familias acompañadas ou atendidas antes de ter un neno asignado	17

Orzamento total:

60.914,04 euros

Adopción internacional

A adopción internacional concíbese como un recurso de protección para aqueles menores que non se poden integrar no seo da súa familia ou do seu propio país. Ten lugar cando se produce un traslado dun menor con fins adoptivos dende o seu estado de orixe, onde reside, cara a outro Estado no que residen os pais adoptivos. Na adopción dun menor de orixe estranxeira intervén, ademais da lexislación española, a do país de orixe do neno ou nena.

Organismos acreditados para a adopción internacional (OAAI)

O convenio da Haia de 1993, relativo á protección do neno e á cooperación en materia de adopción internacional, ratificado por España o 11 de xullo de 1995, prevé a posibilidade de que as funcións atribuídas á autoridade central (que na nosa comunidade autónoma lle corresponden á Consellería de Política Social, a través da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica), poidan ser exercidas por organismos acreditados.

No ano 2020, as seguintes entidades desenvolveron este traballo en Galicia:

- **ACI - Asociación para el Cuidado de la Infancia**
Países habilitados: China, Vietnam
- **Adecop - Asociación de Cooperación con el Pueblo Colombiano**
Países habilitados: Vietnam
- **MIMO - Asociación de Apoyo para la Adopción Internacional**
Países habilitados: Bulgaria, Hungría
- **Ipi-Cataluña**
Países habilitados: Costa de Marfil

Solicitudes e preasignación de menores

comunicadas en adopción internacional - 2020:

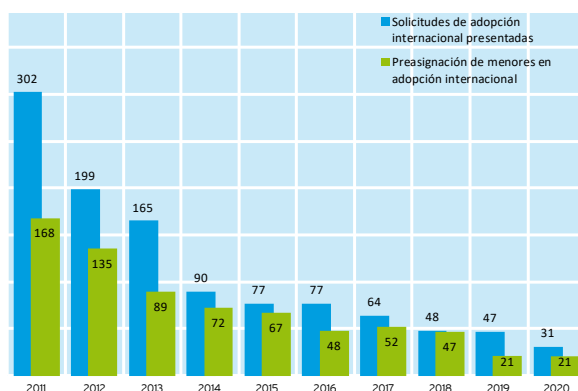
	Solicitudes de adopción internacional presentadas	Preasignación de menores en adopción internacional
A Coruña	16	14
Lugo	5	0
Ourense	2	2
Pontevedra	8	5
Total	31	21

Preasignación de menores comunicadas en adopción internacional, por países - 2020:

	Total
Bulgaria	1
China	4
Colombia	2
Hungría	7
Filipinas	1
Vietnam	6
Total	21

Evolución:

	Solicitudes de adopción internacional presentadas	Preasignación de menores en adopción internacional
2011	302	168
2012	199	135
2013	165	89
2014	90	72
2015	77	67
2016	77	48
2017	64	52
2018	48	47
2019	47	21
2020	31	21

2.2.1.4 Programa Mentor

O proxecto Mentor é un recurso mediante o que se proporciona información, formación e acompañamento á inserción dos menores tutelados ou en garda pola Administración autonómica co fin de que poidan conseguir unha inserción laboral e social plenamente independente. Desenvólvese a través da colaboración co Instituto Galego para a Xestión do Terceiro Sector- Igaxés-3.

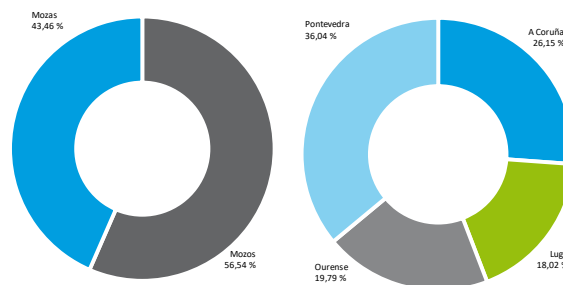
Poden ser beneficiarios do programa todos os maiores de 16 anos e menores de 21 que estean ou teñan estado baixo a tutela ou garda da Administración autonómica, acollidos en centros residenciais ou noutros dispositivos asistenciais no ámbito de menores.

Os obxectivos principais do programa son os de:

- ▶ Facilitar aos mozos o acceso a cursos de formación ocupacional de acordo coas súas habilidades.
- ▶ Asesoralos e acompañalos na súa inserción laboral.
- ▶ Preparalos, a través do acollemento en vivendas tuteladas, para o desenvolvemento dunha vida cotiá plenamente autónoma.

No ano 2020, a poboación sobre a que incidiu o programa estivo formada por un total de 566 mozos e mozas cos que se desenvolveron accións encamiñadas cara á súa inserción laboral.

	Mozos	Mozas	Total
A Coruña	80	68	148
Lugo	61	41	102
Ourense	66	46	112
Pontevedra	113	91	204
Total	320	246	566

▶ **Orzamento: 1.705.354,32 euros.**

2.2.1.5 Programa de integración familiar (PIF)

Trátase dun programa de intervención con menores e as súas familias, co obxectivo de acadar unha convivencia normalizada no ámbito familiar mediante unha intervención educativa, terapéutica e asistencial. Traballa nunha dobre vertente con dúas finalidades diferenciadas:

- ▶ Acadar a integración familiar de menores que foron separados das súas familias por atoparse en situación de desprotección.
- ▶ Evitar a separación familiar e o previsible internamento dos menores que ofrecen evidentes indicadores de risco de desprotección.

▶ **Familias e menores atendidos**

Nenas/os atendidos:

	Reunificación familiar		
	nenos	nenas	Total
A Coruña	9	13	22
Lugo	9	4	13

Ourense	10	3	13
Pontevedra	12	15	27
Total	40	35	75

Preservación familiar			
	nenos	nenas	Total
A Coruña	12	17	29
Lugo	19	12	31
Ourense	11	12	23
Pontevedra	16	7	23
Total	58	48	106

Funcionalidades familiares			
	nenos	nenas	Total
A Coruña	14	10	24
Lugo	1	3	4
Ourense	5	1	6
Pontevedra	0	0	0
Total	20	14	34

Total nenos atendidos			
	nenos	nenas	Total
A Coruña	35	40	75
Lugo	29	19	48
Ourense	26	16	42
Pontevedra	28	22	50
Total	118	97	215

Familias atendidas:

	Reunificación familiar	Preservación familiar	Funcionalidade familiar
A Coruña	13	18	15
Lugo	10	17	3
Ourense	6	10	2
Pontevedra	21	14	0
Total	50	59	20

Total familias atendidas	
A Coruña	46
Lugo	30
Ourense	18
Pontevedra	35
Total	129

► **Orzamento: 630.671,21 euros.**

2.2.1.6 Programa de atención socioeducativa

“Na rúa”

Está destinado a nenos/as, preferentemente adolescentes de 15 a 18 anos, e as súas familias.

Ten como obxectivo xeral favorecer procesos de inserción social de menores e familias, a través dunha intervención socioeducativa e preventiva. Abarca diferentes contextos: persoal e grupal, familiar, escolar, prelaboral e sociocomunitario. Préstanse servizos de atención individualizada e grupal: obradoiros socioeducativos, oferta de actividades de lecer, mediación escolar, reforzo educativo, mediación familiar e intervención comunitaria. Desenvólvese nas cidades da Coruña, Lugo e Vigo, a través da Fundación Juan Soñador.

Total de menores atendidos	
A Coruña	27
Lugo	30
Ourense	15
Vigo	30
Total	102

► **Orzamento total: 179.514,28 euros.**

Deste orzamento, a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica achegou 157.912,94 euros e a Fundación Juan Soñador, que colabora na súa execución, 21.601,34 euros.

2.2.1.7 Programa de avaliación e tratamento

terapéutico de menores en situación de risco e desamparo

Este programa de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Fundación Universidade da Coruña inclúe o deseño e aplicación do tratamento terapéutico aos menores derivados polos equipos técnicos de Menores. Son beneficiarios os menores con expediente aberto no Servizo de Protección das catro provincias galegas que amosan desaxustes emocionais e condutuais severos orixina-

dos ou relacionados coa situación de desprotección que sufriron. Poderán ser beneficiarios igualmente a familia biolóxica ou acollidora do menor e os profesionais que se ocupan del.

	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	57	56	113
Lugo	22	26	48
Ourense	10	28	38
Pontevedra	48	43	91
Total	137	153	290

- **Orzamento: 235.019,37 euros**

2.2.1.8 Programa de intervención ambulatoria con adolescentes que teñan aberto expediente de protección e en conflito social

Este programa ten por obxecto a asistencia individualizada e especializada nos eidos psicolóxico e socioeducativo dos menores que presentan perfís caracterizados por condutas disociais, comisión de delitos, consumo de drogas, fracaso, expulsión e/ou violencia escolar, pertenza a pandillas disociais, trastornos psicopatolóxicos, etc. O seu obxectivo é realizar un labor preventivo tratando de minimizar as condutas problemáticas, co fin de evitar o seu agravamento e reducir a probabilidade dunha intervención mais intensa. O programa desenvólvese na cidade de Vigo, a través da colaboración da Asociación Ciudadana de Lucha contra la Droga - ACLAD Alborada.

- **Beneficiarios: 93 menores atendidos, 49 nenas e 44 nenos.**
- **Orzamento: 110.000 euros**

2.2.1.9 Teléfono da infancia

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/familia-e-infancia/proteccion-da-infancia/o-telefono-da-infancia>

O teléfono da infancia constitúese como unha liña gratuita que ademais de proporcionar unha atención inmediata a situacións urxentes e problemáticas, pode facilitar aos menores unha vía de apoio, escoita ou de simple coñecemento das súas inquietudes e necesidades. Os usuarios do servizo son os menores que precisen axuda e orientación, así como as súas familias.

Ademais o teléfono da infancia está dirixido a todas as persoas que coñezan casos de malos tratos á infancia ou que demanden información sobre os recursos e asesoramento en temas referentes aos dereitos da infancia. Funciona durante as 24 horas, todos os días do ano.

- **Total das chamadas por provincias:**

	Total	%
A Coruña	198	19,09%
Lugo	53	5,11%
Ourense	42	4,05%
Pontevedra	174	16,78%
Resto España	16	1,54%
Outras/sen clasificar	554	53,42%
Total	1.037	100%

- **Tipoloxía das chamadas:**

	Total	%
Internamento	101	7,47 %
Comunicación/sospeita de maltrato	192	14,20 %

Problema de conduta	10	0,74 %
Asesoramento	282	20,86 %
Dificultades na estrutura ou dinámica familiar	18	1,33 %
Dificultade nas relacións	18	1,33 %
Problemas escolares	2	0,15 %
Problemas xudiciais	16	1,18%
Embarazo	1	0,07 %
Información	434	32,1 %
Outros	257	19,01 %
Coordinación	21	1,55%
Total	1.352	100%

► **Procedencia da chamada segundo o interlocutor:**

	Total	%
Menor	106	7,84 %
Pai/ nai ou titor	359	26,55 %
Outro familiar	116	8,58 %
Veciño/coñecido	68	5,05 %
Profesional	317	23,45 %
Anónimo	155	11,46 %
Outros	231	17,07 %
Total	1.352	100%

► **Tipoloxía das comunicacións/sospeitas dalgunha situación de maltrato:**

	Total	%
Maltrato físico	41	21,58 %
Maltrato emocional	33	17,37 %
Abandono físico e/ou negligencia	68	25,79 %
Abuso sexual	8	4,21 %
Situación risco social	32	16,84 %
Abandono	2	1,05 %
Explotación laboral	0	0,00 %
Corrupción de menores	0	0,00 %
Maltrato prenatal	0	0,00 %
Síndrome de Munchausen	0	0,00 %
Outras	6	3,16 %
Total	190	100%

2.2.1.11 Rexistro Unificado de Maltrato Infantil (RUMI)

O RUMI é un instrumento informático de rexistro e notificación de maltrato infantil destinado aos profesionais que simplifica e axiliza a actuación ante unha situación de risco para un/unha menor.

O rexistro está actualmente á disposición de dous colectivos fundamentais:

- Os profesionais do ámbito educativo, isto é: profesores, mestres, educadores, psicólogos, pedagogos e traballadores sociais dos equipos de orientación de colexios, escolas infantís e demais centros educativos non universitarios.
- Os profesionais das forzas de orde pública: policía nacional, garda civil, policía autonómica, policía local e grupos especializados en menores como os grupos de menores dependentes da Policía Xudicial ou os equipos de Muller e Menor da Garda Civil.

	Nº de profesionais con acceso á aplicación	Nº de notificacións no 2020
Ámbito policial	221	6
Ambito educativo	1.849	7
Total	2.070	13

2.2.2 Xustiza penal xuvenil

Son múltiples e variadas as causas ou circunstancias que levan a un menor a delinquir, tal como se recolle no Ditame do Comité Económico e Social Europeo sobre a prevención da delincuencia xuvenil, os modos de tratamento da delincuencia xuvenil e o papel da xustiza do menor na Unión Europea, subliñando as seguintes como as máis aceptadas e que se refiren especialmente a factores socioeconómicos e socioambientais: desestruturación das familias, marxinación socioeconómica, absentismo e fracaso escolar, desemprego, consumo de drogas, violencia, trastornos de personalidade, falta de valores sociais e cívicos, etc.

As causas mencionadas fan pensar na necesidade de combinar distintas estratexias de intervención (preventivas, educativas, xudiciais...) para paliar o comportamento violento e facer fronte á delincuencia xuvenil.

2.2.2.1 Normativa básica

- ▶ Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores (BOE nº 11, do 13.01.2000), modificada pola Lei orgánica 8/2006, do 4 de decembro (BOE nº 290, do 05.12.2006).
- ▶ Real decreto 1774/2004, do 30 de xullo, polo que se aproba o Regulamento da Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores (BOE nº 209, do 30.08.2004).

Suxeitos sobre os que se aplica a normativa

A lei aplicárase para exixir a responsabilidade das persoas maiores de catorce anos e menores de dezoito pola comisión de feitos tipificados como delitos no Código penal ou as lei penais especiais.

2.2.2.2 Programas de execución de medidas xudiciais

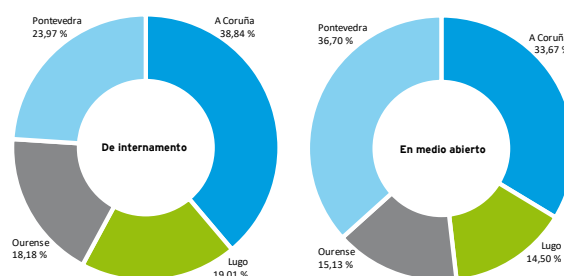
A Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, a través do Servizo de Xustiza Penal Xuvenil, leva a cabo as actuacións necesarias para a execución das medidas previstas na Lei orgánica 5/2000, así como na

normativa vixente relacionada, a través do Programa de execución de medidas xudiciais de internamento e do Programa de execución de medidas xudiciais en medio aberto.

Esta capacidade de actuación vén dada en virtude do artigo 45 da mencionada lei no que se establece que corresponde ás comunidades autónomas a execución das medidas adoptadas polos xuíces de menores nas súas sentenzas firmes podendo establecer estas os convenios ou acordos de colaboración necesarios con entidades, ben sexan públicas, da Administración do Estado, local ou doutras comunidades autónomas, ou privadas sen ánimo de lucro, baixo a súa supervisión, sen que isto supoña, en ningún caso, a cesión da responsabilidade derivada da dita execución.

▶ Datos xerais sobre a execución das medidas ano 2020 (por provincia de xestión)

	De internamento	En medio aberto	Total
A Coruña	94	267	361
Lugo	46	115	161
Ourense	44	120	164
Pontevedra	58	291	349
Total	242	793	1.035

Evolución da execución das medidas xudiciais

	De internamento	En medio aberto	Total
2016	211	715	926
2017	233	771	1.004
2018	270	768	1.038
2019	278	835	1.113
2020	242	793	1.035

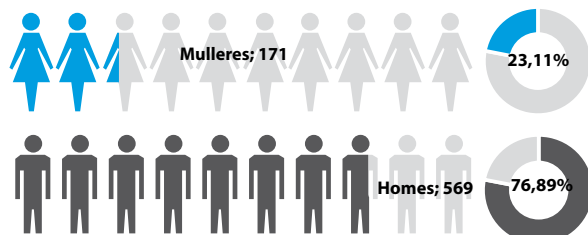
Datos xerais sobre menores afectados

As medidas xudiciais que estiveron en execución durante o ano 2020 son un total de 1.035 que afectaron a un total de 740 persoas menores, maiores de catorce anos (569 homes e 171 mulleres).

Menores segundo sexo:

	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	207	67	274
Lugo	88	22	110
Ourense	90	26	116
Pontevedra	188	57	245
Total	569	171	740

Nota: Hai menores que executaron medidas en varias provincias. Por ese motivo, o número total de persoas menores (no que están descontados os duplicados de varias provincias) é inferior á suma dos parciais das provincias.

Idade dos menores no momento da comisión dos feitos delituosos:

14 anos	15 anos	16 anos	17 anos
132	174	233	236

Nota: A suma total dos menores por tramos de idade non coincide (775) co número total de menores que estiveron executando medidas xudiciais (740) porque houbo menores que cometeron varios feitos delituosos pero con idades diferentes

Idade dos menores ao inicio da execución das medidas:

14-15 anos	16-17 anos	Máis de 17 anos
24	324	687

Nota: O nº de menores que executan medidas (740) non se corresponde coa suma das persoas menores por idade no inicio da execución (1035). Isto débese a que se iniciaron 1.035 medidas e, contabilizase a idade dos menores para cada unha delas.

Evolución do número de menores que executaron medidas xudiciais

	Homes	Mulleres	Total
2016	492	127	619
2017	535	146	681
2018	521	135	656
2019	580	169	749
2020	569	171	740

Delitos

Os tres delitos máis frecuentes cometidos polos menores que executaron medidas xudiciais durante o ano 2020 foron:

- lesións (arts. 147-151, do Código Penal), roubo con violencia e intimidación nas persoas (arts. 237OE 242, do C. P.) e violencia doméstica (arts. 153.2, do C. P.).

Orzamento programas de execución de medidas xudiciais 2020

	importe en euros
Programa de execución de medidas xudiciais en medio aberto	1.411.322,87
Programa de execución de medidas xudiciais de internamento	9.385.374,60
Programa "Organización do traballo remunerado e a formación ocupacional dos menores infractores internados en centros de reeducación"	145.998,72
Total	10.942.696,19

Programa de execución de medidas xudiciais de internamento

Ten por obxecto a execución das medidas de internamento impostas polos xuíces de menores e recollidas no artigo 7 da Lei orgánica 5/2000 (BOE nº 11, do 13.01.2000) en centros que, cumprindo a normativa, dispoñan dun ambiente axeitado para que a persoa menor poida reorien-

tar o seu comportamento antisocial. As ditas medidas son: internamento terapéutico (en réxime pechado, semiaberto e aberto), internamento pechado, internamento semiaberto, internamento aberto e permanencia de fin de semana en centro.

Coa excepción da permanencia de fin de semana en centro, o resto das medidas poden ser impostas tanto de xeito cautelar como en sentenzas firmes.

Medidas de internamento en execución por tipo de medida

	Total
I. Terapéutico cautelar (pechado, semiaberto e aberto)	19
I. Pechado cautelar	7
I. Semiaberto cautelar	16
I. Aberto cautelar	1
I. Terapéutico (pechado, semiaberto e aberto)	57
I. Pechado	13
I. Semiaberto	112
I. Aberto	9
Permanencia fin semana en centro	8
Total	242

Menores afectados por medidas de internamento e provincia de xestión

A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
71	27	33	42	171

Nota: A suma dos menores por provincia (173) é superior ao n.º real de menores que executaron medidas de internamento (171), debido a que algún dos menores executou medidas en máis dunha provincia.

Recursos para a execución das medidas de internamento e menores atendidos

Centros de Internamento	Prazas	Menores atendidos
C. Reed. Concepción Arenal		
Réxime: Pechado, semiaberto e aberto		
Provincia: A Coruña	35	56
Titularidade: Pública		
Xestión: Privada, Fundación Camiña Social		

C. Reed. Monteledo		
Réxime: Pechado, semiaberto e aberto		
Provincia: Ourense		
Titularidade: Pública	37	57
Xestión: Privada, Fundación Diagrama		
Intervención Psicosocial (dende 01.05.2016)		
C. Educativo de Atención Específica Montefiz		
Réxime: Terapéutico		
Provincia: Ourense		
Titularidade: Pública	23	37
Xestión: Privada, Fundación Diagrama		
Intervención Psicosocial		
C. Educativo Avelino Montero		
Réxime: Aberto e semiaberto		
Provincia: Pontevedra		
Titularidade: Pública	30	29
Xestión: Pública, Consellería de Política Social		
Total	125	171

Nota: a suma dos menores que executaron medidas nos distintos centros (205) non é coincidente co número total de menores que executaron medidas de internamento (190) porque algúns deles estiveron en varios centros.

Orzamento internamento 2020: 9.385.374,60 euros

Outras actuacións en internamento no ano 2020

O artigo 56 da Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores, sinala o dereito das persoas menores internadas en centros a unha "formación laboral axeitada". Para dar cumprimento a este dereito existe o programa "Organización do traballo remunerado e a formación ocupacional dos menores infractores internados en centros de reeducación" incluído dentro PO FSE Galicia 2014-2020, Obxectivo Temático 9 Prioridade de inversión 9.1, Obxectivo Específico 9.1.1 (Expediente PA 81/2015). A este programa, que se desenvolve nos catro centros de internamento da Comunidade autónoma, participaron no ano 2019 un total de 151 menores, 15 mulleres e 136 homes.

Orzamento:

- Orzamento do programa "Organización do traballo remunerado e a formación ocupacional dos menores infractores internados en centros de reeducación", 2020: **145.998,72 euros**.

► **Medidas de medio aberto en execución durante o ano 2020**

Ten por obxecto a execución de aquelas medidas xudiciais descritas no artigo 7 da Lei orgánica 5/2000 (BOE nº 11, do 13.01.2000) que non supoñen privación de liberdade. A intervención educativa desenvólvese na propia comunidade adoptando, esta última, un papel normativo e de integración social dos menores.

Á Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica correspóndelle executar as seguintes medidas de medio aberto:

- **Tratamento ambulatorio:** consiste na asistencia ao centro asignado coa periodicidade requirida polos facultativos seguindo as pautas fixadas para o axeitado tratamento da anomalía ou alteración psíquica, adición ao consumo de bebidas alcohólicas, drogas tóxicas ou substancias psicotrópicas ou alteracións da percepción que padezan.
- **Asistencia a un centro de día:** as persoas sometidas a esta medida residirán no seu domicilio habitual e acudirán a un centro plenamente integrado na comunidade, para realizar actividades de apoio, educativas, formativas, laborais ou de ocio.
- **Permanencia de fin de semana no domicilio:** as persoas sometidas a esta medida permanecerán no seu domicilio ata un máximo de 36 horas, entre a tarde ou noite do venres e a noite do domingo, a excepción do tempo que deban dedicar ás tarefas socioeducativas asignadas polo xuíz.
- **Liberdade vixiada:** implica o seguimento da actividade da persoa sometida a ela e da súa asistencia á escola, ao centro de formación profesional ou lugar de traballo, segundo os casos, procurando axudala a superar os factores que determinaron a infracción cometida. Esta medida obriga, de ser o caso, a seguir as pautas socioeducativas sinaladas pola entidade pública ou polo profesional encargado do seu seguimento, de

acordo co programa elaborado e aprobado polo xuíz de Menores. A persoa sometida a esta medida tamén queda obrigada a manter co dito profesional as entrevistas establecidas no programa e a cumprir, no seu caso, as regras de conduta impostas polo xuíz.

- **Convivencia con outra persoa, familia ou grupo educativo:** a persoa a que se lle impón esta medida debe convivir, durante o período de tempo establecido polo xuíz, con outra persoa, cunha familia distinta da súa, ou cun grupo educativo, axeitadamente seleccionado para orientala no seu proceso de socialización.
- **Prestacións en beneficio da comunidade:** esta medida non se poderá impoñer sen o consentimento da persoa sometida a ela. Consiste na realización de actividades non retribuídas que se lle indiquen de interese social, en beneficio de persoas en situación de precariedade. Buscarase relacionar a natureza do ben xurídico lesionado polos feitos cometidos polo menor.
- **Realización de tarefas socioeducativas:** a persoa sometida a esta medida deberá realizar sen internamento nin liberdade vixiada, actividades específicas de contido educativo encamiñadas a facilitarlle o desenvolvemento da súa competencia social.

► **Medidas de medio aberto en execución por tipo de medida**

	Total
Tratamento ambulatorio	31
Asistencia a centro de día	13
Permanencia fin semana en domicilio	1
Liberdade Vixiada	
L.V. Cautelar	12
L.V. 2º período	76
L.V.	451
Convivencia con outra persoa, familia ou grupo educativo	
Convivencia... cautelar	0
Convivencia...	5
Prestacións en beneficio da comunidade	36
Tarefas socioeducativas	168
Total	793

► **Menores afectados por medidas de medio aberto e provincia de xestión**

A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
242	100	101	228	668

Notas: O nº. real de persoas menores que executaron medidas de medio aberto (673) non coincide coa suma das persoas menores que executaron medidas nas distintas provincias (676) debido a que hai persoas menores que executaron medidas en máis dunha provincia.

A suma de persoas menores que executaron medidas de internamento e medidas de medio aberto (863) non coincide co número total de persoas menores que executaron medidas (745), xa que hai persoas menores que executaron medidas dos dous tipos (de internamento e de medio aberto).

► **Recursos para a execución das medidas de medio aberto**

- Equipos de xestión de medidas xudiciais das Xefaturas Territoriais da Consellería de Política Social.

Nota: O equipo de xestión de medidas xudiciais da Xefatura Territorial da Consellería de Política Social en Vigo (Pontevedra) conta con dous educadores para a execución das medidas xudiciais de medio aberto

- Centros de Intervención Educativa en medio aberto (C.I.E.M.As):

Localidade	Entidade	Prazas
C.I.E.M.A (Centro de Intervención Educativa en medio aberto)		
A Coruña	Fundación Camiña Social	12
Lugo	Fundación Educativa e Social Dignidade	17
Vigo	Asociación Arela	12
Pontevedra	Asociación Arela	8
Ourense	Asociación Centro Trama	10

Nota: O persoal dos centros de día tamén colabora na execución das outras medidas xudiciais de medio aberto.

- Entidades públicas e privadas que colaboran na execución da medida xudicial de prestacións en beneficio da comunidade:

ASPACE-Sada, Asociación Sociocultural ASCM de Ferrol e Narón, ASPRONAGA-Oleiros, ASODFISI (Asociac.de discapacitados físicos e psíquicos de Mos), Centro de día ASPANAES-Culleredo, Cottolengo (Santiago de Compostela), Centro Ocupacional de Velle (Asociac. ASPANAS-Ourense), Cruz vermella, COGAMI, Instituto Benéfico Social/Residencia Padre Rubinos, Cáritas Diocesana, Banco de Alimentos, CASCO (Comité Antisida Coruña), Asociación Boa Vida (Pontevedra), Centro de Educación Medioambiental "O REXO" da Fundación Ramón González Ferreiro de Allariz, Parque Botánico de Montealegre, Estadio Municipal de Pasarón (Pontevedra), Asociación Protectora de Animais-Vilagarcía, Protección Civil-Arteixo, Protección Civil-Ribeira, Residencia de Maiores de Caranza (Ferrol).

- Concellos colaboradores para a execución da medida xudicial de P.B.C. (Protocolo xeral entre a Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar e a Federación Galega de Municipios e Provincias asinado o 9 de xuño de 2006): en total **73 concellos**.

► **Orzamento medio aberto 2020: 1.411.322,87 euros**

2.3 Conciliación

2.3.1 Rede galega de escolas infantís 0-3

A Rede pública de escolas infantís 0-3 de Galicia, está integrada polas escolas xestionadas pola Axencia Galega de Servizos Sociais, as xestionadas polo Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar e as de titularidade municipal. Esta rede complétase coas escolas infantís xestionadas polas entidades privadas de iniciativa social sen ánimo de lucro, financiadas parcialmente con fondos públicos.

As políticas que desenvolve a Consellería de Política Social en relación coas escolas infantís teñen como obxectivos fundamentais:

- ▶ O sostemento da rede autonómica de escolas infantís 0-3.
- ▶ O incremento da oferta de prazas mediante a ampliación da rede pública de escolas infantís.
- ▶ O apoio económico ás corporacións locais para que, no ámbito das súas competencias, presten servizos ás familias mediante os recursos de atención á infancia de titularidade municipal.
- ▶ A ampliación de prazas sostidas con fondos públicos mediante unha liña de axudas para o mantemento da escolas infantís de iniciativa social.
- ▶ A subvención directa ás familias mediante o Bono Concilia, para asistir a unha escola infantil privada da súa elección cando non obteñan praza nunha escola infantil pública ou cando na súa localidade non existan centros públicos.
- ▶ A ampliación de prazas sostidas con fondos públicos mediante un contrato de prazas con escolas infantís de titularidade privada situadas nas sete grandes cidades e nos concellos da súa área de influencia así como no concello de Monforte de Lemos, destinadas ás persoas solicitantes que quedan en lista de espera nas escolas públicas.
- ▶ O equilibrio interterritorial entre o ámbito rural e o ámbito urbano, promovendo servizos de atención á infancia adaptados a ambos contextos.

a galiña azul
rede de escolas infantís de Galicia

2.3.1.1 A Rede de escolas infantís 0-3 “A Galiña Azul”

A Rede de escolas infantís de Galicia “A Galiña Azul” está integrada polas escolas infantís xestionadas pola Axencia Galega de Servizos Sociais e as xestionadas polo Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar.

As escolas infantís 0-3 son centros educativos que desenvolven o seu labor no primeiro ciclo da educación infantil, atendendo a nenas e nenos de 0 a 3 anos, proporcionando unha atención integral sen distinción de raza, sexo, condición social ou económica, a través dun programa global que garante o pleno desenvolvemento físico, intelectual, afectivo, social e moral dos nenos e das nenas.

Desde o recoñecemento da importancia dunha adecuada relación entre a escola infantil e as familias, como axentes educativos de primeiro nivel nestas idades, os centros cooperan estreitamente coas familias, na busca da necesaria coordinación de cara a facilitar a adecuada formación da personalidade das nenas e nenos e o seu posterior desenvolvemento como ser social.

2.3 CONCILIACIÓN

Ademais de ser o recurso educativo por excelencia para a primeira infancia, as escolas infantís convértense, no noso contorno, nun instrumento básico de apoio ás familias, clave para a harmonización da vida persoal, profesional e familiar.

► Escolas infantís 0-3 xestionadas pola Axencia Galega de Servizos Sociais

A Axencia Galega de Servizos Sociais conta con 27 escolas infantís 0-3, distribuídas nas catro provincias galegas, que prestan unha atención integral a nenos e nenas de cero a tres anos de idade.

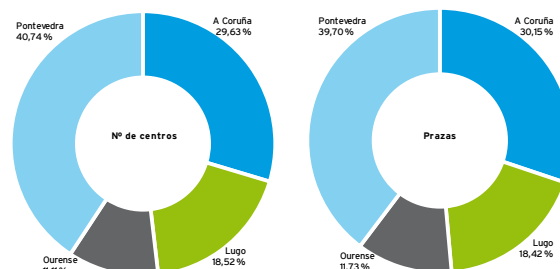
Escolas infantís e n.º de prazas

	Nº unidades	nº prazas
E.I. As Mariñas (A Coruña)	4	61
E.I. O Ventorrillo (A Coruña)	7	107
E.I. Santa María de Oza (A Coruña)	4	61
E.I. Elviña (A Coruña)	7	107
E.I. Catabois (Ferrol)	6	82
E.I. Virxe de Chamorro (Ferrol)	3	53
E.I. Santa Susana (Santiago de Compostela)	6	82
E.I. Vite (Santiago de Compostela)	9	123
Total A Coruña	46	676
E.I. Nª Señora da Purificación (Foz)	4	56
E.I. Nª Señora do Campo (Ribadeo)	7	107
E.I. Nª Sra. do Sagrado Corazón (Lugo)	5	94
E.I. Paradai (Lugo)	8	115
E.I. Casa do Mar de Celeiro (Viveiro)	3	41
Total Lugo	27	413
E.I. Antela (Ourense)	8	111
E.I. A Farixa (Ourense)	5	80
E.I. Virxe de Covadonga (Ourense)	5	72
Total Ourense	18	263
E.I. Bouzas (Vigo)	6	94
E.I. Relfas (Vigo)	5	74
E.I. Rosalía De Castro (Vigo)	7	107
E.I. Caeiro (Vigo)	5	67
E.I. A Estrela - E. Administrativo Xunta (Vigo)	3	41
E.I. San Paio (Vigo)	8	102

E.I. Campolongo (Pontevedra)	7	107
E.I. O Toxo (Pontevedra)	7	107
E.I. E.Administrativo Xunta (Pontevedra)	3	36
E.I. Marisma de Santa Mariña (Redondela)	6	94
E.I. Casa do mar de Marín (Marín)	4	61
Total Pontevedra	61	890
	152	2.242

Resumo provincial e porcentaxes de prazas

	centros	prazas
A Coruña	8	676
Lugo	5	413
Ourense	3	263
Pontevedra	11	890
Total	27	2.242

Todas as escolas infantís da Axencia Galega de Servizos Sociais prestan servizo 11 meses ao ano, de setembro a xullo. Non obstante, co fin de dar cobertura ás necesidades de conciliación das familias do alumnado, a convocatoria de adxudicación de prazas prevé tradicionalmente que durante o mes de agosto permaneza aberto un centro por cada unha das localidades, sempre que exista demanda suficiente para formar unha unidade mixta de 15 alumnos e alumnas.

Durante o ano 2020 todas as escolas infantís permaneceron pechadas durante o mes de agosto xa que debido á situación epidemiolóxica a Xunta de Galicia decretou o peche de todos os centros durante o período comprendido entre o 13 de marzo e o 4 de setembro.

Debido tamén á situación epidemiolóxica foi necesario modificar, mediante unha resolución publicada no Diario Oficial de Galicia, o calendario das escolas infantís da Axencia Galega de Servizos Sociais para o curso 2020/21 que afecta os períodos de vacacións co fin de dar cumprimento ao Protocolo de actuación para as escolas infantís 0-3 fronte ao Coronavirus, cuxa medida central é a configuración de grupos estables de convivencia, medida que non é posible garantir coa asistencia do alumnado doutras escolas da localidade á que permaneza aberta.

Escolas infantís 0-3 para fillas e fillos do persoal da Xunta de Galicia

A Axencia Galega de Servizos Sociais conta con dúas escolas infantís destinadas especificamente a fillos e fillas (menores de 3 anos) das empregadas e empregados públicos: a escola infantil do Edificio Administrativo da Xunta de Galicia en Pontevedra e a escola infantil do Complexo Administrativo da Xunta de Galicia en Vigo, e reserva para este colectivo unha portentaxe das prazas das escolas infantís de Vite en Santiago de Compostela, Santa María de Oza na Coruña, Catabois en Ferrol, Sagrao Corazón en Lugo e Antela en Ourense.

► Normativa:

- Decreto 329/2005, do 28 de xullo, polo que se regulan os centros de menores e os centros de atención á infancia (DOG núm. 156 do 16.08.2005).
- Decreto 49/2012, do 19 de xaneiro, polo que se aproba o réxime de prezos das escolas infantís 0-3 dependentes desta consellería (DOG núm. 17, do 25.01.2012).
- Decreto 91/2014, do 17 de xullo, polo que se modifica o Decreto 49/2012, do 19 de xaneiro, polo que se aproba o réxime de prezos das escolas infantís 0-3 dependentes desta consellería (DOG núm. 140, do 24.07.2020)

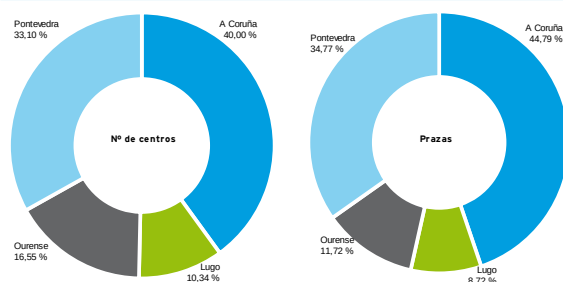
- Resolución do 10 de maio de 2017, da Axencia Galega de Servizos Sociais, pola que se actualizan os prezos das escolas infantís dependentes desta axencia (DOG núm. 97 do 23.05.2017).
- Resolución do 27 de abril de 2020 pola que se convoca o procedemento de adxudicación de prazas nas escolas infantís 0-3 dependentes da Axencia Galega de Servizos Sociais para o curso 2020/21 (DOG núm. 94, do 15.05.2020)
- Resolución do 27 de abril de 2020 pola que se convoca o procedemento de adxudicación de prazas para fillos e fillas do persoal da Xunta de Galicia nas escolas infantís dependentes da Axencia Galega de Servizos Sociais para o curso 2020/2021 (DOG núm. 94, do 15.05.2020).
- Resolución do 25 de novembro de 2020 pola que se modifica a Resolución do 27 de abril de 2020 pola que se convoca o procedemento de adxudicación de prazas nas escolas infantís 0-3 dependentes desta axencia para o curso 2020/21 (DOG núm. 242, do 1.12.2020).
- Resolución do 7 de decembro de 2020 pola que se modifica a Resolución do 27 de abril de 2020 pola que se convoca o procedemento de adxudicación de prazas para fillos e fillas do persoal da Xunta de Galicia nas escolas infantís dependentes da Axencia Galega de Servizos Sociais para o curso 2020/2021 (DOG núm. 251 do 15.12.2020).

► Escolas infantís 0-3 xestionadas polo Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar

O Consorcio pechou o ano 2020 xestionando 8.167 prazas en 145 escolas infantís da rede autonómica "Galiña Azul" distribuídas por todo o territorio (ver mapa na páxina seguinte), das cales 5 son escolas de xestión indirecta.

Distribución provincial das escolas infantís xestionadas polo Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar

	nº de centros	prazas
A Coruña	58	3.658
Lugo	15	712
Ourense	24	957
Pontevedra	48	2.840
Total	145	8.167

Ao longo do ano 2020 púxose en marcha o novo edificio da escola infantil de As Neves, na provincia de Pontevedra, que veu a substituír ás antigas instalacións. Tamén se realizaron obras de ampliación e mellora da escola infantil de A Fonsagrada, na provincia de Lugo. As dúas escolas manteñen o mesmo número de prazas (20 cada unha delas), se ben as obras realizadas e o equipamento supuxeron unha importante mellora.

Ademais, leváronse a cabo diferentes obras de mellora en diversos centros situados na provincia de Pontevedra como nos de Porriño-Torneiros, coa remodelación do espazo de comedor e usos múltiples; Cangas-O Hío; Portas; Gondomar; ou o de Lalín-Pontiñas, no que se procedeu á construción e equipamento dunha nova cociña. Así mesmo, na escola de A Rúa, na provincia de Ourense, realizouse unha importante remodelación interior e exterior coa ampliación do patio de xogos.

Por outra banda, iniciáronse as obras de construción dunha nova escola no concello ourensán de Paderne de Allaríz de tres unidades e 41 prazas; así como a ampliación de dúas unidades na escola de Salvaterra do Miño, na provincia pontevedresa.

Evolución

A evolución dos centros e prazas xestionadas polo Consorcio dos últimos dez anos é a seguinte:

	nº de centros	prazas
2011	102	5.394
2012	117	6.085
2013	121	6.407
2014	122	6.526
2015	132	7.104
2016	138	7.452
2017	140	7.594
2018	145	8.023
2019	145	8.167
2020	145	8.167

Recursos humanos

As escolas infantís da rede “Galiña Azul” dependentes do Consorcio contan, ademais de cos seus propios recursos humanos (persoal educativo e de servizos), con recursos do contorno sociocultural en que están situadas (asociacións, concellos...) e cos recursos humanos dos servizos centrais do propio Consorcio, fundamentais para garantir o bo funcionamento e xestión da rede.

http://www.igualdadebenestar.org/interior.php?txt=arbore_web11&lg=gal

2.3.1.2 Centros infantís 0-3 dependentes de corporacións locais

Axudas de mantemento para escolas infantís 0-3 dependentes de corporacións locais

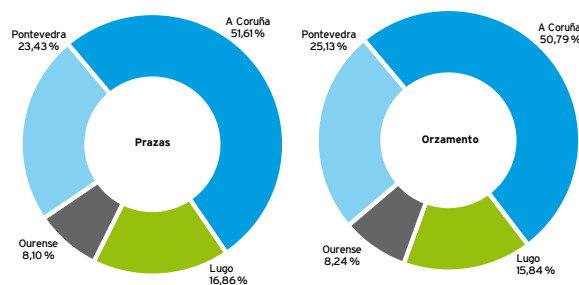
Ata o ano 2011, os centros infantís municipais concurrían a unha orde anual de axudas para o seu mantemento específica para os centros dependentes das corporacións locais. En 2018, 2019 e 2020 estes centros infantís municipais, destinados a nenos e nenas menores de 3 anos, puideron optar a estas axudas de mantemento a través do sistema de financiamento previsto para os servizos sociais comunitarios.

Este ano 2020 subvencionáronse a través deste programa un total de 139 centros infantís 0-3 de titularidade municipal.

- ▶ **Normativa**
- ▶ Decreto 99/2012, do 16 de marzo, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios e o seu financiamento (DOG n.º 63, do 30.03.2012).

▶ Orzamento e beneficiarios:

Centros Infantís 0-3			
	nº de centros	Prazas	Contía das axudas
A Coruña	60	3.644	1.630.919,09
Lugo	34	1.190	508.662,63
Ourense	17	572	264.481,74
Pontevedra	28	1.654	807.027,05
Total	139	7.060	3.211.090,51

2.3.1.3 Escolas infantís 0-3 dependentes de entidades privadas de iniciativa social

▶ Axudas de mantemento para escolas infantís de iniciativa social

Co fin de ampliar a rede de recursos públicos para a primeira infancia de cero a tres anos, a Consellería de Política Social publica anualmente unha convocatoria de axudas para o funcionamento das escolas infantís dependentes de entidades privadas de iniciativa social.

Con esta liña de axudas fináncianse os gastos de mantemento destes centros de educación infantil 0-3 contribuíndo ao seu sostemento e á mellora da súa calidade. Nesta convocatoria inclúese ademais unha compensación pola aplicación da bonificación do 100% da atención educativa, prestada a partir do 1 de abril de 2020, no caso de que o alumno ou alumna que se matricule sexa o segundo fillo ou filla ou sucesivo/a da unidade familiar.

▶ Normativa:

- Orde do 30 de decembro de 2019 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para o funcionamento das escolas infantís 0-3 dependentes de entidades privadas de iniciativa social, e se procede á súa convocatoria para o ano 2020 (DOG núm. 25, do 06.02.2020).
- Orde do 27 de marzo de 2020 pola que se modifica a Orde do 30 de decembro de 2019 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para o funcionamento das escolas infantís 0-3 dependentes de entidades privadas de iniciativa social, e se procede á súa convocatoria para o ano 2020 (DOG núm. 76, do 21.04.2020).
- Orde do 4 de xuño de 2020, pola que se fai público o incremento do crédito das axudas previstas na Orde do 30 de decembro de 2019 pola que se

regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para o funcionamento das escolas infantís 0-3 dependentes de entidades privadas de iniciativa social, e se procede á súa convocatoria para o ano 2020 (DOG núm. 112, do 10.06.2020).

► **Orzamento e escolas beneficiarias:**

A estas axudas destinouse inicialmente un orzamento de 4.174.360 euros para cubrir parcialmente os gastos de funcionamento das escolas infantís dependentes de entidades de iniciativa social e compensar a implantación da nova medida de bonificación do 100% da parte que corresponde á atención educativa dos segundos e sucesivos fillos e fillas da unidade familiar matriculados.

Posteriormente, mediante unha modificación da orde de convocatoria, incrementouse o crédito en 148.000 euros coa finalidade de cubrir tamén os gastos de matrícula do alumnado bonificado pola implantación desta medida.

Por último, tamén mediante orde, publícase un novo incremento de crédito por unha contía de 209.000 euros, de maneira que o orzamento total destinado a esta convocatoria no exercicio do ano 2020 ascendeu a 4.531.360 euros.

O orzamento total executado a través desta liña de axudas ascendeu a: **4.342.412,31** euros dos que se beneficiaron **49** centros con 193 unidades.

► **Axudas de investimento para escolas infantís 0-3 dependentes de entidades privadas de iniciativa social.**

No ano 2020 publícase unha nova convocatoria de axudas para a mellora das infraestruturas e equipamento das escolas infantís dependentes de entidades privadas de iniciativa social no marco do programa operativo Feder Galicia 2014-2020.

► **Normativa:**

Orde do 8 de xullo de 2020 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para investimento na mellora das infraestruturas e equipamento das escolas infantís 0-3 dependentes de entidades privadas de iniciativa social, se convocan para o ano 2020 ,cofinanciadas polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do programa operativo Feder Galicia 2014-2020 (DOG núm. 141, do 16.07.2020).

► **Orzamento e entidades beneficiarias:**

Para as axudas obxecto desta convocatoria consígnase un orzamento total de 400.000 euros, coa seguinte distribución provincial:

	N.º de centros	Contía das axudas
A Coruña	5	110.035,95
Lugo	0	
Ourense	0	
Pontevedra	14	289.964,05
Total	19	400.000,00

2.3.1.4 Servizo de educación infantil para nenos e nenas de 0 a 3 anos en escolas infantís de titularidade privada

No ano 2015, a consellería pon en marcha un novo programa destinado a aquelas persoas solicitantes de praza nas escolas infantís da rede pública autonómica que queden en lista de espera por falta de prazas dispoñibles e residan en calquera das sete grandes cidades de Galicia ou nos concellos das súas respectivas áreas de influencia.

A través deste programa, a consellería oferta a aquelas familias que se atopan nas circunstancias anteriormente descritas, a posibilidade de acceder a unha praza concertada, nas mesmas condicións que unha praza pública tanto no que atinxe aos servizos que inclúe como aos prezos

a aboar polas familias, nunha escola infantil privada que resultase adxudicataria do concerto de prazas para o primeiro ciclo de educación infantil.

Para darlle continuidade a este programa, no ano 2018 a consellería publica un novo contrato para a prestación do Servizo de educación infantil para nenos e nenas de 0 a 3 anos en escolas infantís de titularidade privada emprazadas nas sete grandes cidades e nos concellos da súa área de influencia así como nos concellos de Monforte de Lemos e Pontearreas.

Para a adxudicación das prazas resultantes do contrato, no ano 2020 publícase unha nova convocatoria dirixida ás familias con nenos e nenas escolarizados durante o curso anterior nunha praza contratada en calquera das escolas infantís privadas adxudicatarias.

► **Normativa:**

Orde do 27 de abril de 2020 pola que se convoca e establece o procedemento de adxudicación de prazas do servizo de educación infantil para nenos e nenas de 0 a 3 anos en escolas infantís 0-3 de titularidade privada para o curso 2020/2021 (DOG núm. 94, do 15.05.2020).

► **Orzamento e beneficiarios:**

No curso escolar 2020/21 ofertáronse por medio deste programa un total de 492 prazas en 21 escolas infantís con contrato de prazas para a prestación do Servizo de educación infantil en escolas de titularidade privada situadas nas sete grandes cidades e nos concellos da súas respectivas áreas de influencia así como no concello de Monforte de Lemos.

2.3.2 Programas e servizos

2.3.2.1 Casas Niño

No ano 2016 a Consellería de Política Social promoveu unha nova iniciativa destinada á posta en marcha de casas niño no ámbito rural mediante unha liña de axudas enmarcada no programa operativo Feder Galicia 2014-2020. Trátase dun novo modelo de atención á infancia adaptado a contextos rurais caracterizados pola baixa natalidade e polo envellecemento da poboación; aspectos estes que ameazan a curto prazo co despoboamento dunha parte importante do territorio de Galicia e onde non existen recursos de atención continuada á infancia menor de 3 anos.

Con esta iniciativa preténdese implantar, por un lado, servizos de apoio ás familias e por outro a promoción do emprego autónomo de persoas mozas residentes no rural galego.

As casas niño son un recurso de carácter socioeducativo destinado ao coidado e atención a nenos e nenas de 0 a 3 anos en grupos reducidos e horario flexible no domicilio da persoa coidadora.

No ano 2020, por quinto ano consecutivo, a consellería de Política Social publica unha convocatoria de concesión de axudas para a posta en marcha de casas niño.

► **Normativa:**

Orde do 20 de decembro de 2019 pola que se establecen as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para a posta en marcha de casas niño, parcialmente cofinanciadas polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do programa operativo Feder Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria para os anos 2020, 2021, 2022 e 2023 (DOG núm.33 do 18.02.2020).

- ▶ Ás axudas obxecto desta convocatoria destínase un total de 1.922.800 euros, dos que 345.000 corresponden á axuda de investimento e 1.577.800 á prima de desenvolvemento do proxecto distribuídos en catro anualidades tal e como se indica no cadro seguinte:

	Aplicación		Total
	13.02.312B.770.0	13.02.312B.470.0	
Importe 2020	345.000	225.400	570.400
Importe 2021		450.800	450.800
Importe 2022		450.800	450.800
Importe 2023		450.800	450.800
Importe total	345.000	1.577.800	1.922.800

Cada casa niño percibe unha axuda máxima de 15.000 euros para gastos de investimento correspondentes ao ano 2020 e unha axuda de 19.600 euros anuais en concepto de prima de desenvolvemento. No ano 2020 a prima calcúlase en función dos meses de servizo da casa niño unha vez concedida a autorización para inicio da actividade. Nos anos sucesivos 2021, 2022 e 2023 de duración do proxecto cada casa niño percibe a prima completa.

Con este orzamento adjudicáronse un total de 13 casas niño coa seguinte distribución por provincias:

	nº de centros	Axudas de investimento
A Coruña	3	45.000,00
Lugo	3	39.800,00
Ourense	5	75.000,00
Pontevedra	2	29.453,00
Total	13	189.253,00

As casas niño que se puxeron en marcha son as seguintes:

Concello	Axuda investimento	Prima de desenvolvemento
A Coruña		
Aranga	15.000	62.066,66
Moeche	15.000	62.066,66
Vilarmaior	15.000	62.066,66

Lugo		
Láncara	15.000	62.066,66
Navia de Suarna	9.800	62.066,66
Samos	15.000	62.066,66
Ourense		
Castrelo do Val	15.000	62.066,66
Cortegada	15.000	62.066,66
Quintela de Leirado	15.000	62.066,66
San Xoán de Río	15.000	62.066,66
Verea	15.000	62.066,66
Pontevedra		
Fornelos de Montes	14.453	62.066,66
Pazos de Borbén	15.000	62.066,66
	189.253	806.866,50

Nota: As persoas adxudicatarias das casas niño de Samos, Quintela de Leirado e San Xoán de Río presentaron a renuncia á axuda.

2.3.2.2 Programa do Bono Concilia

<http://www.bonoconcilia.gal/>

No ano 2020, a Consellería puxo en marcha unha nova convocatoria de axudas económicas a través do Bono concilia para o curso escolar 2020/2021.

O Bono concilia consiste nunha axuda económica mensual de contía variable segundo a renda da unidade familiar directa ás familias dos nenos e das nenas solicitantes de praza pública que queden en lista de espera, ou que residan en concellos que non dispoñen de prazas públicas, co fin de contribuír ao pagamento total ou parcial dunha praza nunha escola infantil 0-3 privada non sostida con fondos públicos da súa elección.

► **Normativa:**

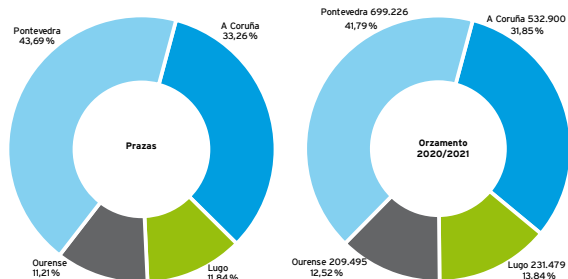
Orde do 14 de xullo de 2020 pola que se regulan as axudas económicas para a atención da primeira infancia en escolas infantís 0-3 non sostidas con fondos públicos a través do programa Bono concilia, e se procede a súa convocatoria para o curso 2020/21 (DOG núm. 149, do 27.07.2020).

► **Orzamento e beneficiarios:**

Ás axudas obxecto desta convocatoria destínase un orzamento total dun millón setecentos corenta e seis mil douscentos cincuenta euros (1.746.250 euros) que se imputará á aplicación orzamentaria 13.02.312B.480.11 distribuído en dúas anualidades, correspondendo 635.000 euros á parte do curso 2020/2021 que se desenvolve en 2020 e 1.111.250 euros á que se desenvolve en 2021.

Para o curso escolar 2020/21 concedéronse un total de 1.419 axudas de Bono concilia por unha contía total de 1.673.100 euros.

	Persoas beneficiarias	Importe 2020	Importe 2021
A Coruña	472	193.782,00	339.118,50
Lugo	168	84.174,00	147.304,50
Ourense	159	76.180,00	133.315,00
Pontevedra	620	254.264,00	444.962,00
Total	1.419	608.400,00	1.064.700,00

2.3.2.3 Bono coidado extraordinario

http://www.pan.gal/bono_coidado.html

Con data de 12 de xuño publícase no DOG a Orde do 11 de xuño de 2020 pola que se establecen as bases reguladoras das axudas ás familias con nenas e nenos de ata doce anos de idade para a conciliación na situación xerada pola COVID-19 a través do programa Bono coidado extraordinario, como consecuencia da situación sanitaria actual e dado o importante impacto económico que supón a atención das necesidades de conciliación ben sexa mediante excedencia laboral ou redución da xornada de traballo ou mediante a contratación de servizos ou dunha persoa para a atención e coidado, as familias con fillos e fillas pequenos nas que ambos proxenitores, ou o único no caso de familias monoparentais, están traballando, vense en moitos casos na situación de ter que optar entre poñer en risco o mantemento da súa actividade laboral ou recorrer ao apoio das avoas e avós, persoas susceptibles de afectación grave por esta enfermidade.

► **Normativa:**

Orde do 11 de xuño de 2020 pola que se establecen as bases reguladoras para a concesión das axudas económicas ás familias de persoas usuarias de centros de atención diúrna de persoas maiores e con discapacidade durante a situación de suspensión deste servizo como consecuencia do COVID-19, a través do Bono coidado extraordinario á dependencia (código de procedemento BS900B). (DOG núm. 114-bis, do 12.06.2020).

► **Orzamento e beneficiarios:**

Para dar cobertura á dita situación convócase unha axuda por un importe total de 9.000.000 de euros con cargo aos proxectos 2020 00069 e 2020 00071 coa seguinte desagregación:

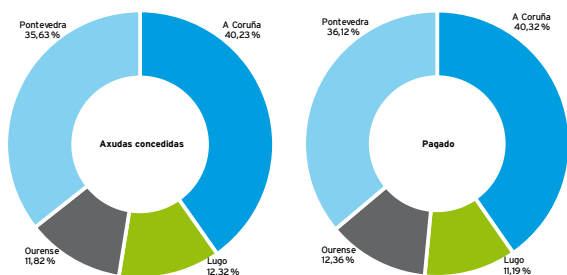
	proxecto 2020 00069	proxecto 2020 00071	Total
A Coruña	3.612.500	212.500	3.825.000
Lugo	892.500	52.500	945.000
Ourense	803.250	47.250	850.500
Pontevedra	3.191.750	187.750	3.379.500
Total	8.500.000	500.000	9.000.000

En relación coa dita convocatoria producíronse un total de 1.170 solicitudes, das que 609 foron concedidas e distribuídas da seguinte forma:

	Solicitudes presentadas	Axudas concedidas	Porcentaxe de concesión
A Coruña	488	245	50,20 %
Lugo	131	75	57,25 %
Ourense	123	72	58,54 %
Pontevedra	428	217	50,70 %
Total	1.170	609	52,05 %

En relación ao gasto total destas solicitudes, desagregado por provincia, foi o seguinte:

	Comprometido	Pagado
A Coruña	287.152	227.079
Lugo	80.956	63.043
Ourense	87.066	69.627
Pontevedra	254.431	203.433
Total	709.605	563.181

2.3.2.4 Programa de concesión de axudas económicas para gastos de funcionamento a entidades privadas titulares de recursos de atención á infancia durante a situación de suspensión destes servizos a consecuencia do COVID-19.

No ano 2020, debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 e a suspensión das actividades de todos os centros de atención á infancia decretado pola Xunta de Galicia, a Consellería de Política Social puxo en marcha unha liña de axudas económicas para as entidades privadas titulares de ludotecas e espazos infantís para contribuír ao seu sostemento durante o tempo de duración desta medida excepcional, é dicir entre o 16 de marzo e o 31 de agosto de 2020.

Tamén poderán beneficiarse destas axudas as entidades privadas e as de iniciativa social titulares dunha ou máis escolas infantís 0-3 que resultasen beneficiarias dunha axuda por importe inferior a 36.000 euros ao abeiro da Orde do 13 de marzo de 2020 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para o fomento da gratuidade da atención educativa para segundos fillos ou fillas e sucesivos/as en escolas infantís 0-3 de titularidade privada, sempre que acrediten que con este importe non queden cubertos os gastos fixos de mantemento dos centros.

► **Normativa:**

Orde do 11 de xuño de 2020 pola que se establecen as bases reguladoras para a concesión das axudas económicas para gastos de funcionamento a entidades privadas titulares de recursos de atención á infancia durante a suspensión destes servizos a consecuencia do COVID-19. (DOG núm. 114-Bis, do 12.06.2020).

► **Orzamento e beneficiarios:**

- Ás axudas obxecto desta convocatoria destínase un orzamento total de 800.000 euros

- O número de centros aos que se lle concedeu a axuda foi de **23**.
- O importe total concedido ascendeu a **147.089,09** euros

2.3.2.5 Programa de concesión de axudas para o fomento da gratuidade da atención educativa para segundos fillos ou fillas e sucesivos/as en escolas infantís de titularidade privada.

No ano 2020, logo do acordo do Goberno galego de implantar a medida de gratuidade da atención educativa dos segundos fillos ou fillas e sucesivos nas escolas infantís de titularidade pública, acordouse a publicación dunha convocatoria para que as entidades privadas titulares de escolas infantís non financiadas con fondos públicos puidesen implantar tamén esta medida nos centros dos que son titulares.

► Normativa:

- Orde do 13 de marzo de 2020 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para o fomento da gratuidade da atención educativa para segundos fillos ou fillas e sucesivos/as en escolas infantís 0-3 de titularidade privada, e se procede á súa convocatoria para o ano 2020 (código de procedemento BS420C). (DOG núm. 58, do 24.03.2020).

► Orzamento e beneficiarios:

- Ás axudas obxecto desta convocatoria destínase un orzamento total de 6.500.000 euros.
- A través desta liña de axudas subvencionáronse un total de **184** centros.
- O importe total concedido ascendeu a **5.825.207,67** euros

2.3.2.6 Tarxeta Benvida

<http://www.pan.gal/>

No Plan estratéxico rexional de Galicia 2015-2020 recóllese, entre outros, un paquete integral de medidas para avanzar no obxectivo de crear en Galicia un ambiente social favorable para vivir, para formar unha familia e para que cada quen poida ter os fillos e fillas que desexe. Neste eido, a finais do ano 2015 pónse en marcha o Programa de apoio á natalidade (PAN), un programa de carácter global que persegue dar resposta ás necesidades das familias, garantir o seu benestar e apoialas de maneira integral e continua. A Tarxeta Benvida forma parte deste programa e configúrase como unha axuda económica coa que se pretende contribuír a paliar o custo que comporta o coidado dos fillos e fillas no primeiro ano de vida.

En decembro de 2015 publícase a convocatoria desta axuda, destinada ás familias que no ano 2016 teñan un fillo/a ou adopten un neno ou nena menor dun ano. Esta axuda económica pónse a disposición das familias a través dunha tarxeta moedeiro que serve para a compra de produtos de necesidade básica do neno ou nena no seu primeiro ano de vida, entre outros, leite e outros alimentos infantís, cueiros, produtos de hixiene infantil e produtos farmacéuticos. Esta tarxeta só pode ser utilizada en farmacias, parafarmacias, supermercados e tendas de alimentación e establecementos de puericultura ou especializados en artigos e produtos para a infancia.

En decembro de 2019 publícase unha nova convocatoria da axuda destinada ás familias que no ano 2020 teñan un fillo/a ou adopten un neno ou nena ou teñan un neno/a en situación de garda con fins adoptivos.

► **Normativa:**

Orde do 30 de decembro de 2019, pola que se establecen as bases polas que se rexerá a concesión da axuda económica, a través da tarxeta Benvida, para as familias con fillas e fillos nados, adoptados/as ou declaradas en situación de garda con fins adoptivos no ano 2020 e se procede a súa convocatoria (código de procedemento BS403B) (DOG núm. 32, do 20.01.2020).

► **Orzamento e persoas beneficiarias:**

Nesta convocatoria destínase un orzamento total de 36.239.576 euros, que se imputará á aplicación orzamentaria 13.02.312B.480.13 distribuído en cinco anualidades:

	Anualidad
Importe 2020	9.222.000
Importe 2021	13.843.676
Importe 2022	8.742.600
Importe 2023	4.371.300
Importe 2024	60.000
Importe total	36.239.576

Con carácter xeral, a contía total da axuda é de 1.200 euros por cada fillo ou filla durante un ano a razón de 100 euros/mes. No suposto de que o fillo ou filla que dá dereito á axuda sexa o terceiro/a ou sucesivo/a da unidade familiar a contía da axuda será de 2.400 euros a razón de 200 euros/mes.

Esta axuda farase efectiva do seguinte xeito:

a) **Ano 2020:** un único pagamento coa contía que corresponda en función do mes de nacemento, ou de ser o caso do ditado da resolución de adopción ou garda con fins adoptivos e ata o mes de decembro, incluído.

b) **Ano 2021:** un único pagamento coa contía que corresponda desde xaneiro e ata o mes anterior ao que o neno ou nena cumpra un ano ou ata o mes anterior a que se cumpra un ano do ditado da correspondente resolución para os supostos de adopción ou garda con fins adoptivos.

Para aquelas familias con renda igual ou inferior a 22.000 euros, a axuda ampliarase no segundo ano de vida e ata que o neno ou nena cumpra tres anos, ou ata que se cumpran tres anos do ditado da correspondente resolución para os supostos de adopción ou garda con fins adoptivos.

A axuda ampliarase nas seguintes contías:

- a) **600 euros/ano**, a razón de 50 euros/mes, se o fillo/a que dá dereito á axuda é o primeiro.
- b) **1.200 euros/ano**, a razón de 100 euros/mes, se o fillo/a que dá dereito á axuda é o segundo.
- c) **2.400 euros/ano**, a razón de 200 euros/mes, se o fillo/a que dá dereito á axuda é o terceiro ou sucesivos.

Esta ampliación farase efectiva en pagamentos anuais sucesivos co importe que corresponda ata o mes de decembro do exercicio en curso en función do mes de nacemento, ou do ditado da resolución de adopción ou garda con fins adoptivos do fillo ou filla polo que se concedeu a axuda.

As contías previstas indicadas anteriormente incrementaranse un 25% no suposto de residencia en concellos cunha poboación inferior a 5.000 habitantes segundo os últimos datos oficiais de poboación de carácter definitivo publicados polo Instituto Galego de Estatística.

Excepcionalmente, a axuda poderá percibirse ata un ano máis sempre que a unidade familiar estea tecnicamente valorada en situación de especial vulnerabilidade, teñan un recurso do sistema público de protección social pendente de resolución e así o soliciten dentro dos dous meses anteriores á data na que o neno ou nena cumpra os tres anos.

2.3 CONCILIACIÓN

Os datos relativos á convocatoria do ano 2020 son os seguintes:

Nº de solicitudes presentadas	13.837
Nº de solicitudes favorables	12.016
Nº de solicitudes desfavorables	1.821
Nº de axudas concedidas	12.182

Nota: datos provisionais, aínda hai expedientes pendentes de resolución

Programa de extensión de beneficios da Tarxeta Benvida

En xullo de 2016 a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica considerou a posibilidade de desenvolver un programa máis amplo vinculado á posesión da Tarxeta Benvida e de que as persoas físicas ou xurídicas interesadas puidesen adherirse a el, colaborando coa finalidade de ofertarlle ás familias titulares da dita tarxeta unha ampliación e mellora dos seus beneficios ao presentala nos establecementos que se adhiran a este programa.

A ampliación dos beneficios concedidos ás familias titulares da Tarxeta Benvida (descontos, obsequios, ofertas especiais...) é fixada libremente por quen os ofrece, así como o tipo de servizo, produto ou prestacións nos que os aplica. Para poder aplicar estes beneficios é suficiente con que a persoa titular da Tarxeta Benvida a presente xunto co seu DNI no establecemento adherido.

2.3.3 Tramitación de axudas de alimentos polo COVID-19

En relación á situación producida pola declaración do estado de alarma, motivado pola situación do COVID 19, e co fin de cubrir as situacións de vulnerabilidade, púxose en marcha unha axuda de alimentos para aqueles nenos cuxas familias tiñan unha renda inferior ao 125% do Índice de Prezos de Renda de Efectos Múltiples (IPREM) e que estivesen asistindo a unha escola infantil coa modalidade de comedor.

► Orzamento e beneficiarios:

Con motivo de dar cobertura a esta axuda cóntase cunha contía de **1.302.752,50** euros con cargo ao proxecto 2020 00070 dos que se concederon **6.917** peticións coa seguinte desagregación:

Organismo	<75% do IPREM	entre 75% e 125% IPREM
AGASS	1.004	487
Consorcio	2.698	1.561
Concertadas	132	89
Bono Concilia	616	664
Total	4.450	2.801

Cun compromiso de gasto de 1.302.752,50 euros coa seguinte desagregación:

Organismo	<75% do IPREM	entre 75% e 125% IPREM
AGASS	213.350,00	62.092,50
Consorcio	573.325,00	199.027,50
Concertadas	28.050,00	11.347,50
Bono Concilia	130.900,00	84.660,00
Total	945.625,00	357.127,50

2.4 Demografía

2.4.1 Observatorio Galego de Dinamización

Demográfica

No ano 2016 creouse o Observatorio Galego de Dinamización Demográfica, que é un órgano colexiado de asesoramento, colaboración institucional e participación social en materia de Demografía, no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia.

A finalidade do Observatorio Galego de Dinamización Demográfica é facilitar o coñecemento pormenorizado da realidade demográfica galega e asesorar ás administracións públicas para a inclusión da perspectiva demográfica no deseño e desenvolvemento das súas políticas. Así mesmo, serve de foro de diálogo permanente entre as distintas administracións públicas e as organizacións representativas de intereses sociais e económicos, co fin de asegurar a súa participación activa na abordaxe dos desafíos derivados do cambio demográfico.

A composición do Observatorio Galego de Dinamización Demográfica, que procurará unha participación equilibrada de mulleres e homes, é a seguinte:

- a. Presidencia: persoa titular da consellería competente en materia de benestar social
- b. Vicepresidencia: exercida pola persoa que propoña o pleno de entre aquelas que, formando parte del, non representen a ningunha consellería ou organismo autónomo, á Administración central ou aos grupos parlamentarios
- c. Secretaría: desempeñada de forma rotatoria e cunha periodicidade semestral por unha persoa funcionaria pertencente ao Consello Económico e Social de Galicia e por outra persoa funcionaria pertencente á Consellería de Política Social.
- d. Vogais:
  - Un/unha vogal, con rango mínimo de xefatura de servizo, en representación dos órganos dependentes da Presidencia e un/unha por cada unha das consellerías
  - Unha persoa en representación do Consello Galego de Relacións Laborais
  - Unha persoa en representación do Instituto Galego de Estatística (IGE)
  - Unha persoa en representación da Delegación do Goberno en Galicia
  - Unha persoa en representación da Federación Galega de Municipios e Provincias (Fegamp)
  - Unha persoa en representación de cada unha das tres universidades galegas
  - Un número de persoas equivalente ao de representantes sindicais en representación da Confederación de empresarios de Galicia (CEG)
  - Unha persoa en representación de cada unha das organizacións sindicais intersectoriais máis representativas de Galicia, así como das presentes na Mesa Xeral de Negociación das Administracións Públicas que non teñan a condición de máis representativas
  - Unha persoa en representación de cada un dos grupos constituídos no Parlamento de Galicia ao inicio de cada lexislatura
  - Unha persoa en representación do Consello Económico e Social
  - Dúas persoas expertas de recoñecido prestixio no campo da Demografía
  - Unha persoa en representación do órgano superior da Xunta de Galicia con competencias en materia de igualdade

O día 29 de setembro de 2017, tivo lugar a Sesión constitutiva do Observatorio Galego de Dinamización Demográfica na Sala de Plenos do Consello Económico e Social de Galicia, sito na Rúa Algalia de Abaixo en Santiago de Compostela.

No ano 2020 tivo lugar unha reunión plenaria do Observatorio Galego de Dinamización Demográfica:

- O día 25 de novembro de 2020 : sesión plenaria para o traslado da solicitude de informe respecto do impacto da Covid 19 a nivel demográfico por parte da Comisión de Reactivación do Parlamento de Galicia e organización do traballo preciso para darlle resposta.

2.4.2 Foro de Rexións Españolas con Desafíos Demográficos

O Foro de Rexións con Desafíos Demográficos (FREDD) constituíuse en outubro de 2013 a iniciativa dos gobernos de Galicia, Asturias, Castela e León e Aragón. Catro meses despois súmanse os gobernos de Castela A Mancha e Extremadura. Finalmente, en febreiro de 2016 incorporáronse os gobernos de Cantabria e A Rioxa, de forma que xa son 8 as comunidades autónomas participantes.

Desde a súa creación o Foro veu traballando para situar a cuestión demográfica na axenda política nacional e europea, realizando ata a data un total de sete encontros nos que se alcanzaron acordos que se materializaron nunha serie de fitos relevantes.

Entre os seus logros a nivel nacional cabe destacar a súa participación no relatorio sobre despoboamento creado no Senado e conseguir que o debate se trasladase ao Congreso. Así mesmo, as comunidades partícipes do Foro subscribiron a denominada Declaración de Cuenca, un documento programático no que manifestaban, entre ou-

tras cuestións, a necesidade de adoptar medidas específicas urxentes para paliar o problema demográfico tanto a nivel español como europeo e para atender a imperiosa necesidade de levar servizos de calidade ás zonas despoboadas e ás de alta dispersión poboacional, tanto de carácter educativo como social, sanitario, cultural, formativo, laboral e de comunicacións.

Do contido desta declaración, así como dos traballos do Senado e doutros axentes, deveu a redacción do punto relativo ao despoboamento do Acordo da Conferencia de Presidentes sobre a Estratexia nacional fronte ao reto demográfico, na actualidade en proceso de elaboración.

Os seguintes pasos do FREDD serán, por unha banda, seguir traballando na Estratexia nacional e, por outra, fixar co Goberno central unha estratexia común que posibilite unha maior contribución de fondos europeos; de tal xeito, que na súa distribución se recolla especificamente a problemática da demografía e se establezan medidas específicas financeiras complementarias para os territorios afectados.

2.4.3 RESOE

O 17 de setembro de 2010, os presidentes das comunidades autónomas de Castela e León e Galicia, así como o presidente da Comisión de Coordinación e Desenvolvemento Rexional da Rexión Norte de Portugal firmaron un memorando para o impulso dunha estratexia de cooperación macrorrexional no suroeste da Unión Europea, a Macrorrexión de Rexións do Suroeste Europeo (RESOE). O 9 de maio de 2012 asinouse en Oporto o Memorando que formalizou a incorporación de Asturias e da Rexión Centro de Portugal; e o 14 de marzo de 2017 formalizouse en Vigo a incorporación de Cantabria.

O obxectivo desta estratexia é o de ser un instrumento eficaz para fomentar a cooperación entre os membros

que a integren e nos ámbitos funcionais que definan e seguir mellorando a cooperación entre os diferentes niveis de gobernanza a fin de aplicar tamén os obxectivos políticos da UE dunha maneira máis eficaz, en consonancia con Europa 2020.

Para a consecución dos seus obxectivos, constituíronse no seo da Macrorrexión RESOE seis grupos de traballo que reflicten os ámbitos clave nos que se propón traballar:

Grupo	Liderado por
Desafíos demográficos e envellecemento	Rexión Centro
Competitividade industrial	Rexión Norte
Educación, Cultura e I+D+i (en coordinación con CRUSOE)	Galicia
Transportes e Loxística	Castela e León
Emprego e Turismo	Principado de Asturias
Xuventude	Cantabria

Os obxectivos xerais que se estableceron son os seguintes:

- ▶ Promover o establecemento das condicións de vida que permitan fixar a poboación residente e atraer nova poboación a zonas en declive demográfico
- ▶ Promover condicións para unha maior e mellor conciliación da vida laboral, familiar e persoal
- ▶ Contribuír para un maior desenvolvemento da investigación e innovación na área sociosanitaria dedicada ao apoio ás persoas maiores

Os instrumentos fixados para alcanzar estes obxectivos son:

- Intensificar a cooperación entre Rexións da RESOE
- Involucrar ás rexións RESOE nas redes colaborativas do espazo europeo
- Incorporar na RESOE a dimensión europea, fomentando a colaboración con institucións europeas

Os proxectos e actuacións que se promovan dende o Gru-

po de traballo Desafíos demográficos e envellecemento responderán aos obxectivos anteriormente expostos e buscarán a captación de fondos da Unión Europea a través da presentación de candidaturas conxuntas ás diferentes iniciativas existentes (Cooperación Transnacional. Sudoeste Europeo. SUDOE, Programa de Cooperación INTERREG V A España-Portugal (POCTEP) 2014-2020 ou Programa Operativo Espazo Atlántico 2014-2020) e da exploración de novas vías de financiamento cara ao próximo período de programación europeo.

2.4.4 Elaboración de normativa. Proxecto de Lei de impulso demográfico de Galicia

Durante o ano 2020 procédese á tramitación do proxecto de Lei para o impulso demográfico. O contido da norma baséase na diagnose e na análise DAFO-CAME recollidas no Informe Galicia: perspectivas demográficas, elaboradas no seo do Observatorio Galego de Dinamización Demográfica e aprobadas por unanimidade do seu pleno e busca implicar todas as administracións públicas de Galicia, os interlocutores sociais, o sector privado e o conxunto da cidadanía.

A Comunidade Autónoma de Galicia é consciente da necesidade dunha abordaxe máis profunda dos efectos derivados do cambio demográfico e da oportunidade do momento actual para facelo. Xestionar con éxito o reto demográfico ao que se enfronta Galicia implica adoptar novos enfoques e traballar de xeito conxunto e con visión de futuro, tanto o sector público autonómico como as administracións locais e os axentes económicos e sociais. É necesario un compromiso estratéxico que permita establecer medidas estables a medio e longo prazo. Esta Lei de impulso demográfico de Galicia ten o obxectivo de servir como marco e orientación das actuacións en materia demográfica, que deben transcender o ámbito político temporal e ser planificadas considerando os seus efectos a medio e longo prazo e acadando un consenso sociopolítico co obxecto de establecer un marco regulador que dea amparo a políticas estables.

2.4 DEMOGRAFÍA

03

Inclusión social

3.1 INCLUSIÓN E INTEGRACIÓN SOCIAL

3.1 Inclusión e integración Social

3.1.1 Prestacións e acción social

3.1.1.1 Convenios e subvencións a entidades de iniciativa social

Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Fundación Monte do Gozo para o desenvolvemento do programa "Acougo" no proxecto Home de atención, rehabilitación e reinserción social de persoas adictas.

O obxecto do convenio é a colaboración entre a Consellería de Política Social coa Fundación Monte do Gozo para a realización, por parte desta última, dunha serie de actuacións encamiñadas á inserción sociolaboral de persoas con Patoloxía Dual, a través do programa "Acougo".

A colaboración regulada no convenio céntrase no sostemento dos servizos e accións que se desenvolven e no dispositivo para persoas diagnosticadas con patoloxía dual que a Fundación Monte do Gozo posúe en Galicia, na cidade de Vigo.

Establécese o financiamento neto anual do 100% de 9 prazas no programa "Acougo", a razón de 1.424,50 euros mensuais, en calquera dos programas elixibles no marco deste convenio, que poderá incluír alternativas residenciais, talleres ocupacionais encamiñados á mellora das ha-

bilidades e destrezas e actividades enfocadas á consecución da inserción social das persoas usuarias do programa.

- ▶ O orzamento previsto no convenio ascende a **153.846 euros**.

Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Federación Galega de Bancos de Alimentos para o desenvolvemento de actuacións encamiñadas á captación, almacenamento e distribución de alimentos ás institucións asistenciais ou benéficas no exercicio 2020.

O obxecto do convenio é a colaboración entre a Consellería de Política Social e a Federación Galega de Bancos de Alimentos para a realización, por parte desta última, dunha serie de actuacións encamiñadas á captación, almacenamento e distribución de alimentos ás institucións asistenciais ou beneficiarias legalmente constituídas con esa finalidade.

A colaboración regulada no convenio céntrase no financiamento da actividade de captación e repartición de alimentos ás institucións ou entidades benéficas, que, en último termo, fan posible que as persoas poidan satisfacer as súas necesidades alimenticias básicas.

A Federación realiza un seguimento continuo das entidades ás que se reparten alimentos comprobando, en todo momento, que son sociais e asistenciais, sen ánimo de lucro ou benéficas, e que levan a cabo un proxecto de intervención social con calquera colectivo en risco de exclusión social. Estas entidades benéficas poden ser de consumo (comedores sociais, asilos, centros asistenciais, etc) e de repartición (cáritas, parroquias, etc.).

- ▶ O orzamento previsto no convenio ascende a **67.980 euros** cos que se financian gastos correntes consumibles non amortizables necesarios para a realización das actividades.

Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social Social e a Rede galega contra a pobreza (EAPN Galicia) para o desenvolvemento de actuacións encamiñadas á coordinación, optimización dos recursos e sinerxías de actuación das entidades integrantes que teñen como finalidade a loita contra a pobreza e a exclusión social no exercicio 2020.

O obxecto do convenio é a colaboración entre a Consellería de Política Social e EAPN Galicia para a realización, por parte desta última, dunha serie de actuacións encamiñadas á coordinación, optimización dos recursos e sinerxías de actuacións das entidades integrantes que teñen como finalidade a loita contra a pobreza e a exclusión social.

A colaboración regulada neste convenio entre a Xunta de Galicia e EAPN Galicia centrarase no financiamento das actividades que aseguren a unión de esforzos, a creación de sinerxías e o incremento da eficacia e a eficiencia das actuacións das súas entidades membro, coas seguintes finalidades:

- A creación de grupos de traballo estables como ad hoc establecendo protocolos e calendarios de realización das xuntanzas, con implicación de persoas expertas e das entidades membro.
  - A garantía dunha presenza activa e propositiva nos diversos foros sociais e políticos responsables do asesoramento e supervisión das políticas públicas do ámbito social en Galicia.
  - O incremento da participación democrática e a incidencia social e política dos galegos e galegas en risco de pobreza e exclusión social.
  - Facilitar comunicación interna e externa e recoñecemento das organizacións de iniciativa social do Terceiro Sector Social galego e fomento do diálogo civil coas Administracións públicas galegas.
- ▶ O orzamento previsto no convenio ascende a **46.000 euros**.

Axudas económicas a entidades de iniciativa social para o funcionamento de centros de inclusión social e emerxencia social e actuacións singularizadas que constitúan a totalidade ou parte dun proxecto de carácter innovador e/ou complementario dos servizos sociais comunitarios básicos e o investimento en centros de inclusión e emerxencia social.

Dado que as convocatorias das axudas teñen un carácter plurianual, faise referencia ás ordes que conflúen na vixencia temporal do ano 2020.

- ▶ **Normativa**
  - Orde do 13 de xuño de 2018 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a entidades de iniciativa social para a promoción de actividades de servizos sociais comunitarios e inclusión social e se procede á súa convocatoria para os anos 2018, 2019 e 2020 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo

3.1 INCLUSIÓN E INTEGRACIÓN SOCIAL

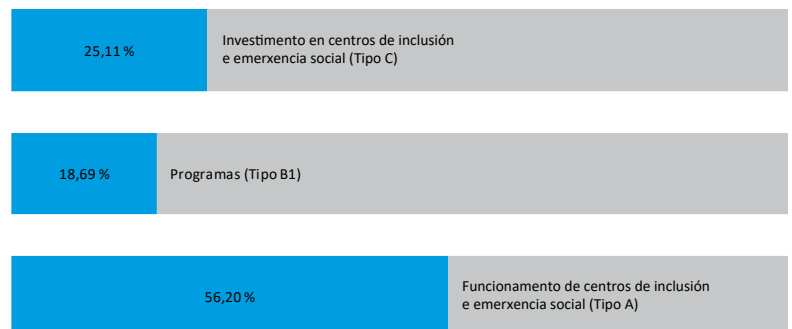
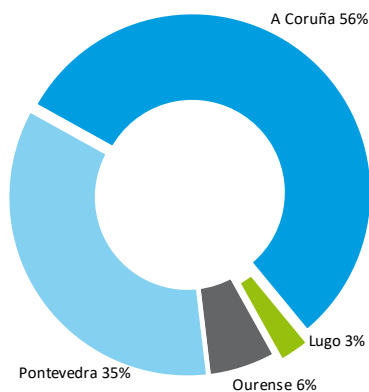
Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional) no marco dos programas operativos FSE Galicia 2014-2020 e FEDER Galicia 2014-2020) (DOG núm. 121, do 26/06/2018).

- Orde do 4 de maio de 2020 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a entidades de iniciativa social para a promoción de actividades de servizos sociais comunitarios e inclusión social e se procede á súa convocatoria para os anos 2020, 2021 e 2022, cofinanciadas parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional) no marco dos programas operativos FSE Galicia 2014-2020 e FEDER Galicia 2014-2020 (código de procedemento BS631A) (DOG núm. 90, do 11.05.2020).

► Orzamento e entidades beneficiarias

O número das actuacións (funcionamento de centros, as actuacións singularizadas que constitúan a totalidade ou parte dun programa de carácter innovador e/ou complementario dos servizos sociais comunitarios básicos e o investimento en centros de inclusión e emerxencia social) das diversas entidades ás que se lle concedeu a axuda acadaron en 2020 un total de 348. O importe total das subvencións concedidas segundo o ámbito territorial das entidades beneficiarias e segundo a finalidade para a que se concederon é a seguinte:

	Funcionamento de centros de inclusión e emerxencia social (Tipo A)	Programas (Tipo B1)	Investimento en centros de inclusión e emerxencia social (Tipo C)	Total
A Coruña	1.287.279,00	252.245,00	476.695,80	2.016.219,80
Lugo	22.074,00	55.090,00	26.827,44	103.991,44
Ourense	213.804,00	7.580,00	2.297,40	223.681,40
Pontevedra	501.133,00	358.367,00	398.431,48	1.257.931,48
Total	2.024.290,00	673.282,00	904.252,12	3.601.824,12

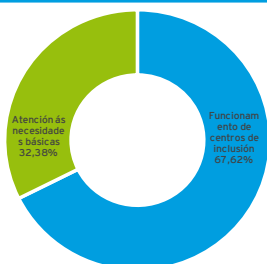
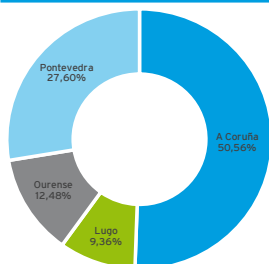

En 2020 a pandemia da COVID-19 deixou nunha precaria situación moitas familias que, de súpeto, non podían facer fronte ás súas necesidades máis básicas. Por este motivo, as entidades que habitualmente prestan servizos de cobertura de alimentos e provisión doutros recursos de primeira necesidade viron incrementado o número de persoas que precisaban atención. Co fin de dar resposta a estas necesidades, a Consellería de Política Social estableceu mediante unha orde extraordinaria unha subvención económica dirixida a entidades de iniciativa social para sufragar os gastos extraordinarios ocasionados pola evolución epidemiolóxica do coronavirus COVID-19 en relación co funcionamento dos centros e a realización de programas de inclusión social da súa titularidade:

- Orde do 22 de xuño de 2020 pola que se establecen as bases reguladoras para a concesión de axudas económicas, destinadas a entidades de iniciativa social, para o financiamento de gastos extraordinarios nos centros e programas de inclusión social, ocasionados pola crise sanitaria do COVID-19 (código de procedemento BS631B) (DOG núm. 131, do 03.07.2020).

Orzamento

	Funcionamento de centros de inclusión	Atención ás necesidades básicas	Total
A Coruña	199.514,48	43.558,54	243073,02
Lugo	21.970,00	23.018,33	44.988,33
Ourense	60.007,06	0	60.007,06
Pontevedra	43.613,30	89.102,23	132.715,53
Total	325.104,84	155.679,10	480.783,94

Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e Cruz Roja Española para a execución dun programa extraordinario de axuda para a cobertura de necesidades básicas á poboación en situación de vulnerabilidade ocasionada pola Covid-19.

O obxecto do convenio é a realización dun programa extraordinario de axuda en materia de necesidades básicas (en concreto cobertura de produtos de alimentación, hixiene e farmacia) destinado á poboación en situación de vulnerabilidade ocasionada pola COVID-19

O programa consistirá na entrega por parte de Cruz Roja Española en Galicia de tarxetas moedeiro recargables ás persoas e familias en situacións de vulnerabilidade económica que cumpran os requisitos establecidos no programa.

Cruz Roja emite as tarxetas a través dunha entidade bancaria, e cada tarxeta cargarase inicialmente cunha contía determinada, en función da composición da unidade familiar, que terá unha vixencia dun mes, e recargarase de forma automática pola mesma contía os dous meses seguintes. Este prazo pode ser renovado en función da valoración da procedencia de prorrogar o programa.

- O orzamento do programa en 2020 ascendeu a **12.294.000 euros**.

3.1.1.2 Renda de inclusión social de Galicia (RISGA)

A renda de inclusión social de Galicia é unha prestación pública destinada a garantir recursos económicos de subsistencia a quen careza deles, así como a acadar progresivamente a súa autonomía e integración social e laboral, mediante o dereito e o deber de participar en procesos personalizados de inserción con apoio técnico e financeiro do Sistema galego de servizos sociais e do Sistema público de emprego de Galicia.

▶ Normativa

- Lei 10/2013, do 27 de decembro, de inclusión social de Galicia (DOG nº. 249 do 31.12.2013).
- Decreto 14/2019, do 31 de xaneiro, de desenvolvemento da Lei 10/2013, do 27 de novembro, de inclusión social de Galicia, no relativo á tramitación da renda de inclusión social de Galicia e das axudas de inclusión social (DOG nº. 43 do 01.03.2019).

▶ Tipoloxía

A renda de inclusión social de Galicia configúrase en tres tramos, denominados: tramo persoal e familiar, tramo de inserción e tramo de transición ao emprego.

▶ Beneficiarios

Desde o inicio desta prestación en 1992 o número de persoas beneficiarias variou considerablemente pasando dos 554 iniciais a **9.017** no ano 2020.

Distribución das persoas beneficiarias en 2019 por provincias

	Beneficiarios	Porcentaxe
A Coruña	2.458	27,26 %
Lugo	1.098	12,18 %
Ourense	934	10,36 %
Pontevedra	4.527	50,20 %
Total	9.017	100 %

▶ Perfil das persoas beneficiarias

O perfil típico da persoa beneficiaria de RISGA corresponde a unha muller entre 35 e 54 anos de idade, solteira, casada ou separada con cargas familiares, que vive soa ou coa familia propia nuclear e que reside en zona urbana, nun piso de alugamento.

▶ Orzamento

O orzamento destinado ao pagamento desta prestación en 2020 foi de **53.061.783,80** euros. O subsidio básico da renda de inclusión social de Galicia en 2020 foi de 403,38 euros, cuns complementos familiares de 75,30, 64,54 e 53,78 euros, polo primeiro, segundo e terceiro e máis membros adicionais respectivamente, ata o tope do 120% do IPREM, cunha contía máxima de 645,41 euros, agás para unidades familiares nas que convivan persoas menores de idade nas que o límite máximo tería un tope do 135% do IPREM, ascendendo nestes casos a contía máxima a 726,08 euros.

As contías medias da renda de inclusión social de Galicia (RISGA) no 2020 foron as seguintes:

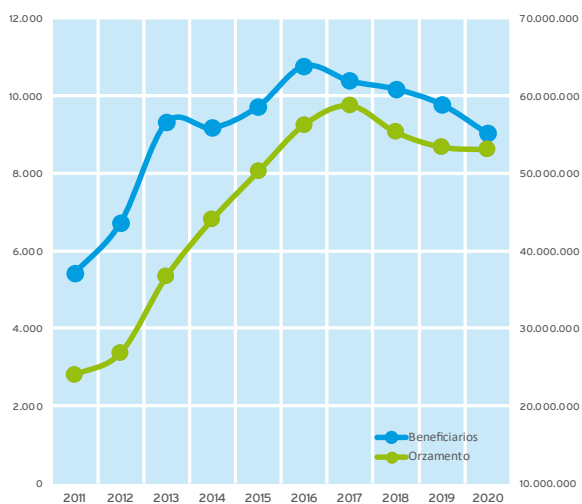
Nº convivintes			
1	2	3	4
403,38	478,68	543,22	597,00

▶ Evolución

A evolución dos beneficiarios e orzamentos dos últimos dez anos foi a seguinte:

Ano	Beneficiarios	Orzamento
2011	5.413	23.967.927,93
2012	6.717	26.831.657,15
2013	9.299	36.692.634,76
2014	9.164	44.050.149,79
2015	9.712	50.213.180,80

2016	10.761	56.254.197,12
2017	10.371	58.759.424,65
2018	10.163	55.316.187,58
2019	9.768	53.391.538,62
2020	9.017	53.061.783,80

3.1.1.3 Axudas de inclusión social

As axudas de inclusión social son prestacións económicas non periódicas que teñen como finalidade posibilitar ou reforzar os procesos de inclusión social das persoas ou familias afectadas, así como atender as situacións de grave emerxencia de persoas ou familias vulnerables que poidan desencadear un proceso de exclusión social.

As axudas de inclusión social están destinadas a sufragar gastos extraordinarios e urxentes e, se é o caso, a financiar actuacións de acompañamento ou reforzo de carácter excepcional vinculadas ás medidas de apoio dos diferentes tramos da renda de inclusión social de Galicia.

► Normativa

- Lei 10/2013, do 27 de decembro, de inclusión social de Galicia (DOG nº. 249 do 31.12.2013).

- Decreto 14/2019, do 31 de xaneiro, de desenvolvemento da Lei 10/2013, do 27 de novembro, de inclusión social de Galicia, no relativo á tramitación da renda de inclusión social de Galicia e das axudas de inclusión social (DOG nº. 43 do 01.03.2019).

► Tipoloxía

As axudas de inclusión social segundo a súa finalidade, poderán ser dos seguintes tipos:

- Vinculadas ao uso da vivenda
- Vinculadas á mellora da habitabilidade da vivenda habitual
- Destinadas ao equipamento mobiliario básico da vivenda
- Axudas para a atención de necesidades primarias de alimentación, vestido e enxoval doméstico
- Axudas para a atención sanitaria e sociosanitaria non cubertas polos sistemas públicos de saúde e de servizos sociais
- Axudas para gastos causados por actuacións complementarias e de acompañamento vinculadas aos itinerarios de inclusión social e formación
- Axudas para gastos extraordinarios derivados de procesos de axuste persoal.

► Orzamento e axudas concedidas

En 2020, a Consellería de Política Social destinou a esta prestación a cantidade total de **3.076.977,56** euros, concedéndose un total de **2.718** axudas.

Distribución do número de concesións en 2020 por provincias

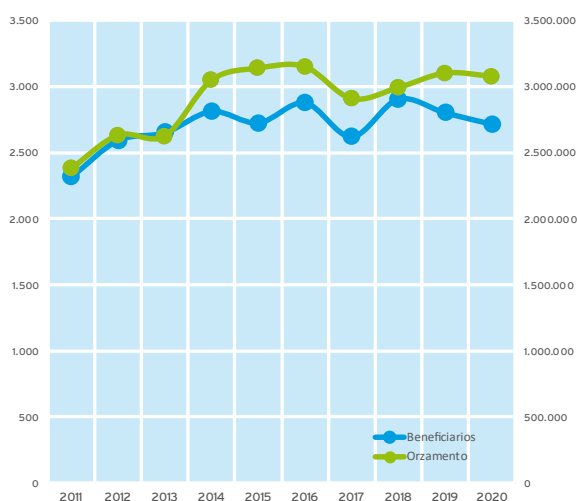
	Beneficiarios	Porcentaxe
A Coruña	409	15,05 %
Lugo	478	17,58 %

Ourense	730	26,86 %
Pontevedra	1.101	40,51 %
Total	2.718	100 %

► Evolución

A evolución dos beneficiarios e orzamentos dos últimos dez anos foi a seguinte:

Ano	Beneficiarios	Orzamento
2011	2.319	2.378.952,32
2012	2.595	2.630.335,52
2013	2.653	2.623.853,96
2014	2.814	3.046.915,74
2015	2.727	3.137.772,05
2016	2.879	3.148.789,45
2017	2.623	2.907.390,31
2018	2.906	2.990.287,26
2019	2.804	3.100.107,59
2020	2.718	3.076.977,56

3.1.1.4 Pensións non contributivas

Son pensións que se configuran como dereitos subxectivos a favor daquelas persoas maiores de 65 anos ou menores de 65 anos e maiores de 18, as menores de 65 anos deben ter recoñecido un grao de discapacidade maior ou igual aos 65%, que non poden acceder a unha pensión contributiva do sistema da Seguridade Social, por non ter cotizado nunca ou non facelo o tempo necesario, e que carezan de recursos económicos suficientes para a súa subsistencia.

O seu obxectivo é estender a todos os cidadáns o réxime público da Seguridade Social, garantíndolles non só unha renda económica, senón tamén a asistencia médico-farmacéutica e os servizos sociais.

► Normativa

- Lei 26/1990, do 20 de decembro, pola que se establecen na Seguridade Social prestacións non contributivas (BOE nº. 306, do 22.12.1990).
- Real decreto 357/1991, do 15 de marzo, polo que se desenvolve, en materia de pensións non contributivas, a Lei 26/1990, do 20 de decembro (BOE nº. 69, do 21.03.1991).
- Real decreto legislativo 1/1994, do 20 de xuño, polo que se aproba o Texto refundido da lei xeral da Seguridade Social (BOE nº. 154, do 29.06.1994).
- Real decreto 1191/2012, do 3 de agosto, relativos ao recoñecemento do complemento a persoas titulares de pensións non contributivas que residan nunha vivenda alugada (BOE nº. 186, do 04.08.2012).

► Tipoloxía

As pensións non contributivas contemplan os seguintes tipos de medidas:

- Pensión de xubilación na súa modalidade non contributiva, para persoas maiores de 65 anos.

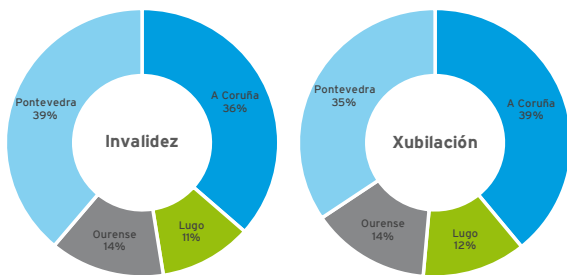
- Pensión de invalidez na súa modalidade non contributiva, para persoas de idade comprendida entre os 18 e os 65 anos cun grao de discapacidade determinado.
- Complemento por residencia en vivenda alugada ás persoas titulares destas pensións.

► Beneficiarios

O número de persoas beneficiarias das pensións non contributivas en decembro de 2020 foi 37.819 pensionistas coa seguinte distribución provincial:

Distribución provincial segundo o tipo de pensión

	Invalidez	Xubilación	Total
A Coruña	5.042	9.383	14.425
Lugo	1.521	2.953	4.474
Ourense	1.880	3.396	5.276
Pontevedra	5.374	8.270	13.644
Total	13.817	24.002	37.819

► Orzamento

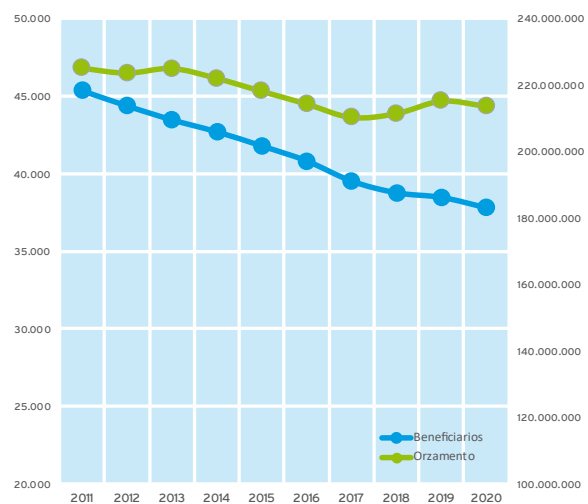
O importe bruto destinado en Galicia ao pagamento destas pensións foi **213.693.908,67** euros en 2020.

O importe medio das pensións non contributivas en 2020 foi de 403,60 euros/mes.

► Evolución

En canto á evolución do número das persoas beneficiarias é de salientar que ata o ano 2003 tiña unha tendencia á alza e a partir dese ano produciuse unha paulatina diminución que se mantén no ano 2020:

Ano	Beneficiarios	Orzamento
2011	45.356	225.112.665
2012	44.376	223.664.350
2013	43.481	225.035.931
2014	42.708	222.063.340
2015	41.799	218.179.608
2016	40.833	214.361.395
2017	39.534	210.327.264
2018	38.784	211.528.064
2019	38.490	215.238.289
2020	37.819	213.693.909

3.1.1.5 Axuda extraordinaria

O Goberno da Comunidade Autónoma de Galicia establece unha axuda social de carácter extraordinario, a favor de pensionistas de xubilación e invalidez, na súa modalidade non contributiva, a favor de persoas perceptoras das pensións do fondo de asistencia social e das persoas beneficiarias do subsidio de garantía de ingresos mínimos. O seu obxectivo é contribuír á mellora da renda das persoas que perciban en Galicia as devanditas pensións.

▶ Normativa

- Decreto 224/2020, do 23 de decembro, polo que se establecen axudas sociais de carácter extraordinario, a favor de pensionistas de xubilación e invalidez, na súa modalidade non contributiva, a favor de persoas perceptoras das pensións do fondo de asistencia social e das persoas beneficiarias do subsidio de garantía de ingresos mínimos (DOG nº. 259, do 28.12.2020).

▶ Orzamento

No ano 2020, o número de persoas que se beneficiaron da axuda social de carácter extraordinario, consistente nun pagamento único de 206 euros, foi de 36.483 pensionistas.

3.1.2 Programas de Inclusión Social

O 18 de decembro de 2014 o Consello da Xunta de Galicia aprobou a Estratexia de inclusión social de Galicia (EIS Galicia) para o período 2014-2020, deseñada pola anterior Dirección Xeral de Familia e Inclusión da Consellería de Traballo e Benestar. Esta estratexia constitúe un novo e reforzado marco integrado de intervencións orientadas a responder de xeito efectivo e coordinado as situacións persoais e familiares de vulnerabilidade, pobreza e exclusión social, e procurar os apoios precisos para que as persoas destinatarias acaden a súa inclusión social e laboral.

O documento da Estratexia de inclusión social de Galicia 2014-2020 cumpre coa necesidade de facer operativo o establecido na Lei 10/2013, do 27 de novembro, de inclusión social de Galicia, e vai máis alá integrando medidas orientadas a responder de xeito efectivo na loita contra a pobreza e a exclusión social. Ademais, o seu formulario favorece o seu encaixe no Programa operativo FSE Galicia 2014-2020, no seu Obxectivo temático 9 “Promover a inclusión social e loitar contra a pobreza e calquera forma de discriminación”.

Para abordar o seu obxectivo xeral, a EIS Galicia 2014-2020 adopta o enfoque da inclusión activa promovido desde as institucións comunitarias, o cal se sustenta en tres eixes: nas políticas activas favorecedoras dun mercado laboral máis inclusivo cara ás persoas con maiores dificultades de acceso; na garantía duns ingresos mínimos; e no acceso a uns servizos de calidade, para a abordaxe multidimensional do fenómeno da pobreza e a exclusión social.

Entre as prioridades transversais da EIS Galicia 2014-2020 e que o Servizo de Inclusión e Acción Social desenvolveu ao longo do ano 2020 están as seguintes:

- Previr a pobreza e a exclusión social
- Loitar contra a pobreza infantil
- Consolidar e mellorar procesos de coordinación e participación

- Promover e facilitar a participación de entidades de iniciativa social
- Abordar e reducir as consecuencias da exclusión territorial
- Promover a igualdade de oportunidades entre mulleres e homes.

Outras prioridades de carácter sectorial que se desenvolveron ao longo de 2020 foron as seguintes:

- Fomentar a intervención de calidade dos servizos sociais na prevención e abordaxe integral das situacións persoais e familiares de pobreza, vulnerabilidade e exclusión social
- Atender de xeito específico e complementario os factores de exclusión social que presentan determinadas persoas ou grupos vulnerables para acadar a súa plena integración social
- Favorecer a inserción laboral nun mercado de traballo inclusivo
- Promover o acceso á educación e á formación previndo o fracaso escolar e aumentando os niveis de competencias
- Promover a inclusión social e a empregabilidade mediante estratexias de cualificación a través de recursos educativos e de formación para o emprego e da aprendizaxe permanente.

Para acadar os obxectivos e prioridades descritos o Servizo de Coordinación de Programas de Inclusión puxo en marcha unha metodoloxía que se concretou en accións positivas en favor de persoas, grupos e territorios vulnerables, a maioría delas financiadas co Fondo Social Europeo (FSE) baixo o obxectivo temático 9 “promover a inclusión social e loitar contra a pobreza e calquera forma de discriminación”.

► **Mantemento de equipos e unidades técnicas de intervención sociolaboral**

► **Promoción da participación das entidades de iniciativa social**

► **Programas de intervención específica orientados a abordar determinados factores de vulnerabilidade**

- Persoas da comunidade xitana
- Persoas sen fogar e situación de emerxencia e pobreza severa
- Persoas con discapacidade
- Programas integrais de inclusión con enfoque territorial.

► **Programas de educación e apoio familiar dirixidos a inclusión social dos menores a cargo.**

► **Orzamento**

O orzamento xestionado polo Servizo de Coordinación de Programas de Inclusión en 2020 para o desenvolvemento destes programas, foi o seguinte:

Liñas de financiamento	euros
Equipos de inclusión sociolaboral de ámbito comarcal	2.736.359,00
Unidades técnicas de intervención sociolaboral	634.463,20
Promoción da participación das entidades de iniciativa social (Ordes dirixidas a entidades sociais)	8.391.837,23
Convenio Fundación Secretariado General Gitano (programa ACCEDER)	65.920,00
Plan de desenvolvemento xitano nas corporacións locais (Orde de subvención de corporacións locais)	450.273,55

3.1 INCLUSIÓN E INTEGRACIÓN SOCIAL

Convenio Cruz Vermella. Programa sen teito	169.950,00
Programas dirixidos a persoas sen fogar	136.003,56
Programas complementarios de educación e apoio familiar	1.375.730,38
Total	13.960.536,92

Equipos de inclusión sociolaboral de ámbito comarcal; 19,60 %					
Unidades técnicas de intervención sociolaboral; 4,54 %					
			Promoción da participación das entidades de iniciativa social (Ordes dirixidas a entidades sociais); 60,11 %		
Convenio Fundación Secretariado General Gitano (programa ACCEDER); 0,47 %					
Plan de desenvolvemento xitano nas corporacións locais (Orde de subvención de corporacións locais); 3,23 %					
Convenio Cruz Vermella. Programa sen teito; 1,22 %					
Programas dirixidos a persoas sen fogar; 9,89 %					
Programas complementarios de educación e apoio familiar; 9,85 %					

3.1.2.1 Mantemento de equipos e unidades técnicas de intervención sociolaboral

A Estratexia de inclusión social conta cos equipos e unidades técnicas de inclusión sociolaboral, que se constitúen nun reforzo específico dos dispositivos normalizados para abordar intervencións dirixidas a reducir ou eliminar os factores de vulnerabilidade, pobreza e exclusión social que inciden na situación de determinadas persoas ou grupos de poboación.

Os equipos de inclusión sociolaboral teñen como función mellorar o acceso de toda a cidadanía aos recursos de inclusión social e de promover, mediante o establecemento de redes locais, unha intervención coordinada na resposta ás situacións persoais de vulnerabilidade. O seu obxectivo principal é o de promover a inserción social e laboral dos colectivos en situación ou grave risco de exclusión social, mediante o desenvolvemento de itinerarios indivi-

dualizados e integrais de inserción, desde unha perspectiva ligada ás potencialidades do territorio e ao seu tecido social e produtivo.

A territorialización destes equipos, tal e como establece o artigo 58 da dita lei, responde a unha planificación estratéxica de servizos sociais que é, segundo recolle o punto 7.2.1 obxectivo 3, sobre a que se traballará como parte do desenvolvemento da EIS. Dezanove son os equipos que están distribuídos comarcalmente e que dependen do Consorcio Galego de Servizos da Igualdade e Benestar (un, situado no Centro penitenciario de Teixeiro). Os anteriores contan cunha unidade de coordinación que ten como finalidade, entre outras, a coordinación técnica, dinamización e o apoio dos equipos de inclusión sociolaboral e facer o seguimento e valoración destes.

Pola súa parte, as unidades técnicas de inclusión sociolaboral operan a nivel urbano, nos municipios galegos de máis de 50.000 habitantes, de acordo co artigo 58 da Lei 10/2013. Os seis dispositivos existentes traballan nas cidades galegas e no Consorcio As Mariñas e dependen das corporacións locais. Foron subvencionados a través da Orde do 4 de xullo pola que se establecen as bases reguladoras de subvencións para o investimento en centros de inclusión e emerxencia social e de programas que desenvolverán as corporacións locais para a inclusión social da poboación xitana, inmigrante e outras persoas en risco de exclusión (DOG nº. 135 do 18.07.2016), para o desenvolvemento de programas dirixidos á inclusión social de persoas en situación ou risco de exclusión social, a través de equipos de inclusión social específicos, que conteñan actuacións dirixidas a facilitar a inserción sociolaboral dos participantes nas accións deseñadas nun itinerario de inclusión sociolaboral. Estes itinerarios incluíron as accións necesarias para o deseño, acompañamento e a mellora de aptitudes básicas, desenvolvemento persoal, técnicas, busca de emprego, etc.

Estes profesionais traballan de xeito coordinado coa rede de Servizos sociais comunitarios básicos e as unidades tramitadoras da Risga (UTA) e atenden as persoas orientando, acompañando e procurándolles os recursos necesarios para rematar con éxito os seus procesos individuais de integración social e laboral.

Beneficiarios

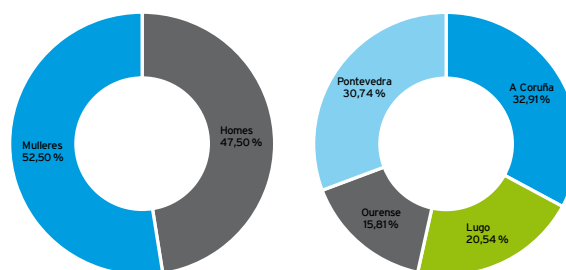
No ano 2020 hai que destacar dous factores que marcaron o traballo realizado:

- Por un lado, a situación extraordinaria provocada pola covid 19, que determinou a implementación de medidas ao longo do ano para paliar os efectos derivados da pandemia.
- Por outro lado, a creación dun novo Equipo de Inclusión, o Equipo de Inclusión Nelson Mandela do Centro Penitenciario de A Lama.

Durante o ano 2020, rexistráronse un total de 1.480 novos expedientes (703 homes e 777 mulleres). Do total dos homes, 217 son perceptores directos de RISGA e 75 indirectos. Do total das mulleres, 319 son perceptoras directas de RISGA e 49 indirectas.

Equipos Comarcais	Homes	Mulleres	Total
Ames	18	34	52
Arzúa	11	21	32
As Pontes	72	89	161
Carballo	18	48	66
Teixeiro	96	0	96
Noia	32	48	80
Total A Coruña	247	240	487
O Corgo	12	29	41
Begonte	27	29	56
Monforte	78	86	164
Mondoñedo	18	25	43
Total Lugo	135	169	304
A Rúa	16	22	38
O Carballiño	17	38	55
Barbadás	44	50	94

Maceda	18	29	47
Total Ourense	95	139	234
A Lama	59	0	59
Gondomar	39	57	96
Lalín	9	17	26
Marín	45	56	101
O Porriño	39	61	100
Vilagarcía	35	38	73
Total Pontevedra	226	229	455
Total	703	777	1.480

Atendendo ás principais causas que provocan a exclusión social que afectan as persoas incorporadas polos equipos comarcais, hai que mencionar que as persoas rara vez teñen unha soa causa; aínda que teña unha que se considere principal; o habitual é que se acumulen varios factores de exclusión.

Entrada participantes 2020 por factor principal de exclusión	Homes	Mulleres	Total
Adicións	93	9	102
Discapacidade física/sensorial	28	29	57
Discapacidade mixta	15	14	29
Discapacidade psíquica	9	8	17
Emigrantes retornados	16	21	37
Emprego Precario	8	2	10
Enfermidade mental	3	7	10
Escaseza de recursos	502	626	1128
Exclusión territorial	69	84	153
Reclusión	151	0	151
Exreclusión	16	3	19
Inmigrantes refuxiados	161	268	429
Maltrato	0	34	34
Minorías étnicas	45	54	99

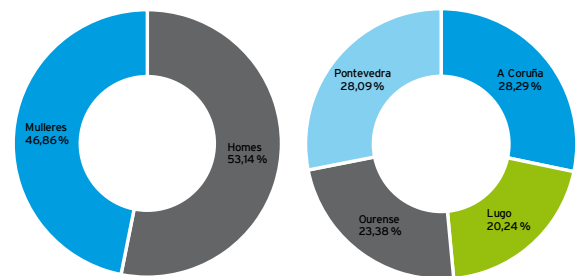
Paro de longa duración	34	13	47
Paro menor dun ano	1	9	10
Problemas de saúde	57	85	142
Prostitución	0	7	7
Sen teito	14	6	20
Responsabilidades familiares non compartidas	3	82	85

► Insercións laborais

Durante o ano 2020, acadaron a inserción no mercado de traballo (contrato laboral) un total de 1.018 persoas (541 homes e 477 mulleres).

Insercións laborais 2020			
Equipos Comarcais	Homes	Mulleres	Total
Ames	4	17	21
Arzúa	5	1	6
As Pontes	65	54	119
Carballo	14	6	20
Teixeiro	22	0	22
Noia	42	58	100
Total A Coruña	152	136	288
O Corgo	10	18	28
Begonte	41	24	65
Monforte	40	37	77
Mondoñedo	21	15	36
Total Lugo	112	94	206
A Rúa	21	31	52
O Carballiño	27	16	43
Barbadás	29	32	61
Maceda	48	34	82
Total Ourense	125	113	238
A Lama	0	0	0
Baiona	52	39	91
Lalín	4	13	17
Marín	36	25	61
O Porriño	39	43	82
Vilagarcía	21	14	35

Total Pontevedra	152	134	286
Total	541	477	1.018

► Orzamento

- Rede de equipos de inclusión sociolaboral: **2.736.359,00 euros**
- Unidades técnicas de intervención social: **634.463,20 euros**

3.1.2.2 Promoción da participación das entidades de iniciativa social

A EIS de Galicia 2014-2020 afonda no obxectivo de promover e facilitar a participación das entidades de iniciativa social que vén desenvolvendo o Servizo de Coordinación de Programas de Inclusión a través de axudas de convocatoria co fin de garantir o seu correcto funcionamento, e ampliar os ámbitos de participación das entidades de iniciativa social como forma de partenariado, de coresponsabilidade e de aplicación do principio de subsidiariedade no ámbito da inclusión social.

Normativa

Dado que as convocatorias de axudas teñen carácter plurianual facemos referencia ás dúas ordes que conflúen na vixencia temporal de 2020:

- Orde do 13 de xuño de 2018 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a entidades de iniciativa social para a promoción de actuacións de servizos sociais comunitarios e inclusión social e procé-

dese á súa convocatoria para os anos 2018, 2019 e 2020 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco dos programas operativos FSE Galicia 2014-2020 e Feder Galicia 2014-2020).

- ▶ Orde do 4 de maio de 2020 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a entidades de iniciativa social para a promoción de actuacións de servizos sociais comunitarios e inclusión social, e convócanse para os anos 2020, 2021 e 2022, cofinanciadas parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco dos programas operativos FSE Galicia 2014-2020 e Feder Galicia 2014-2020.

▶ Orzamento e entidades beneficiarias

O número de actuacións de apoio á inclusión social ás que se lle concedeu a axuda foron un total de 498, realizadas por 78 entidades de iniciativa social, todas elas inscritas no Rexistro de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais.

Dentro destas actuacións, 112 consistiron na atención dirixida a fomentar a inclusión social e o acceso e permanencia no mercado das persoas en situación de exclusión, 369 dirixidas á formación adaptada, 11 medidas de apoio á conciliación e 6 intervencións en territorio de exclusión severa.

Nestes programas participaron en 2020, **7.916** persoas, das cales 4.448 foron mulleres e o resto homes

O orzamento total destinado aos programas nesta convocatoria en 2020 foi de **2.997.531,26** euros.

Convocatoria de subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF

Como novidade en relación co financiamento dos programas desenvolvidos polas entidades de iniciativa social,

pódese sinalar que dende o ano 2017, a raíz dunha sentenza do Tribunal Constitucional, a Comunidade Autónoma de Galicia encárgase de xestionar as subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% do IRPF, anteriormente de xestión estatal.

Nesta liña, a Consellería de Política Social tramitou en 2020 unha convocatoria de axudas destinada a financiar programas de moi diversos ámbitos, entre eles programas pertencentes ao ámbito de inclusión social, como son os dirixidos ás persoas inmigrantes, persoas xitanas, persoas reclusas e exreclusas, cobertura de necesidades básicas ou inclusión sociolaboral, entre outros.

▶ Beneficiarios

Concedéronse axudas a 78 entidades para realizar 78 programas do ámbito de inclusión social, que se desenvolverán ao longo de 2021.

▶ Orzamento

O orzamento da orde, que se executou na súa totalidade, ascendeu a 15.810.638,85 euros, dos que **5.394.305,70** euros corresponden a programas do ámbito competencial da Dirección Xeral de Inclusión Social.

3.1.2.3 Programas de intervención específica orientados a abordar determinados factores de vulnerabilidade

Co fin de atender de xeito específico e complementario os factores de exclusión social que presentan determinadas persoas ou grupos vulnerables para acadar a súa plena integración social, leváronse a cabo as seguintes actuacións:

Estratexia sectorial de inclusión social da poboación xitana en Galicia (2014-2020):

- ▶ **Plan de desenvolvemento xitano:** actuacións desde os servizos sociais comunitarios municipais. En cola-

boración co Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais e as corporacións locais e o Fondo Social Europeo.

- O obxectivo do dito plan é o de mellorar a calidade de vida e de benestar dos xitanos e xitanas, favorecer a súa participación na vida pública e social, propiciar unha maior convivencia entre os distintos grupos sociais e culturais e combater posibles situacións de discriminación e racismo, a través de proxectos de intervención social de carácter integral para a atención, prevención e inserción do pobo xitano.
- ▶ A través do **Convenio coa Fundación Secretariado General Gitano**, desenvolveuse un programa específico, que ten por finalidade a realización de accións dirixidas ás minorías étnicas cara a promover a inclusión social e a súa integración sociolaboral. Este programa, denominado ACCEDER, conta con catro dispositivos de intervención, situados nos concellos de Lugo, Pontevedra, Vigo e Santiago de Compostela, coa finalidade de realizar accións de formación profesional ocupacional, orientación laboral, acompañamento no acceso ao emprego e accións de sensibilización dirixidas a empresarios.
  - A través das actuacións desenvolvidas en 2020 no marco do convenio asinado coa Fundación Secretariado Gitano, para o desenvolvemento do Plan ACCEDER, foron atendidas 1.319 persoas, a metade mulleres. A porcentaxe de persoas xitanas atendidas no Programa foi do 86%.
  - Do total das persoas atendidas 310 acudiron ao programa por primeira vez.
  - O maior impacto do Programa Acceder segue sendo no grupo de persoas menores de 30 anos, especialmente aquelas que teñen menos de 24 anos, novos que buscan o seu primeiro emprego, ou que queren retomar os estudos, por non ter obtido o título de Educación Secundaria Obrigatoria (ESO).
- En 2020, descendeu o número de contratos acadados e tamén de persoas que obteñen un contrato debido á situación provocada pola crise do covid e os seus efectos no mercado laboral. Acadáronse 260 contratos firmados por 146 persoas participantes do programa. As persoas xitanas víronse afectadas de cheo pola crise do mercado de traballo.
- Aumenta un pouco a calidade dos contratos, acadando unha duración media de 105 días, fronte os 78 días de 2019; baixa o acceso das mulleres ao mercado laboral sendo un 43,15 fronte a un 47% do ano 2019. Por grupos de idade destaca o acceso de persoas menores de 25 anos que acceden ao seu primeiro emprego. É onde máis se consolidan os empregos acadados neste ano.
- ▶ **Apoio ás corporacións locais que traballan de forma específica a inclusión social de persoas xitanas** a través da Orde do 6 de agosto de 2019 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a corporacións locais para programas de emerxencia social e a inclusión social da poboación gitana, inmigrante e outras persoas en risco de exclusión, e se procede á súa convocatoria para os anos 2019 a 2021 (cofinanciada polo Fondo Social Europeo no marco do programa operativo FSE Galicia 2014-2020) (código de procedemento BS623 C.), actuacións desenvolvidas por entidades locais que traballan directamente co colectivo gitano, en diferentes zonas de Galicia.

Financiáronse, 55 actuacións dirixidas á inclusión da poboación gitana, 18 actuacións dirixidas á formación adaptada, 7 á inclusión residencial, 15 á inclusión sociolaboral e 4 á intermediación social e intercultural, e 11 ao reforzo educativo de menores

Beneficiarios: participaron un total de **364** persoas xitanas, das cales, 205 mulleres

Orzamento para o ano 2020: **450.273,55** euros.

Programas dirixidos a persoas sen fogar e situación de emerxencia e pobreza severa

Este programa está financiado a través dun convenio asinado coa Cruz Vermella en Galicia.

- **Programa de acompañamento e apoio a persoas sen fogar.** Consiste no establecemento de liñas de atención ás situacións do senfogarismo a través da intervención coordinada cun enfoque integral levada a cabo polos equipos técnicos municipais da entidade con capacidade de actuación en todo o territorio galego. Tal cometido desenvólvese na rúa, nos albergues, nos recursos da rede de atención específica ás persoas sen fogar, os centros de Cruz Vermella Española en Galicia e demais servizos de acollida existentes.

Beneficiarios: No ano 2020 incorporáronse ao Programa “sen teito” desenvolvido pola Cruz Vermella en Galicia, un total de 926 persoas.

Orzamento: Convenio Cruz Vermella. Programa “sen teito”: 169.950 euros.

3.1.2.5 Programas complementarios de educación e apoio familiar dirixidos a inclusión social dos menores a cargo

A través da orde de 6 de agosto de 2019 (que financia actuacións para os anos 2019-2020 e 2021), financiáronse 52 actuacións a un total de 52 concellos cunha contía para 2020 de **1.375.730,39** euros.

3.1.3 Inmigración

Segundo o *Padrón municipal de habitantes e estatística de poboación 2020* do Instituto Nacional de Estatística, o número de persoas estranxeiras empadroadas en Galicia é de 112.638, o que representa unha porcentaxe do 4,17% fronte o 11,45 % de España.

Poboación estranxeira a 1 de xaneiro de 2019

A Coruña	43.052	3,84 %
Lugo	16.153	4,93 %
Ourense	15.633	5,10 %
Pontevedra	37.800	4,00 %
Galicia	112.638	4,17 %
España	5.434.153	11,45 %

As actuacións en materia de inmigración realizadas no departamento de Inclusión Social enmárcanse na Estratexia de inclusión social de Galicia 2014-2020. En concreto na Prioridade sectorial 7.2.2. Obxectivo 1: Promover medidas dirixidas a aumentar a participación social e laboral das persoas inmigrantes. Instrumentáronse a través de dúas ordes de convocatorias convocadas para financiar programas de actividades de servizos sociais comunitarios e inclusión social dirixidos a colectivos en risco de exclusión; unha dirixida a entidades de iniciativa social e outra dirixida a corporacións locais.

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/recursos/plans-e-programas/estratexia-de-inclusion-social-de-galicia-2014-2020>

3.1.3.1 Promoción de actuacións singularizadas que constitúan a totalidade ou parte dun proxecto en favor da poboación inmigrante, realizados por entidades de iniciativa social

Dado que as convocatorias de axudas teñen carácter plurianual facemos referencia ás ordes que conflúen na vixencia temporal de 2020.

- ▶ Orde do 13 de xuño de 2018 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a entidades de iniciativa social para a promoción de actuacións de servizos sociais comunitarios e inclusión social e procédese á súa convocatoria para os anos 2018, 2019 e 2020 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco dos programas operativos FSE Galicia 2014-2020 e Feder Galicia 2014-2020).
- ▶ Orde do 4 de maio de 2020 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a entidades de iniciativa social para a promoción de actuacións de servizos sociais comunitarios e inclusión social, e convócanse para os anos 2020, 2021 e 2022, cofinanciadas parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco dos programas operativos FSE Galicia 2014-2020 e Feder Galicia 2014-2020.

▶ Orzamento e entidades beneficiarias

O número de actuacións singularizadas co colectivo de persoas inmigrantes ás que se lle concedeu a axuda foron un total de 519. Foron realizadas por 41 entidades de iniciativa social, todas elas inscritas no Rexistro de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais.

Dentro destas actuacións, 42 consistiron no apoio á inclusión social e laboral na atención dirixida a fomentar a inclusión social e o acceso e permanencia no mercado das persoas inmigrantes, 24 de asesoramento xurídico en materia de estranxeiría; 427 de formación adaptada;

22 de mediación social e/ou intercultural e 4 medidas de apoio á conciliación.

O orzamento total destinado aos programas de atención ás persoas inmigrantes no 2020 foi de **1.587.043,86** euros.

3.1.3.2 Programas desenvolvidos polas corporacións locais para a inclusión social da poboación inmigrante

Subvencionáronse actuacións de asesoramento xurídico en materia de estranxeiría, accións formativas que tratan de compensar as carencias e necesidades do alumnado inmigrante que se incorpora ao sistema educativo, apoio aos adultos na aprendizaxe das linguas da sociedade de acollida para adultos, accións formativas dirixidas a acreditar o esforzo de integración, accións formativas de tipo laboral teórico así como intervencións sociais realizadas a través de itinerarios de inclusión sociolaboral personalizados.

- ▶ Orde do 6 de agosto de 2019 (DOG Núm.157 do 21.08.2019) pola que se establecen as bases reguladoras de subvencións para o investimento en centros de inclusión e emerxencia social e programas que desenvolverán as corporacións locais para a inclusión social da poboación xitana, inmigrante e outras persoas en risco de exclusión, e se procede á súa convocatoria para os exercicios 2019 a 2021, cofinanciada polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional e polo Fondo Social Europeo 2014-2020.

▶ Orzamento e entidades beneficiarias

Beneficiáronse destas axudas un total de 18 entidades locais para realizar 69 programas de inclusión social dirixidos á poboación inmigrante, dos cales 11 foron itinerarios de inserción sociolaboral; 8 de reforzo educativo para menores; 8 de formación adaptada; 10 de mediación social; 20 de participación social e 12 de asesoramento xurídico.

O importe total desta convocatoria concedido para programas de atención ás persoas inmigrantes foi de 1.106.175,84 euros, dos cales corresponden ao ano 2020, **660.982,81** euros.

3.1.3.3 Informes de esforzo de integración

A Comunidade Autónoma é a competente para emitir os informes de esforzo de integración previstos no artigo 31 da Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, e no Real decreto 557/2011, do 20 de abril, polo que se aproba o Regulamento da Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración. O informe de integración autonómico é un documento que a persoa estranxeira pode achegar no marco dos procedementos de renovación das autorizacións de residencia temporal e no que se acredita o esforzo de integración, que pode ser alegado como información avaliable no caso de non xustificar algún dos requisitos previstos nos referidos procedementos.

No ano 2020 recibíronse 24 solicitudes de informe de esforzo de integración, das cales, 6 deron lugar a informe positivo de esforzo de integración.

3.1.3.4 Refuxiados en Galicia

En 2019 continúan chegando a Galicia persoas solicitantes de protección internacional que participan no programa de acollida a solicitantes e beneficiarios de protección internacional do Ministerio de Emprego, Migracións e Seguridade Social, repartidas entre as catro provincias galegas. Trátase de familias de nacionalidades diversas, entre elas, siria, venezolana colombiana e hondureña, e en moitos casos con menores a cargo. Este programa está xestionado por entidades de ámbito estatal e concretamente en Galicia ao longo do ano 2020, estivo a realizarse a través de Cruz Vermella, Accem, Pro Vivenda, Diaconía, Movemento pola Paz e Asociación Diversidades (Red Acolle).

Desde o Servizo de Atención ás Persoas Inmigrantes colabórase con estas entidades facilitando e removendo os atrancos que van xurdindo nesta primeira acollida, entre os que destacamos os recursos residenciais, a escolarización dos menores, o acceso ás prestacións sanitarias e o acceso aos servizos sociais nas localidades de residencia.

3.2 Servizos sociais e xestión económica

3.2.1 Coordinación de servizos sociais comunitarios

Os servizos sociais comunitarios, de carácter local, forman unha rede integrada a través dos centros de servizos sociais e as unidades de traballo e educación social, de maneira que constitúen a porta de entrada ao sistema galego de servizos sociais. Este nivel primario de atención asegura uns servizos de proximidade, nos que se presta a atención básica e nos que se desenvolven os programas de servizos sociais acordes coas necesidades da poboación de cara á prevención, ao tratamento personalizado e integral das demandas sociais básicas e á reinserción das persoas na súa contorna comunitaria.

Normativa de aplicación

- ▶ Lei 13/2008, do 3 de decembro de servizos sociais de Galicia (DOG nº 245, do 18.12.2008)
- ▶ Decreto 99/2012, do 16 de marzo, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios e o seu financiamento (DOG nº 63, do 30.03.2012, modificado polo Decreto 149/2013, do 5 de setembro, polo que se define a carteira de servizos sociais para a promoción da autonomía persoal e a atención ás persoas en situación de dependencia e se determina o sistema de participación das persoas usuarias no financiamento do seu custo e polo Decreto 148/2014, do 6 de novembro (DOG nº 228, do 27.11.2014).

A Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia, estrutura o Sistema galego de servizos sociais en forma de rede, en dous niveis de actuación, comunitaria e especializada e, con carácter xeral, correspóndelles aos concellos a competencia na creación e xestión dos servizos sociais comunitarios. Estes, pola súa vez, diferéncianse en dous subniveis: servizos sociais comunitarios básicos e servizos sociais comunitarios específicos, sendo os primeiros unha exigencia universal para a Administración local galega e un elemento clave para garantir o

acceso ao Sistema galego de servizos sociais. Nese nivel básico, cómpre salientar o importante grao de implantación logrado en Galicia por varios programas e servizos fortemente consolidados, tales como os ata agora denominados de información e orientación, de axuda no fogar e de educación familiar. O segundo dos citados, ademais, foi recentemente reforzado a partir da súa catalogación como recurso incluído dentro do sistema de atención á dependencia que establece a Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia, que identifica un conxunto de servizos e prestacións que, posteriormente, a Lei 13/2008, do 3 de decembro, integra como parte nuclear do Sistema galego de servizos sociais.

Cómpre indicar que o Plan concertado de prestacións básicas de servizos sociais de corporacións locais articula, desde 1988, unha cooperación económica e técnica na que se integran as corporacións locais, prestadoras directas dos distintos programas, garantindo unha rede pública de servizos sociais a través dos concellos, de acceso fácil e efectivo a todas as persoas, familias e colectivos, especialmente aos que se atopan en situacións de necesidade.

De acordo co Decreto 99/2012, do 16 de marzo, entre as finalidades máis salientables dadas polos servizos sociais comunitarios están:

- ▶ A elaboración de estudos e dun diagnóstico social da comunidade e análise das súas necesidades e demandas.
- ▶ A elaboración dun plan de intervención comunitario acorde coas necesidades detectadas ou anticipadas no diagnóstico social.
- ▶ A identificación de grupos de poboación vulnerables e a detección precoz de situacións de risco para o desenvolvemento de actuacións de carácter preventivo e de promoción social.
- ▶ A atención das situacións individuais e familiares, a información en relación coas demandas presentadas,

o diagnóstico e a valoración técnica previa e a consecuente intervención no caso.

- ▶ A participación na xestión das prestacións económicas e o seguimento dos correspondentes proxectos personalizados de intervención nos termos establecidos na memoria específica en materia de inclusión social.
- ▶ A xestión do servizo de axuda no fogar, así como a participación na xestión das prestacións destinadas a garantir a autonomía persoal e a atención á dependencia, nos termos establecidos na normativa que resulte aplicable.
- ▶ A información, a orientación e o asesoramento a toda a poboación, facilitando o seu acceso aos recursos sociais.
- ▶ O fomento da participación activa da cidadanía mediante estratexias socioeducativas que impulsen a solidariedade e a cooperación social organizada.
- ▶ O mantemento actualizado do sistema de información das persoas usuarias

3.2.1.1 Financiamento coordinado dos servizos sociais comunitarios

O Plan concertado de prestacións básicas de servizos sociais constitúe un instrumento fundamental de financiamento dos servizos sociais comunitarios de titularidade municipal, enfocado a garantir prestacións básicas aos cidadáns en situacións de necesidade. Non obstante, para o financiamento da prestación do servizo de axuda no fogar en favor de persoas en situación de dependencia

a través dos servizos sociais comunitarios, a achega financeira máis relevante provén dos fondos destinados á atención de persoas en situación de dependencia.

A raíz do Decreto 99/2012, do 16 de marzo, no financiamento da rede de servizos sociais comunitarios municipais establécese, baixo os principios da coordinación e complementariedade, unha repartición de funcións entre a Xunta de Galicia e as deputacións provinciais. Concretamente o dito Decreto, en desenvolvemento do artigo 63 da Lei 13/2008, do 3 de decembro, asígnalles ás deputacións provinciais un papel específico e complementario como axentes financiadores dos concellos de menos de 20.000 habitantes. Máis en concreto, de acordo co seu artigo 31, correspóndelles ás deputacións, de maneira prioritaria, cofinanciar o servizo de axuda no fogar para persoas non valoradas como dependentes (o denominado SAF básico) e, ademais, o financiamento do persoal técnico dos equipos profesionais deses mesmos concellos cun perfil diferente ao de traballador social.

▶ Financiamento

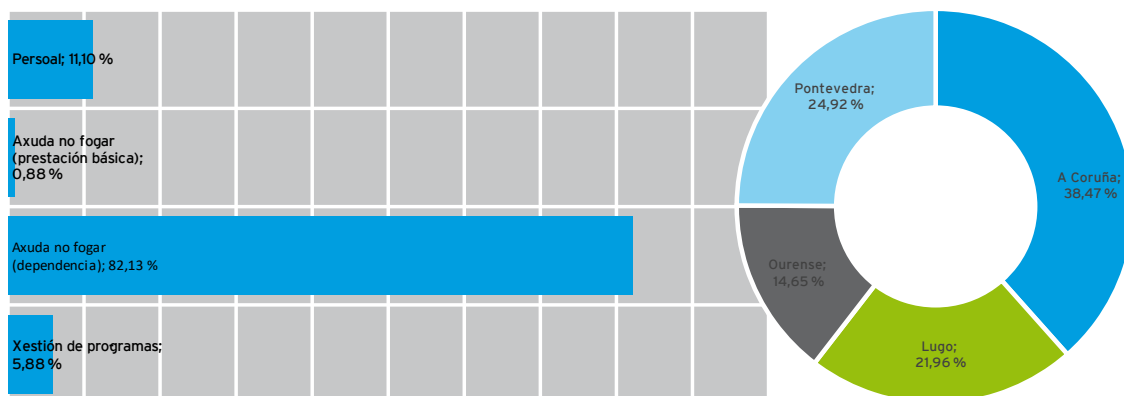
A Consellería de Política Social, en colaboración co Ministerio de Sanidade, Consumo e Benestar Social executou nesta área de actuación, en 2020, a cantidade de **93.782.458,44** euros o que supón un incremento do 6,58% respecto aos 87.992.615 euros executados en 2019.

En todo caso, este financiamento conxunto permite manter a atención á totalidade dos concellos da comunidade autónoma, o que supón a cobertura do 100% da poboación galega.

3.2 SERVICIOS SOCIAIS E XESTIÓN ECONÓMICA

A distribución provincial do financiamento por conceptos sería a seguinte:

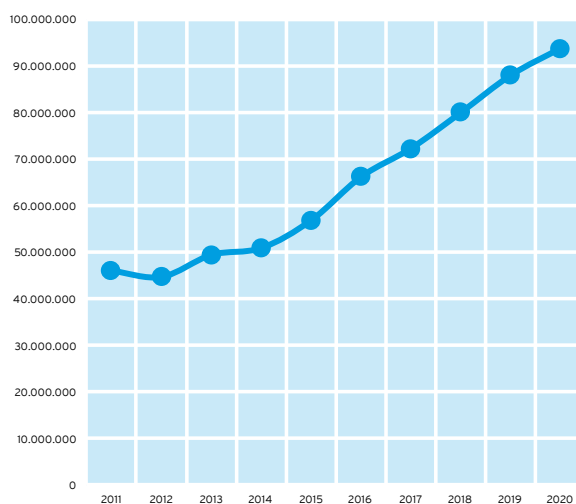
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	TOTAL
Persoal	4.186.227	1.798.336	1.953.035	2.818.602	10.756.200
Axuda no fogar (prestación básica)	406.017	49.136	103.907	269.545	828.605
Axuda no fogar (dependencia)	27.483.057	16.575.580	10.552.854	17.017.823	71.629.314
Xestión de programas	1.342.237	478.135	242.957	807.140	2.870.469
Total	33.774.423	19.327.981	13.575.017	21.315.194	87.992.615

► Evolución

A evolución do financiamento dos Servizos Sociais Comunitarios nos últimos dez anos é a seguinte:

Ano	Orzamento
2011	46.004.187
2012	44.668.815
2013	49.394.638
2014	50.862.983
2015	56.833.513
2016	66.160.295
2017	72.273.696
2018	79.988.737
2019	87.992.615
2020	93.782.458

3.2.1.2 Servizo de axuda no fogar (SAF)

É un servizo público que ten por obxecto prestar un conxunto de atencións ás persoas no seu domicilio, dende unha perspectiva integral e normalizadora, especialmente naquelas situacións nas que teñan limitada a súa autonomía persoal ou en casos de desintegración familiar facilitando a permanencia no seu propio contorno.

► Contido do servizo

No Servizo de axuda no fogar, de conformidade coa valoración técnica realizada en cada caso, poderán prestarse os seguintes tipos de atencións de carácter básico:

- Atencións de carácter persoal na realización de actividades básicas da vida diaria no propio domicilio.
- Acompañamento persoal para a realización de actividades ou trámites urxentes ou sanitarios
- Atención das necesidades de carácter doméstico e da vivenda: servizos de lavandaría ou alimentación a domicilio.

Así mesmo, poderán prestarse servizos de carácter complementario como de desenvolvemento de hábitos saudables, servizo de podoloxía, fisioterapia ou teleasistencia, etc.

En todo caso as atencións prestadas teñen un carácter de reforzo e non substitutivo das propias capacidades da persoa ou persoas do seu contorno inmediato, de maneira que se facilita e promove a súa autonomía.

► Destinatarios principais

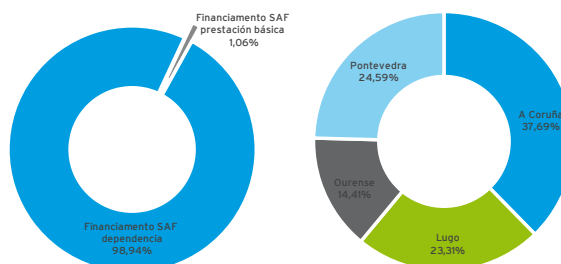
- As persoas en situación de dependencia valorada, no marco do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia.
- A familia, nos casos de enfermidade, hospitalización e outras causas de impedimento temporal dalgún dos membros esenciais para o normal funcionamento da vida familiar.

- Persoas maiores, proporcionando un apoio que lles permita vivir autonomamente no seu domicilio.
- As persoas discapacitadas ou enfermas, sen total autonomía coa realización de tarefas persoais e domésticas ou de atención e vixilancia continua.
- A infancia, nas situacións de conflito psico-familiar grave ou de vixilancia e atención necesarias cando os membros da familia non poidan garantiras.
- Os drogodependentes suxeitos a tratamentos domiciliarios de desintoxicación.

► Orzamento e beneficiarios

O importe total destinado ao financiamento do SAF durante o exercicio 2020 con cargo aos créditos dos orzamentos de gastos desta consellería para o ano 2020 ascendeu a 77.855.876,46 euros, o que supón un incremento de 5.397.957,46 euros con respecto aos 72.457.919 euros do ano 2019. Este incremento é consecuencia do maior número de persoas en situación de dependencia atendidas. De feito, como se observa no seguinte cadro, a atención á dependencia absorbe xa o 98,86% do esforzo orzamentario da Xunta de Galicia para o financiamento deste servizo.

	Financiamento SAF prestación básica	Financiamento SAF dependencia	Total
A Coruña	456.738	28.888.384	29.345.122
Lugo	57.471	18.092.980	18.150.452
Ourense	99.774	11.116.237	11.216.011
Pontevedra	214.622	18.929.670	19.144.292
Total	828.605	77.027.271	77.855.876

3.2.1.3 Sistema de información de usuarios de servizos sociais (SIUSS/SIUSSGAL)

O Sistema de información de usuarios de servizos sociais (SIUSS/SIUSSGAL) é o programa informático da ficha social, soporte documental técnico dos profesionais de traballo social que está instalado en todos os concellos de Galicia.

A ficha social informatizada permítelle ao Sistema galego de servizos sociais coñecer o perfil dos usuarios dos servizos sociais comunitarios municipais e constitúe un elemento importante de cara á planificación e avaliación do dito sistema.

O SIUSS/SIUSSGAL constitúe un instrumento de axuda para acreditar a tarefa do persoal técnico dos servizos sociais comunitarios, sistematiza a información, valoracións, demandas e recursos e proporciona unha información fiable e contrastada.

No ano 2015 asentouse esta aplicación no contorno web (SIUSS V5); con anterioridade estaba instalada en bases de datos locais en cada concello, pero a finais do 2014 xa rematou o proceso de migración das U.T.S. que aínda traballaban na versión 4 de SIUSS, culminando un proxecto no que se traballara ao longo dos anos anteriores e que tivo unha duración prolongada, debido á cantidade de novas funcionalidades demandadas polas persoas profesionais dos servizos sociais comunitarios de todas as comunidades autónomas que utilizan esta aplicación.

A versión SIUSS V.5 introduce importantes melloras nesta aplicación, sendo salientables as seguintes:

- ▶ Permite o acceso practicamente dende calquera sitio con conectividade á internet, polo que a información sempre está dispoñible.
- ▶ Os distintos profesionais do sistema deberán dispoñer dun certificado dixital admitido polo MSCBS para acceder á aplicación, como elemento de seguridade, confidencialidade e autenticación.
- ▶ Así mesmo, esta nova versión introduciu novas funcionalidades, demandadas polos/as profesionais técnicos/as dos servizos sociais comunitarios.

- ▶ A actualización automática e transparente da versión para as/os profesionais, sen operacións ou instalacións especiais, asegurando que todos os usuarios traballan coa última versión da aplicación.

Durante todo o proceso de creación desta nova versión foron mellorándose aspectos técnicos, tanto no troncal da aplicación como nos módulos de axuda no fogar, violencia de xénero e de maltrato infantil, de xeito que mellora a súa visualización (introdúcese a cor) e facilita a súa cobertura por parte dos/as profesionais; ao mesmo tempo, estes/as poden ter os datos gravados desde o inicio da súa introdución, sen necesidade de ter realizada unha intervención completa para que o sistema grave o expediente.

En xaneiro do ano 2017 fíxose o traslado da base de datos de SIUSS, que estaba nos servidores do MSCBS, para os servidores da AMTEGA, deste xeito a Comunidade Autónoma de Galicia é a responsable da custodia e mantemento da aplicación, pasando a denominarse SIUSSGAL.

Esta nova xestión dos datos, directamente por parte da comunidade autónoma mellora a aplicación en varios aspectos:

- ▶ En conectividade. Xa que unicamente teñen acceso os/as profesionais das UTS da nosa comunidade autónoma.
- ▶ En estabilidade. Desde que se trasladou a base de datos, a aplicación é máis áxil e non esgota os tempos de resposta cos que se producían cortes da aplicación.
- ▶ En funcionalidade. Agora pódense modificar aspectos da aplicación ou introducir melloras, cuestión que antes era máis complexa, dado que, para realizar modificacións, a maior parte delas debían ser aprobadas por consenso de todas as CC.AA.

No ano 2020 implementáronse novas funcionalidades en SIUSSGAL, tanto técnicas, posibilitando a carga do rúeiro do concello ou a personalización dos logos das entidades locais, como de operatividade, nas vistas dos formularios, ampliando campos obrigatorios (DNI, data de nacemento, nacionalidade), ou na xestión dos responsables de expedientes e intervencións.

Ao longo do ano engadíronse en SIUSSGAL novos códigos de demandas, recursos e valoracións creados para recoller e responder as situacións de necesidade derivadas do COVID-19 nos servizos sociais comunitarios. Tamén se incluíu no catálogo de valoracións e recursos un rexistro para recoller a prestación do Ingreso Mínimo Vital.

No 2020 estiveron a funcionar co SIUSS, 418 unidades de traballo social (UTS) en 264 centros de servizos sociais (CSS) dos 313 concellos de Galicia, coa seguinte distribución provincial:

	UTS
A Coruña	156
Lugo	74
Ourense	96
Pontevedra	92
Total	418

3.2.1.4 Manual de traballo, información e asesoramento de servizos sociais (MATIASS)

Este manual, en soporte web, pretende ser un instrumento axeitado á realidade da intervención social diaria e que se pode utilizar no ámbito de información, asesoramento, apoio aos/ás profesionais da intervención social, tanto nos servizos sociais comunitarios como nos servizos sociais especializados, de iniciativa pública e/ou social.

A encomenda de xestión da Consellería de Política Social ao Colexio Oficial de Traballo Social de Galicia obriga a esta entidade á actualización dos contidos desta ferramenta informática destinada aos servizos sociais comunitarios, conforme ás directrices recibidas.

Ademais de todos os servizos sociais comunitarios dos concellos de Galicia, tamén teñen acceso ao MATIASS as entidades prestadoras de servizos sociais, rexistradas como tales no Rexistro Único de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais da Consellería de Política Social, acadando en decembro do ano 2020 un total de 1.096 entidades con chave de acceso ao Manual de traballo, información e asesoramento de servizos sociais.

Obxectivos do manual

- ▶ Servir como instrumento de traballo para os profesionais dos servizos sociais comunitarios.
- ▶ Ser unha ferramenta axeitada a toda as funcións propias dos servizos sociais, non só a nivel de xestión de prestacións.
- ▶ Promover a coordinación dos diferentes traballadores/as dos servizos sociais comunitarios entre eles e con outros profesionais ou organismos.
- ▶ Prover instrumentos de utilidade aos técnicos que traballan nos servizos sociais comunitarios para a promoción do tecido social (asociacionismo, iniciativa social...).
- ▶ Ofertar aos técnicos unha guía de recursos e prestacións relacionadas cos servizos sociais, actualizada e manexable.
- ▶ Prestar información sobre prestacións e recursos sociais, soportes documentais de traballo social, pautas e metodoloxía de traballo social, así como enderezos de interese, ligazóns coa internet, convocatorias de axudas nas diferentes áreas de actuación, exemplos prácticos, formación e normativa europea, estatal, autonómica e local.

3.2.1.5 O Plan de formación continua

Desde a Dirección Xeral de Inclusión Social ofrécense aos profesionais de servizos sociais diversas accións formativas que están incluídas en plans de formación externos e internos. As distintas tipoloxías formativas inclúen: cursos presenciais de servizos sociais xerais, de técnicas, de atención a colectivos específicos así como cursos sobre o sistema de información de usuarios de servizos sociais de Galicia (SIUSSGAL) ou sobre a historia social única electrónica (HSUE).

A formación continua do persoal dos servizos sociais ten dúas vertentes, a que ten fondos estatais e a formación

propia. Así, por unha banda, cóntase co plan de formación dos/as profesionais técnicos/as dos servizos sociais comunitarios que é deseñado e desenvolvido dende o Servizo de Coordinación de Servizos Sociais Comunitarios e financiado polo Ministerio de Sanidade, Consumo e Benestar Social. Este plan cumpre o compromiso de formación recollido no convenio entre a Administración xeral do Estado e a Comunidade Autónoma de Galicia para as prestacións básicas de servizos sociais, o denominado habitualmente Plan concertado. Enmarcadas neste Plan de formación do ano 2020 realizáronse 4 accións formativas sobre SIUSSGAL (unha de explotación estatística e a súa vinculación co plan concertado, outra do módulo de desprotección infantil e do módulo de violencia de xénero e dúas sobre o troncal de SIUSSGAL: utilización, optimización e conceptualización) que se desenvolveron en 5 horas cada xornada. O número de profesionais que se formaron nesas 4 accións formativas foi de 37. Tamén se programou o curso presencial denominado: “Protección de datos nos servizos sociais. Unha guía para profesionais” que, finalmente, non se realizou dada a situación de incerteza provocada pola evolución da pandemia.

Por outra banda, desde a Dirección Xeral de Inclusión Social programáronse tres cursos: “Os dereitos fundamentais na atención ás persoas en situación de vulnerabilidade social: evitar a discriminación, a aporofobia e o edadismo”; “A coordinación interinstitucional no ámbito dos servizos sociais e outros sistemas de protección” e “Execucións hipotecarias e desafuzamentos: análise da normativa dende o punto de vista do impacto social”. Estas accións formativas presenciais encadráronse na convocatoria de formación continua da EGAP para o persoal ao servizo da Administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia, nas que participaron 40 persoas. Cómpre destacar que, a participación nestas accións formativas presenciais viuse reducida como consecuencia da crise sanitaria producida pola COVID-19.

A maiores desta formación continua sobre servizos sociais, desde o Servizo de Coordinación de Servizos Sociais

Comunitarios da Dirección Xeral de Inclusión Social, realizáronse dúas accións formativas sobre o módulo de cita previa de SIUSSGAL nas que participaron 10 profesionais.

Por outra banda, en colaboración co Colexio Oficial de Traballo Social de Galicia realizouse o curso de “ Xestión e coordinación do Servizo de Axuda no Fogar”, no que participaron 104 traballadores/as sociais dos servizos sociais comunitarios municipais.

Tamén se programou a formación en historia social única electrónica (HSUE) en xornadas formativas destinadas aos profesionais que xa estivesen de alta en HSUE. Neste sentido, foron convocados/as os/as profesionais dos distintos concellos de Galicia, do Plan de inclusión e da Unidade de dependencia da xefatura territorial de Vigo. As xornadas de formación realizáronse de xeito presencial ata o mes de marzo, logo da declaración do estado de alarma, con motivo da crise sanitaria, as xornadas de formación foron reprogramadas e realizáronse todas en liña. En total asistiron 396 profesionais. Estas xornadas formativas complementáronse coa realización de sete sesións para consultas e dúbidas dos profesionais sobre o funcionamento da HSUE. A maiores das anteriores xornadas formativas, tamén se realizaron dúas xornadas informativas sobre a HSUE destinadas aos profesionais do SERGAS.

Polo tanto, durante o ano 2020 leváronse a cabo un total de 27 accións formativas, dirixidas aos profesionais dos servizos sociais, fundamentalmente dos servizos sociais comunitarios, nas que participaron un total de 587 persoas que prestan os seus servizos no sistema de servizos sociais de Galicia.

3.2.2 Rede galega de centros sociocomunitarios de Benestar

No marco dos servizos sociais comunitarios específicos, a Xunta de Galicia xestiona a Rede galega de centros sociocomunitarios de benestar.

Trátase dun servizo social dirixido a desenvolver accións de participación, integración social e convivencia inter-

xeracional, cunha especial dedicación ás accións relacionadas coa prevención da dependencia e promoción da autonomía persoal e a proporcionar información e orientación sobre os programas, recursos e actividades que se ofertan desde a Xunta de Galicia.

Estes centros teñen entre as súas funcións a de prestar información e orientación sobre programas, actividades e recursos do Sistema galego de benestar; coordinar e desenvolver accións de participación e de promoción da integración social e promover actuacións que estimulen a convivencia interxeracional, a promoción da autonomía persoal e a integración social.

Poderá acceder a estes centros toda a poboación á que van dirixidos os diferentes programas e actuacións que neles se leven a cabo, en consonancia co carácter aberto a toda a colectividade.

A Rede galega de centros sociocomunitarios de benestar conta, na actualidade, cun total de 44 centros, distribuídos entre as catro provincias: A Coruña (13 centros), Lugo (4 centros), Ourense (11 centros) e Pontevedra (16 centros).

En todos eles leváronse a cabo ao longo do ano, cursos, talleres, charlas informativas e programas xestionados desde as xefaturas territoriais e a Subdirección Xeral de Servizos Sociais Comunitarios e Xestión Económica, así como programas feitos en colaboración con outras entidades. Sen embargo, no ano 2020, tanto o número de actividades impartidas nestes centros como o número de persoas usuarias que participaron nelas, viuse moi reducido debido á pandemia provocada pola COVID-19, que obrigou a pechar os centros durante boa parte do ano e, incluso cando estiveron abertos, tiveron que reducir considerablemente a súa capacidade para cumprir coas medidas sanitarias.

Convenio de colaboración coa Fundación “La Caixa”

A Consellería de Política Social e a Fundación Bancaria La Caixa asinaron, o 1 de xuño de 2020, un convenio de colaboración para o desenvolvemento dos proxectos do programa de persoas maiores cuxo obxecto é mellorar a calidade de

vida das persoas maiores, promovendo programas de envellecemento activo e con especial atención ás persoas en situación de vulnerabilidade. Baséase, sobre todo, en valores como a dignidade, o humanismo e a solidariedade.

Os centros sociocomunitarios de benestar, de titularidade da Consellería de Política Social, incluídos neste convenio son: Centro Sociocomunitario de Benestar de Carballo, Centro Sociocomunitario de Benestar da Coruña, Centro Sociocomunitario de Benestar de Fene, Centro Sociocomunitario de Benestar de Ferrol, Centro Sociocomunitario de Benestar da Pobra do Caramiñal, Centro Sociocomunitario de Benestar das Pontes, Centro Sociocomunitario de Benestar de Santa Comba, Centro Sociocomunitario de Benestar de Santiago de Compostela, Centro Sociocomunitario de Benestar de Lugo- A Milagrosa, Centro Sociocomunitario de Benestar de Mondoñedo, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vilalba, Centro Sociocomunitario de Benestar de Maceda, Centro Sociocomunitario de Benestar de Ourense, Centro Sociocomunitario de Benestar de Pontepelamios, Centro Sociocomunitario de Benestar de Ribadavia, Centro Sociocomunitario de Benestar de Verín, Centro Sociocomunitario de Benestar de Xinzo de Limia, Centro Sociocomunitario de Benestar de Marín, Centro Sociocomunitario de Benestar de Pontevedra, Centro Sociocomunitario de Benestar de Redonde-la, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vigo, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vigo-Bouzas, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vigo-O Calvario, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vigo-Coia, Centro Sociocomunitario de Vilagarcía.

Dos 25 centros en convenio, 15 contan cun EspazoCaixa con 140 equipos informáticos.

En conxunto, o programa de maiores incluído neste convenio conta cos seguintes itinerarios:

- Itinerarios de desenvolvemento persoal e ciclo vital: céntranse no desenvolvemento das capacidades e competencias das persoas e que faciliten a toma de decisións e acompañen o seu desenvolvemento. Inclúe programas

como “vivir ben, sentirse mellor”; “vivir en positivo”; “vivir é descubrirse” ...

- ▶ Itinerarios de saúde: céntranse, especialmente, en abordar as situacións de pre-fraxilidade co fin de promover a autonomía das persoas. Inclúe diversos talleres: “en forma”; “entrena”; “menos dor, máis vida” ...
- ▶ Itinerarios de participación social e comunitaria: creación de proxectos vinculados á comunidade que permitan compartir experiencias para unha sociedade mellor. Actividades como: “ser dixital: prepárate para un futuro dixital”; “ciberCaixa penitenciarias”; “maiores lectores”; “actividades interxeracionais” ...
- ▶ Itinerarios formativos en competencias dixitais: proposta diferente para utilizar as novas tecnoloxías na práctica e o uso cotián, incorporando novas técnicas de formación: “iniciación á informática”; “fai trámites por internet”; “comúnicate na rede” ...

Todos os anos establecen colaboración co Ministerio do Interior para o desenvolvemento do programa CiberCaixa Solidaria no Centro Penitenciario de Teixeiro. Tamén co CIS Carmen Avendaño de Vigo, coa CiberCaixa Solidaria Penitenciaria en Réxime aberto. Esta última lévase a cabo no Centro Sociocomunitario do Calvario (Vigo), pola súa proximidade ao CIS

Colaboración coa asociación de voluntarios maiores AS-VIGAL. Está presente en 12 centros dos 24 conveniados e céntrase, sobre todo, en actividades de TICS, concretamente nos proxectos do Programa CiberCaixa Solidaria en Réxime aberto e Réxime cerrado no C.P. de Teixeiro. Nalgúns centros, esta asociación comeza a abrirse a proxectos máis sociais ou culturais de animación á lectura.

Porén, o desenvolvemento das actividades programadas neste convenio, viuse duramente afectado no ano 2020 polo impacto da pandemia provocada pola COVID-19. Así, en marzo de 2020 pechouse toda actividade nos centros de maiores, en consonancia coa Declaración do estado de alarma e o confinamento da poboación. Dende ese mo-

mento, o programa de maiores da Fundación “la Caixa” centrouse en tres obxectivos principais:

1. Adaptar o programa de actividades para poder continuar acompañando ás persoas maiores, tanto con chamadas telefónicas como formando grupos de actividades en liña para tratar de establecer rutinas cotiás e que estas persoas puidesen seguir mantendo contacto cos seus compañeiros e compañeiras co fin de paliar o seu illamento e soidade.
2. Coñecer e comprender como viven a pandemia as persoas maiores, para adaptar as intervencións.
3. Xerar recursos novos tanto para as persoas maiores como para os/as profesionais.

Polo tanto, como consecuencia da excepcionalidade derivada da pandemia, o número de actividades programadas reduciuse considerablemente. O desenvolvemento foi o seguinte:

- De febreiro a xuño 2020: 109 actividades e 7.042 persoas participantes
- De setembro a decembro 2020: 91 actividades e 1.047 persoas participantes.
- Total de actividades 2020: 200.
Total persoas participantes 2020: 8.089).

3.2.3. Accións en materia de desafiuzamentos.

Nos últimos anos, a Xunta de Galicia veu tomando medidas para darlle unha cobertura adecuada ás situacións de especial risco de exclusión residencial, tanto no eido das execucións hipotecarias como da falta de pagamento da renda do alugueiro, cun enfoque eminentemente preventivo que, na meirande parte dos casos, combina as actuacións de apoio ao acceso á vivenda con medidas de apoio social dirixidas a atender ás persoas e familias en situación de especial vulnerabilidade por ter sido obxecto da execución dun desafiuzamento da súa vivenda habitual. Estas medi-

das implican a diversos departamentos da Xunta, a saber: a Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza, a Consellería de Política Social, a Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, a Consellería de Economía, Emprego e Industria e a Consellería de Facenda.

Programa Reconduce

O 15 de outubro de 2013 púxose en marcha un marco integrado de coordinación das actuacións das diferentes consellerías no eido do apoio ás persoas e familias en risco de desafiuzamento pola falta de pagamento das cotas hipotecarias, nun programa xestionado pola Consellería de Política Social, o programa Reconduce, cuxa finalidade é, xunto cos servizos sociais comunitarios dos concellos galegos e, de acordo coas persoas usuarias, facilitarlles ás persoas e familias en risco ou situación de desafiuzamento uns recursos efectivos que eviten o lanzamento da súa vivenda habitual.

Efectivamente, o obxectivo principal do programa é previr unha posible situación de desafiuzamento ou evitalo, se fose posible e, se non se puidese evitar, paliar os seus efectos mediante a aplicación dos recursos axeitados a cada situación particular de xeito que se reduzan as situacións de vulnerabilidade económica e/ou social e contribuír á mellora das condicións de vida das persoas e familias.

O programa Reconduce desenvolveuse ata outubro do 2017 a través dunha única oficina central de asesoramento, situada en Santiago de Compostela, e integrada por un equipo multidisciplinar composto por técnicos especializados en dereito, economía financeira, traballo social, psicoloxía (un dos cales desenvolve tamén funcións de coordinación) así como persoal administrativo de apoio.

Non obstante, logo da experiencia de case catro anos de traballo do programa, constatouse a necesidade de ampliar a súa cobertura e estender este modelo de intervención integral a todas as grandes cidades galegas e reforzar a intervención da crecente demanda das familias con

dificultades de pagamento da renda do alugueiro da súa vivenda habitual, ampliación que se fixo efectiva a partir do mes de outubro de 2017, grazas ao apoio financeiro do Fondo Social Europeo (FSE).

Para o mellor cumprimento dos obxectivos deste programa incrementouse de maneira significativa o persoal e os puntos de atención e, desta maneira, acerouse este recurso á cidadanía que precisa apoios neste campo. Así, o 10 de outubro de 2017 creáronse 6 novas oficinas territoriais nas outras cidades galegas (A Coruña, Ferrol, Lugo, Ourense, Pontevedra e Vigo) compostas por un traballador/a social e un/ha licenciado/a en dereito. Asemade, a oficina central, reforzouse con tres novos profesionais.

O persoal do programa traballa de xeito coordinado para dar unha resposta específica e axeitada en cada caso e, de ser preciso, realizar o seguimento que se requira, sempre coa debida colaboración cos servizos sociais comunitarios dos concellos galegos, mediante a prestación integrada dos seguintes servizos:

- ▶ asesoramento xurídico e económico: inclúe a análise pormenorizada da situación legal e financeira, actuacións de mediación coas entidades financeiras e cos arrendadores, elaboración de informes patrimoniais e financeiros, estudos de viabilidade, cadros teóricos de amortización, outras medidas axeitadas ao caso concreto.
- ▶ atención social: apoio individualizado, coordinación e xestión dos recursos sociais dispoñibles.
- ▶ apoio psicolóxico: acompañamento no proceso de duelo e abandono do fogar, escoita activa.
- ▶ de ser necesario, asesoramento e apoio na procura de vivenda alternativa ou doutros recursos axeitados a cada situación

Destácanse os programas executados pola Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, así como dos propios concellos, ademais doutras prestacións que melloran as circunstancias de vulnerabilidade nas que poidan atoparse as persoas usuarias do Reconduce.

A este esforzo sumáronse decididamente o Colexio Oficial de Traballo Social de Galicia, o Consello Xeral do Poder Xudicial, a Federación Galega de Municipios e Provincias e o sector financeiro de Galicia, instrumentándose nestes últimos casos mediante a sinatura dos respectivos convenios de colaboración coa Xunta de Galicia. Neste sentido, cómpre salientar o protocolo de colaboración do 8 de outubro de 2013 para o establecemento dun sistema de intermediación en materia hipotecaria destinado ás persoas e familias en risco de desafiuzamento, asinado ata o momento, por once das principais entidades financeiras de Galicia; e máis o protocolo de colaboración entre a Xunta de Galicia e a Fegamp para o establecemento de mecanismos de coordinación cara ao desenvolvemento do programa Reconduce de apoio ás persoas e familias en risco ou situación de desafiuzamento por execución hipotecaria da súa vivenda habitual.

O programa Reconduce atendeu, en 2020, 425 familias en risco de desafiuzamento, que se puxeron en contacto coa oficina para demandar o seu asesoramento. A todas as persoas que chegaron á oficina se lles ofreceu asesoramento de tipo legal ou financeiro e a elaboración de cadros teóricos de amortización de novas posicións debedoras, sen descoidar o apoio psicolóxico.

► **Convenio de Colaboración entre o Consello Xeral do Poder Xudicial, a Xunta de Galicia e a Federación Galega de Municipios e Provincias (Fegamp) sobre a detección de supostos de vulnerabilidade con ocasión do lanzamento da vivenda familiar e medidas de carácter social**

A Comunidade Autónoma de Galicia ten sido pioneira nesta materia, ao impulsar a sinatura, o día 8 de abril de 2013, dun convenio de colaboración co Consello Xeral do Poder Xudicial e coa Fegamp; renovado o día 2 de xuño do 2017, sobre a detección de supostos de vulnerabilidade con ocasión de lanzamentos da vivenda familiar e medidas de carácter social, coa finalidade de garantir a actuación coordinada dos xulgados, dos diversos órganos

da Administración autonómica con competencia nesta materia e dos servizos sociais comunitarios municipais.

Ao abeiro deste convenio faise posible que os xulgados, logo de constatar, polos seus propios medios ou pola información facilitada polos servizos sociais municipais ou autonómicos, que a unidade familiar afectada pola sinalada execución dun desafiuzamento se atopa nunha situación de especial vulnerabilidade social, trasladen o caso á Consellería de Política Social ou aos servizos sociais do correspondente concello para que se poidan adoptar as medidas de protección social necesarias para responder adecuadamente á dita situación de vulnerabilidade social. Se é o caso, o xulgado poderá suspender por un prazo máximo de 10 días a execución do dito desafiuzamento para que se poida levar a cabo a adopción das devanditas medidas.

Deste xeito, con fundamento no informe social dos/das traballadores/as sociais dos servizos sociais comunitarios municipais, a Dirección Xeral de Inclusión Social activa, segundo os casos, a tramitación prioritaria de prestacións económicas da área de inclusión (RISGA, AIS) e dos servizos e prestacións do sistema de dependencia, a adopción de medidas de protección dos/as menores de idade que integran a unidade familiar e respecto dos que se constate un risco de desprotección ou desamparo, ou o traslado do expediente ao Instituto Galego da Vivenda e o Solo (IGVS) para a busca dunha vivenda alternativa, ben a través do seu programa de realoxamento de familias desafiuzadas por unha execución hipotecaria ou ben a través do programa do bono de alugueiro social do Plan rehaVIta, do bono de alugueiro para vítimas de violencia de xénero, do complemento para o alugueiro de vivenda da pensión non contributiva da seguridade social, das axudas para o alugueiro do Plan estatal de vivendas 2018-2021 ou da vía excepcional prevista no Decreto 235/2007, do 13 de decembro, de réxime xurídico do solo e das edificacións promovidas polo Instituto Galego da Vivenda e Solo, que nos artigos 47 e seguintes establece un procedemento especial de adxudicación de vivendas

para satisfacer as necesidades específicas de persoas individuais ou de colectivos determinados entre os que se inclúen as persoas en risco de exclusión social.

Desde a súa sinatura ata o 31 de decembro de 2020, 203 concellos adheríronse ao convenio (70 A Coruña; 37 Lugo; 58 Ourense; 38 Pontevedra) e foron 823 os casos comunicados e atendidos, dos cales 103 tiveron lugar ao longo do ano 2020 e foron atendidos no marco deste convenio dende o Programa Reconduce.

3.2.4. Participación e representación

Consello Galego de Benestar Social:

O Consello Galego de Benestar Social, creado pola Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia (DOG nº 245, do 18.12.2008) e desenvolvido polo Decreto 246/2011, do 15 de decembro (DOG nº 3, do 04.01.2012) é o órgano superior consultivo e de participación do Sistema galego de servizos sociais, e son os seus membros representantes de:

- a) A Xunta de Galicia.
- b) As entidades locais, a través da Federación Galega de Municipios e Provincias.
- c) As organizacións empresariais e organizacións profesionais agrarias máis representativas a nivel galego así como as organizacións sindicais máis representativas a nivel galego e as que estean presentes na Mesa Xeral de Negociación das Administracións Públicas.
- d) As entidades prestadoras de servizos sociais e as organizacións sen fines de lucro que traballen a favor da integración dos inmigrantes en Galicia.
- e) As asociacións de persoas usuarias de servizos sociais.
- f) As universidades galegas.

g) Os colexios profesionais representativos das disciplinas directamente relacionadas cos servizos sociais.

h) A Administración Xeral do Estado.

Actualmente, o Consello está formado por 44 representantes dos anteriores sectores. As súas funcións principais son:

- a) Avaliar as políticas de servizos sociais.
- b) Emitir informe sobre os proxectos de planificación e programación e a normativa en materia de servizos sociais.
- c) Emitir ditames, por instancia do Parlamento de Galicia, no eido dos servizos sociais.
- d) Coñecer da xestión dos servizos sociais.
- e) Fomentar a participación da sociedade e das administracións públicas.
- f) O seguimento estatístico, tanto dos procesos de concesión da renda de integración social de Galicia coma da correcta aplicación das medidas de fomento do emprego que, vinculadas aos proxectos de inserción, se establecen na Lei galega de medidas básicas para a inserción social, sen prexuízo das competencias do Instituto Galego de Estatística.
- g) A avaliación global dos resultados da execución dos programas de inserción social previstos na Lei galega de medidas básicas para a inserción social, así como a formulación de observacións e propostas de modificación que axuden a melloralos.

Durante o ano 2020 o Consello Galego de Benestar Social reuniuse en dúas ocasións, e informou o anteproxecto de Decreto polo que se desenvolve o réxime de concerto para a prestación de servizos sociais no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia e o proxecto de Orde pola que se regula a presentación e a comunicación das reclamacións en materia de servizos sociais.

3.2 SERVIZOS SOCIAIS E XESTIÓN ECONÓMICA

04

Maiores e Persoas con discapacidade

4.1 DEPENDENCIA

A través do Decreto 216/2020, do 3 de decembro, establécese a nova estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG nº 253, do 17.12.2020).

En virtude deste decreto, as competencias en materia de benestar social dirixidas á atención das persoas maiores, as persoas con discapacidade e as persoas en situación de dependencia pasan a desenvolverse a través de dúas direccións xerais.

1 Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade

que se articula en catro órganos: Subdirección Xeral de Recursos Económicos, Subdirección Xeral de Recursos Residencias e de Atención Diurna, Subdirección Xeral de Promoción da Autonomía Persoal e Prevención da Dependencia e Centro Galego de Desenvolvemento Integral (Cegadi).

2 Dirección Xeral de Atención Integral Sociosanitaria

que se articula en dous órganos: Subdirección Xeral de Planificación, Sistemas de Información, Calidade, Humanización e Innovación Asistencial e a Subdirección Xeral de Dependencia e Valoración da Discapacidade.

Entendemos que por terse publicado en decembro este decreto non afectou a xestión desenvolvida polas unidades existentes no Decreto anterior polo que respectamos a antiga estrutura.

4.1 DEPENDENCIA

4.1.1 Descrición da área de actuación

A través do Decreto 176/2015, do 3 de decembro, establécese a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG nº 232, do 04.12.2015 e corrección de erros no DOG nº 4, do 08.01.2016), modificado polo Decreto 77/2017, do 3 de agosto e polo Decreto 72/2018, do 12 de xullo (DOG nº 153, do 11.08.2017 e nº 138 do 18.07.2018).

En virtude deste decreto, as competencias en materia de benestar social dirixidas á atención das persoas maiores, as persoas con discapacidade e as persoas en situación de dependencia pasan a desenvolverse na Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade, que se articula en cinco órganos: Subdirección Xeral de Recursos Económicos, Subdirección Xeral de Dependencia e Valoración da Discapacidade, Subdirección Xeral de Recursos Residenciais e de Atención Diurna, Subdirección Xeral de Promoción da Autonomía Persoal e Prevención da Dependencia e Centro Galego de Desenvolvemento Integral (Cegadi).

No que afecta ao procedemento de recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema, correspóndelle a Subdirección Xeral de Dependencia e Valoración da Discapacidade, a través do Servizo de Coordinación de Procesos e a Unidade de Coordinación da Dependencia, a coordinación e apoio ás xefaturas territoriais nos procedementos de acceso ao

recoñecemento do grao de dependencia en coordinación co sistema de servizos sociais establecido na Lei 13/2008, de 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia e asegurar a elaboración dos correspondentes programas individuais de atención, así como a coordinación e o apoio ás xefaturas territoriais nos procedementos de acceso ao recoñecemento do grao de discapacidade, en aplicación do Real decreto 1971/1999, do 23 de decembro, de procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade.

Asemade, polo decreto de estrutura orgánica da Consellería de Política Social creábanse os servizos de dependencia e autonomía persoal, dependentes das xefaturas territoriais da actual Consellería de Política Social, encargados da xestión do procedemento de acceso ao recoñecemento do grao e nivel de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema e no que se encadran os órganos de valoración e asesoramento da dependencia, así como da xestión do procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade, a través das Seccións de Cualificación e Valoración de Discapacidades.

Normativa de aplicación

► Dependencia

Normativa Estatal

- Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia (BOE nº 299, do 15.12.2006).
- Real decreto 615/2007, do 11 de maio, polo que se regula a seguridade social dos/as coidadores/as das persoas en situación de dependencia (BOE nº 114, do 12.05.2007)
- Real decreto 174/2011, do 11 de febreiro, polo que se aproba o baremo de valoración da situación de dependencia establecido pola Lei de promoción da

autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia (BOE nº 42, do 18.02.2011).

- Orde SSI/2371/2013, do 17 de decembro, pola que se regula o sistema de información do Sistema para a autonomía e atención á dependencia a (BOE nº 302, do 18.12.2013)
- Real decreto 1051/2013, do 27 de decembro, polo que se regulan as prestacións do Sistema para a autonomía e atención á dependencia, establecidas na Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia (BOE nº 313, do 31.12.2013).

Normativa Autonómica

- Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema para a autonomía e atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do Programa individual de atención (PIA) e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes (DOG nº 34, do 19.02.2010), modificado polo Decreto 148/2011, do 7 de xullo (DOG nº 141, do 07.07.2011), a Lei 3/2018, do 26 de decembro, de medidas fiscais e administrativas (DOG nº 40, do 26.02.2018 e nº 247, do 28.12.2018) e a Lei 7/2019, do 23 de decembro, de medidas fiscais e administrativas (DOG nº 246, do 27.12.2019).
- Orde do 2 de xaneiro de 2012 de desenvolvemento do Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, o procedemento para a elaboración do programa individual de atención e a organización dos órganos técnicos competentes (DOG nº 9, do 13.01.2012), modificada pola Orde do 9 de agosto de 2012 (DOG nº 157, do 20.08.2012), a Orde do 19 de abril de 2013 (DOG nº 86, do 06.05.2013), a Orde do 27 de marzo do 2014 (DOG nº 64, do 02.04.2014),

a Orde do 12 de novembro de 2014 (DOG nº 222, do 19.11.2014), a Orde do 25 de febreiro de 2015 (DOG nº 45, do 06.03.2015), e a Orde do 27 de agosto de 2015 (DOG nº 169, do 04.09.2015) e a Orde do 26 de marzo de 2019 (DOG nº 62, do 29.03.2019).

- ▶ Decreto 149/2013, do 5 de setembro, polo que se define a carteira de servizos sociais para a promoción da autonomía persoal e a atención ás persoas en situación de dependencia e se determina o sistema de participación das persoas usuarias no financiamento do seu custo (DOG nº 182, do 24.09.2013 e corrección de erros no DOG nº 159, do 22.08.2018), modificado polo Decreto 23/2018, do 15 de febreiro, a Lei 3/2018, do 26 de decembro, de medidas fiscais e administrativas (DOG nº 40, do 26.02.2018 e nº 247, do 28.12.2018) e a Lei 7/2019, do 23 de decembro, de medidas fiscais e administrativas (DOG nº 246, do 27.12.2019).

▶ **Discapacidade**

Normativa estatal

- ▶ Real decreto 1971/1999, do 23 de decembro, de procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade. (BOE nº 22, do 26.01.2000 e corrección de erros no BOE nº 62, do 13.03.2000), modificado polo Real decreto 1169/2003, do 12 de setembro (BOE nº 238, do 04.10.2003), o Real decreto 1856/2009, do 04 de decembro (BOE nº 311, do 26 de decembro) e o Real decreto 1364/2012, do 27 de setembro (BOE nº 245, do 11.10.2012).
- ▶ Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o Texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social (BOE nº 289, do 03.12.2013).

Normativa autonómica

- ▶ Orde do 25 de novembro de 2015 pola que se regula o procedemento para o recoñecemento, declaración

e cualificación do grao de discapacidade e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes (DOG nº 236, do 11.12.2015) (Corrección de erros no DOG nº 16, do 26.01.2016) modificada pola Orde do 3 de abril de 2017 (DOG nº 73, do 17.04.2017).

- ▶ Orde do 20 de xullo de 2016 pola que se crea a tarxeta acreditativa do grao de discapacidade e se regula o procedemento para a súa obtención (DOG nº 147, do 04.08.2016).

O Sistema para a promoción da autonomía persoal e atención á dependencia

O Sistema para a promoción da autonomía persoal e atención á dependencia, en aplicación da Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia (BOE nº 299, do 15.12.2006) pretende configurar un novo desenvolvemento dos servizos sociais que complementa a acción protectora e poida dar resposta ás necesidades de atención das persoas en situación de dependencia.

O proceso de valoración da dependencia e a elaboración do programa individual de atención, recollido no Decreto 15/2010, do 4 de febreiro (DOG nº 34, do 19.02.2010) e na Orde do 2 de xaneiro de 2012 (DOG nº 9, do 13.01.2012), comprende todas as actuacións relativas ao procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema, a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes, así como outras actividades complementarias, tales como o apoio e supervisión das valoracións, depuración de datos, coordinación dos equipos de valoración, etc..

Estrutura orgánica e unidades implicadas no desenvolvemento da Lei 39/2006, do 14 de decembro (BOE nº 299, do 15.12.2006), en Galicia. Deseño do proceso de valoración da situación de dependencia na nosa comunidade.

A estrutura dos equipos de valoración de dependencia: composición e funcionamento

Existen seis órganos e equipos de valoración da dependencia dependentes das catro xefaturas territoriais e emprazados nas cinco grandes cidades galegas (A Coruña, Lugo, Ourense, Vigo e Pontevedra).

Tanto os órganos coma os equipos están constituídos de conformidade coas previsións contidas nos artigos 27, 28 e demais concordancias da Lei 39/2006 (BOE nº 299, do 15.12.2006), e en aplicación do baremo aprobado mediante o Real decreto 174/2011, do 11 de febreiro (BOE nº 42, do 18.02.2011), así como diversos acordos do Consello Territorial do Sistema para a autonomía e atención á dependencia en relación coa composición e actuación no que se refire a criterios básicos do procedemento de valoración e das súas características.

De conformidade co regulado na Lei 39/2006, do 14 de decembro (BOE nº 299, do 15.12.2006) e no Decreto 15/2010, do 4 de febreiro (DOG nº 34, do 19.02.2010), polo que se regula o procedemento para o recoñecemento das situacións de dependencia, a Comunidade Autónoma de Galicia determinou os órganos de valoración e asesoramento da dependencia constituídos por profesionais con perfil social e sanitario, e compostos como mínimo por un/unha médico/a, un/unha psicólogo/a, un/unha traballador/a social e, de ser o caso, un/unha terapeuta ocupacional, que presten o seu servizo na Administración autonómica. Estes profesionais, que conforman o órgano de valoración para acceso ao Sistema para autonomía e atención á dependencia (SAAD), emiten os ditames proposta do grao de dependencia e do plan individual de atención.

Coordinación e planificación técnica do SIGAD

(Subdirección Xeral da Dependencia e Valoración da Discapacidade. Servizo de Coordinación de Procesos, Unidade de Coordinación da Dependencia)

Funcións dos técnicos de valoración da situación de dependencia

Os profesionais técnicos de valoración da situación de dependencia, con perfil social e sanitario, dependen funcionalmente do Órgano de valoración e asesoramento da dependencia e organicamente da xefatura territorial da consellería e realizan as seguintes funcións:

- ▶ Aplicar os baremos para a valoración da dependencia establecidos normativamente.
- ▶ Examinar a situación socioeconómica de acordo co informe social e o resto da documentación relativa ao contorno no que vive o solicitante, e no seu caso, a súa elaboración.
- ▶ Darlle traslado ao Órgano de Valoración e Asesoramento da Dependencia da necesidade de solicitar informes e/ou probas complementarias necesarias para cumprimentar a valoración, así como da existencia de causas no expediente que requiran da súa valoración para determinar o carácter de emerxencia.
- ▶ A análise da modalidade de recurso que, dentro do catálogo de servizos e prestacións, mellor se adecúe ás necesidades do solicitante.
- ▶ Orientar e asesorar os usuarios do Sistema para a autonomía e atención á dependencia.
- ▶ Aquelas outras funcións que lle sexan atribuídas.

A valoración do grao de discapacidade.

A valoración do grao de discapacidade, expresado en porcentaxe, realízase mediante a aplicación dos criterios técnicos unificados fixados no baremo que establece o Real decreto 1971/1999, do 23 de decembro e as modificacións introducidas polo Real decreto 1169/2003, do 12 de setembro, polo que se modifica o anexo I (BOE nº 238, do 04.10.2003); o Real decreto 1856/2009, do 4 de decembro (BOE nº 311, do 26.12.2009); o Real decreto 1364/2012, do 27 de setembro (BOE nº 245, do 11.10.2012)

e o Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o Texto refundido da lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social (BOE nº 289, do 03.12.2013).

Na Comunidade Autónoma de Galicia, en desenvolvemento do Real decreto 1971/1999, publícase a Orde do 25 de novembro de 2015 pola que se regula o procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade, e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes (DOG nº 236, do 11.12.2015), que comprende a organización e funcionamento dos órganos técnicos de valoración (os equipos de valoración e orientación), constituídos por profesionais cun perfil social e sanitario (médico/a, psicólogo/a e traballador/a social), modificada pola Orde do 3 de abril de 2017 (DOG nº 73, do 17.04.2017).

En cada provincia existen unha ou varias seccións de cualificación e valoración de discapacidades, dentro das cales se encadran os equipos técnicos de valoración, que cobren todo o ámbito territorial provincial. Os equipos están coordinados polo/a xefe/a de sección de cada xefatura territorial da Consellería de Política Social e emprazados nas 7 grandes cidades de Galicia (A Coruña, Ferrol, Santiago de Compostela, Lugo, Ourense, Pontevedra e Vigo).

Cada equipo técnico está composto por tres vogais: médico/a, psicólogo/a e traballador/a social, segundo criterios interdisciplinares. O equipo técnico reúne en xunta de valoración para a emisión dos ditames técnicos facultativos estando regulado o seu funcionamento pola Sección 3ª do Capítulo I da Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración Xeral e do sector público autonómico de Galicia (DOG nº 251, do 31.12.2010), e polas normas que dite a Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade. A xunta de valoración está composta polo/a presidente/a, tres vogais do equipo técnico de valoración e un/unha secretario/a. A presidencia da xunta de valoración recae no/a xefe/a de sección de cualificación e avaliación.

Funcións do persoal técnico de valoración da discapacidade:

O persoal profesional técnico de valoración da discapacidade dependerá funcional e organicamente da xefatura territorial da consellería e realizan as seguintes funcións:

- ▶ Realizar o recoñecemento das persoas solicitantes da valoración da discapacidade.
- ▶ Examinar os factores sociais complementarios relativos, entre outros, ao contorno familiar e situación laboral, educativa, cultural e de accesibilidade á comunicación e á información, que dificulten a súa integración social, de acordo co informe social unificado e o resto de documentación que se acompañe no expediente, e, se for o caso, a súa elaboración.
- ▶ Solicitar informes e/ou probas complementarias necesarias para cubrir a súa valoración.
- ▶ Informar, orientar e asesorar as persoas con discapacidade e familiares que o soliciten.
- ▶ Elaborar os informes técnicos, referentes ao diagnóstico, valoración e orientación de situacións de discapacidade, que lles sexan requiridos pola xefatura territorial correspondente.
- ▶ Aquelas funcións referentes ao diagnóstico, valoración e orientación, de situacións de discapacidade atribuídas ou que poidan atribuírse, pola lexislación, tanto estatal como autonómica, así como a través das oportunas instrucións do órgano superior con competencia en materia de valoración da discapacidade.

4.1.2 Proxectos normativos

4.1.2.1 Proxectos normativos aprobados durante o 2020

Ao longo do ano 2020 aprobáronse as seguintes disposicións normativas:

- ▶ Instrución nº 1/2020 da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade de data 23 de abril. Constitúe o obxecto desta instrución establecer criterios para a elaboración das nóminas de libranza vinculadas ao servizo de centro de día durante o mantemento do estado de alarma e alerta sanitaria causada polo COVID-19.
- ▶ Instrución nº 2/2020 da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade de data 25 de maio de 2020. Constitúe o obxecto desta instrución a adopción de medidas relativas ao restablecemento das valoracións do grao de discapacidade polos equipos de valoración e orientación durante a situación de emerxencia sanitaria derivada do COVID-19.
- ▶ Orde do 31 de decembro de 2020 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para a continuidade de casas do maior, en réxime de concorrencia non competitiva, e se procede á súa convocatoria para o ano 2021 (código de procedemento BS212B).

Esta orde ten como obxecto o establecemento das bases reguladoras e a convocatoria, para o ano 2021, de subvencións destinadas a persoas físicas ou cooperativas de traballo asociado para a continuidade e mantemento das casas do maior postas en marcha no ano 2019.
- ▶ Orde do 11 de xuño de 2020 pola que se establecen as axudas reguladoras para a concesión de axudas económicas a familias de persoas maiores e con discapacidade durante a situación de suspensión do servizo do centro de día como consecuencia do COVID-19 a través do bono coidado extraordinario á dependencia (DOG nº 114 bis do 12.06.2020)

- ▶ Orde do 11 de xuño de 2020 polo que se establecen as bases reguladoras para a concesión de axudas económicas ás entidades privadas de iniciativas social para o mantemento de centros de día de persoas maiores dos que son titulares durante a situación da suspensión deste servizo como consecuencia do COVID-19 (DOG nº 114 bis do 12.06.2020)
- ▶ Orde do 19 de decembro de 2019 polo que se establecen as bases reguladoras da concesión de axudas económicas ás familias con persoas en situación de dependencia ou con discapacidade a través do programa de respiro familiar para persoas cuidadoras e se procede a súa convocatoria para o ano 2020 (DOG nº 23 do 04.02.2020).

4.1.3 Planificación e melloras

Avanzouse na coordinación entre administracións públicas, así como no reforzo da coordinación sociosanitaria. Neste sentido, estase a traballar na adopción das melloras necesarias para acadar unha maior efectividade no funcionamento do sistema o que repercutirá na calidade, equidade e viabilidade na protección social.

Tamén se levou a cabo neste ano unha optimización do sistema de xestión de citas tanto para a valoración do grao de discapacidade como para a valoración da situación de dependencia, así como unha optimización das súas ferramentas informáticas (Sigad e Cendis).

4.1.3.1 Incremento da cobertura das prestacións económicas do SAAD

Unha vez completado o primeiro obxectivo de ampliar o número de persoas en situación de dependencia atendidas, a Xunta de Galicia apostou no ano 2020 polo aumento das coberturas das seguintes prestacións económicas do SAAD, establecendo con esta finalidade un nivel de protección adicional con cargo aos orzamentos da Comunidade Autónoma de Galicia:

1. A libranza para cuidados no contorno familiar, cuxa finalidade é que, con carácter excepcional, a persoa en situación de dependencia reciba no seu medio familiar os cuidados non profesionais que precise e así se determine no correspondente programa individual de atención. Créase un nivel de protección adicional con cargo á Comunidade Autónoma que incrementa todas as prestacións nun 10%.
2. A libranza de asistencia persoal, que terá por obxecto a promoción da autonomía das persoas en situación de gran dependencia e dependencia severa que cun proxecto de vida independente para fomentar a súa participación activa no ámbito educativo e/ou laboral. O nivel de protección adicional xa existente con cargo á Comunidade Autónoma auméntase en 200 euros (incremento do 15,38% respecto do complemento xa existente).
3. A libranza vinculada á adquisición dun servizo residencial, que ten por finalidade facilitar, por medio dunha achega económica, a adquisición dun servizo residencial privado, cando non sexa posible ser prestado mediante a oferta pública da rede de servizos sociais de atención á dependencia. Créase un nivel de protección adicional con cargo á comunidade autónoma que incrementa todas as prestacións para persoas en situación de dependencia recoñecida con grao I e III nun 20%, e nun 75% no grao II.

Esta actuación levouse a cabo mediante a publicación no DOG o 29 de marzo de 2019 da Orde do 26 de marzo de 2019 pola que se modifica a Orde do 2 de xaneiro de 2012 de desenvolvemento do Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do Sistema de autonomía e atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do programa individual de atención e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes.

4.1.3.2 Plan de apoio á dependencia

A través da Lei 7/2019, do 23 de decembro, de medidas fiscais e administrativas, modificáronse os artigos 37.3 c) apartado 1 e 45.1 do decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do Sistema para a autonomía e atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do Programa individual de atención e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes.

Como consecuencia das modificacións operadas posibilitouse facilitar o acceso a unha prestación inmediata do sistema sen excluír a posterior incorporación a un recurso público e introducíronse mecanismos tendentes a garantir a continuidade da atención nos supostos de tránsito desde o sistema educativo ao sistema de servizos sociais.

Outra medida de mellora que se levou a cabo a través da publicación desta norma foi a operada mediante a modificación realizada nos artigos 5.2 c), 13.2, 23.1 e nos anexos I e II do Decreto 149/2013, do 5 de setembro, polo que se define a Carteira de servizos sociais para a promoción da autonomía persoal e a atención ás persoas en situación de dependencia e se determina o sistema de participación das persoas usuarias no financiamento do seu custo, por un lado, mediante a cal:

- ▶ Acomodouse a normativa autonómica en materia de teleasistencia ao establecido na Resolución do 15 de xaneiro de 2018, da Secretaría de Estado de Servizos Sociais e Igualdade, pola que se publica o Acordo do Consello Territorial de Servizos Sociais e do Sistema para a autonomía e atención á dependencia, sobre determinación do contido do servizo de teleasistencia básica e avanzada,
- ▶ Facilitouse que a atención ás persoas en situación de dependencia moderada (grao I) poida proporcionarse a través dun recurso residencial, xa sexa nunha residencia, nun fogar residencial ou nunha vivenda comunitaria. Nestes supostos, recolleuse que nos casos de persoas cunha situación de dependencia en grao I para as cales, pola súa situación sociofamiliar, o recurso idóneo sexa o de atención residencial e así se acredite no seu expediente, proporcionaráselles, no marco da lexislación estatal de atención á dependencia, a atención nun centro de día, en tanto que o tempo non cuberto pola atención diúrna lles será proporcionada, desde o nivel adicional de protección da Comunidade Autónoma, por centros autorizados e inscritos no Rexistro Único de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais da Xunta de Galicia.

Así mesmo, cabe destacar como outra das medidas de apoio a creación dun órgano de valoración e asesoramento da dependencia adscrito á Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade que coordinará, unificará criterios e actuará como reforzo dos órganos das unidades territoriais existentes.

Por outra banda, potenciouse o recoñecemento das libranzas para coidados no contorno familiar, tendo en conta os criterios establecidos normativamente en canto á súa excepcionalidade, o que supuxo un impulso na concesión destas prestacións económicas para aquelas persoas en situación de dependencia que así o requiran, segundo os criterios recollidos na instrución nº 5/2019 da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade de data 12 de decembro.

Como consecuencia da aplicación desta última actuación, recoñecéronse no ano 2020 máis de 3.900 libranzas para coidados no contorno familiar.

4.1.3.3 Plan de reforzo do Servizo de Axuda no Fogar

Co obxectivo de mellorar a atención das persoas incluídas no Sistema para a autonomía e a atención á dependencia (SAAD), o 26 de novembro de 2020 o Consello da Xunta de Galicia deu o visto e prace ao informe presentado pola Consellería de Política Social en relación coa posta en marcha dun novo Plan de reforzo do Servizo de axuda no fogar mediante o cal se porá á disposición das persoas que o necesiten un millón de horas de atención ao ano, que permitirán a atención de todas as persoas en situación recoñecida en todos os concellos de Galicia que o precisan.

Este incremento de horas permitiría a atención de máis de 6.000 persoas e repercutiría na creación de máis de 1.000 postos de traballo no sector dos coidados. Cómpre lembrar que o SAF é un dos recursos mellor valorados polas persoas en situación de dependencia e representa máis do 37% do total de persoas que reciben unha prestación ou servizo do SAAD.

4.1.3.4 Novo modelo de xestión das citacións, notificación e implantación da confirmación das citas a través de SMS

Tense detectado que un 30% das citas de valoración de discapacidade eran canceladas ou non realizadas, polo que se puxeron en marcha medidas para mellorar a xestión das citas, incluíndo actuacións relativas á confirmación e substitución de citas programadas que permitan incrementar o número de valoracións diarias realizadas.

Entre outras, levouse a cabo unha mellora administrativa na xestión das citas a través do servizo O12. No anterior modelo o O12 encargábase de realizar a confirmación das citas, pero estas eran asignadas ás persoas solicitantes por parte dos equipos de valoración. Este feito condicionaba en moitos casos a asignación dunha cita efectiva e complicaba o propio procedemento ao requirir continuas comunicacións entre os equipos e o O12 ata acadar unha cita válida.

No novo modelo de citacións é a propia persoa a que elixe a data e horario para a valoración presencial de entre as opcións dispoñibles segundo a súa preferencia, sendo o O12 o encargado de realizar a asignación das citas confirmadas. Pola súa parte, os equipos de valoración deben xestionar a súa axenda no sentido de marcar a súa dispoñibilidade horaria, sen ter que realizar a asignación de citas, podendo dedicar este tempo ás tarefas de relacionadas coa valoración.

Este novo sistema implantouse o 12 de febreiro de 2019, e nos primeiros meses de funcionamento o número de citas canceladas reduciuse drasticamente de valores de ata o 40% a un 1%, ao tempo que a produtividade, medida polo número de valoracións diarias por profesional e día efectivo de traballo de valoración se duplicou respecto dos valores acadados nos períodos precedentes.

Ademais púxose en marcha un servizo de confirmación e recordatorio de citas a través de SMS, remitido á persoa solicitante, ou á persoa de contacto designada, un aviso cando se lle asigna unha cita de valoración, e outro 2 días antes da data de citación elixida. Por outra banda, tamén se envía un SMS con 2 meses de antelación para alertar da posible caducidade do grao de discapacidade recoñecido.

4.1.3.5 Plan especial de reforzo de persoal técnico no procedemento de valoración da discapacidade, cofinanciado pola Unión Europea a través do Programa Operativo FSE Galicia 2014-2020

A Consellería de Política Social implementou unha serie de medidas co obxectivo de mellorar o procedemento da valoración da discapacidade e reducir as listas de espera. A primeira das actuacións desenvolvidas foi reforzar o persoal técnico dos equipos de valoración para garantir o seu bo funcionamento mediante a execución dunha operación europea en relación co desenvolvemento dun "*Plan especial de reforzo de persoal técnico no procedemento de valoración da discapacidade, cofinanciado pola Unión Europea a través do Programa Operativo FSE Galicia 2014-2020*".

Esta actuación permitiu a creación de 17 novos equipos, o que supuxo un incremento dun 89,47% ao pasar dos 19 equipos actuais aos 36. Os novos equipos empezaron a funcionar progresivamente desde finais do mes de xullo do 2020. A distribución provincial dos novos equipos foi a seguinte: A Coruña (2), Ferrol (1), Santiago de Compostela (2), Lugo (1), Ourense (1), Pontevedra (4) e Vigo (6).

Esta operación enmárcase dentro do Programa Operativo FSE Galicia 2014-2020 en:

- ▶ **Obxectivo Temático 09** - Promover a inclusión social e loitar contra a pobreza e calquera forma de discriminación
- ▶ **Prioridade de Inversión 09.04** - O acceso a servizos asequibles, sustentables e de calidade, incluídos os servizos sanitarios e sociais de interese xeral
- ▶ **Obxectivo específico 09.04.01** - Mellorar a accesibilidade para as persoas máis vulnerables a servizos de atención sanitaria, sociais e de orientación, formación e educación, incluíndo a eliminación dos estereotipos
- ▶ **Campo de Intervención CE112** - Facilitar o acceso a servizos asequibles, sustentables e de calidade, incluídos os servizos sanitarios e sociais de interese xeral.

Como consecuencia desta medida, no ano 2020 resolvéronse 25.728 expedientes, dos cales 6.923 se corresponden cos expedientes resoltos polos profesionais de reforzo contratados progresivamente dende finais do mes de xullo de 2020. Ademais, o número de expedientes mensuais resoltos polos equipos fixos durante os meses de actividade de valoración se mantivo en valores acadados no ano anterior froito das medidas de mellora do procedemento e do novo modelo de citacións que se implantou.

4.1.3.6 Proceso asistencial integrado da esclerose lateral amiotrófica

No ano 2020 continuouse a aplicación no ámbito dos procedementos de recoñecemento da situación de dependencia e do grao de discapacidade, do proceso asistencial

integrado da esclerose lateral amiotrófica (PAI do ELA) desenvolvido nos anos 2017 e 2018 polas Consellerías de Sanidade e Política Social, tendo como obxectivo intentar impulsar nun acto único en consultas hospitalarias, o seu seguimento e o establecemento de tempos máximos tanto para os servizos sanitarios como para os servizos sociais, converténdose Galicia nunha das primeiras comunidades autónomas en poñer en marcha un protocolo único de actuación sanitaria e social para persoas enfermas de ELA.

O documento elaborado recolle un conxunto de actividades secuenciais encamiñadas a establecer o diagnóstico de ELA en pacientes con síntomas suxestivos da enfermidade, desde un punto de vista global, integrando a atención dos sistemas sanitario e social, acompañando ao paciente e á súa familia ata o fin da enfermidade e garantindo unha adecuada continuidade asistencial.

O desenvolvemento do documento é froito da colaboración entre as consellerías de Sanidade e de Política Social, do Sergas e representantes de asociacións de pacientes. Na súa redacción participaron 33 expertos en esclerose lateral amiotrófica e tamén se tiveron en conta as necesidades por parte das persoas con ELA.

O compromiso adquirido pola Consellería de Política Social no ámbito deste protocolo, materialízase:

Na axilización de trámites administrativos, acordando a aplicación da tramitación con carácter de urxencia (prazo máximo dun mes) das solicitudes de valoración do grao de discapacidade e da situación de dependencia (iniciais ou de revisión).

Na realización do seguimento a través da Unidade de Coordinación da Dependencia, dependente da Subdirección Xeral de Dependencia e Valoración da Discapacidade, a través do mantemento dunha comunicación directa co ámbito sanitario co obxecto de axilizar os prazos, garantindo que os trámites de valoración inicial, revisión e tramitación de recursos nas valoracións de dependencia ou discapacidade dos pacientes de ELA sexan resoltos no prazo acordado.

4.1.3.7 Medidas implementadas como consecuencia do estado de alarma

► Protocolos de actuación para a reactivación das valoracións

Debido á situación excepcional derivada do estado de alarma que se declarou para a xestión da situación de crise sanitaria ocasionada polo COVID-19 (Real decreto 463/2020, do 14 de marzo, publicado no BOE nº 67, do 14 de marzo) produciuse a anulación de todas as citacións para as valoracións de recoñecemento do grao de discapacidade e da situación de dependencia que estaban a ser programadas desde o día 16 de marzo de 2020.

Unha vez levantado o estado de alarma, e tendo en conta o establecemento das medidas de seguridade orientadas a garantir a protección das persoas que forman parte deste colectivo con base na súa consideración de máis vulnerable fronte ao COVID-19, procedeuse á reanudación progresiva das valoracións de recoñecemento do grao de discapacidade e da situación de dependencia coas máximas garantías de seguridade e minimizando na medida do posible os contactos directos presenciais coas persoas solicitantes.

Con esta finalidade, en xuño de 2020 a Consellería de Política Social elaborou os seguintes documentos orientados ao desenvolvemento das recomendacións para a paulatina normalización da actividade da valoración do grao de discapacidade e da situación de dependencia durante as fases de desescalada das medidas de confinamento adoptadas para afrontar a crise sanitaria xerada pola propagación do COVID-19:

- Protocolo de reactivacións das valoracións para a valoración oficial da discapacidade.

- Protocolo de reactivación das valoracións para o recoñecemento das situacións de dependencia.

Así mesmo, no ámbito do procedemento de discapacidade, elaborouse a Instrución nº 2/2020 de data 25 de maio de 2020 coa finalidade de adoptar as medidas relativas ao restablecemento das valoracións do grao de discapacidade polos equipos de valoración e orientación durante a situación de emerxencia sanitaria derivada do COVID-19.

Conforme ao exposto na dita instrución, determínase que a reanudación das valoracións de discapacidade realízanse preferentemente a través da información que forme parte do expediente, que poderá ser ampliada mediante a solicitude de información complementaria e/ou establecemento dunha citación telefónica ou por medios telemáticos coa persoa interesada ou co seu representante, tendo como principal obxectivo a protección das condicións de saúde do colectivo de persoas con discapacidade, como colectivo vulnerable. Se non fose posible a valoración de conformidade co exposto anteriormente, realizarase a correspondente valoración presencial.

► Prórroga da vixencia dos certificados de discapacidade

A declaración do estado de alarma tivo como consecuencia a adopción de medidas como o confinamento, a limitación da circulación ou o peche dos servizos administrativos non esenciais.

Coa finalidade de garantir a protección das persoas con discapacidade, no sentido de evitar os prexuízos que suporía a imposibilidade de acreditar a súa condición como consecuencia da caducidade do seu certificado de discapacidade no período afectado pola suspensión dos servizos administrativos durante o estado de alarma, emitíuse a Resolución do 26 de maio de 2020 pola que se prorrogou ata o día 14 de marzo de 2021, a vixencia do grao de discapacidade recoñecido a través de todas as resolucións, certificados de recoñecemento de grao de discapacidade e tarxetas de discapacidade, expedidos en

Galicia que tiveran unha vixencia temporal con data de finalización ata o 31 de decembro de 2020.

► **Programa extraordinario de apoio no contorno familiar**

No Real decreto-lei 8/2020, do 17 de marzo, de medidas urxentes extraordinarias para facer fronte ao impacto económico e social do COVID-19, establécese un Fondo Social Extraordinario que se transferirá ás comunidades autónomas para o financiamento das prestacións básicas dos servizos sociais das comunidades autónomas, deputacións provinciais, ou as corporacións locais, que teñan por obxecto exclusivamente facer fronte a situacións extraordinarias derivadas do COVID-19.

Particularmente, poderase destinar ao desenvolvemento de medidas para reforzar os servizos de proximidade de carácter domiciliario para garantir os cuidados, o apoio, a vinculación á contorna, a seguridade e a alimentación, especialmente os dirixidos a persoas maiores, con discapacidade ou en situación de dependencia, compensando así o peche de comedores, centros de día, centros ocupacionais e outros servizos similares, considerando o maior risco que asumen estas persoas en caso de contaxio. Estes servizos comprenden a axuda a domicilio en todas as súas modalidades e calquera outro de análoga natureza que se preste no domicilio da persoa usuaria.

As atencións proporcionadas no domicilio, segundo se definen nos artigos 13 e 14 do Decreto 99/2012, de 16 de marzo, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios e o seu financiamento, forman parte dos programas e servizos sociais comunitarios básicos, tal e como se recolle no artigo 9 do mencionado decreto. Estes servizos son de titularidade municipal segundo o establecido no artigo 60 da Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia, xestionado polos concellos de Galicia segundo se recolle no artigo 2.3 do Decreto 99/2012.

Na reunión do Consello da Xunta de Galicia do 20 de marzo de 2020 informouse do Plan social de continxencia habilitado pola Consellería de Política Social para a xestión da emerxencia sanitaria provocada polo COVID-19 no que, entre outras medidas, se incluíu un programa extraordinario de financiamento dos servizos de atención domiciliaria (SAF Extraordinario) postos en marcha para a atención temporal e urxente de todas as persoas que o precisaron como consecuencia da pandemia. Tal e como se informou no Consello da Xunta de Galicia do 3 de abril de 2020, a través desta medida financiáronse 500.000 horas de atención domiciliaria, a razón de 12 euros/hora de prestación efectiva de servizo, que se proporcionarán gratuitamente ás persoas usuarias que o precisen segundo as necesidades determinadas polo servizo social comunitario.

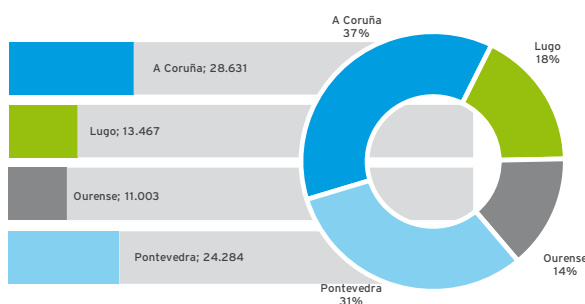
4.1.4 Balance de xestión

4.1.4.1 Xestión das valoracións das situacións de dependencia e aprobacións de programas individuais de atención

O art. 26.1 da Lei 39/2006 de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia define tres graos de dependencia (grao I ou moderada, II ou severa, III ou gran dependencia) segundo as necesidades de apoio nas que o/a solicitante precisa doutra persoa, para desenvolver as actividades básicas da vida diaria (ABVD), dependendo dunha valoración integral onde se ten en conta de maneira obrigada e fundamental a aplicación do BVD ou EVE (baremos aprobados no Real decreto 174/2011, do 11 de febreiro, BOE nº 42, do 18.02.2011), o informe de saúde e o informe social. A data 31 de decembro de 2020, un total de 77.385 persoas solicitaron o recoñecemento da situación de dependencia, sendo as provincias da Coruña e Pontevedra as que maior demanda rexistraron.

► Solicitudes activas: 77.385

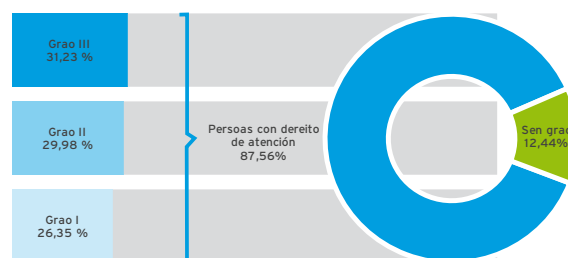
Solicitudes activas	
A Coruña	28.631
Lugo	13.467
Ourense	11.003
Pontevedra	24.284
Total	77.385

Do total de solicitudes rexistradas foron valoradas o 99,56% (77.049) do total de solicitudes activas, e 67.467 persoas contan co recoñecemento dunha situación de dependencia que dá acceso aos servizos e prestacións da carteira de servizos do sistema para a promoción da autonomía persoal e atención á dependencia.

En virtude do Real decreto lei 20/2012, do 13 de xullo, de medidas para garantir a estabilidade orzamentaria e de fomento da competitividade (BOE nº 168, do 14.07.2012), modifícase a clasificación de graos e niveis, de xeito que a partir da entrada en vigor do citado Real decreto lei (16 de xullo de 2012), para as novas valoracións desaparece o nivel e recoñécese unicamente o grao de dependencia:

Grao	número	porcentaxe
Grao III	24.060	31,23 %
Grao II	23.101	29,98 %
Grao I	20.306	26,35 %
Persoas con dereito de atención	67.467	87,56 %
Sen grao	9.582	12,44 %
Total	77.049	100,00 %

► Persoas con dereito de atención a 31/12/2020: 67.467

Finalmente, das persoas que tiñan acceso á Carteira de servizos do Sistema para a autonomía e atención ás persoas en situación de dependencia, 62.544 beneficiarios/as están a percibir o servizo/prestación cun total de 73.730 prestacións do sistema. A ratio de atención sitúase nun 92,70%

Nota: As prestacións por servizo inclúen: prevención, dependencia e promoción da autonomía persoal, teleasistencia, axuda no fogar, centros de día e atención residencial.

► **Información histórica acumulada dende o 01/01/2007 ata o 31/12/2020**

Solicitudes	222.085
Resolucións de grao	204.180
Persoas beneficiarias con dereito a prestación	187.637
Prestacións	171.915

4.1.4.2 Recursos resoltos

Recursos resoltos contra a resolución de valoración da situación de dependencia ou contra o Programa individual de atención (a través do que se especifica o recurso ou prestación dentro do Sistema para a autonomía e atención á dependencia asignado o/a beneficiario/a) (BS210A): 312.

4.1.4.3 Expedientes de recoñecemento da situación de dependencia e asignación de recurso tramitados pola vía da emerxencia social

Esta vía está regulada no Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do Sistema para a autonomía e atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do programa individual de atención e a organización dos órganos técnicos competentes (DOG nº 9, do 13.01.2012) e na Orde do 2 de xaneiro de 2012, que o desenvolve.

Neste sentido, de conformidade co disposto no artigo 16 do referido decreto, daráselle prioridade na tramitación ao correspondente procedemento, mediante resolución

motivada da persoa titular do departamento territorial da consellería competente en materia de servizos sociais e logo do ditame-técnico do Órgano de Valoración e Aseoramento da Dependencia, unha vez analizado o informe social e de saúde que acrediten estas circunstancias, cando así o aconsellen razóns de interese público debidamente documentadas e obxectivadas que leven consigo:

- a) Unha situación de desamparo ou abandono.
- b) Malos tratos físicos e/ou psíquicos.
- c) Situación de risco grave inminente para a súa integridade física e/ou psíquica.

O procedemento de valoración e recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema nos supostos de emerxencia social atópase regulado no Capítulo VI da Orde do 2 de xaneiro de 2012.

A través deste procedemento deberá resolverse motivadamente a declaración da tramitación de emerxencia nun prazo máximo de 72 horas e unha vez declarada esta, no prazo máximo de 48 horas desde a dita declaración, deberá proporcionarse á persoa interesada o acceso ao recurso determinado como modalidade de intervención máis adecuada.

- **No ano 2020 foron xestionadas polo procedemento de emerxencia social un total de 1.063 solicitudes, das que un 79% foron resoltas favorablemente.**

4.2 RECURSOS RESIDENCIAIS E DE ATENCIÓN DIÚRNA

4.2.1 Procedemento de acceso ás prazas públicas

O procedemento de acceso ás prazas públicas atópase regulado na Orde do 16 de abril de 2014 pola que se regulan as condicións dos ingresos e traslados en servizos prestados en centros propios ou concertados, no ámbito da atención á dependencia e da promoción da autonomía persoal (DOG nº 91, do 14.05.2014 e corrección de erros no DOG nº 103, do 02.06.2014).

4.2.2 Recursos comúns e de atención ao alzhéimer

4.2.2.1 Centros residenciais de atención a persoas maiores

Son centros destinados a vivenda permanente e común nos que se presta unha atención integral e continuada ás persoas maiores que non contan co apoio social ou familiar ou este é insuficiente para cubrir as atencións que necesitan.

Os centros residenciais poden contar con prazas para a atención a persoas maiores que se atopan en situación de dependencia ou a persoas maiores con autonomía:

- Prazas de atención a persoas maiores en situación de dependencia:** prazas destinadas a vivenda permanente e común nas que se presta unha atención integral e continuada a persoas maiores que por razóns ligadas á falta ou perda de autonomía física ou psíquica, ten necesidade de asistencia para a realización das actividades correntes da vida diaria.
- Prazas de atención a persoas maiores con autonomía:** prazas destinadas a vivenda permanente e común de persoas maiores que posúen unhas condicións físicas e psíquicas que lles permiten a realización por si mesmas das actividades de autocoidado.

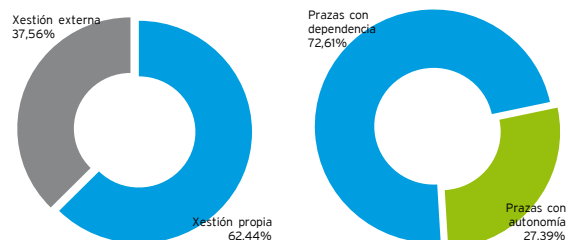
- Apartamentos tutelados:** son un conxunto de vivendas independentes que están agrupadas para a prestación en común dunha serie de servizos colectivos. Cada apartamento alberga a unha ou dúas persoas maiores autónomas, tratando sempre de potenciar a súa autonomía e privacidade. Concíbense como un sistema de aloxamento e convivencia alternativo ao tradicional internamento en residencias.

A Xunta de Galicia conta con prazas residenciais en centros de titularidade propia e en centros de titularidade privada ou municipal, pola vía de contrato. Os centros de titularidade propia poden estar xestionados directamente pola Xunta de Galicia ou por unha entidade xestora externa.

Centros residenciais de titularidade propia

A Xunta de Galicia conta con 3.490 prazas distribuídas en 31 centros residenciais de titularidade propia. Dos centros propios, 19 están xestionados directamente pola Xunta de Galicia, mentres que os 12 restantes son xestionados por empresas externas.

Xestión:	Prazas con autonomía	Prazas con dependencia	Total prazas
Propia	932	1.247	2.179
Externa	24	1.287	1.311
Total	956	2.534	3.490

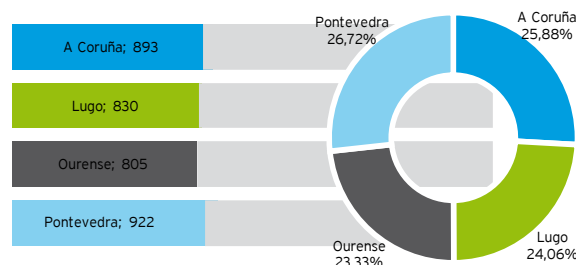
Relación de centros de titularidade propia:

Nome	Localidade	Xestión	Prazas con autonomía	Prazas con dependencia	Total
Residencia de Persoas Maiores de Laraxe (Geriatros)	Cabanas	Externa	0	172	172
Residencia de Persoas Maiores de Carballo	Carballo	Propia	26	0	26
Residencia de Persoas Maiores Torrente Ballester	A Coruña	Propia	64	32	96
Residencia de Persoas Maiores Concepción Arenal (Sar-Quavitae)	A Coruña	Externa	0	150	150
Residencia de Persoas Maiores de Caranza-Ferrol	Ferrol	Propia	142	49	191
Residencia de Persoas Maiores de Oleiros	Oleiros	Propia	0	284	284
Residencia de Persoas Maiores de Pobra do Caramiñal	Pobra do Caramiñal	Propia	48	0	48
Residencia de Persoas Maiores de Ribeira (Geriatros)	Ribeira	Externa	0	106	106
Residencia de Persoas Maiores Volta do Castro	Santiago de Compostela	Propia	0	150	150
Residencia de Persoas Maiores de Santiago de Compostela	Santiago de Compostela	Propia	84	0	84
Fundación José Otero-Carmela Martínez (Geriatros)	Santiago de Compostela	Externa	0	150	150
Apartamentos tutelados de Antas de Ulla (UTE, Troncoso Casares)	Antas de Ulla	Externa	16	0	16
Residencia de Persoas Maiores de Burela	Burela	Propia	58	30	88
Residencia de Persoas Maiores de Castro Ribeiras do Lea (Sar-Quavitae)	Castro de Rei	Externa	0	172	172
Residencia de Persoas Maiores As Gándaras	Lugo	Propia	150	68	218
Residencia de Persoas Maiores A Milagrosa	Lugo	Propia	54	0	54
Residencia de Persoas Maiores de Monforte de Lemos	Monforte de Lemos	Propia	42	0	42
Residencia de Persoas Maiores de Quiroga (Fundación Valdegodos)	Quiroga	Externa	0	88	88
Residencia de Persoas Maiores de Bande (Geriatros)	Bande	Externa	8	42	50
Residencia de Persoas Maiores Nosa Sra. dos Miragres	Barbadas	Propia	0	130	130
Residencia de Persoas Maiores de Castro Caldelas	Castro Caldelas	Propia	36	0	36
Residencia do Carballiño para Persoas Maiores con Autonomía	O Carballiño	Propia	24	0	24
Residencia do Carballiño para Persoas Maiores con Dependencia	O Carballiño	Externa	0	50	50
Residencia de Persoas Maiores de Larouco (Geriatros)	Larouco	Externa	0	82	82
Residencia de Persoas Maiores de Viana do Bolo (Fund. Valdegodos)	Viana do Bolo	Externa	0	125	125
Residencia de Persoas Maiores da Estrada	A Estrada	Propia	40	0	40
Residencia de Persoas Maiores de Marín	Marín	Propia	78	0	78
Residencia de Persoas Maiores de Campolongo	Pontevedra	Propia	86	50	136
Complexo Residencial de Atención a Persoas dependentes de Vigo (Residencia de Atención a Persoas dependentes de Vigo I)	Vigo	Propia	0	306	306
Complexo Residencial de Atención a Persoas dependentes de Vigo (Residencia de Atención a Persoas dependentes de Vigo II)	Vigo	Propia	0	148	148
Residencia de Persoas Maiores de Bembrive (Sar-Quavitae)	Vigo	Externa	0	150	150
Total			956	2.534	3.490

Centros residenciais con prazas concertadas

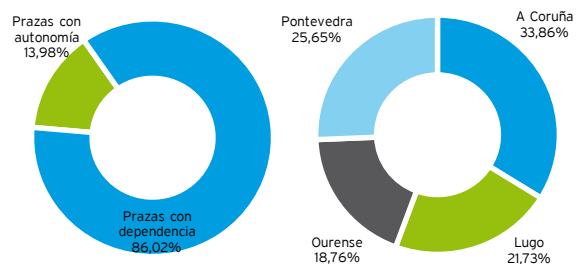
A Xunta de Galicia ten prazas concertadas en 77 centros. Hai prazas concertadas en 3 centros de titularidade municipal, 35 centros de titularidade privada con ánimo de lucro e 39 centros de iniciativa social. O total de prazas concertadas é de 3.450; 14 son prazas con autonomía e 3.436 son prazas con dependencia.

	Prazas con autonomía	Prazas con dependencia	Total
A Coruña	0	893	893
Lugo	0	830	830
Ourense	4	801	805
Pontevedra	10	912	922
Total	14	3.436	3.450

► **Distribución provincial das prazas públicas da Xunta de Galicia**

	Prazas con autonomía	Prazas con dependencia	Total
A Coruña	364	1.986	2.350
Lugo	320	1.188	1.508
Ourense	72	1.230	1.302
Pontevedra	214	1.566	1.780
Total	970	5.970	6.940

► **Evolución de prazas residenciais da Xunta de Galicia**

	Prazas en centros propios	Prazas en centros concertados	Total
2011	3.464	3.196	6.660
2012	3.464	3.191	6.655
2013	3.440	3.191	6.631
2014	3.440	3.306	6.746
2015	3.460	3.346	6.806
2016	3.465	3.426	6.891
2017	3.465	3.426	6.891
2018	3.465	3.467	6.932
2019	3.465	3.464	6.929
2020	3.490	3.450	6.940

Centros residenciais Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar

Servizo de atención residencial	Prazas
Centro residencial de Ortigueira	50
Fogar Residencial de Cerceda	22
Centro residencial de Melide	52
Fogar Residencial da Laracha	18
Centro residencial de Arteixo	64
Prazas A Coruña	206
Fogar Residencial de Baleira	24
Prazas Lugo	24
Fogar Residencial de Taboadela	22
Fogar Residencial de Vilar de Barrio	24
Fogar Residencial de Vilardevós	24
Prazas Ourense	70
Fogar Residencial de Cerdedo	18
Centro residencial de Redondela	21
Prazas Pontevedra	39
Total prazas Galicia	339

4.2.2.2 Centros de día

Centros de día de atención social a persoas con alzhéimer e outras demencias neurodexenerativas

Trátase de equipamentos que proporcionan un servizo multidisciplinar de atención diúrna e de carácter especializado ás persoas que teñen diagnosticado alzhéimer e outras demencias neurodexenerativas.

Estes centros prestan unha asistencia social integral ás persoas que padecen estas demencias de acordo coas súas necesidades básicas, terapéuticas e psicosociais, contando coa participación activa dos seus familiares e promovendo o mantemento da súa autonomía persoal e a permanencia no seu contorno habitual.

Centros de día de atención ao alzhéimer	Prazas
Centro de Día de Alzhéimer Bembrive (Vigo)	20
Centro de Día de Alzhéimer Volta do Castro (Santiago)	40
Centro de Día de Alzhéimer de Vigo (Vigo)	64
Centro de Día de Alzhéimer de Lugo (Lugo)	40
Centro de Día de Alzhéimer da Coruña (A Coruña)	25
Centro de Día de Alzhéimer Celeiro-Viveiro (Viveiro)	30
Centro de Día de Alzhéimer de Moaña (Moaña)	40
Centro de Día de Alzhéimer de Lalín (Lalín)	15
Centro de Día de Alzhéimer de Monforte (Monforte)	10
Centro de Día de Alzhéimer de Ferrol (Ferrol)	40
Centro de Día de Alzhéimer de Ourense (Ourense)	30
Centro de Día de Alzhéimer de Ribeira (Ribeira)	35
Centro de Día de Alzhéimer de Pontevedra	35
Unidade de alzhéimer de Maiores de Vilalba	5
Unidade de alzhéimer Residencia San Rafael (Mondoñedo)	10
Total	439

Centros de día de atención á dependencia	Prazas
Centro de Día de Atención á Dependencia de Burela	40
Centro de Día de Atención á Dependencia das Gándaras (Lugo)	20
Total	60

Centros de día xestionados polo Consorcio

Os centros de día do Consorcio defínense como centros xerontolóxicos socioterapéuticos e de apoio ás familias que durante o día prestan atención terapéutica integral e plural ás persoas maiores con dependencia ou en grave risco de padecela, promovendo a súa autonomía persoal, a actividade relacional e a permanencia no contorno habitual.

A través do seu departamento de Xerontoloxía, o Consorcio xestiona 64 centros de día, coa seguinte distribución provincial:

	Nº de centros	Prazas
A Coruña	25	1.118
Lugo	11	384
Ourense	12	436
Pontevedra	16	595
Total	64	2.533

Ao peche de 2020, o Consorcio Galego de Sevizos de Igualdade e Benestar xestionaba unha rede de centros de maiores que comprendía:

- ▶ 64 centros de día cunha capacidade máxima de 2.533 prazas.
- ▶ 11 residenciais cunha capacidade máxima de 339 prazas.
- ▶ e 6 vivendas comunitarias cunha capacidade máxima de 96 prazas.

4.2.3 Recursos especializados para a discapacidade

Un dos obxectivos fundamentais da Consellería de Política Social é o de prestar unha atención integral ás persoas con discapacidade. A atención máis idónea para as persoas con discapacidade é aquela que se presta no seu contorno natural, preto dos seus, combinando a convivencia na súa familia coa asistencia a centros nos que se traballa no seu desenvolvemento persoal.

Cando a relación entre estas dúas realidades non se conxuga en termos que permitan garantir a maior calidade de vida e o maior grao de desenvolvemento persoal da persoa con discapacidade, debe entrar en xogo a institucionalización en centros, configurada como un contorno natural alternativo. Establécese un novo sistema que posibilita unha axeitada atención ás persoas en situación de dependencia e reforza a obrigatoriedade para as administracións públicas de subministrala.

Este sistema de carácter público está constituído no ano 2020 por 5.345 prazas distribuídas entre centros de día, centros ocupacionais, residencias con centro de día e residencias con centro ocupacional, das que 4.925 (14%) están concertadas con entidades privadas e destas, tan só 3 teñen ánimo de lucro e o resto son de iniciativa social.

A través deste sistema público dáse resposta ás necesidades das persoas cunha discapacidade moderada (grao de discapacidade igual ou superior ao 33% sen necesidade de axuda de 3ª persoa) a través dunha formación de carácter ocupacional que favoreza a súa integración sociolaboral, e ás persoas dependentes cun maior grao de discapacidade (grao de discapacidade igual ou superior ao 75% e necesidade de axuda de 3ª persoa), e/ou dependencia recoñecida, a través dunha atención cun carácter máis asistencial e rehabilitador.

4.2.3.1 Poboación con discapacidade

Xestión das solicitudes de valoración e recoñecemento do grao de discapacidade no ano 2020

Seccións de Cualificación e Valoración de Discapacidades

	Resolucións emitidas	Citacións efectuadas
A Coruña	5.024	5.055
Lugo	2.131	2.257
Ourense	2.936	2.921
Pontevedra	4.559	3.628
Vigo	6.187	5.801
Ferrol	2.995	2.992
Santiago	1.892	1.969
Total	25.724	24.623

A poboación con discapacidade recoñecida en Galicia con data de decembro do 2020 é de 238.662 persoas coa seguinte distribución provincial:

	Nº
A Coruña	95.164
Lugo	22.714
Ourense	28.404
Pontevedra	92.380
Total	238.662

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/discapacidade/reconecemento-do-grao-de-discapacidade>

A distribución por tipo de discapacidade é a seguinte:

	Física	Intelectual	Sensorial	Mental	Enfermidade Rara	Total
A Coruña	74.245	16.806	18.604	23.143	139	132.937
Lugo	17.044	5.343	5.737	6.074	58	34.256
Ourense	18.186	4.314	4.662	6.191	61	33.414
Pontevedra	71.615	14.123	17.803	24.474	121	128.136
Total*	181.090	40.586	46.806	59.882	379	328.743

* Os datos totais da poboación con discapacidade que se sinalan na primeira táboa non coinciden cos datos totais da segunda táboa, debido a que unha mesma persoa pode ter recoñecidos distintos tipos de discapacidade. Na 1ª táboa o que se cuantifican son persoas físicas, e na segunda a cuantificación se efectúa por tipoloxías de discapacidade. Fonte de datos Censo de Persoas con Discapacidade de Galicia.

Tarxetas acreditativas do grao de discapacidade

A Orde do 20 de xullo de 2016, pola que se crea a tarxeta acreditativa do grao de discapacidade e se regula o procedemento para a súa obtención (DOG nº 147, do 04.08.2016), tivo como fin principal que as persoas con discapacidade legalmente recoñecida puidesen acreditar de forma áxil e práctica ante terceiras persoas o seu grao de discapacidade e facilitarlles así o acceso a determinados servizos que poidan mellorar a súa calidade de vida a través dun instrumento máis práctico e cómodo.

En aplicación do contido desta orde, ata a actualidade emitíronse as seguintes tarxetas:

Nº de tarxetas acreditativas do grao de discapacidade emitidas do 01/01/2020 a 31/12/2020	20.359
Nº de tarxetas acreditativas do grao de discapacidade emitidas ata o 31/12/2020	127.550

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/discapacidade/tarxeta-acreditativa-do-grao-de-discapacidade>

4.2 RECURSOS RESIDENCIAIS E DE ATENCIÓN DIÚRNA

4.2.3.2 Centros de atención a persoas con discapacidade

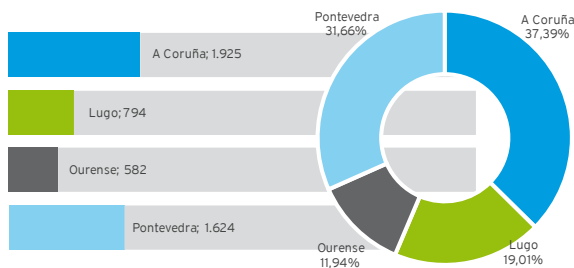
A Rede galega de centros de atención a persoas con discapacidade está integrada por diferentes tipos de centros. De acordo coa tipoloxía establecida na súa autorización de inicio de actividades, pódense clarificar do seguinte xeito:

	Nº de centros
Centro ocupacional	62
Centro de día	54
Residencia adultos con centro ocupacional	22
Residencia gravemente afectados	33
Vivendas e pisos tutelados	22
Total	193

Prazas concertadas en centros con entidades privadas

A distribución provincial das prazas concertadas con centros, dependentes de iniciativa social, e os orzamentos son os seguintes (sen centros propios):

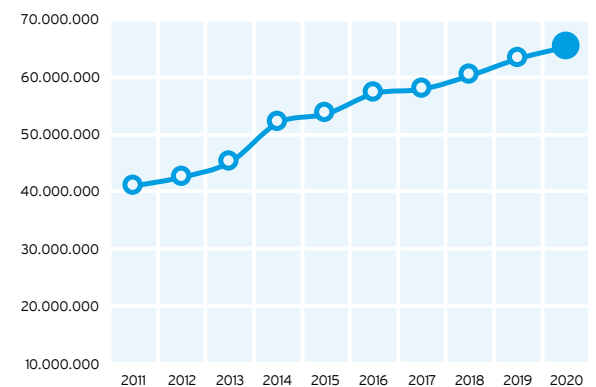
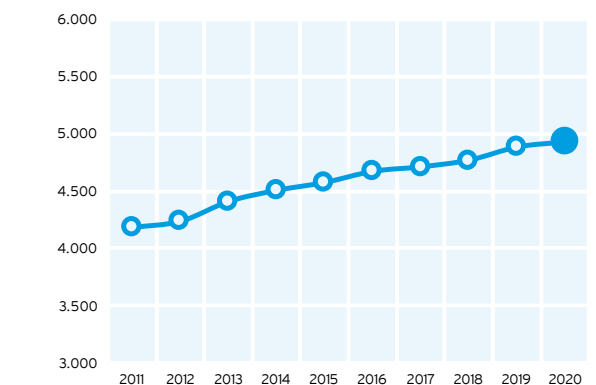
	Prazas	Orzamento
A Coruña	1.925	24.434.680,94
Lugo	794	12.418.920,75
Ourense	582	7.804.818,03
Pontevedra	1.624	20.684.497,94
Total	4.925	65.342.917,66

► Evolución

A evolución das prazas concertadas e dos orzamentos dos últimos dez anos son os seguintes:

	Prazas	Orzamento
2011	4.183	41.088.127
2012	4.237	42.624.620
2013	4.409	45.240.670
2014	4.505	52.102.517,31
2015	4.574	53.645.150,96
2016	4.670	57.198.816,81
2017	4.709	57.946.187,40
2018	4.767	60.354.497,63
2019	4.881	63.279.467,56
2020	4.925	65.342.917,66

► **Distribución provincial das prazas por tipoloxía:**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	TOTAL
Centro ocupacional	861	207	170	556	1.794
Centro de día	443	130	49	499	1.121
Residencia con centro ocupacional (certa autonomía)	222	166	143	252	783
Residencia con centro de día (dependentes)	359	284	220	304	1.167
Vivendas e pisos tutelados	40	7	0	13	60
Total	1.925	794	582	1.624	4.925

Centros propios

En total a Consellería de Política Social xestiona 4 centros públicos, con 420 prazas:

CAPD da Coruña (A Coruña)

► **Beneficiarios**

Maiores de 16 anos con discapacidade intelectual, asociada ou non á discapacidade física ou sensorial, que necesitan axuda de terceira persoa para as actividades básicas da vida diaria.

► **Capacidade**

- Internado **85**
- Media pensión **55**

CAPD de Sarria (Lugo)

► **Beneficiarios**

Maiores de 16 anos con discapacidade intelectual, asociada ou non á discapacidade física ou sensorial, que necesitan axuda de terceira persoa para as actividades básicas da vida diaria.

► **Capacidade**

- Internado **120**

CAPD de Redondela (Pontevedra)

► **Beneficiarios**

Maiores de 16 anos con discapacidade intelectual, asociada ou non á discapacidade física ou sensorial, que necesitan axuda de terceira persoa para as actividades básicas da vida diaria.

► **Capacidade**

- Internado **120**

Centro ocupacional "O Saiar" Caldas de Reis (Pontevedra)

► **Beneficiarios**

Persoas con discapacidade intelectual maiores de 18 anos.

► **Capacidade**

- Media pensión: **40**

4.2.3.3 Servizos de prevención das situacións de dependencia e promoción da autonomía persoal para persoas con discapacidade intelectual

Constituídos por 8.645 horas anuais dos servizos de logopedia, adestramento de habilidades persoais e sociais e de formación prelaboral con destino a persoas con discapacidade intelectual, coa seguinte distribución:

- Formación prelaboral: 4.270 horas
  - Logopedia: 1.750 horas
  - Adestramento de habilidades persoais e sociais: 2.625 horas
- **O orzamento total para o ano 2020 ascendeu a 232.935,20 euros.**

4.3 RECURSOS ECONÓMICOS

4.3.1 Descrición e área de actuación

Esta unidade incorpórase á estrutura orgánica da actual Consellería de Política Social coa publicación do Decreto 109/2012, do 22 de marzo (DOG nº 73, do 17.04.2012) correspondéndolle a coordinación e a xestión dos procedementos de disposición de recursos de natureza económica competencia da entón Secretaría Xeral de Política Social.

Tras a publicación do Decreto 216/2020, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social redefínense a súas competencias centradas na preparación do orzamento da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade así como de propostas normativas de taxas, prezos públicos e demais ingresos, a xestión dos fondos finalistas e, en xeral, a coordinación da xestión económica e contractual da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade.

4.3.2 Balance de Xestión

4.3.2.1 No exercicio 2020 promovéronse procedementos de natureza económica en virtude de expedientes de contratación administrativa que presentaron o seguinte impacto:

- Contratos iniciados e adjudicados no ano 2020:

	Nº	Importe de licitación	Importe de adjudicación
Aberto	14	10.548.021,01	5.414.744,62
Negociado	0	0	0
Total	14	10.548.021,01	5.414.744,62

- Contratos iniciados no ano 2020 e pendentes de adjudicación:

	Nº	Importe de licitación	Importe de adjudicación
Aberto	2	822.995,86	

- Adicionalmente, licitáronse os seguintes contratos que quedaron desertos:

	Nº	Importe de licitación
Aberto	3	760.177,44
Negociado	0	0
Total	3	760.177,44

- E os seguintes contratos, nos que non se compara o importe de licitación co de adjudicación ao non ser magnitudes comparables (a adjudicación realizouse en función de prezos unitarios):

	Nº	Importe de licitación
Aberto	15	11.140.567,32
Negociado	0	0
Total	15	11.140.567,32

- Finalmente, o total das prórrogas incorpóranse por separado:

	Nº	Importe prórrogas
Aberto	75	92.238.313,79
Negociado	60	15.863.379,15
Total	135	108.101.692,94

4.4 PROGRAMAS, AXUDAS E SUBVENCIÓNS

4.4.1 Programas de ocio e tempo libre

4.4.1.1 Área de maiores

Os programas realizados anualmente e que se tiveron que suspender pola pandemia foron os seguintes:

► **Programa “Benestar en balnearios”**

► **Programa de benestar a través da talasoterapia**

► **Xuntanzas de maiores**

► **Programa Xuntos polo Nadal**

► **Programa de voluntariado para persoas con alzhéimer**

No 2012, Ano Galego do Alzhéimer, a Dirección Xeral de Miores e Persoas con Discapacidade e a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, puxeron en marcha un programa de voluntariado co obxectivo de mellorar a calidade de vida das persoas que padecen a enfermidade de alzhéimer e das súas familias e cuidadores.

Este ano 2020 foi o oitavo ano de existencia deste programa, truncado no mes de marzo debido á crise sanitaria da COVID-19

Este programa xorde coa idea de fomentar que os cidadáns teñan un maior coñecemento e solidariedade cara ás persoas que padecen esta enfermidade e contribúan a garantir unha vida digna a estes enfermos, na súa maioría persoas maiores.

As persoas voluntarias realizan nestes centros fundamentalmente funcións de acompañamento que están dirixidas por un profesional ou responsable do centro. Ademais, contribúen a que os usuarios participen nas di-

versas actividades que se desenvolven no centro, apoien aos maiores na súa mobilidade, lles axuden a realizar as actividades da súa vida cotiá e a ocupar o seu tempo libre.

Os centros dependentes da Consellería de Política Social onde prestan accións de voluntariado con este colectivo son os seguintes:

- Centros de día de Alzhéimer da provincia da Coruña: A Coruña, Ferrol (AFAL), Ribeira (AGADEA), Santiago de Compostela (AGADEA) e Volta do Castro.
- Centros de día de Alzhéimer da provincia de Lugo: Burela, Lugo (AFALU) e Celeiro (Viveiro).
- Centros de día de Alzhéimer da provincia de Pontevedra: Lalín (Geriatros), Moaña e Vigo.
- Residencias de Miores da provincia da Coruña: Laraxe (Cabanas), Concepción Arenal, Torrente Ballester, Caranza (Ferrol), Oleiros, Ribeira, Volta do Castro
- (Santiago de Compostela) e Fundación José Otero-Carmela Martínez (Santiago de Compostela).
- Residencias de Miores da provincia de Lugo: Castro Riberas do Lea (Castro de Rei), Centro Asimédica Virgen de la Luz (Monforte), Asimédica de Monforte, As Gándaras (Lugo) e Quiroga.
- Residencias de Miores da provincia de Ourense: Bande, Nosa Señora dos Miragres (Barbadás) e Larouco.
- Residencias de Miores da provincia de Pontevedra: Meixoeiro (Vigo) e Monte Arieiro (Vigo).
- Asociacións de familiares de enfermos de Alzhéimer: AFAOR (Ourense), AFAGA (Vigo), AFAL e AFAMO

En total, anotáronse ao programa 307 persoas voluntarias dende a posta en marcha deste programa. No 2020 anotáronse 21 persoas voluntarias..

► Programa de voluntariado dixital

O programa de Voluntariado Dixital impulsado pola Consellería de Política Social e a Axencia para a Modernización Tecnolóxica de Galicia ten como obxectivo principal favorecer a inclusión dixital de toda a cidadanía, especialmente entre os colectivos en risco de exclusión dixital

Esta iniciativa púxose en marcha no ano 2012, e dende o 2016, constitúese como un dos principais instrumentos de estratexia de inclusión dixital do Goberno galego no marco do Plan de inclusión dixital de Galicia 2020 e da Axenda dixital 2020.

Para cumprir este obxectivo búscase a colaboración activa entre as institucións, as empresas do sector TIC e as entidades de acción voluntaria que traballan apoiando as persoas con discapacidade, persoas maiores e en risco de exclusión sociodixital. A iniciativa suma tamén a solidariedade individual das persoas voluntarias, a responsabilidade social das empresas e o aproveitamento das infraestruturas públicas.

O Programa de voluntariado dixital durante o ano 2020 atendeu distintos colectivos en risco de exclusión dixital con especial atención a persoas maiores, persoas con discapacidade, persoas desempregadas, xuventude e mulleres cun catálogo de actividades formativas.

Ao longo deste ano desenvolvéronse un total de 11 accións formativas a través dos apoios solicitados polas entidades colaboradoras trazando o itinerario marcado polos tres grandes eixes do Plan de inclusión dixital de Galicia. A execución dos apoios dixitais (presenciais e virtuais) demandados polas entidades colaboradoras contaron con máis de 110 persoas beneficiarias. Establecéronse ademais, mecanismos de compensación e incentivos ás persoas voluntarias do Programa a través do asentamento das actuacións no Rexistro de Experiencia Voluntaria da Xunta e a emisión de 611 diplomas de experiencia voluntaria.

Este ano, debido á excepcional situación provocada pola crise do coronavirus, cabe destacar a gran participación

de persoas voluntarias, superando as 50 novas altas, que pasan a engrosar a base de datos de voluntarios/as dixitais que ceden o seu tempo e coñecementos no ámbito TIC para prestar apoio en diversas actuacións.

Algúns exemplos dos apoios realizados polos voluntarios dixitais que atenderon ao colectivo de persoas dependentes no marco do Plan de inclusión dixital son:

- “Busca de emprego a través da Internet”: actividade formativa para a mellora da empregabilidade das persoas xordas coa adquisición de competencias dixitais a través da colaboración da Federación de Asociacións de Persoas Xordas de Galicia e a Rede de aulas CeMIT nas localidades da Coruña, Narón, Lugo e Santiago.
- “Utilización APP Smartphone Android e IOS e trámites electrónicos”; taller para mellorar as competencias tecnolóxicas das persoas maiores e facilitar os trámites electrónicos a través da Internet co concello de Mos.

► Programa lecer activo 2020 para os centros residenciais para persoas maiores de titularidade da Xunta de Galicia

Na oferta de actividades do programa Lecer activo 2020 teñen un papel activo tanto as persoas residentes nestes centros como os propios equipos profesionais, en tanto son eles e elas os que deciden as actividades nas que teñen interese en participar, e isto é fundamental para que se poidan acadar os obxectivos que este ten: fomentar o benestar físico, mental e social a través do lecer.

No ano 2020 condicionados polas limitacións polo COVID participaron menos centros por ter que anular moitas das actividades previstas. Participaron as residencias de maiores de Volta do Castro (Santiago de Compostela), Torrente Ballester (A Coruña), A Pobra do Caramiñal, Carballo, Ferrol, As Gándaras (Lugo), Monforte de Lemos,

Os Milagres (Ourense), O Carballiño, Campolongo (Pontevedra), A Milagrosa (Lugo) e Castro Caldelas.

► **Beneficiarios e orzamento:**

Neste programa de Lecer Activo para persoas maiores destinouse un orzamento de **30.024,93** euros.

4.4.1.2 Área de persoas con discapacidade

► **Programa lecer activo 2020 para os centros de atención a persoas con discapacidade de titularidade da Xunta de Galicia**

No ano 2020 e tendo en conta as limitacións polo COVID na programación das actividades participaron nestes programas os centros de atención a persoas con discapacidade da Coruña, Redondela, e Sarria.

► **Beneficiarios e orzamento:**

No ano 2020 o orzamento xestionado para estas actividades nos centros de atención a persoas con discapacidade foi de **23.968,07** euros.

► **Campamentos de verán para persoas con discapacidade**

Teñen como finalidade acadar a integración social dos mozos/as con discapacidade mediante a súa participación en campamentos de verán ofertando as seguintes modalidades:

- Solicitude dentro da Campaña de verán que xestiona a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado na que se inclúen prazas para mozos/as cunha discapacidade superior o 33% e que non precisen axuda de 3ª persoa. Poden solicitar praza na quenda xeral ou nas prazas reservadas para inclusión.

No ano 2020 participaron 27 mozos/as na quenda de inclusión e 89 na quenda xeral, asumindo a

Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado o custo destas prazas e o monitorado de apoio á quenda de inclusión, e a Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade o custo dos monitores de apoio da quenda xeral

- Solicitude na convocatoria de campamentos específicos para persoas con Discapacidade que organiza a Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade que se desenvolveron no Albergue Xuvenil de Gandarío, na Residencia de Tempo Libre de Panxón e na Residencia de Tempo Libre do Carballiño e que ofertaron prazas en distintas quendas dende os 11 ata os 45 anos.

Neste ano 2020 tendo en conta a situación polo COVID19 reduciuse o número de prazas convocadas.

► **Beneficiarios e orzamento:**

No ano 2020 participaron un total de 12 mozos/as en Gandarío, 51 en Panxón e 30 no Carballiño. O orzamento xestionado para este programa foi de **148.728** euros.

Campamentos de verán específicos para persoas con discapacidade 2021

Presentación de solicitudes: ata o día 4 de xuño incluído

Máis información:
<https://politicassocial.xunta.gal/gl/recursos/plans-e-programas/campamentos-de-veran-especificos-para-persoas-con-discapacidade-2021>

4.4.2 Programas de apoio a familias con persoas maiores, persoas con discapacidade e/ ou en situación de dependencia

► Programa de acollemento familiar de persoas maiores e persoas con discapacidade

O acollemento familiar é un programa que pretende facilitar a integración de persoas maiores e persoas con discapacidade (cun grao de discapacidade igual ou superior ao 65%) no seo dunha familia alternativa que atenda as necesidades derivadas da súa avanzada idade e/ou discapacidade.

O fin primordial do acollemento familiar consiste no mantemento da persoa maior ou con discapacidade no seu medio habitual, paliando deste xeito situacións persoais e sociais críticas tales como a soidade e o illamento que agudizan a deterioración física e psíquica. Tamén trata de evitar ou retrasar no posible o ingreso en centros residenciais.

As solicitudes para acollerse a este programa e as axudas económicas destinadas a sufragalo tramítanse nos concellos, sendo os departamentos territoriais da Consellería de Política Social, os encargados de seleccionar os beneficiarios da axuda económica e de asignar a contía adecuada, tendo en conta os ingresos mensuais líquidos dos solicitantes e as contías fixadas na orde reguladora destas axudas.

As persoas acollidas

Os destinatarios deste programa poden ser persoas maiores de 65 anos, diferenciando as axudas se son persoas con autonomía ou con dependencia; e persoas con discapacidade entre 18 e 65 anos, diferenciando se teñen máis do 65% de discapacidade ou máis do 75% e precisan axuda de terceira persoa.

A contía das axudas tamén varía se o acollemento se leva a cabo na vivenda do acolledor ou na vivenda do acollido.

As familias acolledoras

As familias acolledoras deberán ter o seu fogar nalgún concello de Galicia e polo menos un dos compoñentes desta familia terá unha idade comprendida entre os 18 e 65 anos, deberá gozar de boa saúde e non padecer limitacións físicas ou psíquicas que lle impidan atender as tarefas domésticas normais.

As contías das axudas oscilan entre os 421 euros/mes para persoas maiores con autonomía e 700 euros/mes para persoas maiores en situación de dependencia ou persoas con discapacidade que necesitan doutra persoa para a realización das actividades da vida diaria.

► Beneficiarios e orzamento:

No ano 2020 destinouse un orzamento **256,298,17** euros o que posibilitou atender ao longo do ano un total de **66 persoas maiores e 14 persoas con discapacidade**.

► Programa de estadias temporais

As estadias temporais regúlanse pola Orde do 16 de abril de 2014, pola que se regulan as condicións dos ingresos e traslados en servizos prestados en centros propios ou concertados, no ámbito de atención a dependencia e da promoción da autonomía persoal. Enténdese por estancia temporal o gozo temporal por tempo limitado dun servizo residencial ou dun servizo de supervisión prestado dende equipamentos especiais. As persoas beneficiarias terán os mesmos dereitos e deberes que as persoas usuarias que ocupan praza de xeito permanente.

Poden acceder a este servizo as persoas maiores e/ou con discapacidade cando a súa persoa coidadora non poida atendela por unha causa sobrevida, por necesidade de descanso desta ou cando a persoa beneficiaria vive soa e precisa un período de convalecencia despois dun accidente, enfermidade ou intervención cirúrxica.

- ▶ **Persoas usuarias:** No ano 2020 beneficiáronse un total de **110** persoas.

Os centros residenciais para persoas maiores da rede pública da Xunta de Galicia que teñen prazas concertadas para este programa son:

Centro	Nº de prazas	Usuarios
Residencia asistida Oleiros	10	25
Residencia de Laraxe	3	9
Residencia de Ferrol	2	0
Residencia de Ribeira	1	6
Residencia Concepción Arenal	2	17
Residencia Castro de Ribeiras de Lea	5	25
Residencia asistida de Vigo	10	25
Residencia Nosa Sra. dos Milagres	1	3
Total	34	110

Estadías temporais para persoas con discapacidade

- ▶ No ano 2020 as prazas en estadía temporal foron 4. **Nestas prazas atendéronse 4 homes.**

▶ Programa de respiro familiar para persoas en situación de dependencia

Este programa pretende contribuír a manter as persoas en situación de dependencia, no seu domicilio e ofertarlle ao seu cuidador habitual a posibilidade de dispoñer duns días para o seu descanso ou para solucionar situacións de emerxencia que se lle presenten mentres a persoa á que coidan é atendida adecuadamente nun centro residencial.

Poden participar neste programa, as persoas maiores de 16 anos que teñan recoñecido un grao de dependencia II e III, ou aquelas que, sen este requisito, precisen a atención dun cuidador.

No ano 2020 a situación xerada polo COVID afectou considerablemente a xestión deste programa polo peche dos

centros residenciais e a imposibilidade de ofertar prazas nos meses de alerta.

▶ Beneficiarios e orzamento:

No ano 2020 beneficiáronse un total de **18** persoas maiores de 16 anos con dependencia. O orzamento destinado a este programa foi de **7.717,22** euros.

Con base na Orde do 19 de decembro de 2019 polo que se establecen as bases reguladoras da concesión de axudas económicas ás familias con persoas en situación de dependencia ou con discapacidade a través do Programa de respiro familiar para persoas cuidadoras, resolvéronse un total de **82** solicitudes e o orzamento xestionado foi de **24.984,32** euros.

No ano 2020 e tendo en conta a situación xerada polo COVID publicáronse dúas ordes de axudas para resolver a situación das familias dos usuarios dos centros de día e dos titulares destes centros que pecharon durante o estado de alarma.

- ▶ Segundo a Orde do 11 de xuño de 2020 pola que se establecen as axudas reguladoras para a concesión de axudas económicas a familias de persoas maiores e con discapacidade durante a situación de suspensión do servizo do centro de día como consecuencia do COVID-19 a través do bono coidado extraordinario á dependencia resolvéronse un total de **775** axudas e o orzamento xestionado foi de **549.623,98** euros.
- ▶ E con base na Orde do 11 de xuño de 2020 polo que se establecen as bases reguladoras para a concesión de axudas económicas ás entidades privadas de iniciativas social para o mantemento de centros de día de persoas maiores dos que son titulares durante a situación da suspensión deste servizo como consecuencia do COVID-19 resolvéronse un total de **99** axudas e o orzamento xestionado foi de **1.237.690,46** euros.

► **Programa de respiro familiar para persoas con discapacidade**

Oferta ás familias un período de descanso necesario para reducir a carga emocional e física á que se ven sometidas.

Apoia as familias de persoas con discapacidade ao seu cargo, contribuíndo a evitar ou atrasar o seu internamento nun centro.

Pretende acadar un programa de ocio socializador e integrador para as persoas usuarias do programa.

Este apoio realízase en réxime de internado de fins de semana en centros residenciais de persoas con discapacidade.

► **Servizo de teleasistencia**

Ao longo do ano 2020 comenzo a implementar o servizo de teleasistencia avanzada como unha mellora dentro das prestacións da Lei de dependencia.

Este servizo consta de tres modalidades que a Cruz Vermella instala tendo en conta a resolución de dependencia e o servizo que os valoradores consideran adecuado á situación persoal dos usuarios.

As modalidades son:

- teleasistencia móbil con xeolocalización,
- telelocalización para persoas con deterioración cognitiva e
- teleasistencia domiciliaria con atención integral no fogar para aqueles usuarios que non saen do domicilio.

► **Beneficiarios e orzamento:**

O total de usuarios atendidos por Cruz Vermella foi de **7.475** tendo en conta as altas e as baixas ao longo do ano.

No servizo de telelocalización atendéronse un total de **377** usuarios ao longo do ano.

O orzamento xestionado foi de **1.144.950 euros** no servizo de teleasistencia e de **117.503 euros** no servizo de telelocalización.

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/recursos/plans-e-programas/programa-de-teleasistencia-da-comunidade-autonoma-galega>

► **Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal (SGAMP 065), para persoas con discapacidade e/ou persoas en situación de dependencia (código do procedemento BS660A)**

O Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal-SGAMP-065, está regulado polo Decreto 99/2014, do 20 de agosto. Trátase dun servizo de transporte programado non urgente para atender a prestación de servizos puntuais.

Este servizo de transporte adaptado asistido, de carácter grauíto, ten como finalidade:

- a. Poñer á disposición das persoas con discapacidade e/ou en situación de dependencia que teñan recoñecida a imposibilidade de usar o transporte público colectivo, un transporte axeitado para facilitarlle a súa mobilidade.
- b. Favorecer o acceso, en condicións de igualdade efectiva, ás persoas con discapacidade e/ou ás persoas en situación de dependencia aos servizos e recursos que faciliten a promoción da súa autonomía persoal así como a súa participación no contorno habitual.

Persoas usuarias do SGAMP-065

Ter recoñecida a condición de persoa usuaria é requisito previo para poder solicitar e prestar a concesión efectiva dos servizos solicitados.

Poderán obter a condición de persoa usuaria do servizo as persoas residentes en Galicia que cumpran os seguintes requisitos:

- a. Ter recoñecida a imposibilidade de utilización de transporte público colectivo, motivada pola súa situación de dependencia ou discapacidade. A imposibilidade de utilización do transporte público colectivo determinarase aplicando os criterios establecidos no Anexo 2 do Real Decreto 1971/1999, do 23 de decembro, de procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade.
- b. Ter recoñecida a situación de dependencia en calquera dos seus graos conforme a normativa que sexa de aplicación ou ter recoñecido, conforme a normativa aplicable, un grao de discapacidade igual o superior ao 75%. Excepcionalmente poderán obter a condición de persoa usuaria aquelas persoas que teñan un grao de discapacidade igual ou superior ao 33% e inferior ao 75%, sempre que se acredite a concorrencia de circunstancias que aconsellen o uso de transporte adaptado e así conste no informe social unificado.

As solicitudes de condición de persoa usuaria do SGAMP-065 poden presentarse en calquera momento na páxina web da Consellería de Política Social, para o que se pode ir ao seguinte enlace:

<https://politicasoocial.xunta.gal/gl/temas/discapacidade/servizo-galego-de-apoio-mobilidade-persoal>

Prestacións e orde de prioridades.

A prestación do Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal para Persoas con Discapacidade e/ou en situación de dependencia procurará cubrir as necesidades de desprazamento das persoas que teñan recoñecida a condición de usuarias do servizo no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia, de acordo coa seguinte orde de prioridades:

- a. Acudir a consultas médicas do sistema público e concertado ou das mutualidades de funcionarios públicos, cando o desprazamento non sexa competencia do sistema sanitario, e sempre que exista unha confirmación de cita previa para acudir á consulta, para o cal o órgano competente en materia de atención ás persoas con discapacidade e ás persoas en situación de dependencia poderá realizar as comprobacións previas oportunas.
- b. Traslados aos centros asistenciais do Sistema galego de servizos sociais que prestando servizo de aloxamento, de carácter permanente ou temporal, non dispoñan de servizo de transporte, e prioritariamente aos que contén con financiamento público.
- c. Acudir a programas ou actividades que se presten prioritariamente en centros do Sistema galego de servizos sociais que contén con financiamento público, e que non dispoñan de servizo de transporte.
- d. Asistir a actividades de carácter educativo e formativo que favorezan a integración laboral e a promoción da autonomía persoal, cando o desprazamento non sexa competencia do sistema público educativo.
- e. Asistir a actividades relacionadas co coidado persoal, tanto a nivel terapéutico como rehabilitador.

Sempre que estean cubertas as prioridades anteriores e exista dispoñibilidade de medios, poderanse prestar servizos para as seguintes actividades, e pola seguinte orde de prioridade:

- a. Realizar xestións de carácter legal e/ou administrativo.
- b. Asistir a actividades de carácter cultural, deportivas e/ou sociais.

► Datos de referencia relativos á prestación do servizo no ano 2020

A 31 de decembro de 2020 eran 5.709 os cidadáns galegos que tiñan recoñecida a condición de persoa usuaria do SGAMP-065.

Durante o ano 2020 tramitáronse un total de 294 solicitudes, das que 232 foron concedidas e 62 denegadas.

O número de recursos de alzada e tramitados pola denegación da condición de persoa usuaria do Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal foron 2

O número de persoas beneficiarias con desprazamentos foi un total 855, coa seguinte desagregación por sexos e provincia:

	Homes	Mulleres	Total atendidos
A Coruña	201	184	385
Lugo	47	61	108
Ourense	72	64	136
Pontevedra	112	114	226
Total	432	423	855

Nese exercicio realizáronse un total de 29.108 servizos, que representan unha media mensual de 42.477 km polo que neste servizo se superaron os 509.731 Km realizados, no total dos 8 ámbitos territoriais nos que se configura a prestación do servizo.

Os usuarios presentaron un total de 24 queixas por diversas incidencias en relación ao servizo prestado, das que foron tramitadas o 100%.

► O Programa "Xantar na casa"

Situándonos no ámbito da nosa comunidade autónoma, atopámonos nun territorio de dispersión xeográfica e poboación envellecida no que se fai necesario a aplicación de políticas e servizos homoxeneizadores que permitan o

acceso da poboación a estas medidas, nas mesmas condicións, independentemente do lugar onde residan, tanto sexa nun área urbana, metropolitana, rural ou de elevada dispersión. Acadar este obxectivo acérganos ao principio de igualdade nos criterios de calidade do servizo.

Neste contexto, o "Xantar na Casa" xorde como un programa de atención alimentaria no domicilio das propias persoas, integrado no Sistema de servizos sociais da Comunidade Autónoma de Galicia. É un programa que pode ser complementario doutros recursos sociais como o Servizo de axuda no fogar ou a Teleasistencia.

Desde este programa intervénse de xeito directo na nutrición das persoas maiores da comunidade, mellorando os hábitos alimenticios e, polo tanto, de xeito global, a súa saúde e calidade de vida. Non é obxecto deste programa dar de comer senón alimentar, e facelo a un segmento de poboación cuns costumes alimenticios moi arraigados e moitas veces pouco saudables. Sendo este o obxectivo prioritario, o programa proporciona información relevante das condicións de vida e hábitos da persoa usuaria detectando potenciais situacións para a intervención no eido social e de prevención e detección de circunstancias nas que se poida ofrecer ao usuario axuda ou apoio dende o ámbito social de base.

"Xantar na Casa" artéllase a través da xestión por parte do Consorcio de Servizos de Igualdade e Benestar, en colaboración coa Consellería de Política Social, e en colaboración cos concellos adheridos ao programa. Esta colaboración formalízase mediante a sinatura dos correspondentes convenios de colaboración, quedando o financiamento do seguinte xeito:

Achega do/a usuario/a	1,76 euros
Achega do concello	1,76 euros
Achega do Consorcio	3,08 euros
Prezo menú/día	6,60 euros

O obxectivo principal deste servizo de atención alimentaria no propio domicilio é facilitar e garantir unha nutrición equilibrada e de calidade adaptada ás necesidades das persoas maiores de 60 anos ou menores en situación de dependencia e/ou en situación de exclusión ou en risco de estalo. Os destinatarios son persoas con déficit de autonomía para cubrir as súas necesidades básicas relacionadas coa compra e elaboración dos menús. A comida, que se entrega nun único día á semana nos domicilios, supón un apoio para eles/as e as súas familias. Ademais, cando se fai a entrega no domicilio preténdese facer un seguimento individualizado dos/as usuarios/as do programa por parte dos profesionais do reparto.

Ao longo do ano 2020 incorporáronse ao programa seis concellos máis: Aranga e Val do Dubra na provincia da Coruña; Ribas de Sil e Sober na provincia de Lugo; Pereiro de Aguiar na provincia de Ourense e Nigrán na de Pontevedra, co que a finais de ano o programa estaba implantado xa en 185 concellos galegos.

► **Beneficiarios e orzamento:**

A achega da Xunta e dos respectivos concellos para o programa “Xantar na Casa” ao longo de todo o ano 2020 ascendeu a **2.370.384,06** euros.

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/discapacidade/servizo-galego-de-apoio-mobilidade-persoal>

4.4.3 Subvencións

► **Orde do 19 de decembro de 2019, pola que se establecen as bases reguladoras que rexerán a concesión de subvencións ás entidades locais da Comunidade Autónoma de Galicia para a prestación de servizos de atención temperá no marco da Rede galega de atención temperá, cofinanciadas polo Programa Operativo Fondo Social Europeo Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria para o ano 2020 (código de procedemento BS700A) (DOG núm. 16 do 24.01.2020)**

Cofinanciado con fondos FSE nun 80%, Programa operativo de Galicia 2014-2020, obxectivo específico 9.4.1. “Mellorar a accesibilidade para as persoas máis vulnerables a servizos de atención sanitaria, sociais e de orientación, formación e educación, incluíndo a eliminación de estereotipos”. Liña de actuación 118: “Implementación da Rede galega de atención temperá”.

► **Beneficiarios e orzamento:**

Ao abeiro desta convocatoria, concedéronse axudas no ano 2020 por importe de **2.936.963** euros destinadas ao funcionamento das seguintes unidades de atención temperá:

- Mancomunidade de municipios da comarca de Verín (Castro do Val, Cualedro, Laza, Monterrei, Oímbra, Verín e Vilardevós).
- Concello de Cangas
- Agrupación de concellos de Abegondo, Bergondo e Carral
- Agrupación de concellos de Noia, Lousame, Outes, Muros e Porto do Son
- Agrupación de Concellos de Antas de Ulla, Portomarín e Monterroso
- Mancomunidade de concellos da comarca

4.4 PROGRAMAS, AXUDAS E SUBVENCÍONS

- de Ordes (Ordes, Cerceda, Frades, Mesía, Oroso, Tordoia e Trazo)
- Concello da Estrada
- Agrupación de concellos de Vilariño de Conso, Riós e A Gudiña
- Agrupación de concellos de Mondoñedo, Abadín, Barreiros, Lourenzá, Pastoriza, A Pontenova, Riotorto e Trabada
- Agrupación de concellos de Quiroga, Folgoso do Courel e Ribas de Sil
- Agrupación das Mancomunidades do Carballiño e o Ribeiro (Beariz, Boborás, O Irixo, Piñor e San Amaro da M.do Carballiño e, Arnoia, Beade, Cenlle, Cortegada e Leiro da M.O Ribeiro)
- Concello de Teo
- Mancomunidade do Baixo Miño (A Guarda, O Rosal, Tomiño e Tui)
- Concello das Pontes de García Rodríguez
- Agrupación de Concellos de Outeiro de Rei e Castro de Rei
- Agrupación de concellos de Burela e Viveiro
- Agrupación de concellos de Dumbría, Camariñas, Carnota, Cee, Corcubión, Fisterra, Mazaricos, Muxía, Zas e Vimianzo
- Agrupación de concellos de Santa Comba e a Baña
- Concello de Mos
- Agrupación de concellos da Pobra do Caramiñal, Riveira e Boiro
- Agrupación de concellos de Cuntis, Barro, Caldas de Reis Catoira, Moraña e Portas
- Mancomunidade de concellos da comarca de Ferrol (Ferrol, Ares, Cabanas, Cedeira, Fene, Mugar dos, Narón, Neda e Valdoviño)

- Agrupación de concellos de Palas de Rei, Bergonte, Friol, Guntín e Rábade
- Agrupación de concellos de Salceda de Caselas e As Neves

O número total de nenas e nenos atendidos foi un total de: **1.368** (955 nenos e 413 nenas)

D Orde do 11 de setembro de 2020 pola que se establecen as bases reguladoras e se convoca o procedemento para a concesión de subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral para fins de carácter social, con cargo á asignación tributaria do 0,7 % do imposto sobre a renda das persoas físicas xestionado pola consellería con competencias en materia de política social da Xunta de Galicia (código de procedemento BS623D).

Subvencións a entidades do Terceiro Sector con cargo á asignación tributaria do 0,7 % do Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas, para a realización de programas de interese xeral que atenden fins de carácter social.

O orzamento da Orde é:

LIÑAS	Importes
Liña I. Actuacións no ámbito da familia, infancia e dinamización demográfica	974.693,00
Liña II. Actuacións de inclusión social	3.946.165,00
Liña III. Actuacións de promoción da autonomía persoal e apoio de persoas maiores ou con discapacidade	4.934.661,00
Liña IV. Proxectos de investimento e adecuación de centros e unidades de atención destinados a persoas maiores ou con discapacidade	1.131.872,00
Liña V. Actuacións destinadas á xuventude	305.021,00
Liña VI. Actuacións destinadas ao voluntariado	280.047,00
Total	11.572.459,00

Dos que corresponden a esta Subdirección Xeral a tramitación das liñas III e IV.

► Beneficiarios e orzamento:

Ao abeiro desta convocatoria, concedéronse axudas no ano 2020 por importe de 8.284.182,55 euros, dos que:

Na liña III subvenciónanse un total de 155 programas de 45 entidades distintas, por un total de 5.800.485,35 euros, dirixidas a actuacións de promoción da autonomía persoal e apoio de persoas maiores ou con discapacidade.

► Orde do 31 de decembro de 2019 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para a continuidade de casas do maior, en réxime de concorrencia non competitiva e se procede á súa convocatoria para o ano 2020 (código de procedemento BS212B).

Esta orde ten como obxecto o establecemento das bases reguladoras e a convocatoria, para o ano 2020, de subvencións destinadas a persoas físicas ou cooperativas de traballo asociado para a continuidade e mantemento das casas do maior postas en marcha no ano 2019.

Durante o ano 2020 estiveron en funcionamento as seguintes Casas do Maior:

Centro	Concello
A Coruña	
Casa do Maior Colaxe	Laxe
Respiro Casa do Maior	Monfero
Casa do Maior Lar da Balada	Santiso
Lugo	
Casa do Maior de Portomarin	Portomarin
Casa do Maior Airelas 1	As Nogais
Casa do Maior Airelas 2	As Nogais
Ourense	
Casa do Maior Sarreaus	Sarreaus
Casa do Maior "Agarimo"	Os Blancos
Casa do Maior "Abuela Manuela"	Cenlle

Casa do Maior "Xuntos"	Xunqueira de Espadefiño
"Juana Tovar" Casa do Maior, Castrelo de Miño	Castrelo de Miño
Casa do Maior "Raigame"	Laza
Casa do Maior Arraigo á Terriña	Punxín
Casa do Maior A Ponte	A Gudiña
Casa do Maior "Xía"	A Veiga
Casa do Maior Xunqueira de Ambía "Cancela"	Xunqueira de Ambía
Casa do Maior A Ponte	Piñor
Casa do Maior Castrelo de Miño	Castrelo de Miño
Pontevedra	
Casa do Maior de Sela	Arbo
Casa do Maior " A Lavandeira"	Pazos de Borbén

4.5 LIÑAS DE COLABORACIÓN

4.5.1 Convenios na Área de maiores

► **Formación permanente de adultos-aulas da 3ª idade (ATEGAL)**

O convenio asinado entre a Consellería de Política Social e as Aulas da 3ª idade da Asociación Cultural Galega de Formación Permanente de Adultos posibilita a realización de actividades socioculturais e educativas necesarias para evitar o illamento e facilitar a participación activa na sociedade do colectivo de maiores.

As aulas están situadas en Santiago de Compostela, A Coruña, Ferrol, Padrón, Ourense, Lugo, Monterroso, Vilalba e Vigo.

As actuacións levadas a cabo con carácter permanente durante o ano 2020 con cargo aos orzamentos asinados neste convenio son os seguintes seminarios: (área cultural, área ocupacional, área de saúde e área de lecer).

- **Beneficiarios e orzamento:** 1.706 beneficiarios e a Consellería destinou este ano un orzamento de **150.000** euros.

► **Mantense vixente o convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Secretaría General de Instituciones Penitenciarias pertencente ao Ministerio do Interior, para a realización en centros de atención a persoas maiores e con discapacidade de traballos en beneficio da comunidade, dirixido a todas aquelas persoas en situación de redención de sancións e/ou medidas penais por delitos menores.**

Son obxectivo deste convenio as infraccións de carácter leve; deste xeito, o infractor cumpre a pena establecida en liberdade, sen interferir na súa vida familiar, laboral e social, promovendo valores como a solidariedade, a responsabilidade e o ben común. Este convenio non tivo ningún custo para a Xunta de Galicia.

► **Convenio de colaboración con FAGAL (Federación de Asociacións Galegas de Familiares de Enfermos de Alzheimer e outras Demencias)**

O obxecto deste convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería das actuacións que FAGAL (Federación de Asociacións Galegas de Familiares de Enfermos de Alzheimer e outras Demencias) desenvolveu durante o ano 2020 entre as que se atopan: mantemento de instalacións e dos gastos derivados das súas actividades de xestión, coordinación e elaboración dos diferentes programas das asociacións, coordinación e derivación de usuarios entre FAGAL e asociacións, elaboración de material de información e difusión. Actualmente FAGAL representa a trece asociacións que traballan no ámbito da atención ás persoas maiores con alzhéimer da Comunidade Autónoma de Galicia.

- **Beneficiarios e orzamento:** 706 beneficiarios e orzamento destinado **89.250** euros.

► **Convenio de colaboración con FAGAL (Federación de Asociacións Galegas de Familiares de Enfermos de Alzheimer e outras demencias)**

O obxecto deste convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería de Política Social das actividades de atención integral a persoas cunha demencia neurodexenerativa e ás súas familias dentro da atención diúrna a estes usuarios e o apoio e formación aos familiares.

- **Beneficiarios e orzamento:** 248 beneficiarios e orzamento destinado **150.000** euros.

Colaboración coas universidades galegas

Universidade de Santiago de Compostela

- ▶ **Mantense en vixencia o convenio de colaboración entre a Consellería e a Universidade de Santiago de Compostela para a realización dos “practicum” en centros dependentes desta consellería.**

A Consellería e a Universidade de Santiago de Compostela están de acordo en facilitarlle aos alumnos de titulacións vinculadas á actividade desenvolvida nos centros de maiores e de atención a persoas con discapacidade dependentes da Xunta de Galicia, a realización nos centros da Consellería das prácticas tuteladas esixidas polos seus correspondentes plans de estudos (licenciatura en Psicoloxía, grao en Psicoloxía, licenciatura en Pedagogía, licenciatura en Psicopedagogía, diplomatura en Educación Social, grao en Educación Social, grao en Nutrición Humana e Dietética, grao en Traballo Social, máster universitario en Xerontoloxía, máster universitario en Psicoxerontoloxía).

- ▶ **Beneficiarios e orzamento:** Este convenio non supón ningún custo para a Xunta de Galicia.

▶ **IV Ciclo Universitario**

O IV Ciclo comezou a funcionar no ano 1997. O Plan de estudos estrutúrase en 4 cursos. O 1º e o 2º curso son de carácter xeral (materias troncais), o alumnado debe matricularse das catro materias que se ofertan por curso. Cada materia consta de 3 créditos. O 3º e o 4º curso son de especialización (materias optativas). O alumno pode matricularse nun dos itinerarios de especialización. Este ciclo impártese no campus de Santiago de Compostela e no campus de Lugo. Non existe límite de prazas polo que son admitidas todas as solicitudes, sendo o único requisito ter 50 anos ou máis.

- ▶ **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento destinado ao mantemento deste convenio foi de **28.875** euros e participaron 381 alumnos.

Universidade de Vigo

▶ **Programa universitario para maiores (PUM)**

Estas aulas comezaron a funcionar no ano 2002. Accédese ao curso mediante preinscrición ao 1º curso do ciclo intensivo, ofertando 50 prazas en cada un dos campus (Ourense e Vigo). Se a demanda supera a oferta de prazas, o sistema de selección será por orde de presentación da solicitude, dándolle preferencia a aquelas persoas que están en situación de xubilación, prexubiladas ou en paro.

Estes estudos teñen dous ciclos: un ciclo intensivo de 3 anos de duración no que se outorga a correspondente acreditación mediante un título propio de Graduado universitario sénior, e un ciclo de especialización de 2 anos de duración no que se outorga a correspondente acreditación mediante un título propio de graduado superior sénior pola Universidade de Vigo.

As ensinanzas enfócanse cara ao desenvolvemento persoal nos seus diferentes aspectos: intelectuais, sociais e de relación, orientando a aplicabilidade ou funcionalidade das aprendizaxes cara un mellor aproveitamento das ofertas culturais do contorno, así como cara á proxección na sociedade dos valores asumidos criticamente.

- ▶ **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento destinado ao mantemento deste convenio foi de **28.875** euros e participaron 600 alumnos.

Universidade da Coruña

▶ **Universidade Senior**

Estes estudos implantáronse no curso académico 2001-2002. É unha institución pública que ten como finalidade esencial a xeración, xestión e difusión de cultura e coñe-

cemento científico, tecnolóxico e profesional a través do desenvolvemento da investigación e da docencia.

Consiste en estudos universitarios destinados a un sector da sociedade maior de 50 anos que concluíu a súa vida laboral e demanda un novo tipo de formación actualizada e adecuada ás súas inquietudes formativas e intereses culturais.

A Universidade Sénior como programa de estudos universitarios, consta dun plan docente distribuído en catro cursos académicos. Os alumnos que completen os catro cursos, poderán conseguir o título propio de Graduado Sénior. Desenvólvese nos dous campus da Universidade da Coruña e no de Ferrol. Os graduados/as sénior teñen dereito a cursar como oíntes nun catálogo de materias das titulacións oficiais (Grao e máster) das impartidas pola Universidade da Coruña, de acordo coa oferta dos docentes.

- ▶ **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento destinado a este convenio foi de **28.875** euros e participaron 987 alumnos.

Centro Asociado UNED - A Coruña

▶ Programa UNED Sénior

Este centro comezou a funcionar no ano 2008. A UNED non establece uns estudos previos obrigatorios para o acceso ao programa UNED sénior. A estrutura académica da UNED Sénior organízase non por cursos, senon por bloques de materias. Estas son independentes e os participantes elíxenas libremente segundo os seus intereses.

A afluencia de alumnos determina a necesidade de formar varios grupos, situados en localidades diferentes, para facilitarlles a asistencia ás clases sen forzar grandes desprazamentos, tendo en conta a dispersión poboacional en Galicia.

- ▶ **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento destinado a este convenio foi de **13.860** euros e participaron 384 alumnos.

▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e as universidades de Santiago de Compostela, A Coruña e Vigo para o financiamento do proxecto de democratización do coñecemento**

Este proxecto desenvolveuse durante o ano 2020 con actividades formativas e de extensión cultural de programas universitarios para maiores das tres universidades para persoas de máis de 50 anos das que, por diferentes motivos (xeográficos, económicos...) non poden asistir ao devandito programa de formación nas instalacións universitarias de cada unha das súas sedes oficiais.

Impartíronse varias sesións de docencia, unhas teóricas (conferencias e seminarios) e outras prácticas (visitas guiadas, obradoiros...).

- ▶ **Orzamento:** O orzamento xestionado foi de **15.000** euros.

Outros convenios

▶ **Convenio de colaboración co concello de Boimorto**

No ano 2020 asinouse este convenio entre a Consellería de Política Social e o concello de Boimorto co obxecto de contribuír ao financiamento das actuacións que o concello de Boimorto tiña previsto desenvolver durante este ano, de cara a realización de programas e actividades dirixidos á atención de persoas en situación de dependencia, de prevención de situacións de dependencia e do agravamento desta, así como de promoción da autonomía persoal das persoas maiores residentes neste concello.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento xestionado foi de **60.000** euros.

▶ **Convenio de colaboración co concello de Riotorto**

As actividades financiadas con cargo a este convenio asinado pola Consellería de Política Social co concello de

Riotorto foron charlas sobre dependencia, obradoiros sobre a recuperación da memoria, cursos de informática e xerontoximnasia.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento xestionado foi de **30.000** euros.

▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e o concello de Lousame**

A finalidade deste convenio é o financiamento por parte da Consellería de Política Social das actuacións dirixidas á promoción da autonomía persoal e a prevención da dependencia no concello de Lousame.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento xestionado foi de **40.000** euros.

4.5.2 Convenios na área de persoas con discapacidade

▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e o concello de Valga**

No ano 2020 asinouse este convenio de colaboración para a realización de actividades de atención diaria dirixidas a persoas con discapacidade e/ou exclusión social no ano 2020.

- Coas persoas con discapacidade realizáronse talleres de agricultura, reciclaxe, arteterapia, informática, e outras actividades de ocio e tempo libre.
  - Con menores con necesidades educativas especiais servizos de reforzo educativo, logopedia e informática
- ▶ **Orzamento:** O orzamento xestionado foi de **40.000** euros.

▶ **Convenio de colaboración con ASPAYM (Asociación de parapléxicos e grandes minusválidos de Galicia)**

A finalidade deste convenio é a colaboración no financiamento da Asociación de Parapléxicos e Grandes Minusválidos de Galicia (ASPAYM) co fin de prestar servizos de información, orientación e asesoramento, sevizo de transporte adaptado, apoio psicossocial ao novo lesionado medular, titorías ao lesionado medular e cursos de formación en novas tecnoloxías.

- ▶ **Beneficiarios e orzamento:** 167 beneficiarios e orzamento destinado **45.142** euros.

▶ **Convenio de colaboración con ASPACE (Asociación de Paralíticos Cerebrais)**

O obxecto deste convenio é a colaboración por parte da Consellería de Política Social no financiamento do mantemento da Federación ASPACE Galicia, co fin de prestar servizos de apoio e asesoramento ás organizacións e entidades dedicadas á atención das persoas con parálise cerebral e ás súas familias desde unha perspectiva global, integral e normalizadora, para mellorar a súa autonomía persoal, as súas condicións de vida e favorecer a integración social e laboral deste colectivo na sociedade galega.

- ▶ **Beneficiarios e orzamento:** 483 beneficiarios e orzamento destinado **538.257** euros.

▶ **Convenio de colaboración con ASPACE Coruña**

O obxecto deste convenio é a colaboración para o financiamento do servizo de información e asesoramento sobre medidas de protección para persoas con parálise cerebral e as súas familias.

- ▶ **Beneficiarios e orzamento:** 115 beneficiarios e orzamento destinado **10.000** euros.

► **Convenio de colaboración con AUTISMO GALICIA**

O obxecto deste convenio é a colaboración por parte da Consellería de Política Social no financiamento do mantemento da federación e das actuacións que ten previsto desenvolver AUTISMO GALICIA, orientadas á atención das persoas con trastornos do espectro autista e ás súas familias en Galicia, que son: Representación institucional para a súa participación e visualización na sociedade, Desenvolvemento de publicacións divulgativas e formativas, Realización de eventos para a sensibilización, coñecemento e fomento da cohesión social, Programa de inclusión social de persoas con TEA, Programa de apoio ás familias, Programa de ocio e tempo libre.

- **Beneficiarios e orzamento:** 2.049 beneficiarios e orzamento destinado **675.210** euros.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Confederación Galega de Persoas con Discapacidade (COGAMI) para o financiamento do programa de atención a persoas con discapacidade**

O obxecto deste convenio é contribuir ao financiamento por parte da Consellería para o mantemento de COGAMI e das súas entidades asociadas, así como das actividades que conleva o servizo que COGAMI tiña previsto desenvolver no ano 2016, tales como: servizo de información, asesoramento e orientación, servizo de intervención social das persoas con discapacidade e as súas familias, formación e intermediación laboral das persoas con discapacidade, respiro familiar, actividades de lecer, servizo de información e asesoramento en accesibilidade, voluntariado e actividades físicas e cognitivas.

- **Beneficiarios e orzamento:** 2.986 beneficiarios e orzamento destinado **1.318.157** euros.

► **Convenio con a Confederación Galega de Persoas con Discapacidade (COGAMI)**

Neste ano asinouuse un novo convenio con esta entidade para financiar un proxecto de prevención da dependencia e promoción da autonomía persoal no medio rural, cunha metodoloxía de intervención centrada na persoa dende a idade temperá de cara a promover ao máximo as súas capacidades e habilidades funcionais. O obxectivo deste proxecto e a mellora física, cognitiva, de comunicación e linguaxe para unha maior independencia e autonomía da vida cotiá.

- **Beneficiarios e orzamento:** 730 beneficiarios e orzamento destinado **145.000** euros.

► **Convenio de colaboración con DOWN Galicia**

O obxecto deste convenio é contribuir ao financiamento por parte da Consellería de Política Social do mantemento de Down Galicia e das actividades que comporta o servizo que Down Galicia desenvolve.

Down Galicia desenvolve o seu labor prestando un servizo de promoción da autonomía persoal organizado nas seguintes áreas: atención temperá, educación, formación e emprego, vida adulta e independente e unha área transversal. Down Galicia, na súa condición de federación, presta servizos de apoio a entidades membros que traballan na atención ás persoas con síndrome de Down e ás súas familias para mellorar a súa autonomía persoal, as súas condicións de vida e favorecer a inclusión social e laboral deste colectivo.

- **Beneficiarios e orzamento:** 655 beneficiarios e orzamento destinado **690.688** euros.

► **Convenio de colaboración con DOWN Galicia**

No ano 2020 asinou un novo convenio con esta entidade para o financiamento das seguintes actuacións:

- Valoración das persoas con síndrome de Down e outras discapacidades intelectuais en etapa adulta, valoradas como dependentes, e elaboración de plan individual de intervención, usuarias do proxecto.
- Avaliación e seguimento do envellecemento das persoas usuarias, atención psicosocial ás familias e coordinación con recursos sociosanitarios do contorno comunitario.

► **Beneficiarios e orzamento:** 747 beneficiarios e orzamento destinado **140.000** euros.

► **Convenio de colaboración con FADEMGA**

A finalidade deste convenio entre a Consellería de Política Social e a Federación de Asociacións en favor das persoas con discapacidade intelectual (FADEMGA Plena Inclusión Galicia), para o financiamento do programa de atención a persoas con discapacidade e ás súas familias e do mantemento de FADEMGA.

► **Beneficiarios e orzamento:** 4.338 beneficiarios e orzamento destinado **2.468.814** euros.

► **Convenio de colaboración con SPECIAL OLYMPICS**

A finalidade deste convenio é a colaboración por parte desta Consellería no mantemento da entidade e da promoción da integración social e mellora da calidade de vida das persoas con discapacidade intelectual e as súas familias a través da realización das actividades deportivas, voluntariado, familias, formación e ocio que desenvolve SPECIAL OLYMPICS.

► **Beneficiarios e orzamento:** 1.095 beneficiarios e orzamento destinado **199.443** euros.

► **Convenio de colaboración coa Fundación Tutelar Galega para Persoas con Discapacidade Intelectual SÁLVORA**

O obxecto deste convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería da Xunta de Galicia das actuacións relacionadas coa tutela das persoas con discapacidade intelectual da Fundación Tutelar para Persoas con Discapacidade Intelectual SÁLVORA durante o ano 2020 entre as que se atopan entre outras: exercer o cargo de titor, curador ou outras figuras de garda das persoas con discapacidade intelectual encomendadas á Fundación; informar, orientar e asesorar as familias dando especial atención á muller con discapacidade embarazada e ás súas familias, organizar conferencias, xornadas, mesas redondas ou seminarios para o estudo e información dos múltiples aspectos da problemática das persoas con discapacidade intelectual.

► **Beneficiarios e orzamento:** 56 beneficiarios e orzamento destinado **88.110** euros.

► **Convenio con FAXPG**

O obxecto deste convenio é contribuír por parte da Consellería ao financiamento do programa que a FAXPG (Federación de Asociacións de Xordos do País Galego) desenvolveu no ano 2020 entre os que destacan: o servizo de atención a persoas xordas, xordocegas e con discapacidade auditiva, servizo de intérpretes de Lingua de Signos Española, servizo integral para persoas xordas, xordocegas e persoas con discapacidade auditiva. Coa prestación destes servizos preténdese favorecer o desenvolvemento persoal e autónomo deste colectivo, a súa integración no ámbito social e familiar e favorecer a distribución equitativa dos recursos sociais destinados ás persoas xordas, xordocegas e con discapacidade auditiva.

► **Beneficiarios e orzamento:** 1.625 beneficiarios e orzamento destinado **759.826** euros.

► **Convenio con FAXPG**

No ano 2020 asinouse un Convenio de colaboración coa Federación de Asociacións de Persoas Xordas de Galicia (FAXPG) para contribuír ao financiamento para a realización dun programa de mediación social e comunicativa con persoas xordas en risco de dependencia no medio rural e semiurbano da Comunidade Autónoma.

- **Beneficiarios e orzamento:** 373 beneficiarios e orzamento destinado **79.000** euros.

► **Convenio con FAXPG**

No ano 2020 asinouse un novo Convenio de colaboración con FAXPG para o incremento dos servizos de accesibilidade universal a través da comunicación social e da sociedade de información no exercicio 2020.

- **Beneficiarios e orzamento:** 5.904 beneficiarios e orzamento destinado **32.461,19** euros.

► **Convenio de colaboración con FEAFES**

O obxecto deste convenio é a colaboración da Consellería con FEAFES (Federación de Asociacións de Familiares e Enfermos Mentais de Galicia) para o seu mantemento e para o desenvolvemento das actuacións de carácter social dirixidas a este colectivo como son: o asesoramento e apoio xurídico especializado, o fomento da autonomía persoal das persoas con discapacidade como consecuencia de trastornos mentais e de atención a domicilio no rural, a coordinación do movemento asociativo e o programa de formación dirixido aos profesionais das entidades e dos centros que atenden as persoas en risco de exclusión social, coa finalidade de favorecer a adquisición de habilidades básicas na intervención con persoas con enfermidade mental e a coordinación dos recursos existentes.

- **Beneficiarios e orzamento:** 1.221 beneficiarios e orzamento destinado **635.736** euros.

► **Convenio de colaboración con FEAFES**

No ano 2020 asinouse un novo convenio con esta Federación para o financiamento dun programa de apoio socioeducativo comunitario e prevención da situación de dependencia no medio rural a persoas con enfermidade mental residentes en Galicia.

- **Beneficiarios e orzamento:** 130 beneficiarios e orzamento destinado **100.000** euros.

► **Convenio de colaboración con FEGEREC**

Este convenio asinado entre a Consellería e a Federación Galega de Enfermidades Raras e Crónicas (FEGEREC), ten por obxecto o desenvolvemento de actividades destinadas a mellorar a integración sociolaboral, a autonomía persoal e a calidade de vida das persoas afectadas por enfermidades raras e crónicas e as súas familias, no ámbito de actuación de FEGEREC, de acordo co seu proxecto de "Atención integral". Este proxecto pretende ofrecer unha rehabilitación integral ao colectivo de persoas que representa, informarlles dos servizos da federación fomentando o servizo de axuda para resolver dificultades de carácter sociosanitario e promover e potenciar as axudas e apoios para promoción da autonomía persoal destes colectivos de enfermos crónicos.

- **Beneficiarios e orzamento:** 560 beneficiarios e orzamento destinado **23.310** euros.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Federación Galega de Dano Cerebral (FEGADACE)**

Asinouse este convenio para levar a cabo un programa de atención a persoas con dano cerebral e as súas familias e contribuír ao mantemento de FEGADACE e das súas entidades federadas e dos seguintes programas:

- Promoción da autonomía persoal e de recuperación funcional das persoas afectadas de dano cerebral adquirido en situación de dependencia e

as súas familias a través de atención ambulatoria nas 7 grandes cidades e que implica o desenvolvemento de actividades nas áreas terapéutica, ocupacional e social.

- Programa de información e asesoramento a familias no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia dando especial atención á muller embarazada e ás súas familias.

▶ **Beneficiarios e orzamento:** 7.829 beneficiarios e orzamento destinado **389.698** euros.

▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e CERMI Galicia**

O obxecto deste convenio é a colaboración no financiamento de CERMI Galicia, co fin de prestar servizos ás organizacións e entidades adicadas a atención das persoas con discapacidade.

▶ **Beneficiarios e orzamento:** 74.000 beneficiarios e orzamento destinado **68.860** euros.

▶ **Convenio de colaboración con AGAT**

Co obxecto de contribuír ao financiamento dun servizo social comunitario específico de atención temperá a nenos/as con discapacidade e as súas familias, asinou un convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Asociación Galega de Atención Temperá (AGAT). As persoas beneficiarias deste convenio foron nenos e nenas, de 0 a 6 anos e as súas familias, das comarcas do Deza, do Salnés e de Bergantiños, con déficits que xeran alteracións de discapacidade ou con risco de padecelos.

Para o desenvolvemento das actuacións nas distintas fases (acolida, diagnóstico, orientación, coordinación, sesión de apoio, traballo en grupo de familias) cada unha das unidades conta con dous profesionais especialistas en desenvolvemento infantil e atención temperá, un logopeda e un auxiliar administrativo. As tres unidades contan coa supervisión dun coordinador especialista en desenvolvemento infantil e atención temperá.

▶ **Beneficiarios e orzamento:** 345 beneficiarios e orzamento destinado **346.500** euros.

▶ **Convenio de colaboración coa Corporación Radio e Televisión de Galicia (CRTVG)**

O obxecto deste convenio entre a Consellería de Política Social e a CRTVG é contribuír o financiamento das actuacións que a Corporación Radio e Televisión de Galicia desenvolveu durante o 2020 para incrementar os servizos de accesibilidade universal a través da comunicación social e da sociedade de información.

▶ **Beneficiarios e orzamento:** 5.904 beneficiarios e orzamento destinado **50.000** euros.

4.6 FUNDACIÓN PÚBLICA GALEGA PARA A TUTELA DE PERSOAS ADULTAS (FUNGA)

4.6 FUNDACIÓN PÚBLICA GALEGA PARA A TUTELA DE PERSOAS ADULTAS (FUNGA)

A Fundación Pública Galega para a Tutela de Persoas Adultas (FUNGA) é unha entidade tutelar, constituída pola Xunta de Galicia no ano 1996, de interese galego, sen ánimo de lucro, con personalidade xurídica propia e que ten afectado de modo duradeiro o seu patrimonio á realización dos fins de interese xeral que se expoñen polo miúdo no artigo 6 dos seus estatutos. Figura inscrita no Rexistro de fundacións de interese galego co número 1996/14.

O seu obxectivo principal é a protección xurídica e social das persoas maiores de idade e en situación de desamparo que teñan a súa capacidade de obrar modificada xudicialmente ou que se atopen incursas no proceso xudicial de modificación desta capacidade de obrar, a través do exercicio da tutela, curadoría, defensa xudicial ou da administración de bens, e a prestación dun servizo de asesoramento nestas materias.

As persoas beneficiarias dos servizos da FUNGA deberán reunir as seguintes condicións:

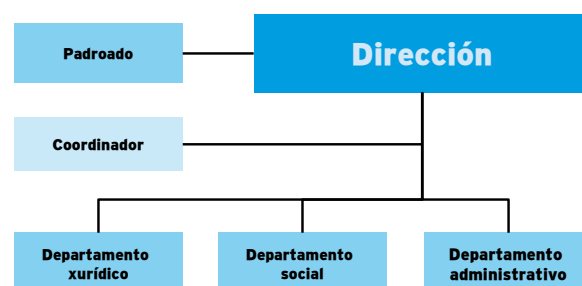
- a) Ser maior de idade.
- b) Residir na Comunidade Autónoma de Galicia
- c) Ter a capacidade de obrar modificada xudicialmente ou estar incurso nun procedemento xudicial de modificación da capacidade de obrar.
- d) Estar en situación de desamparo; isto é, carecer de persoa no seu contorno familiar e social ou institución para o exercicio dos apoios determinados xudicialmente ou, de existir, que a autoridade xudicial considere que non son idóneas para o desempeño destas funcións.

Ademais, poderán ser beneficiarias todas aquelas persoas que precisen recursos de información, orientación, apoio, intervención e asesoramento individual ou comunitario nas materias propias do ámbito da fundación.

<http://www.funga.org/index.php/es>

Os recursos persoais da FUNGA concréntanse en 25 persoas e a súa estrutura organizativa responde ao seguinte organigrama:

Actividade da FUNGA no exercizo 2020

Dentro das actividades executadas no 2020 podemos destacar as seguintes:

► Protección xurídica, patrimonial e social das persoas beneficiarias

O número de beneficiarios/as da Fundación continúa incrementándose anualmente, debido fundamentalmente ao desarraigamento familiar, ao envellecemento da poboación e ao aumento de persoas, cada día máis novas, diagnosticadas de padecementos mentais. No ano 2020 este incremento concretouse en 270 novas persoas. No seguinte cadro ilústrase a evolución anual do número de beneficiarios/as da FUNGA nos últimos anos, diferenciándose polo tipo de apoio que se presta e tomando como data de referencia a de fin de cada exercicio, é dicir, o 31 de decembro de cada ano.

► Evolución das funcións protectoras

Funcións tutelares	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tutelas	1.114	1.198	1.358	1.516	1.678	1.790	1.776	1.844	1.946	1.927
Curadorías	140	177	204	232	259	294	332	369	416	443
D.Xudiciais	400	485	588	588	631	715	696	891	891	406
Adm. de bens	11	11	17	28	37	39	39	40	37	51
Pretutelas	141	144	155	157	164	172	170	181	84	46
Falecidos	92	110	112	138	151	151	211	158	188	211
Baixas	68	87	116	116	113	88	127	136	288	560
Total	1.966	2.212	2.550	2.775	3.033	3.249	3.351	3.619	3.850	3.644

Conclusións

Un ano máis, o número de persoas beneficiarias do labor da FUNGA foi destacado, e non unicamente no referido aos cargos tutelares e de apoio exercidos por esta fundación ao longo do ano 2020, senón tamén ao importante número de persoas e entidades que, sen ser destinatarias directas do exercicio dos citados cargos, tamén foron neste período beneficiarias das actuacións levadas a cabo pola FUNGA.

Así, debemos destacar o labor realizado en materia de información e asesoramento tanto a persoas como a entidades, de xeito presencial, telefónico e telemático.

A FUNGA sitúase, deste xeito, como referente no eido da protección das persoas maiores de idade coa capacidade de obrar modificada, tanto mediante o exercicio directo dos cargos tutelares como a través dos servizos de formación, información e asesoramento que presta a todas aquelas persoas vencelladas a esta realidade, entre os que se atopan diversos profesionais e persoas físicas e xurídicas que exercen estes apoios de forma independente.

4.7 INFORMACIÓN AO CIDADÁN

4.7.1 Teléfono Social

(servizo incluído na central do 012 que presta información e atención ao cidadán)

Facilita información e orientación dos recursos existentes para cubrir inicialmente as distintas necesidades dos colectivos de persoas con dependencia, persoas maiores, menores e persoas con discapacidade, no ámbito territorial da Comunidade Autónoma de Galicia dirixindo as súas demandas, se procede, ao departamento e/ou Administración correspondente. Tamén informa dos programas desenvolvidos pola Xunta de Galicia dirixidos a estes colectivos.

En xeral, atende as persoas con graves carencias económicas, afectivas, en situación de exclusión social, situación de maltrato de maiores ou de persoas con discapacidade e ocúpase da prevención, detección e intervención en situación de maltrato ou abandono de calquera dos afectados, en función do protocolo establecido para estes efectos.

Trátase dun servizo de atención personalizada, cun horario ininterrompido de 24 horas de luns a domingo, permanente e gratuíto. As chamadas son atendidas por persoal con titulación no ámbito social e debidamente formado.

Prestacións básicas do Teléfono Social

- Atención personalizada
- Información e orientación sobre recursos sociais
- Intervención en casos de risco, maltrato ou abandono, mediante a remisión de petición de informe social aos servizos sociais do concello correspondente.
- Derivación e canalización, se é o caso.

Orzamento

É un recurso dependente da Consellería de Política Social e integrado no contrato do servizo de atención e información ao cidadán na Xunta de Galicia a través do teléfono 012 e outros medios xestionado pola empresa CallCenter por un importe de **40.837** euros na área do Teléfono Social (maiores e discapacidade).

Estatísticas das consultas

En 2020 o teléfono social recibiu un total de **2.326** chamadas coa seguinte distribución por áreas:

	Total de chamadas recibidas no Teléfono Social	% Total
Relacionadas	1.484	63,80 %
Non Relacionadas	842	36,20 %
Total	2.326	100%

	Total de chamadas recibidas no Teléfono Social	Dependencia
Chamadas relacionadas por área		
Maior	310	20,89 %
Discapacidade	251	16,91 %
Dependencia	923	62,20 %
TOTAL	1.484	100%

4.7.2 Servizo de xestión de citas telefónicas para a valoración do grao de Discapacidade O12

Comunicación aos/ás usuarios/as das citas programadas polas seccións de Cualificación e Valoración de Discapacidades para a valoración do grao de discapacidade dos expedientes xestionados por parte delas. Realización de chamadas para concertar citacións: dende o mes de febreiro de 2014, mes no que comezou a actuación deste servizo, o número de chamadas foi en progresivo aumento ao longo dos meses chegando ás 61.630 chamadas no ano 2020 para a realización de 22.646 citas de valoración do grao de discapacidade.

Atención de chamadas en demanda de información xeral en materia de Discapacidade e de información específica do procedemento de valoración e recoñecemento da situación de Discapacidade (BS611A).

► Volume de chamadas atendidas por tipoloxía das consultas

	nº	%
Información xeral	8.546	44,48 %
Estado do expediente	199	1,04 %
Citas	4.855	25,27 %
Queixas e Incidencias	52	0,27 %
Información particular e outros	1.025	5,33 %
Outras	4.536	23,61 %
Total	19.213	100%

4.7.3 Servizo de Atención á Dependencia. Servizo O12

A través deste Servizo de atención telefónica facilítase:

- Información concreta sobre o estado da tramitación dos expedientes de dependencia xestionados por parte das respectivas unidades dependentes dos servizos de Dependencia e Autonomía Persoal existentes nas Xefaturas territoriais da Consellería de Política Social, así como información xeral en materia de dependencia.
- Comunicación das citas programadas polas unidades citadas anteriormente para a tramitación dos expedientes de recoñecemento da situación de dependencia (BS210A). Durante o ano 2020 xestionáronse un total de 24.295 citas.

Durante o ano 2020 o total de chamadas que tiveron como motivo de consulta un tema relacionado co servizo ascendeu a 17.303 consultas.

► A clasificación das chamadas atendidas por tipoloxías

	nº	%
Información xeral	8.641	49,94 %
Estado do expediente	255	1,47 %
Xestión de citas	2.778	16,06 %
Queixas e Incidencias	42	0,24 %
Chamadas valoradores en ruta	23	0,13 %
Información particular	952	5,50 %
Outras	4.612	26,65 %
Total	17.303	100%

4.7.4 Servizo do Centro de coordinación, control loxístico e de teleoperación que dá soporte á xestión da operativa do Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal (O65)

Xestiona as demandas de desprazamento efectuadas polas persoas usuarias do Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal para Persoas con Discapacidade e/ou Dependentes, así como o tratamento axeitado da demanda, comunicación e atención coas persoas usuarias e coas empresas xestoras do servizo de transporte nas diferentes áreas operativas.

No ano 2020 realizáronse aproximadamente 6.533 chamadas saíntes para confirmación de servizos, e enviáronse uns 5.509 correos electrónicos para dar cumprimento ás obrigas derivadas deste servizo. No ano 2020 recibíronse 25.007 chamadas e 6.423 correos electrónicos.

A tipoloxía das chamadas recibidas foi a seguinte:

Tipoloxía da chamada	nº	%
Solicitude de servizo puntual	2.780	17,76 %
Solicitude de servizo periódico	311	1,99 %
Modificación de servizo	548	3,50 %
Cancelación de servizo	2.508	16,02 %

Suspensión de servizo	123	0,79 %
Solicitude de servizo fóra de prazo	178	1,14 %
Renovar solicitude	217	1,39 %
Consulta de horarios	1.902	12,15 %
Información xeral	841	5,37 %
Empresa de transporte concesionaria/ conductor/monitor acompañante	751	4,80 %
Conductor/monitor acompañante	477	3,05 %
Outras consultas	1.136	7,26 %
Cortadas/Mudas	2.812	17,97 %
Erróneas	818	5,23 %
Servizo erróneo	182	1,16 %
Transferencia por servizo erróneo	59	0,38 %
Non xestionadas incidencia informática plataformas	2	0,01 %
Incidencia Aplicación	3	0,02 %
Escalada	2	0,01 %
Non escalada	1	0,01 %
Total	15.651	100%

05

Xuventude e voluntariado

5 XUVENTUDE E VOLUNTARIADO

Introdución

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, como órgano superior da Consellería de Política Social desenvolve as súas funcións en coordinación coa Secretaría Xeral de Política Social realizando actuacións en materia de xuventude, participación e voluntariado.

Na Área de xuventude establécense e desenvólvense políticas xuvenís de carácter interdepartamental. Ademais, foméntase a participación da xuventude na vida social a través da elaboración e programación de distintas actividades que se realizan, ben directamente, ben en colaboración con outras institucións ou entidades.

Na Área de voluntariado, as accións desenvolvidas concrétanse na elaboración e seguimento do Plan galego de fomento e promoción da acción voluntaria, na xestión do sistema de rexistro autonómico das entidades de acción voluntaria e todas aquelas referenciadas segundo o disposto na Lei 10/2011, do 28 de novembro, de acción voluntaria.

No ano 2012 tivo lugar a aprobación da Lei 6/2012, de 19 de xuño, de xuventude de Galicia. Con ela creouse un novo marco legal que ordena a dispersión normativa que regulaba os diferentes instrumentos en materia de xuventude. A lei pivota sobre os seguintes eixos básicos:

- ▶ O reforzamento da transversalidade e a coordinación das políticas públicas en materia de xuventude, coa creación de dous instrumentos que farán posible a súa consecución: o Plan estratéxico de xuventude de Galicia e o Comité Galego de Políticas de Xuventude.
- ▶ A participación da mocidade na sociedade, xa sexa dun modo individual como a través de fórmulas asociativas e mediante grupos informais. Así, créase o Consello Asesor e Consultivo de Xuventude de Galicia e impúlsase a creación de consellos locais de xuventude.
- ▶ A información e formación continua da mocidade, como elementos imprescindibles para unha efectiva participación. Con este fin, regúlanse a Rede galega de información xuvenil, o Instituto da Xuventude de Galicia e a Escola Galega de Xuventude.
- ▶ A eficacia e eficiencia administrativa.

A información de toda a política levada a cabo pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado canalízase a través de:

► **Portal de xuventude (www.xuventude.xunta.es) e redes sociais**

a) O portal <https://xuventude.xunta.es> naceu no 2007 coa finalidade de facilitar á mocidade o acceso á información do seu interese e ser unha vía de comunicación entre a administración autonómica e a xuventude.

Durante o ano 2020, a páxina web de Xuventude recibiu a visita de 248.593 usuarios, que chegaron a realizar un total de 504.599 visitas a 1,4 millóns de páxinas.

As seccións máis visitadas son, por esta orde: acción de verán, programas xuventude crea, programas EU, quérote e lingua de namorar. Como cabe supoñer, máis do 65 por cento do tráfico procede de Galicia, sendo Madrid e Castela-León as seguintes comunidades con máis accesos. Entre os países estranxeiros que tamén visitan o portal destaca Estados Unidos, India, Portugal, Reino Unido, Francia e Arxentina.

En 2009 a Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado, dependente da Consellería de Política Social, apostou polo reforzo da internet como vehículo para a información e a interacción coa mocidade. Galicia foi unha das primeiras comunidades autónomas con presenza institucional do seu departamento de Xuventude nas redes sociais.

b) En canto ás redes sociais,

- Facebook é a que conta con máis seguidores con máis de 31.000 fans. Entre os 500 - 550 usuarios interactúan todas as semanas no perfil, ben premeando "me gusta", ben comentando un estado ou compartindo os contidos. O 78% dos seguidores son mulleres, un 21% homes e o resto colectivos. Por idades, en torno ao 60 % dos seguidores que publican a súa data de nacemento teñen entre 18 e 34 anos.

<https://www.facebook.com/xuventude.net/?ref=ts&fref=ts>

<https://xuventude.xunta.es>

- O perfil de Twitter da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado conta con 10.000 seguidores, alcanzando unhas 45.000 - 50.000 impresións ao mes, que é a cantidade de veces que os tweets apareceron no timeline dalgunha persoa. O número de listas nas que foron incluídos os tweets da Xuventude supera as 250.

<https://twitter.com/xuventude>

- O perfil de Instagram supera os 8.900 seguidores. O 76,2% dos seguidores son mulleres e o 23,8% son homes. Así mesmo, preto do 80% teñen entre 18 e 34 anos.

www.instagram.com/xuventudegalicia/

- Así mesmo, tamén se conta cun canal de whatsapp para envío de información e para interactuar coa xente moza inscrita nel. Xa son máis de 1.300 mozos e mozas os que reciben novas do seu interese a través desta canle.

E a todas estas sumóuselle aquelas que coñeceron a nosa actividade grazas a todos os nosos seguidores que compartiron a información que emitimos na rede, o cal ten un efecto multiplicador inmediato.

www.voluntariadogalego.org

► **Portal do Voluntariado (www.voluntariadogalego.org) e redes sociais**

- a) O portal www.voluntariadogalego.org, renovado en 2020, permite un continuo fluxo de información e comunicación entre a Administración autonómica e as entidades de acción voluntaria para, deste xeito, lograr un contacto permanente entre ambas e poder dotar a estas últimas de ferramentas informativas actualizadas.

No ano 2020 tivo un total de 381.555 visitas.

As entidades rexistradas actualizan a súa propia sección dentro da rede mediante os cambios producidos e as novas salientables. Deste xeito, aqueles cidadáns que estean interesados en realizar accións de voluntariado, poden chegar a coñecer a existencia das entidades, o seu funcionamento e características principais, así como o xeito de contactar.

Os particulares, pola súa banda, poden acceder a través do portal a toda a información relativa á programación en cada momento da Dirección Xeral en materia de voluntariado.

A través da web e do Teléfono Solidario 900 400 800 inscribíronse as persoas voluntarias nos distintos programas e cursos da xefatura de servizo desenvolvidos ao longo do 2020

Así mesmo conta cunha sección que intenta ser un punto de encontro onde as entidades de acción voluntaria e os voluntarios/as poidan solicitar ou ofertar a súa colaboración. Pretende ser un lugar que canalice as demandas de voluntariado por parte das entidades para os seus programas e proxectos, e onde as persoas voluntarias que desexen colaborar poidan manifestar o seu interese e unirse a ditos programas e proxectos.

- b) En canto ás redes sociais,

- Facebook Voluntariado galego

<https://www.facebook.com/pages/Voluntariado-Galego/211326048976970>

Ademais da nosa web dispoñemos dunha páxina en Facebook na que se informa diariamente de todo o relacionado coa Dirección Xeral e coas entidades de voluntariado que o solicitan.

Voluntariado galego é un punto de encontro para todo o movemento voluntario de Galicia que facilita a comunicación entre as entidades e os voluntarios.

Deste xeito, aqueles cidadáns que estean interesados en realizar accións de voluntariado, poden chegar a coñecer a existencia das entidades, o seu funcionamento e características principais, así como o xeito de contactar con elas. Contamos nestes momentos con máis de 15.466 seguidores.

- Twitter Voluntariado galego

<https://twitter.com/voluntariadogal>

Contamos nestes momentos con 2.247 seguidores.

5.1 Programas e actuacións no ámbito da xuventude

5.1.1 Plan de formación

5.1.1.1 Escolas de educación no tempo libre (ETL)

As escolas de educación no tempo libre constitúen centros de formación, perfeccionamento e especialización de educadores e educadoras, nas actividades e técnicas orientadas á promoción e adecuada utilización do lecer.

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado asume, en relación coas escolas de educación no tempo libre, as seguintes competencias:

- ▶ Posta en funcionamento: no ano 2012 substitúese, mediante a entrada en vigor do Decreto 58/2012, do 12 de xaneiro, o sistema de recoñecemento oficial pola presentación dunha declaración responsable de inicio de actividade, co fin de simplificar trámites e favorecer o exercicio das actividades de servizos en cumprimento da directiva comunitaria 2006/123/CE.
- ▶ Ao longo do ano 2020 iniciaron a súa actividade 5 novas escolas de tempo libre: Scolé, Anoando, Mentora, Baden Powell e El Recreo. No rexistro desta dirección xeral figuran inscritas a finais do ano 2020 un total de 86 escolas.
- ▶ Determinación das ensinanzas que se poden impartir nelas. As modalidades de ensino que poden impartir as escolas de tempo libre son:
  - Primeiro nivel: monitores/as de actividades de tempo libre. No ano 2020 as escolas impartiron 50 cursos deste tipo.
  - Segundo nivel: existen dúas modalidades:
    - Directores/as de actividades de tempo libre. No 2020 as escolas impartiron 8 cursos desta modalidade.
    - Directores/as de campos de traballo: durante o ano 2020 as escolas impartiron 1 curso desta modalidade.

- ▶ Aprobación dos seus programas de formación.
- ▶ Expedición dos títulos acreditativos das ensinanzas recibidas nas ditas escolas. Esta dirección xeral emitiu no ano 2020 un total de 1.015 títulos (949 de monitores/as de actividade de tempo libre, 58 de directores/as de actividades de tempo libre e 8 de directores/as de campos de traballo).
- ▶ Así mesmo, tamén lle corresponde a esta dirección xeral inspeccionar as actividades que desenvolvan as escolas de educación no tempo libre rexistradas.

Ante as circunstancias excepcionais derivadas da crise sanitaria, a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado ditou a Instrución de 1 de xuño, para os efectos de ampliar aos novos cursos que se convoquen a posibilidade de compatibilizar a formación presencial coa formación en liña. Con esta instrución dáse a opción ás escolas de educación no tempo libre a adaptar certos contidos dos cursos que comezan a partir da data da súa aprobación e durante o período da súa vixencia á modalidade telemática, a distancia ou en liña e impartilos de xeito non presencial.

5.1.1.2 Plan de formación no ámbito de xuventude durante a crise sanitaria da COVID-19

A Consellería de Política Social, a través da Dirección xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, ofertou un Plan de formación conxunto para a mocidade, os profesionais do eido do tempo libre e as persoas voluntarias de Galicia coa finalidade de ofrecer opcións de formación en materia de educación non formal e de voluntariado durante a situación de crise sanitaria provocada pola Covid-19 durante o ano 2020.

A primeira edición do plan no ámbito de xuventude ofertouse a persoas cunha idade comprendida entre os 16 e os 35 anos de idade e estivo conformado por 11 cursos en liña, cun total de 620 prazas, orientados á formación básica en materia de Xuventude, así como á formación especializa-

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

da e específica nas seguintes áreas: dixital, comunicación, tempo libre e técnicas de mellora emocional. Os cursos foron:

- ▶ “Fotografía dixital”, que se realizou a través da Plataforma de teleformación Zoom Lug Open Factory do 14 ao 24 de abril de 2020 e cunha duración de 8 horas.
- ▶ “Oratoria: formación en comunicación, que se realizou a través de Plataforma de teleformación de voluntariadogalego.org do 16 ao 26 de abril de 2020 e cunha duración de 9 horas.
- ▶ “Xestión do estrés”, que se realizou a través de Plataforma de teleformación de voluntariadogalego.org do 16 de abril ao 1 de maio de 2020 e cunha duración de 12 horas.
- ▶ “Crea a túa páxina web”, que se realizou a través da Plataforma de teleformación Zoom Lug Open Factory do 17 ao 27 de abril de 2020 e cunha duración de 8 horas.
- ▶ “Gravación de vídeo con Filmic Pro”, que se realizou a través de Plataforma de teleformación de voluntariadogalego.org do 20 de abril ao 20 de maio de 2020 e cunha duración de 25 horas.
- ▶ “Influencers dixitais”, que se realizou a través da Plataforma de teleformación Zoom Lug Open Factory do 22 de abril ao 2 de maio de 2020 e cunha duración de 8 horas.
- ▶ “Futuro en igualdade: mocidade e liderado feminino”, que se realizou a través de Plataforma de teleformación de voluntariadogalego.org do 22 de abril ao 22 de maio de 2020 e cunha duración de 25 horas.
- ▶ “Xestión do tempo para o estudo”, que se realizou a través de Plataforma de teleformación de voluntariadogalego.org do 29 de abril ao 14 de maio de 2020 e cunha duración de 12 horas.
- ▶ “Scape Room educativo”, que se realizou a través de Plataforma de teleformación de voluntariadogalego.org do 30 de abril ao 29 de maio de 2020 e cunha duración de 25 horas.

- ▶ “Educación en valores no tempo libre”, que se realizou a través de Plataforma de teleformación de voluntariadogalego.org do 6 de maio ao 6 de xuño de 2020 e cunha duración de 20 horas.
- ▶ “Orientación vocacional”, que se realizou a través de Plataforma de teleformación de voluntariadogalego.org do 8 ao 23 de maio de 2020 e cunha duración de 12 horas.

Os cursos foron de carácter presencial, seguindo unha metodoloxía dinámica e participativa.

A segunda edición do plan no ámbito da xuventude ofertou profesionais do tempo libre e persoas mozas en xeral e estivo conformado por 14 cursos en liña, cun total de 700 prazas, orientados á formación básica en materia de xuventude, así como á formación especializada e específica nas seguintes áreas: dixital, comunicación, tempo libre e técnicas de mellora emocional. Os cursos foron:

- ▶ “Os campamentos como espazos de participación: ferramentas e debates”, do 24 de novembro ao 11 de decembro de 2020 e cunha duración de 10 horas.
- ▶ “Como elaborar un currículo”, do 05 de novembro ao 04 de decembro de 2020 e cunha duración de 12 horas.
- ▶ “Educación emocional en tempos da COVID-19”, do 24 de novembro ao 14 de decembro de 2020 e cunha duración de 20 horas.
- ▶ “Marketing cultural, creación, posicionamento e optimización web”, do 17 de novembro ao 07 de decembro de 2020 e cunha duración de 20 horas.
- ▶ “O móbil como aliado contra a COVID-19”, do 03 de novembro ao 24 de novembro de 2020 e cunha duración de 15 horas.
- ▶ “Novas tecnoloxías e ocio durante o confinamento e a desescalada en persoas con discapacidade intelectual”, do 20 de novembro ao 11 de decembro de 2020 e cunha duración de 10 horas.

- ▶ “Ocio inclusivo”, do 09 ao 27 de novembro de 2020 e cunha duración de 20 horas.
- ▶ “Scape room educativo. Propostas analóxicas e dixitais”, do 27 de outubro ao 13 de novembro de 2020 e cunha duración de 20 horas.
- ▶ “Sensibiliza-T contra as violencias”, do 03 de novembro ao 03 de decembro de 2020 e cunha duración de 20 horas.
- ▶ “Iniciación ao acompañamento educativo nos esports e ocio dixital”, do 24 de novembro ao 14 de decembro de 2020 e cunha duración de 20 horas.
- ▶ “Redes sociais: O caso TikTok”, do 9 ao 13 de novembro de 2020 e cunha duración de 10 horas.
- ▶ “Creación e edición de vídeos”, do 17 de novembro ao 04 de decembro de 2020 e cunha duración de 20 horas.
- ▶ “Xestión do Estrés”, do 27 de outubro ao 20 de novembro de 2020 e cunha duración de 12 horas.
- ▶ “Xogos e dinámicas de grupo adaptados á COVID-19”, do 20 de novembro ao 11 de decembro de 2020 e cunha duración de 20 horas.

Así mesmo, realizáronse 2 cursos de formación para profesionais do tempo libre no marco da crise sanitaria da COVID-19, co fin de formar os profesionais do tempo libre en Galicia en materia de medidas persoais de prevención e hixiene, nas instalacións e nas actividades. Na primeira edición formáronse 483 profesionais e na segunda 590.

5.1.2 Tipos de carnés

5.1.2.1 Carné xove

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-xove>

En 2020, para obter o carné xove precisábase cubrir un impreso, presentar o DNI e pagar 6 euros. Contaba cunha vixencia de 2 anos desde a súa expedición, rematando en todo caso a vixencia ao cumprir os 31 anos de idade.

O carné xove pódese expedir como modelo clásico (só descontos) ou ben incorporar, de xeito opcional para os solicitantes, as prestacións dunha tarxeta financeira, no modelo combinado Carné xove/ tarxeta bancaria.

Permite aos titulares un acceso privilexiado a descontos en toda Galicia, no resto das comunidades autónomas e en 40 países europeos adheridos que abranguen ámbitos tan dispares como o cultural, deportivo, actividades lúdicas, espectáculos, servizos de aloxamento, transporte, comercial e outros. Así mesmo, conta cun seguro de balde que cobre o maior número de continxencias nos seus desprazamentos.

No ano 2020 emitíronse en Galicia un total de 10.823 carnés clásicos, chegando, a finais do ano, aos 33.382 carnés en vigor.

Así mesmo, no ano 2020 adheríronse 16 novos establecementos que se uniron aos máis de 1.000 existentes que xa ofertan descontos aos usuarios.

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE DO CAPÍTULO

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado efectuou descontos de ata un 25% aos posuidores do carné xove en todos os seus programas e actividades.

Así mesmo, continúa tamén o programa de sorteos para os usuarios do carné xove, a través do cal os usuarios participan nos sorteos de diversos premios (produtos ou actividades interesantes para a mocidade).

Baixo o nome Promocións especiais existe a convocatoria dirixida a aqueles establecementos que queiran ofertar descontos temporais en bens e servizos para as persoas usuarias do carné xove. Deberá tratarse de ofertas de especial interese ou entidade para a mocidade galega. A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado comprometeuse á difusión da publicidade das ofertas do establecemento entre a mocidade galega a través da súa páxina web xuventude.net e das redes sociais.

5.1.2.2 Carné de alberguista

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-de-alberguista>

O carné de alberguista está recoñecido internacionalmente e é válido para utilizar en todos os albergues da Rede española de albergues xuvenís (REAJ) e de Hostelling International. A persoa titular do carné ten acceso a máis de 4.000 albergues en 90 países de todo o mundo e a millares de descontos nacionais e internacionais (transporte, lecer, restaurantes, museos, etc.).

Poden adquirirse nos puntos de información xuvenís, nos albergues xuvenís de Galicia e na páxina web da REAJ.

Requisitos: achegar unha fotografía de tamaño carné e pagar a taxa que corresponde a cada categoría (dende 5 euros o carné xove de mozos/as, 10 euros o de adulto, 16 euros o de grupo e 18 euros o familiar).

No 2020 expedíronse en Galicia un total de 18 carnés de alberguista

5.1.2.3 Outros carnés

Ofrece descontos en transportes, aloxamentos e servizos culturais de case todos os países.

- **Carné de estudante internacional** (ISIC= International Student Identity Card).

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-de-estudiante-internacional>

Requisitos: ser estudante, achegar unha fotografía de tamaño carné e pagar unha taxa de 9 euros. Ten a validez dun ano natural.

Total de carné ISIC expedidos no 2020: 276.

- **Carné teacher ou de profesor/a** (ITIC= International Teacher Identity Card).

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-de-profesor-internacional>

Equivale ao de estudante pero está especialmente pensado para os/as profesores/as.

Requisitos: achegar unha fotografía de tamaño carné, documento que acredite a condición de profesor e pagar a taxa de 9 euros.

Total de carné ITIC expedidos no 2020: 65.

- **Carné internacional para mozos e mozas viaxeiros/as** (IYTC, (International Youth Traveller Card).

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-internacional>

Está recoñecido internacionalmente e achega descontos á mocidade a nivel internacional, dende billetes de avión ata entradas de cine.

Requisitos: Ser menor de 31 anos, achegar unha fotografía de tamaño carné e certificar a idade, e pagar unha taxa de 9 euros.

Total de carné IYTC expedidos no 2020: 1.

- O total de carnés ISIC+ITIC+IYTC que se expediron durante o ano 2020 foi de 342.

Carnés internacionais	Nº expedicións
ISIC	276
ITIC	65
IYTC	1
Total	342

5.1.3 Actividades programadas

5.1.3.1 Acción de verán 2020

<http://xuventude.xunta.es/accion-de-veran>

A Campaña de Verán da Xunta de Galicia abrangue unha oferta de actividades de lecer e tempo libre para a xuventude galega durante os meses de xullo, agosto e setembro.

A finalidade perseguida é ofertar un ocio saudable e comprometido coa natureza, a tolerancia, a solidariedade, a cultura e a igualdade, constituíndo unha oferta lúdica que complementa a educación regrada da mocidade.

A campaña de verán 2020 adaptouse á situación provocada pola pandemia da Covid-19 e executouse seguindo

un protocolo asentado en 3 claves: redución de aforo, grupos pequenos con reforzo de monitorado e reforzo das medidas hixiénico-sanitarias. Ademais, a campaña de verán, que tradicionalmente inclúe actividades tanto en Galicia como noutras comunidades autónomas, por mor da Covid-19 circunscribiuse nesta edición 2020 ao ámbito da nosa Comunidade Autónoma, tanto en campamentos como en campos de voluntariado.

Os programas ofertados foron os seguintes:

1 Programa de actividades en Galicia, para nenos/as de 9 a 17 anos:

Actividades que inclúen aloxamento (en albergues, residencias ou campamentos xuvenís), material necesario para cada actividade, equipo técnico especializado, atención sanitaria e seguro de responsabilidade civil.

Desenvolvéronse só en Galicia e con nenos galegos, sen intercambio de prazas con ningunha comunidade autónoma.

Ofertáronse 107 quendas de campamentos de verán en 35 instalacións xuvenís, con accións relacionadas co mar, os deportes náuticos, campamentos de teatro, aventuras na natureza e outros. Ofertáronse un total de 5.207 prazas nos campamentos galegos.

2 Minicampamentos "Coñece Galicia" para menores de 10 a 14 anos: Novidade nesta campaña de verán, en colaboración coa Consellería de Cultura e Turismo organizáronse minicampamentos, de 5 días de duración, co obxectivo de favorecer a conciliación das familias de luns a venres e fomentar entre os participantes o coñecemento da riqueza natural e patrimonial de Galicia, o coidado do medio e o ocio educativo. As actividades desenvolvéronse en 14 aloxamentos turísticos de Galicia desde o 13 de xullo ata o 28 de agosto. Ofertáronse 533 prazas.

3 Campos de voluntariado 2020

Os campos de voluntariado son unha proposta para mozos e mozas de entre 18 e 30 anos que ao longo do verán, en períodos de dez ou quince días, coñecen outras realidades e vivencias a través da súa colaboración desinteresada en tarefas de índole diversa.

Son actividades encamiñadas a favorecer e fomentar a convivencia, a participación, a tolerancia e a solidariedade entre a mocidade e o seu contorno, a través da colaboración desinteresada e voluntaria en traballos diversos que se levan a cabo en todas as comunidades autónomas e en distintos países, baixo o patrocinio, control ou organización de entidades e organismos oficiais, asociacións xuvenís, culturais, humanitarias, etc. A temática dos campos de voluntariado pode resumirse deste xeito:

- Culturais e etnográficos (participación na organización de festas ou eventos culturais, recuperación de tradicións, utensilios antigos...).
- Ambientais (recuperación de camiños, espazos naturais...).
- Social
- Arqueolóxicos (recuperación, estudo ou conservación de xacementos ou monumentos).
- Audiovisual
- Dinamización do Camiño de Santiago.

No ano 2020, a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado ofertou 27 campos de voluntariado distribuídos en 29 quendas e adaptados ao novo escenario provocado pola crise sanitaria da Covid-19. Por este motivo, foron de ámbito exclusivamente autonómico.

Os campos desenvolvéronse durante os meses de xullo e agosto, cun total de 348 prazas ofertadas en Galicia. Na oferta de campos de voluntariado 2021 in-

cluíronse reedicións de campos xa organizados noutras campañas e novos campos:

Reedicións de campos coa mesma temática de campañas anteriores:

- A terra que habita no mar, no concello do Grove, de temática ambiental.
- Alí, Xaz no concello de Ponteceso, medioambiental e etnográfico.
- Dunas de Corrubedo en Ribeira, de temática ambiental.
- Vilarbó, no Concello das Pontes, de temática ambiental.
- Castro e romaría de San Lourenzo no Concello da Pobra do Brollón, campo arqueolóxico.
- Parque natural do Xurés, no Concello de Muíños, medioambiental
- Manzaneda, en Cabeza de Manzaneda, medioambiental.
- Illas Cíes, o campo con máis edicións e o de maior aceptación dos ofertados en cada campaña de verán.
- Esgos, no Concello de Esgos, etnográfico.

Reedicións con algunha variación en canto a temática ou lugar de intervención, con respecto a campañas anteriores. É o caso de:

- A Fábrica da Luz, no concello de Cerdedo-Cotobade é un novo campo de modalidade audiovisual e patrimonial.
- Castro de Pena Dominga, no concello de Quiroga, campo arqueolóxico.
- Lembrando a nosa pegada, no concello de Outes, medioambiental e social.
- O glaciar do Cenza, no concello de Vilariño de Conso, de temática ambiental.

- Salvemos o mar: plásticos cero, no Concello de Vilanova de Arousa, ambiental.
- Castro de Lupairo, no Concello de Rois, arqueolóxico.

En 2020 ofertáronse 12 campos novos:

- Encaixe no camiño, no concello de Camariñas, con temática medioambiental e cultural
- Os Campos do Camiño nos concellos de Palas de Rei e Triacastela, con labores de dinamización no Camiño de Santiago.
- Tres campos de voluntariado arqueolóxico:
  - Campo de voluntariado de Cidadella, en Sobrado dos Monxes.
  - Campo de voluntariado de Castro de Viladonga, en Castro de Rei.
  - Campo de voluntariado a Idade do bronce, en Campo Lameiro.
- O Pereiro, no concello do Pereiro de Aguiar, de temática ambiental, de festival e patrimonial.
- Tradición en verde, no concello de Lalín de temática arqueolóxica, medioambiental e etnográfica .
- O noso rural, a nosa historia, no concello de Ribadavia, de temática social e festival.
- Monte Castelo, no concello de Salvaterra do Miño, campo medioambiental.
- Alejandrina Alvarez, no concello de Ribas de Sil, campo de voluntariado arqueolóxico e de investigación.
- Campo de de voluntariado con Amicos, en Boiro, de temática ambiental e de inclusión, con participación de persoas voluntarias con discapacidade intelectual e/ou autismo.

4 Cesión do uso de residencias para actividades de ocio educativo e tempo libre.

Na campaña de verán 2020 convocouse unha nova orde para ceder espazos da Administración autonómica a asociacións e entidades xuvenís para os seus programas de verán.

Co obxecto de facilitar á mocidade o acceso a instalacións xuvenís para o desenvolvemento de programas de lecer e tempo libre sen ánimo de lucro durante a Campaña de verán 2020, convocouse a oferta de uso das residencias xuvenís (Residencia Xuvenil LUG I e Residencia Xuvenil Florentino L. Cuevillas).

Ofertáronse 360 prazas en quendas de 30 prazas. A duración das quendas ofertadas foi de cinco días.

Finalmente, na Campaña de verán 2020 reserváronse prazas para distintos colectivos (menores tutelados, menores fillos de vítimas de violencia de xénero e prazas para inclusión de persoas con discapacidade).

- ▶ **O total das prazas ofertadas en todos os programas e actividades da campaña de verán 2020 acadou as 6.812.**

5.1.3.2 Programa Xuventur

Non se levou a cabo por mor da Covid-19.

5.1.3.3 Lingua de namorar 2020

Lingua de namorar é un concurso en liña de mensaxes de amor en galego convocado pola Consellería de Política Social e a Consellería de Cultura e Turismo, a través da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e da Secretaría Xeral de Política Lingüística, respectivamente.

O certame está dirixido á mocidade con idades comprendidas entre os 14 e os 35 anos, con dúas categorías: categoría A (de 14 a 35 anos) e categoría B (de 20 a 35 anos). Os seus obxectivos son dinamizar o uso da lingua galega entre a mocidade nas relacións interpersoais e nas novas tecnoloxías, nomeadamente na Internet e na mensaxería instantánea, e mais incrementar a percepción do galego como unha lingua que é útil para os momentos de lecer e de diversión.

No ano 2020 participaron no concurso 617 persoas, ben enviando algunha mensaxe ou ben só na fase de votación.

As 219 mensaxes que participaron en Lingua de namorar 2020 debían estar escritas en lingua galega e podíanse redactar en prosa ou en verso. Cada participante podía enviar un máximo de dúas mensaxes ao concurso, cuxa extensión máxima era de 350 caracteres.

Tras a deliberación do xurado, resultaron gañadoras da categoría A, de entre as 51 mensaxes que recibiron dúas ou máis votacións dos usuarios e usuarias, as seguintes:

- 1º premio: "Retórica", de Nee Barros Fernández
- 2º premio: "Primavera", de Ana Loureiro Sánchez
- 3º premio: "Ao altar", de María Femenías Hermida

Tras a deliberación do xurado, resultaron gañadoras da categoría B, de entre as 49 mensaxes que recibiron catro ou máis votacións dos usuarios e usuarias, as seguintes:

- 1º premio: "Ataraxia", de Leticia Cid Cid
- 2º premio: "Un vinilo dos Dire Straits", de Denís Vicente Rodríguez
- 3º premio: "Fuxitivas", de Silvia Pérez Rodríguez

O 24 de agosto tivo lugar o acto de entrega de premios no compostelán Pazo de San Roque.

5.1.4 Residencias xuvenís

As residencias xuvenís son un instrumento ao servizo da mocidade e, en particular, dos mozos/as estudantes durante o curso académico. Ofréceselles aloxamento e manutención, ademais dunha serie de actividades convivenciais e educativas, a través das que se intentan fomentar os valores sociais, culturais e deportivos da mocidade residente e de calquera que puidese beneficiarse do labor sociocultural nas actividades que se programan.

1 Orde pola que se convocan prazas nas residencias xuvenís dependentes da consellería de Política Social para o curso 2020/2021 (DOG nº 145 do 21.07.2020)

Coa finalidade de facilitar o uso das residencias xuvenís ás mozas e aos mozos estudantes e/ou traballadores/as, convocouse a oferta de prazas nas ditas residencias dependentes da Consellería de Política Social para o curso académico 2020/2021, no réxime de internado. Convocáronse 216 prazas para persoas residentes (de 16 a 30 anos):

Residencia	Número de prazas
Centro Residencial Xuvenil LUG (Lugo)	74
Florentino L. Cuevillas (Ourense)	55
Altamar (Vigo)	87
Total	216

Do total de prazas resérvase un 9% para mozos e mozas que desempeñen unha actividade estatutaria, funcionarial ou laboral, tanto se é por conta propia como allea, distribuídas do seguinte xeito:

Residencia	Número de prazas
Centro Residencial Xuvenil LUG (Lugo)	7
Florentino L. Cuevillas (Ourense)	5
Altamar (Vigo)	8

Así mesmo, do total de prazas resérvase tamén un 9% para o caso de mozas que sufran violencia de xénero ou

para mozos e mozas cuxas proxenitoras a sufrisen. A distribución de prazas é:

Residencia	Número de prazas
Centro Residencial Xuvenil LUG (Lugo)	7
Florentino L. Cuevillas (Ourense)	5
Altamar (Vigo)	8

As prazas ofértanse en réxime de internado (con aloxamento e manutención), durante unha estancia máxima de 11 meses e estará comprendido no período establecido para o curso académico 2020/2021; exceptúanse os períodos vacacionais de Semana Santa e Nadal.

2 Orde pola que se convocan prazas de persoas colaboradoras-bolseiras para as residencias xuvenís dependentes da Consellería de Política Social para o curso 2020/2021 (DOG nº153 do 31.07.2020)

É vontade da Consellería de Política Social favorecer o acceso ao ensino universitario dos/das estudantes con escasos recursos e, ao mesmo tempo, dotar de persoal de apoio no eido educativo e asistencial ás residencias xuvenís dependentes dela. Por iso, convoca prazas de persoas colaboradas-bolseiras, en réxime de concorrencia competitiva, para as residencias xuvenís dependentes da Consellería de Política Social, para o curso académico 2020/2021. As prazas convocadas foron:

Residencia	Número de prazas
Centro Residencial Xuvenil LUG (Lugo)	4
Florentino L. Cuevillas (Ourense)	5
Altamar (Vigo)	6
Total	15

Os destinatarios e destinatarias das bolsas son os/as estudantes españois/españolas, nacionais dun país membro da Unión Europea, ou estranxeiros/as residentes en España, con idades comprendidas entre os 18 anos e os 30 anos, que cursen estudos universitarios nunha facultade ou escola universitaria, estudos superiores en ensinanzas artísticas ou ciclo formativo de grao superior.

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

A concesión da bolsa implica, para as persoas beneficiarias, ademais do aloxamento e mantenza gratuítos na residencia xuvenil (durante unha estancia máxima de 11 meses de setembro a xullo, excluídos os períodos vacacionais de Semana Santa e Nadal), contar coa asistencia dun titor ou titora que coordine e dirixa as funcións que desenvolva como bolseiro/a na residencia, funcións que estarán relacionadas coa dinamización do centro, incluídas actividades de información xuvenil, biblioteca, informática e deporte, entre outras.

<http://xuventude.xunta.es/albergues-e-residencias>

5.1.5 Rede galega de dinamización xuvenil.

A Rede galega de dinamización xuvenil é un servizo de asesoramento e unha canle de difusión adecuados para todos os recursos que dende a Xunta de Galicia se poñen á disposición da poboación nova. Presta servizo aos actores clave no traballo cos mozos en todo o territorio autonómico: concellos, universidades, centros de ensino secundario, asociacións, etc. Así como a todos aqueles mozos que dunha forma independente soliciten información ou asesoramento en materia de mocidade.

- ▶ Obxectivos acadados:
  - Contribuír á dinamización da mocidade galega a partir da difusión da información do seu interese e

da posta en marcha de actividades que respondan ás súas inquedanzas e intereses.

- Incrementar a participación activa dos mozos e mozas, creando espazos para o debate e a participación e traballando estratexias e recursos que lles faciliten unha maior implicación.
- Contribuír a canalizar o protagonismo e capacidade de liderado dos mozos e mozas e xerar unha visión positiva da mocidade no seu ámbito territorial.
- Motivar a xuventude co obxecto de fomentar a súa participación na sociedade como cidadáns activos.
- Posibilitar un proceso máis favorable á emancipación e autonomía dos mozos e mozas a partir da información.
- Incidir na igualdade de oportunidades da xuventude a través do acceso á información.
- Organizar actividades a partir dos intereses e necesidades da mocidade.
- Crear unha canle de difusión, axeitada á xuventude, dos recursos e servizos xuvenís de que dispoñen.

5.1.5.1 Correspondentes Universitarios.

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en colaboración coas universidades de Santiago de Compostela, Vigo e A Coruña, favorece a difusión da información xuvenil entre o alumnado dos campus universitarios a través do programa Correspondentes Universitarios/as. É un programa que aspira a fomentar a participación activa dos alumnos das tres universidades públicas galegas, na difusión e dinamización da información xuvenil entre os seus compañeiros de estudos.

Ao finalizar o ano 2020 estaban inscritos neste programa 159 mozos e mozas, dos cales 75 son da Universidade da Coruña, 45 da Universidade de Santiago e 39 da Universidade de Vigo.

5.1.5.2 Charlas e asesoramento de programas

Ferramenta de traballo enfocada a mozos e mozas que tivesen previsto presentar propostas no marco do programa Iniciativa Xove e buscasen mellorar as súas competencias e destrezas en canto á redacción e execución de proxectos. Obradoiros dirixidos a mozos e mozas, animadores xuvenís, técnicos locais de emprego, axentes de desenvolvemento local, concelleiros/as de xuventude, asociacións xuvenís, grupos informais de mozos e mozas, e en xeral a calquera colectivo interesado en programas de participación xuvenil, nomeadamente Iniciativa Xove.

No mes de febreiro, e ata a declaración do Estado de Alarma, realizáronse un total de 81 charlas de asesoramento e obradoiros.

5.1.5.3 Visitas a grupos informais

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado seleccionou un total de 18 proxectos implementados, ou en proceso de seren implementados, para a súa visita, coñecemento dos mozos e mozas implicados e axuda nas dúbidas existentes.

As visitas leváronse a cabo tras contactar co representante do grupo informal e tratáronse aspectos como a temática elixida, as dificultades atopadas e como se arranxaron, así como aquelas achegas que quixesen facer para mellorar o programa.

5.1.6 Difusión cultural

5.1.6.1 Xuventude Crea

<http://xuventude.xunta.es/xuventude-crea>

O programa Xuventude Crea iniciouse co obxecto de dar apoio á mocidade con inquedanzas artísticas e para incentivar a súa creatividade tanto individual como colectiva nas distintas actividades do programa. Participaron persoas mozas galegas ou residentes en Galicia. Na especialidade de teatro admitiuse, ademais, que as persoas compoñentes do grupo superasen os 30 anos ata un 25% ou tivesen entre os 14 e 16 anos. Tamén se permitiu a mesma porcentaxe na especialidade de música.

O programa vai dirixido a mozos ou mozas galegos/as ou residentes en Galicia, non profesionais, con idades comprendidas entre os 16 e os 30 anos. Neste senso, o certame acadou este ano un récord de participación, con 487 persoas mozas (223 mozos e 2 que presentaron as súas candidaturas, fronte ás 382 do ano anterior ou ás 358 do ano 2018).

Na edición de 2020 o programa incluíu 14 especialidades: teatro, música, novela curta, poesía, videocreación, banda deseñada, graffiti, moda, deseño de xoias, cociña, danza mo-

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

derna, creación de videoxogos, fotografía e artes plásticas (esta última comprende as modalidades de pintura e escultura). Cómpre destacar a incorporación, como novidade, das especialidades de creación de videoxogos e novela curta que, malia ser presentadas por primeira vez, rexistraron moi bos datos de participación e calidade das obras.

Os premios en metálico para cada especialidade son un importante estímulo económico para a mocidade: 3.000 euros o primeiro premio, 1.500 euros o segundo premio e 1.000 euros o terceiro premio. Pola calidade das obras, poden outorgarse mencións de honra, sen dotación económica. Ademais, o programa recolle axudas para as fases finais de determinadas categorías que van desde os 75 ata os 650 euros. Nesta edición, repartíronse un total de 51 premios e 12 mencións de honra nas diferentes disciplinas.

Pero ademais, Xuventude Crea é moito máis que un concurso de creadores. Este programa é entendido pola Xunta de Galicia como:

- ▶ **plataforma para mostrar á sociedade o talento da mocidade galega**
- ▶ **escaparate no que o público poida coñecer a estes novos talentos e ás súas obras nun amplo abano de especialidades**
- ▶ **canle de divulgación das inquietudes artísticas individuais e colectivas da xuventude galega, e**
- ▶ **unha actividade de fomento de actividades de ocio e tempo libre saudable entre os mozos/as.**

Por iso, ao abeiro do desenvolvemento do programa Xuventude Crea 2020, desde a Consellería de Política Social organizáronse:

▶ Tres exposición culturais:

- Exposición das obras finalistas das categorías de Artes Plásticas e Fotografía na Igrexa da Universidade de Santiago de Compostela (do 6 ata o 21 de novembro)

- Exposición das obras finalistas de Moda e de Deseño de Xoias na Igrexa da Universidade de Santiago de Compostela (do 26 de novembro ata o 8 de decembro)
- Exposición das obras finalistas de Graffiti no Museo Centro Gaiás da Cidade da Cultura de Galicia (do 17 de novembro ata o 21 de decembro)

▶ **Sete eventos finais, dotados de todas as medidas de seguridade para facer fronte á Covid-19, das seguintes especialidades:**

- Final de Teatro, no Salón Teatro de Santiago de Compostela (26, 27 e 29 de outubro)
- Final de Graffiti, no Parque da Alameda de Santiago de Compostela (7 de novembro)
- Final de Danza moderna, no Museo do Mar de Galicia, en Vigo (13 de novembro)
- Final de Música, na terraza da Fundación SGAE en Santiago de Compostela (14 de novembro)
- Final de Creación de Videoxogos, no marco na primeira edición do congreso Utopía Noroeste, un encontro para a innovación, a tecnoloxía e as ideas disruptivas (20 de novembro)
- Final de Cociña, na Aula Gastrocultural do Mercado de Abastos en Santiago de Compostela (21 de novembro)
- Final de Videocreación, no Centro Galego de Artes da Imaxe (CGAI), na Coruña (28 de novembro)

▶ **Un coloquio literario cos gañadores das especialidades de Novela curta e Poesía, na Librería Aenea, en Santiago de Compostela (14 de decembro).**

▶ **E, por último, a Gala final de entrega de premios do programa que tivo lugar o 19 de decembro de 2020, no Salón de convencións do Edificio CINC da Cidade da Cultura de Galicia, cun novidoso formato semipresencial e que se retransmitiu en directo por *streaming*.**

5.1.6.2 Parlamento Xove

<http://xuventude.xunta.es/parlamento-xove>

A Consellería de Política Social, consciente da importancia de poñer en marcha programas que capaciten a mocidade galega en habilidades e competencias tan claves como a selección de información, a expresión oral e escrita, a orixinalidade, a argumentación razoada, o traballo en equipo ou a convivencia, convoca, desde o ano 2010 o programa Parlamento Xove, que polo tanto en 2020 acadou a súa undécima edición.

O Parlamento Xove é unha competición na que os diversos equipos inscritos investigarán e debaterán sobre un tema formulado pola organización. A dificultade da actividade está en que só cinco minutos antes de cada encontro dialéctico procederáse ao sorteo da postura a adoptar

por cada equipo, 'a favor' ou 'en contra', en relación á cuestión formulada.

Investigar, sintetizar, expoñer, dialogar, falar en público, convencer e, sobre todo, escoitar. Estes son os verbos sobre os que se debe sustentar calquera debate ou parlamento, e estas son as competencias que adquiren e amosan as persoas mozas participantes de cada edición de Parlamento Xove.

Parlamento Xove estrutúrase en tres categorías: 3º e 4º de ESO; 1º e 2º de bacharelato; e universidades, esta última introducida como novidade en 2019.

As actividades do programa teñen como fío común debater acerca dun tema formulado pola organización, a realización dun dossier de investigación do tema tratado e debates dialécticos.

Os datos de participación correspondentes a 2020 foron os seguintes:

- O número de equipos inscritos sumou un total de 47, 18 de bacharelato e 22 da ESO e 7 de universidades.
- O número de mozos e mozas inscritos para participar foi de 225, en total.
- O número de profesores/as que participaron foi de 40, en total
- O número de xuíces que participaron nos debates foi de 18; en total.

Os equipos de centros escolares da ESO, antes da declaración do Estado de Alarma, puideron realizar os debates da fase preliminar os días 6 e 7 de marzo no Centro Residencial Docente da Coruña, no Concello de Culleredo, da que xurdiron os oito equipos finalistas. Finalmente realizouse en liña a fase final o día 29 de xuño. O debate centrouse sobre o seguinte tema: "Deberían incrementarse as sancións para as persoas e empresas que non respecten o medio ambiente?".

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

O CPR Plurilingüe Sagrada Familia de Vilagarcía foi o gañador na categoría da ESO

Lamentablemente, motivos de seguridade e de saúde pública derivados da pandemia da Covid-19 imposibilitaron que as categorías de bacharelato e universidades puidesen realizar as súas fases de debate.

Desde o seu inicio no ano 2010, neste programa de formación teñen debatido un total de 388 equipos de centros escolares galegos de ESO ou bacharelato e 14 de universidades, nos que participaron 2.014 mozos e mozas.

5.1.6.3 Concurso “Crea na casa”

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado da Xunta de Galicia convocou o concurso “Crea na casa” que se desenvolveu durante o mes de abril de 2020, a través da rede social Instagram.

Este concurso tiña como destinatarias a persoas mozas residentes en Galicia con idades comprendidas entre os 16 e 30 anos e seguidores do perfil de Instagram de @xuventudegalicia.

As persoas participantes publicaron unha fotografía na que mostraban a súa creatividade na casa durante os días de confinamento, como pratos de cociña, música, danza ou calquera disciplina creativa pero plasmada a través da fotografía, no feed do seu perfil de Instagram, mencionando a @xuventudegalicia no pé da foto e usando a mención #creanacasa.

A persoa gañadora foi elixida por votación tendo en conta os requisitos e condicións do concurso. O premio deste concurso foi un teléfono Xiaomi Redmi Note 8T.

5.1.7 Programas europeos

<http://xuventude.xunta.es/programas-eu>

5.1.7.1 Erasmus+ Xuventude en acción

<http://erasmusplus.injuve.es>

O programa europeo Erasmus+, programa da Unión Europea para a educación, a formación, a mocidade e o deporte, con vixencia 2014-2020, ten entre os seus obxectivos específicos mellorar o nivel de aptitudes e competencias dos mozos e mozas; promover a participación na vida democrática en Europa e no mercado de traballo; a cidadanía activa; o diálogo intercultural; a inclusión social e a solidariedade; posibilitar ás persoas que traballan no ámbito da xuventude e aos mozos e mozas maiores, oportunidades de mobilidade por motivos de aprendizaxe; potenciar a dimensión internacional das actividades xuvenís e o papel dos traballadores e organizacións no eido da xuventude como estruturas de apoio ás persoas mozas. O programa fomenta a mobilidade dentro e fóra dos límites

da Unión Europea, a aprendizaxe non formal e o diálogo intercultural e tamén apoia a empregabilidade e a inclusión das persoas mozas independentemente do contexto social, educativo ou cultural ao que pertencen.

O programa diferencia tres liñas de acción:

Acción Clave 1. Mobilidade das persoas por motivos de aprendizaxe

Esta acción clave ofrece á mocidade e aos traballadores no ámbito da xuventude unha experiencia de aprendizaxe a través de actividades de educación non formal noutra país distinto ao seu país de residencia.

A acción estrutúrase en dous tipos de actividades:

- ▶ **Mobilidade dos mozos**, que inclúe as seguintes accións:

Intercambios xuvenís, que permiten aos mozos e mozas participantes desenvolver competencias, sensibilizarse sobre temas sociais, descubrir novas culturas, costumes e estilos de vida, consolidar valores como a solidariedade, a democracia, a amizade, etc. Hai que destacar que o proceso de aprendizaxe se realiza a través de métodos de educación non formal.

- ▶ **Mobilidade dos traballadores no ámbito da mocidade:** apoia o desenvolvemento profesional dos traballadores no ámbito da mocidade en forma de participación destes traballadores en seminarios, cursos de formación, actividades de posta en contacto, visitas de estudos, etc

Acción clave 2. Cooperación para a innovación e o intercambio de boas prácticas

Esta acción apoia as asociacións estratéxicas no ámbito da educación, a formación e a mocidade. Teñen por obxecto apoiar o desenvolvemento, a transferencia ou a implementación de prácticas innovadoras a escala organizativa, local, rexional, nacional ou europea.

Acción clave 3. Apoio á reforma de políticas

Baixo esta acción poden realizarse actividades de diálogo estruturado: reunións entre mozos e responsables da toma de decisións no ámbito da mocidade.

O programa está aberto á participación de calquera persoa de entre 13 e 30 anos. É liña prioritaria fomentar e potenciar a participación dos mozos e mozas con menos oportunidades, ben sexa por razóns de índole xeográfica, cultural ou socioeconómica, ou ben sexa por seren persoas con discapacidade.

Os proxectos preséntanse a través dun formulario en liña, dentro de cada unha das tres convocatorias anuais establecidas. Avaliáanse na Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e remítense á Secretaría da Axencia Nacional no INJUVE, para ser valorados pola Comisión de Avaliación que definitivamente fai a proposta de aprobación ou denegación dos proxectos.

A maioría dos proxectos presentados e aprobados no ano 2020 centráronse nos intercambios e nos proxectos de voluntariado. Deste xeito, no ano 2020 aprobáronse un total de 55 proxectos na nosa comunidade autónoma, cun importe total de subvencións de 679.378 euros distribuídos da seguinte maneira:

- ▶ 23 Intercambios xuvenís onde participaron 695 mozos/as e cun importe de 413.446 euros
- ▶ 9 proxectos de mobilidade de traballadores no ámbito da mocidade onde participaron 174 traballadores xuvenís cun importe de 139.300 euros
- ▶ 2 proxectos de asociacións estratéxicas onde participaron 270 mozos/as, cun importe de 126.632 euros.

5.1.7.2 Corpo Europeo de Solidariedade

https://europa.eu/youth/solidarity_es

O Corpo Europeo de Solidariedade é unha nova iniciativa da Unión Europea que ten como obxectivo crear oportunidades para que a mocidade traballe como voluntaria ou colabore en proxectos –nos seus propios países ou no estranxeiro– que beneficien a comunidade e a cidadanía de toda Europa.

O obxectivo do Corpo Europeo de Solidariedade é atraer a mocidade para xuntos construír unha sociedade máis integradora, apoiando ás persoas vulnerables e respondendo aos retos sociais. Ofrece unha experiencia estimulante e enriquecedora para a mocidade que desexe axudar, aprender e crecer.

As accións que abarca o Corpo Europeo de Solidariedade son as seguintes:

- ▶ Voluntariado (Asociacións de voluntariado, proxectos de voluntariado e equipos de voluntariado en áreas de alta prioridade)
- ▶ Proxectos solidarios
- ▶ Prácticas profesionais e emprego

O programa púxose en marcha en outubro de 2018 e no ano 2020 aprobáronse un total de 21 proxectos na nosa comunidade autónoma, cun importe total de subvencións de **345.666** euros distribuídos da seguinte maneira:

- ▶ 16 proxectos de voluntariado onde participan 57 mozos/as e cun importe de 316.104 euros

- ▶ 5 proxectos de solidariedade onde participan 70 mozos/as e cun importe de 29.562 euros.

5.1.7.3 LIFE Evergreen with volunteer- LEWO

<http://xuventude.xunta.es/component/k2/item/17350-programa-de-voluntariado-xuvenil-en-espazos-naturais>

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, xunto coa Dirección Xeral de Patrimonio Natural da Xunta de Galicia, desenvolveron ata decembro de 2020 o proxecto LEWO, aprobado pola Comisión Europea a través da actual Dirección Xeral de Patrimonio Natural, ao abeiro do programa LIFE 2016 European Solidarity Corps. Conta cun orzamento de **800.162** euros cofinanciado polo programa LIFE, dentro das accións do Corpo Europeo de Solidariedade (ESC). O proxecto tivo como finalidade:

- Contribuír á redución do impacto que a acción humana ten sobre o patrimonio natural
- Facer sustentable o uso de recursos naturais
- Promover a educación ambiental e a participación cidadá no coidado da natureza.

O obxectivo final foi potenciar o patrimonio natural de Galicia a través da creación dun grupo de mocidade voluntaria para que leven a cabo diferentes actividades dentro de 17 dos hábitats naturais da Rede Natura 2000 e áreas especiais de protección de aves en Galicia.

Púxose en marcha cun modelo de participación axeitado para que os actores principais cheguen a sentirse vinculados co espazo que lles ofrece recursos para así contribuír á súa mellor conservación e tamén ao desenvolvemento socioeconómico das zonas nas que se actúa e, por extensión, en toda Galicia.

No 2020 o grupo de mozos e mozas voluntarias desenvolveu accións de protección, preservación, sensibilización e mantemento, encamiñadas fundamentalmente a posibilitar o gozo e garantir a supervivencia a longo prazo dos recursos naturais. Leváronse a cabo tarefas de limpeza, sinalización, catalogación de flora e fauna, loita contra especies exóticas prexudiciais para os hábitats xunto con obradoiros didácticos e de sensibilización e actividades de ocio e turismo nesas zonas.

Durante o ano 2020 cubríronse 185 prazas en 19 actividades realizadas e recibíronse máis de 1.570 solicitudes de participación.

Con este proxecto, que finalizou en 2020, programáronse máis de 60 accións nas que participaron 736 mozos e mozas, aínda que directamente (participantes únicos) foron un total de 321 persoas mozas voluntarias, que recibiron formación e realizaron actividades ambientais en espazos naturais protexidos.

Cómpre destacar que a valoración xeral do proxecto Lewo por parte das persoas voluntarias participantes foi moi alta, cunha nota media de 9 puntos sobre 10. Ademais desta alta valoración, un dato moi relevante é que o 100% das persoas que responderon á enquisa manifestaron a súa vontade de volver a participar en iniciativas ou proxectos similares, o que demostra a necesidade de seguir dándolle continuidade a iniciativas de ocio educativo responsable para a mocidade, iniciativas que combinan o voluntariado, a formación e a ampliación de capacidades desde o ámbito da educación non formal e o coñecemento e coidado polo medio ambiente.

5.1.7.4 Proxecto LIDERA

<http://xuventude.xunta.es/programas-eu/lidera>

O proxecto “Catalizador de oportunidades de emprego e emprendemento xove transfronteirizo” (acrónimo LIDERA) foi aprobado ao abeiro do programa Interreg V A España Portugal 2014-2020 (POCTEP) e ten como obxectivo promover o desenvolvemento económico transfronteirizo a través das capacidades laborais e de emprendemento dos mozos e mozas do territorio.

Con este proxecto preténdese crear unha rede solidaria coa que consolidar procesos de participación comunitaria e liderado xuvenil, desde formación personalizada, orientación, emprendemento e innovación como resposta ás necesidades detectadas no territorio.

Son socios do proxecto: a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, a Fundación Galicia Europa, a Cámara Oficial de Comercio, Industria, Servizos e Navegación de Santiago de Compostela, o Instituto Português do Desporto e da Juventude (IPDJ), a Federación Nacional de Asociaciones Juveniles Portuguesas (FNAJ) e a Comunidade Intermunicipal do Ave.

Os destinatarios de todas as actividades desenvolvidas no marco deste proxecto son mozos e mozas galegas e portuguesas con idades comprendidas entre os 18 e 30 anos.

No ano 2020, por mor da crise sanitaria, o programa foi suspendido pola Comisión Europea durante a vixencia do Estado de Alarma e non se puideron levar a cabo actividades que implicaron presenza física e de mobilidade, sendo pospostas para o ano 2021. Os socios do proxecto continuaron, no entanto, coas actividades divulgativas, informativas e de seguimento so proxecto.

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

No mes de decembro levouse a cabo o seguinte obradoiro en liña:

Obradoiro "As Armadanzas: Expresión corporal, xogos e dinámicas para o baile sen contacto

Este obradoiro tivo por finalidade que as persoas participantes adquirisen coñecementos e destrezas sobre comunicación verbal e non verbal e expresión corporal por medio da danza tradicional galego-portuguesa.

As sesións foron dirixidas por dúas persoas expertas con ampla traxectoria nesta materia e a convocatoria estivo aberta á participación de mozos e mozas galego-portugueses de entre 18 e 30 anos.

A actividade realizouse o día 17 de decembro e participaron 19 mozos e mozas.

O orzamento total do proxecto, cun financiamento dun 75% de fondos Feder, ascende á cantidade de 1.775.405,17 euros e estenderá a súa vixencia ata o 2020.

O principal obxectivo deste proxecto é dar cumprimento, en proximidade, aos obxectivos da Estratexia Europa 2020, potenciando o historial da cooperación transfronteiriza como elemento xerador de crecemento intelixente, inclusivo e sustentable, a favor da mellora da calidade de vida dos cidadáns.

No ano 2020, por mor da crise sanitaria, o programa foi suspendido pola Comisión Europea durante a vixencia do estado de alarma e non se puideron levar a cabo actividades que implicaron presenza física e de mobilidade, sendo pospostas para o ano 2021. Os socios do proxecto continuaron, no entanto, coas actividades divulgativas, informativas e de seguimento do proxecto.

5.1.7.5 Proxecto Eurocidade 2020

<http://xuventude.xunta.es/programas-eu/eurocidade-2020>

Proxecto "A Eurocidade Chaves-Verín como ferramenta de aproximación de Europa 2020 aos cidadáns" (acrónimo Eurocidade 2020) aprobado ao abeiro do programa Interreg V A España Portugal 2014-2020 (POCTEP).

A entidade xefa de fila do proxecto é a Agrupación Europea de Cooperación Territorial (AECT) Eurocidade Chaves-Verín e como socios están a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, a Fundación Galicia Europa, o Instituto Portugués do Desporto e da Juventude (IPDJ), a Federación Nacional de Asociaciónes Juveniles Portuguesa (FNAJ), o Concello de Verín e a Cámara Municipal de Chaves.

5.1.8 Programas de mobilidade

5.1.8.1 Programa galego de mobilidade "Xuventude no mundo"

A "Xuventude no mundo" é un programa de mobilidade xuvenil organizado pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, que pretende que os mozos e mozas de Galicia poidan desenvolver un programa de actividades de interese para a xuventude noutras partes do mundo. Pretende tamén facilitar o coñecemento doutras realidades socioculturais e lingüísticas para a comprensión da diversidade cultural e favorecer e potenciar a adquisición de habilidades e competencias non formais que faciliten o desenvolvemento persoal.

O programa foi destinado á mocidade residente en Galicia, que tivese entre 18 e 30 anos.

Por motivo da pandemia da Covid-19, e xa realizada a xestión do programa e adjudicación de prazas, suspendéronse os 3 intercambios previstos para os seguintes países:

- Italia (Venecia) do 2 ao 9 de xullo de 2020 (ofertáronse 20 prazas).
- Xapón (Wakayama) do 16 ao 22 de xullo de 2020 (ofertáronse 20 prazas).
- Xeorxia (Tbilisi) do 13 ao 20 de xullo de 2020 (ofertáronse 20 prazas).

5.1.9 Participación xuvenil

5.1.9.1 Enquisa: Como afecta a crise da COVID-19 á xuventude?

Ante a situación de crise sanitaria derivada da Covid-19, a Consellería de Política Social, a través da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, puxo á disposición dos mozos e mozas un cuestionario en liña para coñecer a súa situación e as súas inquedanzas, e tamén as súas posibles propostas, ante a realidade actual e o futuro inmediato.

O obxectivo desta ferramenta foi reforzar a relación directa coas persoas mozas para abordar e estudar novos recursos e medidas no marco do novo escenario xerado por esta pandemia.

As achegas deste método participativo serán un elemento fundamental a ter en conta na mellora continua dos programas e actividades que a Xunta de Galicia impulsa no ámbito da mocidade, ao tempo que axudan a promover a participación da mocidade na sociedade e a súa contribución nos procesos de aplicación e seguimento das políticas de xuventude.

En definitiva, trátase dunha ferramenta coa que se pretende reforzar o papel dos mozos e das mozas como axente activo na construción e desenvolvemento da sociedade actual e futura.

Esta iniciativa desenvolveuse do 30 de abril ao 14 de maio de 2020 e nela participaron arredor de 600 mozos e mozas de toda Galicia.

5.1.10 Centro Coordinador de Información e Documentación Xuvenil

<http://xuventude.xunta.es/rede-galega-de-informacion-xuvenil>

Desde o Centro Coordinador de Información e Documentación Xuvenil prográmanse os distintos cursos e actividades para a formación tanto do persoal da Rede galega de información xuvenil (RGIX), como o das oficinas municipais de Información Xuvenil (OMIX) ou outro persoal das Administracións públicas (AAPP) e tamén para a formación da xuventude e outras persoas interesadas, en colaboración cos demais departamentos da Dirección Xeral.

5.1.10.1 Servizo de información xuvenil

No Centro Coordinador de Información Xuvenil aténdense consultas de forma presencial, telefónica e por correo electrónico e dáse información xeneralizada sobre temas de interese para a mocidade.

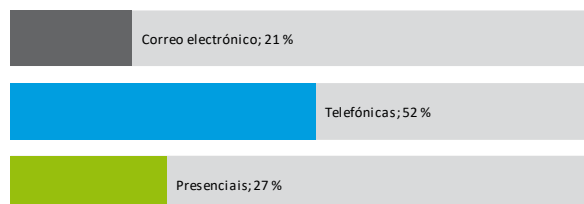
As consultas máis demandadas son sobre programas da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, así como bolsas, axudas, actividades, estudos, idiomas, cursos, voluntariado, oposicións, vivenda e outras consultas.

Atendéronse no ano 2020 a un total de 14.431 usuarios e 15.535 consultas coa seguinte distribución. Como se pode

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

observar, o número de consultas telefónicas incrementouse por mor da situación derivada da Covid-19:

	Usuarios	Consultas
Presenciais	3.774	4.170
Telefónicas	7.569	8.131
Correo electrónico	3.088	3.234
Total	14.431	15.535

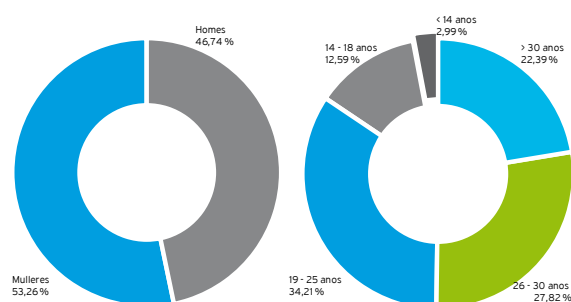
As porcentaxes das consultas realizadas, en 2020, no que se refire aos temas foron:

Información sobre os distintos programas que convoca a Dirección Xeral	43,97%
Bolsas	5,21%
Cursos	4,35%
Actividades	3,70%
Axudas e subvencións	3,64%
Carnés	15,74%
Estudos	4,18%
Oposicións	2,77%
Vivenda	0,48%
Idiomas	2,48%
Voluntariado	3,19%
Outras consultas	10,30%

As porcentaxes das consultas presenciais, en canto á súa distribución por sexo e idade foron: mulleres 53,26% e homes 46,74%:

Menores de 14 anos	2,99 %
14 a 18 anos	12,59 %

19 a 25 anos	34,21 %
26 a 30 anos	27,82 %
Máis de 30 anos	22,39 %

O número de consultas de informadores xuvenís foron un total de 2.872, sendo presenciais 17, telefónicas 1.580 e por correo electrónico 1.275.

Elaboráronse un total de 164 dossieres, sendo 78 propios e 86 en colaboración. O total de usuarios da sala de lectura foi de 125 e na sala de ordenadores 423. As consultas realizadas ao teléfono Xove 012, durante 2020, foron un total de 4.566.

Así mesmo, e como centro expedidor, o número total de carnés expedidos na oficina durante 2020 foi de 3.495, dos que a maior parte (3.419 concretamente) foron carné xove.

Garantía Xuvenil

Así mesmo, o Centro Coordinador de Información e Documentación Xuvenil colabora na tramitación para a inscrición dos/as mozos/as no programa de Garantía xuvenil.

Garantía xuvenil é unha iniciativa europea que pretende facilitar o acceso dos mozos ao mercado de traballo. Ten como obxectivo garantir que os mozos entre 16 e 29 anos poidan recibir unha oferta de emprego, de educación continua ou un período de prácticas tras acabar a educación formal ou quedar desempregados.

Vai dirixido á mocidade de 16 anos ou menos de 30 anos no momento de solicitar a inscrición.

No ano 2020 atendeuse un total de 883 usuarios/as para a inscrición en Garantía xuvenil.

Pola súa banda, a asesoría de programas europeos tivo 107 consultas presenciais, 134 telefónicas e 19 por outros medios, facendo un total de 260 consultas.

5.1.10.2 Documentación

O traballo de documentación que se fai no centro consiste en recoller aqueles documentos que poden ser de interese para as distintas unidades da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado.

Para iso repásanse boletíns, prensa e documentos co fin de facer un baleirado para a súa posterior catalogación e clasificación.

Durante o ano 2020 elaboráronse 758 dossiers que foron visualizados na páxina web por 1.614 usuarios. Xestionáronse 426 correos electrónicos e realizáronse 1.466 buscas e descargas da internet sobre lexislación, manuais, información e documentación.

5.1.10.3 Correspondentes Xuvenís

O programa Correspondentes Xuvenís 3.0 é unha iniciativa da Xunta de Galicia que consiste nunha rede de mozos e mozas que voluntariamente difunden e informan, entre iguais, nos seus centros de ensino os programas da Dirección xeral de Xuventude e doutros organismos que sexan de interese para a mocidade. Así cada centro participante conta cunha antena de información xuvenil atendida por dous ou máis mozos/as.

Estes correspondentes reciben gratuitamente o carné xove, o carné internacional e o carné de alberguista durante o ano escolar no que están como correspondentes. Ademais, recoñéceselles, mediante un certificado expedido pola Administración autonómica, o tempo dedicado ás actividades como persoas voluntarias.

- ▶ Durante o curso 2020-2021 están participando 441 mozos/as.

5.1.10.4 Os Centros Quérote Máis

<http://xuventude.xunta.es/querote-mais>

Quérote+

Os centros Quérote+ son un servizo que dá resposta a un serio compromiso que a Administración pública adquire co benestar da mocidade galega, proporcionando un servizo profesional e de calidade aos mozos e mozas de Galicia.

Os centros responden a unha demanda social manifesta. Día a día o equipo de traballo de Quérote+ atendeu consultas referentes a dificultades, preocupacións ou curiosidades que mozos e mozas teñen en relación coa sexualidade e a afectividade, a imaxe corporal e a autoestima, a convivencia e as relacións sociais no espazo físico e no virtual e en relación ao consumo de certas substancias.

Quérote+ traballou con base nuns piares fundamentais que fan que sexa un servizo de calidade e único: a atención global e integral, a interdisciplinariedade, as actuacións baseadas no criterio da construción persoal propia e o fomento da autonomía persoal, o mantemento da ética profesional, a igualdade, a atención de forma confidencial, anónima e gratuíta, as actuacións educativas e preventivas, a ética profesional e a coordinación cos demais servizos.

Os obxectivos que perseguíu o servizo son:

- ▶ Contribuír ao desenvolvemento integral de mozos e mozas, atendendo as súas necesidades, intervindo nos procesos de xeito preventivo
- ▶ Contribuír a que mulleres e homes aprendan a coñecerse, a aceptarse e a expresarse dun xeito satisfactorio e congruente
- ▶ Facilitar que os mozos e as mozas dispoñan do maior número de ferramentas e habilidades para poder construírse de xeito satisfactorio

- ▶ Dotar de habilidades e estratexias que contribúan a adquirir autonomía e liberdade.

Os centros contan cun equipo formado por traballadoras e traballadores sociais, educadores e educadoras sociais, e psicólogos e psicólogas.

Carta de servizos

1. Servizo de información e asesoramento especializado.

Atención presencial	1.726
Atención en liña	670
Atención telefónica	1.906
Atención Whatsapp/Telegram	737
Atención videochamada	18
Total asesoramento	5.057

2. Servizo formativo

Alumnado de secundaria (Obradoiros de convivencia, convivencia nas redes sociais, Imaxe corporal, Sexualidade e afectividade e Fenómeno do botellón)	4.397
Redes familiares: nais e pais	94
Casas da xuventude, OMI, e tecido asociativo xuvenil	71
Centros para persoas con discapacidade	116
Centros de menores en situación de exclusión ou con medidas xudiciais	46
Formación a profesionais	118
Total persoas participantes nas formacións	4.842

- ▶ **Total persoas beneficiadas do servizo: 9.899**

3 Realización de probas específicas: 84 probas rápidas de detección do VIH e 112 test de embarazo.

4 Servizo de prácticas formativas e profesionais: o equipo técnico de Quérote+ titoriza e recibe persoas que se atopan en período formativo na realización de prácticas profesionais. 6 estudantes.

5 Presenza nas redes sociais: 12.039 seguidores/as entre Twitter, Facebook e Instagram.

5.1.11 Ordes de subvencións no ámbito da xuventude

5.1.11.1 Axudas a entidades xuvenís e grupos informais: INICIATIVA XOVE

A Consellería de Política Social, a través da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, convocou e tramitou axudas dirixidas a grupos informais de mozos e mozas, asociacións xuvenís e entidades prestadoras de servizos á mocidade e ás súas respectivas federacións. Estas axudas tratan de apoiar proxectos nos que a mocidade participe de forma activa e directa en actividades concibidas por ela e das cales ela sexa a súa principal axente.

Neste senso, foi publicada no Diario Oficial de Galicia a Orde do 20 de decembro de 2019 pola que se establecen as bases que rexen as axudas enmarcadas no programa Iniciativa Xove durante o ano 2020 e se procede á súa convocatoria (código de procedemento BS306B).(DOG nº. 27, do 10.02.2020).

O art. 4º establece, como un dos requisitos para poder acceder a estas axudas, a inscrición das asociacións xuvenís, entidades prestadoras de servizos á mocidade e as súas respectivas federacións, no censo oficial dependente organicamente da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado.

No ano 2020 foron censadas un total de 10 asociacións novas, desagregándose do seguinte xeito: 9 asociacións foron censadas como prestadoras de servizos á xuventude e 1 como asociación xuvenil.

Por outra banda, tamén se prevé a posibilidade de que poidan obter estas axudas os grupos informais de mozos e mozas que desexen realizar unha iniciativa xuvenil.

▶ Orzamento e nº de axudas 2020:

- O orzamento total para o financiamento destas axudas foi de **400.000 euros** para a realización dos proxectos de iniciativas xuvenís.
- O número total de axudas concedidas a entidades (de ámbito autonómico e provincial) foi de 57. No

relativo aos grupos informais foron 29 os proxectos concedidos.

- Total: 86 proxectos financiados e 430 mozos e mozas beneficiarios.

5.1.11.2 Convocatoria de subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF

En relación co financiamento dos programas desenvolvidos polas entidades de iniciativa social, pódese sinalar que dende o ano 2017, a raíz dunha sentenza do Tribunal Constitucional, a Comunidade Autónoma de Galicia encárgase de xestionar as subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% do IRPF, anteriormente de xestión estatal.

Nesta liña, a Consellería de Política Social tramitou en 2020 unha convocatoria de axudas destinada a financiar programas de moi diversos ámbitos, entre eles programas pertencentes ao ámbito da xuventude, nos que se financian actuacións de prevención de riscos contra a saúde da xente nova e promoción de hábitos de vida saudable neste colectivo, actuación de mellora da empregabilidade da mocidade e programas de educación non formal que faciliten a súa integración social.

► Orzamento e beneficiarios 2020.

- Concedéronse axudas a 15 entidades para realizar 30 programas no ámbito da xuventude, ao longo de 2021.
- O orzamento da orde, que se executou na súa totalidade, ascendeu a 15.810.640,72 euros, dos que 799.771,66 euros corresponden a programas do ámbito competencial da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado.
- O orzamento concedido para os 30 programas de xuventude foi de 412.371,00 euros.

5.1.10.3 Axudas para a obtención do permiso de conducir

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado convocou en 2020 unha nova orde de axudas para favorecer a obtención dos permisos de condución clases B e C por parte das persoas mozas residentes en Galicia, coa finalidade de mellorar a súa autonomía, mobilidade e a súa empregabilidade. A actuación, cofinanciada pola Iniciativa de Emprego Xuvenil e o Fondo Social Europeo, estaba dotada cun orzamento total de 761.780,39 euros. O importe de cada axuda era de 400 euros para a obtención do permiso de condución de clase B e de 650 euros para o permiso de clase C.

Requisitos das persoas solicitantes:

- Ter cumpridos os 18 anos, sen prexuízo da idade mínima para a obtención do permiso de clase C.
- Estar empadroadas na Comunidade Autónoma de Galicia cunha antigüidade mínima dun ano.
- Estar inscritas no Sistema nacional de garantía xuvenil e figurar como beneficiaria no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia.
- - Estar matriculadas nunha autoescola da Comunidade Autónoma de Galicia no momento de presentar a solicitude ou ben ter o/s permiso/s para o/s que se solicita a axuda con data de expedición entre o 1 de xaneiro de 2020 e a data de presentación da solicitude.

É importante destacar o éxito desta orde de convocatoria, posto que se recibiron un total de 4.220 solicitudes.

5.2 VOLUNTARIADO E PARTICIPACIÓN

5.2.1 Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria

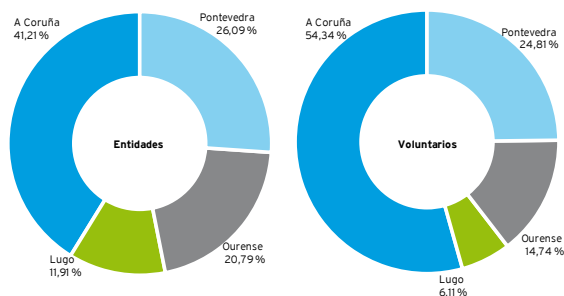
A finais de 2020 eran 1.058 as entidades de acción voluntaria (incluíndo ONG, entidades locais e de ámbito autonómico) inscritas no Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria (EAV) da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado. Desde 2006 cabe destacar o incremento progresivo de entidades rexistradas que contan cun número estimado de 44.828 persoas voluntarias colaboradoras no 2020.

Total entidades de acción voluntaria (EAV)	
Asociacións ONL	797
Entidades locais	233
Autonómicas	28
Total	1.058

► **Datos do Rexistro das Entidades de Acción Voluntaria (EAV)**

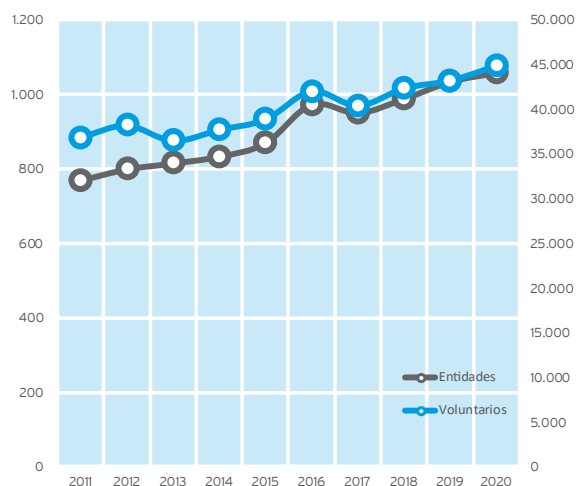
O número de inscricións no rexistro EAV no ano 2020 foi de 24.

	Entidades	Voluntarios
A Coruña	436	24.360
Lugo	126	2.740
Ourense	220	6.607
Pontevedra	276	11.121
Total	1.058	44.828

A evolución das entidades de Acción Voluntaria e as persoas voluntarias dos últimos dez anos son os seguintes:

	Entidades	Voluntarios
2011	769	36.821
2012	799	38.171
2013	815	36.462
2014	833	37.683
2015	869	38.845
2016	973	41.982
2017	950	40.374
2018	988	42.323
2019	1.034	43.180
2020	1.058	44.828

5.2.2 Subvencións no ámbito do voluntariado (voluntariado xuvenil)

Estas subvencións destínanse a entidades de acción voluntaria e a entidades locais que realizan proxectos de voluntariado ao longo do ano. O obxectivo último é o de fortalecer a todas as entidades de acción voluntaria e promover a participación social.

A inscrición das entidades no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia constituíu requisito indispensable para poder solicitar as subvencións.

a) Voluntariado Xuvenil

- Orde do 7 de xaneiro de 2020 pola que se regulan as bases das subvencións para entidades de acción voluntaria e entidades locais enmarcadas no programa Servizo de voluntariado xuvenil, e se procede á súa convocatoria para o ano 2020. (DOG núm. 22, do 03.02.2020 - Código de procedemento BS320A).

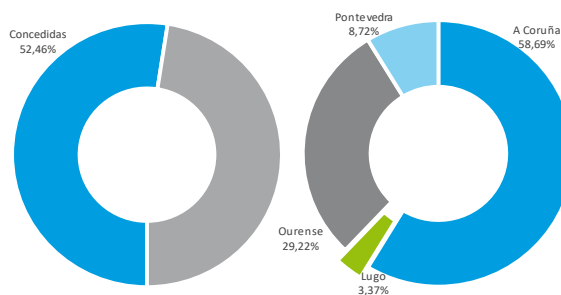
Esta orde tivo por obxecto incorporar ás entidades de acción voluntaria e ás entidades locais inscritas no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia, mozas/os galegas/os para a súa colaboración como persoas voluntarias na realización dos proxectos de voluntariado que se presenten ao abeiro desta convocatoria e dentro das áreas prioritarias que se formularan na Orde, tendo unha especial relevancia aquelas actuacións dirixidas a proxectos ou programas que desenvolveran as medidas establecidas no Pacto de Estado en materia de violencia de xénero.

- O importe destinado foi de **135.000** euros para entidades de acción voluntaria e de **120.000** euros para entidades locais, segundo o establecido na Lei 6/2019, do 23 de decembro, de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2020.

A distribución provincial dos importes concedidos son os seguintes:

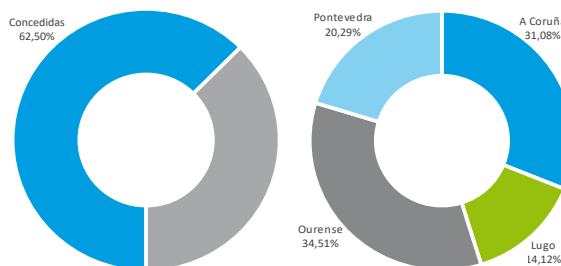
- Orde voluntariado xuvenil: entidades de acción voluntaria

	Nº solicitudes	Concedidas	Importe concedido
A Coruña	33	18	76.682
Lugo	4	2	4.400
Ourense	12	9	38.180
Pontevedra	12	3	11.400
Total	61	32	130.662

- Orde voluntariado xuvenil: entidades locais

	Nº solicitudes	Concedidas	Importe concedido
A Coruña	18	8	35.660
Lugo	7	4	16.200
Ourense	8	8	39.600
Pontevedra	7	5	23.280
Total	40	25	114.740

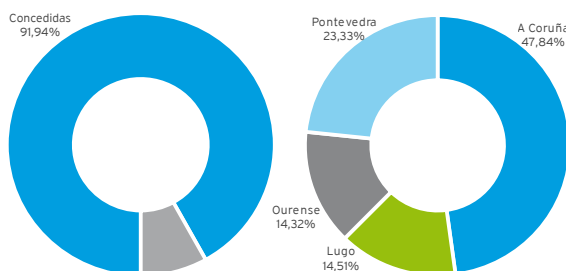
b) Subvencións para entidades de acción voluntaria de carácter privado para o fomento e a realización de actividades de voluntariado

- Orde do 3 de xaneiro de 2020 pola que se regulan as bases que rexerán as subvencións para entidades de acción voluntaria de carácter privado para o fomento e a realización de actividades de voluntariado e se procede á súa convocatoria para o ano 2020 (Código de procedemento BS508B).(DOG núm 22, do 03.02.2020).

Esta orde tivo por obxecto establecer as bases reguladoras polas que se rexeron as subvencións dirixidas a entidades de acción voluntaria de carácter privado para o fomento e a realización de actividades de voluntariado durante o ano 2020. Tiveron especial relevancia aquelas actuacións dirixidas a proxectos ou programas que desenvolveran as medidas establecidas no Pacto de Estado en materia de violencia de xénero.

- O importe destinado foi de 145.415 euros, segundo o establecido na Lei 6/2019, do 23 de decembro, de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2020.

	Nº solicitudes	Concedidas	Importe concedido
A Coruña	60	55	69.569
Lugo	18	17	21.102
Ourense	16	16	20.817
Pontevedra	30	26	33.927
Total	124	114	145.415

c) Voluntariado sénior

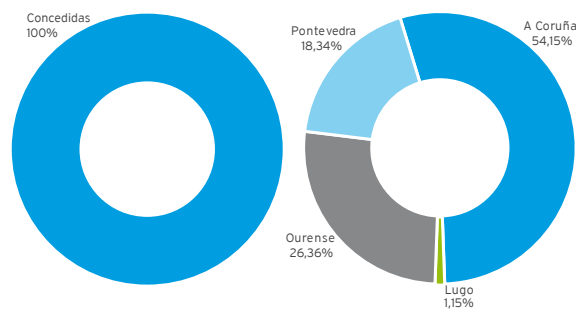
- Orde do 8 de xaneiro de 2020 pola que se regulan as bases das subvencións para entidades de acción voluntaria e entidades locais enmarcadas no Programa Voluntariado Sénior e se procede á súa convocatoria para o ano 2020 (código de procedemento BS508C) (DOG núm 22, do 03.02.2020).

Este programa, posto en marcha por primeira vez en 2019, tivo por obxecto incorporar ás entidades de acción voluntaria e ás entidades locais inscritas no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia, persoas maiores de 55 anos para a súa colaboración como persoas voluntarias na realización dos proxectos de voluntariado.

- O orzamento das axudas ascendeu a 45.000 euros para entidades locais e 555.000 euros para entidades de acción voluntaria.

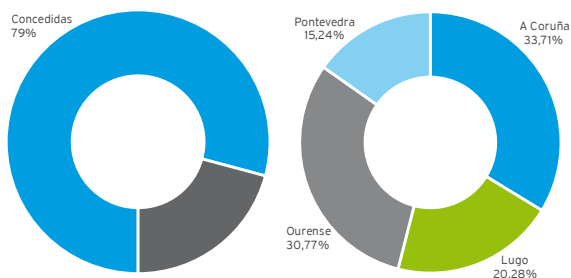
- Orde voluntariado sénior: entidades de acción voluntaria.

	Nº solicitudes	Concedidas	Importe concedido
A Coruña	13	13	28.343
Lugo	1	1	600
Ourense	6	6	13.800
Pontevedra	6	6	9.600
Total	26	26	52.343

- Orde voluntariado sénior: entidades locais.

	Nº solicitudes	Concedidas	Importe concedido
A Coruña	9	8	14.460
Lugo	6	4	8.700
Ourense	4	4	13.200
Pontevedra	5	3	6.535
Total	24	19	42.895

d) Subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF

Desde o ano 2017 a Comunidade Autónoma de Galicia encárgase de xestionar as subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF, anteriormente de xestión estatal.

Nesta liña, a Consellería de Política Social tramitou en 2019 unha convocatoria de axudas destinada a financiar programas de moi diversos ámbitos, entre eles programas pertencentes ao ámbito do voluntariado, como son os programas de actuación de promoción da acción voluntaria, actuacións de formación das persoas voluntarias e de sensibilización en materia de voluntariado.

► Beneficiarios

Concedéronse axudas a 32 entidades para realizar 43 programas do ámbito do voluntariado, que se desenvolverán ao longo do 2021.

► Orzamento

O orzamento da orde destinada a actuacións do voluntariado, que se executou na súa totalidade, ascendeu a 380.400,66 euros.

e) Orde Premios Galicia de Acción Voluntaria

- Orde do 9 de setembro de 2020 pola que se regula o procedemento de concesión dos Premios Galicia de Acción Voluntaria 2020 e se convocan para o ano 2020 (código de procedemento BS508D).

coa finalidade de recoñecer publicamente o labor das persoas físicas e xurídicas que, de xeito cotián, desenvolven programas, accións ou proxectos de voluntariado na Comunidade Autónoma de Galicia, así como realizar a súa convocatoria para o ano 2020.

Os premiados son persoas ou entidades de acción voluntaria. Existen tres categorías: individual, proxecto e colectiva (entidades)

- O orzamento da orde foi de 12.000 euros (4.000 euros por cada categoría).

Nº solicitudes	
Modalidade	Nº solicitudes
Individual	2
Colectiva	11
Proxecto	17
Total	30

5.2.3 Programas de voluntariado 2020

5.2.3.1 Programas desenvolvidos pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en materia de voluntariado

Programa SON voluntaria/o

Debido á crise sanitaria da COVID-19, este programa non puido levarse a cabo como estaba previsto.

Campaña de difusión do voluntariado: "O voluntariado non para"

Con motivo do Día internacional do Voluntariado o 5 de decembro realizouse unha importante campaña de difusión dos diferentes programas autonómicos nesta materia por medio dun autobús itinerante que circulou polas catro provincias galegas.

Deste xeito, a través desta campaña ofreceuse información sobre os programas do Goberno galego nesta materia e realizáronse entrevistas en directo a persoas voluntarias, que foron emitidas en streaming a través da canle de facebook de voluntariado galego. Tamén se repartiu, ademais dos folletos informativos, diverso material promocional como bolsas de tea, máscaras, chalecos e chapas, completamente hixienizados para salvagardar as medidas de prevención fronte á Covid-19.

A furgoneta-plató móbil estivo presente nos seguintes lugares:

- Santiago de Compostela (Alameda): venres 4 de decembro
- Pontevedra (Praza da Peregrina): luns 7 de decembro.
- Lugo (Rúa San Marcos. diante da Deputación): martes 8 de decembro.
- Ferrol (Praza de España): mércores 9 de decembro.

- Vigo (diante do edificio da Xunta de Galicia): venres 11 de decembro.
- Ourense (explanada Centro Comercial Ponte Vella): sábado 12 de decembro.
- A Coruña (Palexco): venres 18 de decembro.

Plan de formación do voluntariado

O Plan de formación do voluntariado leva a cabo actuacións en materia de formación continua, destinada principalmente a persoal técnico e voluntariado das entidades inscritas no Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria da Xunta de Galicia, e calquera persoa que queira formar parte do voluntariado galego.

Co Plan de formación do voluntariado pretendeuse cumprir os obxectivos de mellorar, sistematizar e cualificar a formación das persoas voluntarias e persoal técnico das entidades de acción voluntaria; así como os de crear unha estrutura de información, formación e sensibilización do voluntariado, tal e como se establece na Estratexia de acción voluntaria 2016-2018.

No ano 2020 ofertáronse un total de 20 cursos, 4 presenciais e 16 en liña. Estes cursos tiveron como destinatarios preferentes ao persoal técnico e persoas voluntarias das entidades inscritas no Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria da Xunta de Galicia.

As solicitudes e a súa tramitación realizáronse a través do portal www.voluntariadogalego.org,

Cursos	Inscritos/as	Aprobados/as
Presenciais	43	25
En liña	2.689	1.523
Total	2.732	1.548

O Teléfono Solidario 900 400 800 reforzouse como teléfono social

A causa da situación de emerxencia sanitaria, derivada da pandemia da COVID-19, o Teléfono Solidario do voluntariado (900 400 800), dependente da Consellería de Política Social, funcionou tamén como un teléfono social. O obxectivo foi proporcionar acompañamento e apoio aos cidadáns que o precisaron, priorizando aquelas chamadas que alertaron de situacións de vulnerabilidade ou emerxencia social.

Por outra banda recolléronse os datos de persoas dispostas a colaborar co fin de crear unha Rede de persoas voluntarias, coordinada pola Consellería de Política social para dar resposta nunha dobre vertente:

- ▶ De xeito prioritario: Acompañamento telefónico. O persoal do teléfono social derivou chamadas ás persoas voluntarias anotadas nesta rede para realizar acompañamento telefónico a aquelas persoas vulnerables ou que máis o necesitaron.
- ▶ Apoio a concellos e entidades de acción voluntaria. Naqueles casos nos que as persoas voluntarias preferiron realizar unha actividade de acción voluntaria de carácter presencial, púxose á persoa voluntaria en contacto cos servizos sociais de cada concello ou con entidades de acción voluntaria de cada zona.

En total anotáronse 176 persoas a este programa, 100 para atención telefónica e 76 na atención presencial

5.2.3.2 Programas con colaboración interadministrativa

Programa Pasaporte Solidario

O pasado curso 2019-2020, dentro do Plan Proxecta, unificamos todas as accións vinculadas ao ámbito da acción voluntaria que temos dende a Consellería de Política Social baixo a denominación Voluntariado Educativo. Con esta medida buscamos concentrar e favorecer a creación

dun itinerario formativo completo neste ámbito, coa finalidade de promover os valores da solidariedade, a participación e o voluntariado, favorecendo que o alumnado adquira un compromiso e implicación social a través dunha metodoloxía activa e participativa, coñecedora da realidade na que se integra.

Así mesmo, e co obxectivo de completar este itinerario, incorporamos ao Plan Proxecta o programa Pasaporte Solidario. Deste xeito, amplíanse as opcións a elixir para os centros educativos, posto que se ofrece unha iniciativa de acción voluntaria no segundo ciclo de Educación Infantil a través de Voluntariado Miúdo, logo continúaase con Pasaporte solidario durante os seis cursos académicos de Educación Primaria e posteriormente se oferta a Rede de centros solidarios para estudantes de educación secundaria e bacharelato.

O Pasaporte Solidario é un proxecto desenvolvido pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, que arrincou en marzo de 2011. O curso académico 2019-2020 foi, pois, a novena edición desta iniciativa nacida orixinarmente en Dinamarca. O obxectivo do Pasaporte Solidario é fomentar a acción solidaria entre os rapaces e as rapazas máis novas e posicionarse como instrumento educativo dirixido a impulsar e consolidar os valores e accións altruístas entre a nosa xuventude.

Trátase dun documento cuxas páxinas conteñen propostas de actividades solidarias para todo o alumnado dos centros educativos de Primaria e de ESO de Galicia que se adhiran, que se poderán desenvolver tanto no centro educativo como fóra del, e que o alumnado elixirá en función das accións que desexe realizar. Existen dous niveis de pasaporte, un para o alumnado que accede por primeira vez a esta iniciativa (Nivel A), e outro para o que xa o fixo noutras edicións (Nivel B). Ademais, un terceiro pasaporte (Pasaporte Camiño de Santiago), está dedicado na súa integridade ás rutas xacobeas.

Cada unha das actividades que realice o alumnado participante é recoñecida mediante un diploma acreditativo.

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

Os colexios participantes foron o CEIP Plurilingüe Os Casais de Fene, Colexio La Salle de Ferrol, CPR Plurilingüe Divina Pastora de Ourense, CPR Plurilingüe María Inmaculada e Verín, CEIP Plurilingüe Santa María da Fonsagrada, CPR Santa María de Jesús de Ourense, CPI do Toural de Vilaboa, IES de Brión, CEIP Plurilingüe Manuel Bermúdez Couso da Pobra de Trives e o CPR Plurilingüe Monterrey de Vigo. En definitiva, no curso 2019-2020 solicitaron formar parte do Pasaporte Solidario 10 centros e participaron 933 alumnos.

Programa Rede de centros escolares solidarios

O programa Rede de centros escolares solidarios é unha iniciativa da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado que pretende descubrir o voluntariado ao alumnado de educación secundaria, bacharelato, formación profesional e de adultos de Galicia e animalos a comprometerse.

O principal obxectivo do programa é promover valores de solidariedade, participación, compromiso social e voluntariado entre a comunidade educativa (pais, nais, profesorado e alumnado), e favorecer que os e as escolares se comprometan como voluntarios e voluntarias, a través dunha metodoloxía activa e participativa que fomente o traballo en equipo e achegue ao alumnado á realidade do voluntariado.

Cada centro escolar podía desenvolver con liberdade o seu proxecto solidario ou programa propio de voluntariado, na dobre modalidade:

- Proxecto único que repercute no mesmo centro ou no seu alumnado,...
- Proxecto realizado en colaboración cunha entidade inscrita no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia.

► Datos xerais curso 2018-2019

- Número de centros de ensino participantes na RCES (2018-2019): 7 centros
- Número total de alumnado participante: 930

Centro	Localidade	Alumnas	Alumnos	Alumnado total
CPR Plurilingüe Divina Pastora	Ourense	76	54	130
IES A Sardiñeira	A Coruña	37	39	76
CPR San Miguel	Vigo	133	138	271
IES A Pinguela	Monforte de Lemos	2	26	28
IES Illa de San Simón	Redondela	31	27	58
IES Mendiño	Redondela	163	181	344
IES de Chapela	Redondela	44	44	88
IES Pedro Florianí	Redondela	103	105	208
CPR Plurilingüe Abrente	Sanxenxo	7	20	27
IES Marqués de Sargadelos	Cervo	17	11	28
CPI do Toural	Vilaboa	26	28	54
Total		639	673	1.312

Voluntariado Educación Primaria “Voluntariado Miúdo”

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado puxo en marcha, por cuarto ano consecutivo un programa de voluntariado na educación primaria. O proxecto “Voluntariado Miúdo” pretende ser un instrumento para a formación integral do alumnado de educación primaria ao redor dos valores asociados ao voluntariado e á solidariedade.

Os obxectivos principais do programa son:

- A inmersión nos valores solidarios e na acción voluntaria dende o comezo da etapa educativa obrigatoria.
- O traballo dos valores solidarios dende un contexto lúdico empregando a música como un mecanismo motivacional.

Co fin de acadar os obxectivos propostos deseñouse un proxecto en base á canción “Móvetete” de Paco Nogueiras, canción que se empregará como instrumento didáctico inspirador dunha parte do proxecto, e que servirá de reforzo aos nenos e nenas implicados.

► Datos xerais curso 2018-2019

- Número de centros de ensino participantes (2018-2019): 12 centros
- Número total de alumnado participante: 1.324

Centro	Localidade	Alumnas	Alumnos	Alumnado total
CEIP Emilia Pardo Bazán	A Coruña	25	22	47
CEIP Plurilingüe Os Casais	Fene	27	23	50
CEIP Plurilingüe Isidro Parga Pondal	Oleiros	75	76	151
CEIP Plurilingüe San Marcos	Abegondo	80	87	167
CEIP Juan Fernández Latorre	A Coruña	98	101	199
CEIP Plurilingüe Virxe do Camiño	Rubiá	18	23	41
CRA de Ribadumia	Ribadumia	31	28	59
CPR Plurilingüe La Inmaculada	Marín	139	145	284
CEIP San Tomé	Cambados	67	65	132
CRA María Zambrano	O Rosal	66	59	125
CEIP de Oímbra	Oímbra	28	29	57
EEl do Con	Moaña	16	14	30
CPR Plurilingüe Padres Somascos	A Guarda	72	65	137
Total		742	737	1.479

Programa de Voluntariado dixital

O Programa de voluntariado dixital impulsado pola Amtega e a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado ten como obxectivo principal favorecer a inclusión dixital de toda a cidadanía, especialmente entre os colectivos en risco de exclusión dixital.

Desde 2016, esta iniciativa constitúese como un dos principais instrumentos da Estratexia de inclusión dixital do Goberno galego no marco do Plan de inclusión dixital de Galicia.

No ano 2020, O Programa de voluntariado dixital continuou, máis que nunca, co seu labor de favorecer a inclusión dixital de toda a cidadanía, especialmente entre os colectivos en risco de exclusión dixital coa participación altruísta de persoas voluntarias dixitais e en colaboración coas aulas da Rede CeMIT e as entidades de acción voluntaria adheridas ao programa.

Debido á excepcional situación provocada pola crise do coronavirus, cabe destacar o gran interese por parte da cidadanía en unirse ao Programa VoIDIX como persoas voluntarias dixitais, superando as 50 novas altas, que pasan a engrosar a base de datos de voluntarios/as dixitais que ceden o seu tempo e coñecementos no ámbito TIC para prestar apoio en diversas actuacións principalmente de formación e acompañamento dixital demandadas polas entidades de acción voluntaria de VoIDIX.

Actuacións que se complementan con tarefas de difusión e impulso para a posta en marcha de novos apoios dixitais así como o recoñecemento e visibilidade das persoas voluntarias activas, especialmente en datas sinaladas como o Día Internacional do Voluntariado.

Durante o 2020, esta iniciativa acadou as seguintes cifras:

- ▶ 620 voluntarios/as sumaron esforzos para pór en marcha actuacións concretas de apoio á alfabetización dixital e capacitación dixital.
- ▶ Os axentes colaboradores foron un total de 155, dos cales 120 son entidades de acción voluntaria, 11 organismos colaboradores e 24 mecenas dixitais.

- ▶ Ao longo deste ano desenvolvéronse un total de 11 accións formativas a través dos apoios solicitados polas entidades colaboradoras ata finais de ano trazando o itinerario marcado polos grandes eixos do Plan de inclusión dixital de Galicia como por exemplo:

- Alfabetización dixital: “Utilización de App Smartphone Android e IOS e trámites electrónicos” do Concello de Mos, “Curso de iniciación ao Márketing dixital” do Concello de Bergondo e “Busca de emprego a través de Internet” da Federación de Asociacións de Persoas Xordas de Galicia.

- Capacitación dixital: “Certificacións internacionais BecaMOS 2020 e IC3: preparación de exames de Microsoft Office Specialist e IC3” do Concello de Mos, “Curso de Márketing social e xestión de redes sociais” do Concello de Bergondo e “Charla sobre a imaxe das mulleres nas redes sociais” do Concello de Barbadás.

- ▶ A execución dos apoios dixitais, tanto presenciais como virtuais, demandados polas entidades colaboradoras contaron con máis de 110 persoas beneficiarias. Atendeuse a distintos colectivos en risco de exclusión dixital con especial atención a persoas maiores, persoas desempregadas, persoas con discapacidade auditiva e mulleres ofrecendo un amplo catálogo de actividades formativas.

- ▶ Establecéronse, ademais, mecanismos de compensación e incentivos ás persoas voluntarias do Programa a través do asentamento das actuacións no Rexistro de Experiencia Voluntaria da Xunta e a emisión de 11 diplomas de experiencia voluntaria.

Finalmente, cabe destacar tamén no marco da doazón de equipos informáticos, o labor do Programa VoIDIX, que permitiu poñer en común e sumar esforzos para reducir a brecha dixital, activando as canles solidarias para chegar a tecnoloxía a nenos e mozos para que continuasen coas súas clases en liña grazas a doazón de terminais por parte do mecenas dixital EVERIS á Asociación de Veciños

Álvaro Cunqueiro que se encargou de poñelos á disposición dos rapaces do barrio de Vista Alegre que puideron seguir as súas clases desde casa.

Programa de intercambio xuvenil internacional REAJ

No ano 2020 non puido desenvolverse debido ás restricións sanitarias motivadas pola Covid-19.

Programa de voluntariado nos Espazos Xove

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado ten o programa de voluntariado nos Espazos Xove da Rede galega de centros xuvenís para persoas maiores de 18 anos. Con este programa preténdese fomentar a participación e solidariedade entre a poboación, adquirir unha formación non formal no ámbito das actividades formativas e lúdicas que se realizan nos Espazos Xove e servir de plataforma para o desenvolvemento dunha cidadanía dinámica, participativa, solidaria e comprometida.

- ▶ [Anotáronse un total de 126 persoas nos distintos Espazo Xoves dende a posta en marcha deste programa. Foron un total de 8 persoas as anotadas no 2020.](#)

Programa de voluntariado para persoas con alzhéimer

No Ano Galego do Alzhéimer (2012), a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e a Secretaría Xeral de Política Social puxeron en marcha esta iniciativa co obxectivo de mellorar a calidade de vida das persoas que padecen a enfermidade de alzhéimer e das súas familias e cuidadores. Este ano foi o oitavo ano de existencia deste programa, que se suspendeu no mes de marzo debido á crise sanitaria da COVID-19.

Este programa xurdiu coa idea de fomentar que os cidadáns teñan un maior coñecemento e solidariedade cara ás persoas que padecen esta demencia e contribúan a ga-

rantir unha vida digna a estes enfermos, na súa maioría persoas maiores.

O apoio de persoas voluntarias na atención dos enfermos de alzhéimer permítelles gozar da compañía doutras persoas e axúdalles a mellorar o seu estado de ánimo. Para as familias e persoas cuidadoras tamén é unha axuda de gran valor.

As persoas voluntarias realizan nestes centros fundamentalmente funcións de acompañamento que están dirixidas por un profesional ou responsable do centro. Ademais, contribúen a que os usuarios participen nas diversas actividades que se desenvolven no centro, apoien aos maiores na súa mobilidade, lles axuden a realizar as actividades da súa vida cotiá e a ocupar o seu tempo libre.

Os centros dependentes da Consellería de Política Social onde prestan accións de voluntariado con este colectivo son os seguintes:

- Centros de día de Alzhéimer de A Coruña: A Coruña, Ferrol (AFAL), Ribeira (AGADEA), Santiago de Compostela (AGADEA) e Volta do Castro.
- Centros de día de Alzhéimer de Lugo: Burela, Lugo (AFALU) e Celeiro (Viveiro).
- Centros de día de Alzhéimer de Pontevedra: Lalín (Geriatros), Moaña e Vigo.
- Residencias de Maiores da Coruña: Laraxe (Cabanás), Concepción Arenal, Torrente Ballester, Caranza (Ferrol), Oleiros, Ribeira, Volta do Castro (Santiago de Compostela) e Fundación José Otero-Carmela Martínez (Santiago de Compostela).
- Residencias de Maiores de Lugo: Castro Riberas do Lea (Castro de Rei), Centro Asimédica Virgen de la Luz (Monforte), Asimédica de Monforte, As Gándaras (Lugo) e Quiroga.
- Residencias de Maiores de Ourense: Bande, Nosa Señora dos Miragres (Barbadás) e Larouco.
- Residencias de Maiores de Pontevedra: Meixoeiro (Vigo) e Monte Arieiro (Vigo).

- Asociacións de familiares de enfermos de Alzheimer: AFAOR (Ourense), AFAGA (Vigo), AFAL e AFAMO.

- ▶ **En total, anotáronse ao programa 307 persoas voluntarias dende a posta en marcha deste programa. No 2020 anotáronse 21 persoas voluntarias.**

Voluntariado Cultural: voluntariado nas bibliotecas

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e a Secretaría Xeral de Cultura, a través da Subdirección Xeral de Bibliotecas, puxeron en marcha, fai xa 9 anos, esta iniciativa co obxectivo de responder a unha demanda social e incorporar voluntarios/as á rede de bibliotecas nodais de Galicia.

A pretensión deste programa foi que as bibliotecas nodais puidesen prestar con máis eficacia a súa función de formar, de informar, e de permitir o acceso á cultura e ao lecer dos cidadáns, en igualdade de oportunidades e por medio de procesos áxiles e innovadores capaces de brindar servizos de calidade que se acomodasen ás necesidades dos usuarios e da comunidade á que serven.

Os voluntarios realizaron fundamentalmente as seguintes tarefas:

- Apoio á difusión e promoción das bibliotecas públicas
- Apoio na formación en competencias informacionais
- Apoio na posta en práctica de proxectos e animación lectora e sociocultural
- Apoio na realización de actividades culturais ou artísticas
- Apoio á aprendizaxe doutras linguas

Total de anotados dende que comezou o programa:

Biblioteca	Voluntarios
Biblioteca Pública de Santiago Ánxel Casal	184
Biblioteca Nodal da Coruña	155

Biblioteca Nodal de Lugo	84
Biblioteca Nodal de Ourense	78
Biblioteca Nodal de Pontevedra	80
Biblioteca Nodal de Vigo	92
Total	673

- ▶ **No ano 2020 anotáronse 40 persoas voluntarias.**

Programa Acompañamento nos hospitais e centros de saúde de Galicia

O Programa Acompañamento nos hospitais e centros de saúde, impulsado pola Consellería de Política Social e a Consellería de Sanidade en 2020, é un proxecto de humanización que consiste na realización, por parte de persoas voluntarias, de actividades de acompañamento e apoio á información aos usuarios/as e visitantes que reciben asistencia sanitaria nalgún centro público do Servizo Galego de Saúde. Estas accións voluntarias realízanse dentro dos diferentes programas executados pola persoa designada polas distintas áreas sanitarias para desenvolver actividades de humanización dos hospitais e centros de saúde implicados.

O obxectivo principal do programa é mellorar a experiencia do paciente no contacto coa asistencia sanitaria e o enriquecemento persoal das persoas voluntarias que facilitan o benestar persoal das persoas usuarias.

Entre as accións que se poden levar a cabo dentro do programa cómpre mencionar:

- ▶ Voluntariado de apoio á información, que realiza as seguintes actividades:
  - Axuda aos/as usuarios/as informados previamente nos puntos de información polo persoal do Sergas, sobre os recursos e servizos existentes no hospital ou centro de saúde co acompañamento a estes.
  - Acompañamento aos/as usuarios/as que así o soliciten, ao seu lugar de destino dentro do centro sanitario.

- ▶ Voluntariado social, que realiza as seguintes actividades:
  - Acompañamento en programas específicos e actividades lúdicas, de participación social, actividade de apoio e accesibilidade, relacional (conversación, paseo, lectura) desenvolvidas por cada hospital ou centro de saúde en cuestión.

Ata o de agora os hospitais nos que se pode colaborar son os seguintes:

- Hospital Universitario Lucus Augusti
- Hospital da Mariña
- Hospital de Monforte
- Completo Hospitalario Universitario de Ourense (CHUO)
- Hospital de Verín
- Hospital Comarcal de Valdeorras.

Poderá ser voluntaria/o calquera persoa maior de idade que, de xeito altruísta e solidario, desexe realizar as actuacións descritas para contribuír á mellora da calidade de vida da comunidade.

- ▶ [O número total de persoas anotadas a este programa durante o 2020 foi de 58.](#)

Xuntos e voluntarios no Nadal

Suspendido debido á Covid-19.

Programa de Bibliotecas Escolares Solidarias

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en colaboración coa Dirección Xeral de Centros e Recursos Humanos da entón Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional colaboran dende hai 7 anos na realización do programa Bibliotecas escolares solidarias, integrado no Plan LIA (Lectura, Información e Aprendizaxe) de bibliotecas escolares, desta consellería.

As accións incluídas neste programa, en colaboración coa Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, van destinadas aos centros públicos, de nivel non universitario e de titularidade da consellería. O Plan LIA de bibliotecas escolares presenta entre os seus obxectivos o de “incentivar o uso das bibliotecas escolares por parte das comunidades educativas, aproveitando os seus recursos para unha mellor atención da diversidade, e unha máis óptima atención á multiculturalidade, ás necesidades educativas específicas e ao plurilingüismo”, así como o de “estimular a experiencia lectora entre os distintos sectores da comunidade educativa”. Unha das liñas estratéxicas deste plan é a de “acadar maiores cotas de implicación das familias na formación dos novos lectores”.

Por outra parte, unha das funcións da biblioteca escolar é a de axudar a paliar as desigualdades no acceso aos recursos culturais e de acceso ao coñecemento, poñendo á disposición de todo o alumnado, independentemente da súa situación socioeconómica, todas as ferramentas precisas para avanzar na súa formación como lector crítico e como usuario e produtor de información, competencias claves na actual sociedade da información.

Con este fin créase o programa Bibliotecas escolares solidarias dentro do cal se engloban unha serie de iniciativas tales como:

1 Concesión do Selo “Biblioteca Escolar Solidaria”

A finalidade desta iniciativa é a de recoñecer a bibliotecas nas que se traballa de forma salientable a compensación de desigualdades. Foméntase así o voluntariado cultural entre os integrantes da comunidade escolar.

As características específicas son:

- Convocatoria específica por curso escolar.
- Presentación de memorias por parte dos centros interesados.
- Concesión dos selos (15 por curso escolar). 2 Voluntariado na biblioteca Escolar

2 Voluntariado na biblioteca Escolar

Neste caso a finalidade é o recoñecemento de horas de voluntariado na biblioteca escolar, para o alumnado colaborador, mediante a emisión de certificado ou diploma acreditativo do traballo realizado.

As características son:

- Destinado a alumnado de ESO, bacharelato, formación profesional ou ensinanzas de réxime especial.
- As bibliotecas escolares deberán adherirse ao programa, no momento que se estipule e levar rexistro das actividades do alumnado

- ▶ [No curso 2019-2020 participaron no programa 1.124 alumnos de 75 centros.](#)

Voluntariado de Lectura-A

O obxectivo desta acción, dende fai 7 anos, é estimular o voluntariado cultural en relación coa lectura entre o alumnado dos centros de titularidade da Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional, que matriculan alumnado de 5º e 6º cursos de ensino primario.

Esta iniciativa pretende favorecer a formación de actitudes de colaboración e de solidariedade entre o alumnado galego, especialmente no ámbito cultural, que poderá materializarse en actividades de colaboración na biblioteca escolar ou a través de actividades de lectura compartida organizadas pola biblioteca, dentro ou fóra do centro, e nas que poderán participar, así mesmo, outros sectores da comunidade educativa.

Estas actividades deberán contribuír a educar ao alumnado para a solidariedade.

- ▶ [No curso 2019-2020 participaron no programa 2.637 alumnos de 89 centros.](#)

Voluntariado no Camiño

A Consellería de Política Social, mediante a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en colaboración coa Axencia de Turismo de Galicia, puxeron en marcha a principios de 2020, un novo programa denominado "Voluntariado no Camiño".

Este programa é unha iniciativa que busca dar a coñecer, por parte das persoas voluntarias, o rico patrimonio artístico e cultural existente ao pé das diferentes rutas do Camiño de Santiago, co obxectivo de favorecer o seu coñecemento de cara ao Xacobeo 2021.

Deste xeito, promoverase a apertura de igrexas e monumentos que reflicten a riqueza do legado histórico e relixioso do Camiño de Santiago, durante a época de maior afluencia de peregrinos ao longo dos diferentes Camiños de Santiago.

Ademais, promocionará o patrimonio cultural existente como castros, cruceiros, lavadoiros ou mámoas, e informará os peregrinos dos servizos dos que dispoñen na súa andaina tales como albergues, oficinas de información ou centros de saúde.

O programa "Voluntariado no Camiño" facilita que as persoas voluntarias participantes leven a cabo actividades de información en dous ámbitos de actuación:

- ▶ Voluntariado cultural: acompañamento aos peregrinos para as visitas ás igrexas, e outros monumentos da zona.
- ▶ Voluntariado informativo: Informar os peregrinos e visitantes sobre aspectos culturais e de servizos (albergues, oficinas de información, centros de saúde, ...) que existan no ámbito territorial.

As actividades de voluntariado levaranse a cabo nas localizacións específicas en función das súas características peculiares, que determinan a necesidade da actuación e que fan que un determinado ámbito deveña como exclusivo para a consecución de determinados fins.

No ano 2020 foron 25 as persoas anotadas, 8 na Vía da Prata, 8 no Camiño Portugués e 9 no Camiño Francés. Antes da declaración do Estado de Alarma realizáronse charlas informativas, pero as actividades non puideron desenvolverse por mor da situación sanitaria.

Tapóns para unha nova vida

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado colabora coa Fundación Seur no proxecto “Tapóns para unha nova vida”. Para iso colocou en diversos lugares adscritos á propia Dirección Xeral puntos de recollida de tapóns de plástico.

O obxectivo do proxecto é axudar a nenos sen recursos a acceder a un tratamento médico ou a aparatos ortopédicos non regulados no sistema sanitario co fin de mellorar a súa calidade de vida e sensibilizar a toda a sociedade sobre a necesidade de comprometerse con causas sociais e ambientais, mediante un sinxelo xesto como é a recollida de tapóns de plástico. Dende o comezo da andaina deste proxecto (2013) e ata finais de 2020 xa son 171 os nenos e nenas axudados.

5.2 VOLUNTARIADO E PARTICIPACIÓN

